

ВІСНИК

Державного комітету
архівів України

(квітень–червень 2009 року)

Випуск 2 (35)

КИЇВ

Видавець
Державний комітет архівів України

Редакційна колегія:
О. П. Гінзбург (*голова*), І. Б. Матяш, К. Є. Новохатський,
Т. П. Прись, Ю. А. Прилепішева, С. В. Сельченкова
С. В. Романович (*секретар редколегії*)

Вісник Державного комітету архівів України

on-line: <http://www.archives.gov.ua/Publicat/Visnyk/>

Підготував до публікації:
Давид Ярошенко

© Державний комітет архівів України, 2009

ЗМІСТ

ОФІЦІЙНІ АКТИ ВИЩИХ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ І УПРАВЛІННЯ

У К А З И ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про відзначення 64-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років від 15 квітня 2009 року № 242/2009	7
Про відзначення у 2009 році Дня пам'яті жертв політичних репресій від 27 квітня 2009 року № 271/2009	9
Про заходи у зв'язку з 65-ми роковинами депортації з Криму кримських татар та інших осіб за національною ознакою від 30 квітня 2009 року № 281/2009	11
Про відзначення державними нагородами України працівників підприємств, установ, організацій міста Києва від 28 травня 2009 року № 374/2009	13
Про додаткові заходи щодо вшанування пам'яті жертв Голодомору 1932–1933 років в Україні від 12 червня 2009 року № 432/2009	14
Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня Конституції України від 23 червня 2009 р. № 475/2009	16

Р О З П О Р Я Д Ж Е Н Н Я КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Про затвердження плану заходів з підготовки і відзначення у 2009 році 360-ї річниці подій, пов'язаних із створенням Української козацької держави від 6 травня 2009 р. № 484-р	17
Про утворення Організаційного комітету з підготовки та відзначення 18-ї річниці незалежності України від 17 червня 2009 р. № 675-р ..	21

НАКАЗИ ДЕРЖАВНОГО КОМІТЕТУ АРХІВІВ УКРАЇНИ

Про затвердження нового складу редакційної колегії “Вісника Державного комітету архівів України” від 2 квітня 2009 року № 54.....	25
Про внесення змін до наказу Держкомархіву України від 23 травня 2008 року № 103 від 7 квітня 2009 року № 57	26
Про внесення змін до наказу Держкомархіву України від 14 січня 2009 року № 4 від 7 квітня 2009 року № 58	26
Про участь державних архівів у відзначенні 20-ї річниці створення Народного Руху України за перебудову від 9 квітня 2009 року № 61 ..	27
Про заходи щодо зміцнення трудової дисципліни в апараті Держкомархіву від 9 квітня 2009 року № 62	28

Про План заходів щодо поліпшення стану правової роботи від 16 квітня 2009 року № 64	29
Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Державного комітету архівів України від 06.05.2000 № 18 від 28 квітня 2009 року № 66 ..	32
З оголошенням рішення колегії Держкомархіву України від 23.04.2009 “Про хід виконання рішення колегії Держкомархіву від 15.07.2008 р. “Про діяльність Державної наукової архівної бібліотеки, м. Київ” від 28 квітня 2009 року № 68	32
З оголошенням рішення колегії Держкомархіву України від 23.04.2009 “Про стан архівної справи в ЦДАВО України” від 28 квітня 2009 року № 69	37
З оголошенням рішення колегії Держкомархіву України від 23.04.2009 “Про хід виконання держархівами Указу Президента України від 23 січня 2009 р. № 37/2009 “Про розсекречення, оприлюднення та вивчення архівних документів, пов’язаних з українським політичним рухом, політичними репресіями та голодоморами в Україні” від 28 квітня 2009 року № 70.....	66
Про затвердження Положення про галузевий державний архів – Державну установу “Державний картографо-геодезичний фонд України” Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 6 травня 2009 року № 71/213	86
Про підготовку правил організації формування НАФ, обліку і зберігання його документів та використання інформації, що міститься в них від 6 травня 2009 року № 72	92
З оголошенням рішення колегії Держкомархіву України від 23 квітня 2009 року “Про організацію роботи читальних залів державних архівів” від 13 травня 2009 року № 75	93
Про надання платних послуг архівними установами України від 13 травня 2009 року № 76.....	101
Щодо участі української делегації у 10-й Загальній конференції Євро-Азійського регіонального відділення Міжнародної ради архівів (м. Бішкек, Киргизька Республіка, 16–21 червня 2009 року) від 14 травня 2009 року № 77.....	102
Про затвердження складу колегії ЦДАЗУ від 14 травня 2009 року № 79	103
Про затвердження складу колегії Державного комітету архівів України від 19 травня 2009 року № 82.....	104
Про затвердження Списку осіб, на яких покладено обов’язки з організації роботи щодо запобігання проявам корупції від 19 травня 2009 року № 83	106
Про затвердження складу Нормативно-методичної комісії Держкомархіву від 19 травня 2009 року № 85	109
Про посилення режиму охорони комплексу споруд центральних державних архівних установ у місті Києві від 21 травня 2009 року № 86	112

З оголошенням рішення колегії Держкомархіву України від 23.04.2009 “Про стан архівної справи в Хмельницькій області” від 22 травня 2009 року № 87	113
Про організацію виконання рішення Комітету з питань культури і духовності Верховної Ради України від 4 березня 2009 року за результатами круглого столу “Повернення культурних цінностей в Україну” від 26 травня 2009 року № 89	138
Про затвердження Положення про проведення перевірок правової роботи в центральних державних архівних установах від 26 травня 2009 року № 90	139
Про розподіл функціональних обов’язків у керівництві Держкомархіву від 27 травня 2009 року № 93	143
Про результати конкурсу науково-методичних і науково-інформаційних робіт з архівознавства, документознавства, археографії за 2008 рік від 4 червня 2009 року № 95	148
Щодо участі української делегації у міжнародних заходах, присвячених тисячоліттю Литви (4–7 липня 2009 року, м. Вільнюс Литовська Республіка) від 10 червня 2009 року № 96	149
Про посилення охоронного режиму комплексу споруд ЦДА України від 10 червня 2009 року № 97	25
Про передавання до видавництва “Літопис Української Повстанської Армії” позитивів мікрофотокопій документів ф. 5245 “Євген Штандера: особовий архів (місія за кордоном)” від 16 червня 2009 року № 100	150
Про внесення змін до складу Колегії Державного комітету архівів України від 16 червня 2009 року № 101	151
Про затвердження складу Комісії Держкомархіву з підбиття підсумків роботи державних архівних установ з перевіряння наявності та розшуку документів від 17 червня 2009 року № 105	151
Про проведення практики студентів у ЦДАУ України, держархівах Київської області та м. Києва від 17 червня 2009 року № 106	152
Про поновлення складу комітету доступності від 17 червня 2009 року № 107	153
Про оголошення рішення колегії Держкомархіву від 16.06.2009 року “Про стан виконання антикорупційного законодавства в державних архівних установах” від 19 червня 2009 року № 108	155
На додаток до наказу Держкомархіву від 9 квітня 2009 року № 61 “Про участь державних архівів у відзначенні 20-ї річниці Народного Руху України за перебудову” від 22 червня 2009 року № 109	164
Про участь державних архівних установ у виконанні Указу Президента України від 12 червня 2009 року № 432/2009 “Про додаткові заходи щодо вшанування пам’яті жертв Голодомору 1932–1933 років в Україні” від 26 червня 2009 року № 111	166

ХРОНІКА АРХІВНОГО ЖИТТЯ

У Держкомархіві України.....	167
У Державних архівних установах України	169

МІЖНАРОДНІ КОНТАКТИ	207
----------------------------------	------------

ЮВІЛЕЙНІ ТА ПАМ'ЯТНІ ДАТИ

Заходи державних архівних установ з відзначення 64-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років.....	211
Заходи державних архівних установ з відзначення 130-й річниці від дня народження Голови Директорії Української Народної Республіки, Головного Отамана військ УНР С. В. Петлюри	215
Заходи державних архівних установ з відзначення 13-річниці Конституції України	217

ОФІЦІЙНІ АКТИ ВИЩИХ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ І УПРАВЛІННЯ

У К А З И ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про відзначення 64-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років від 15 квітня 2009 року № 242/2009

З метою увічнення безсмертного подвигу народу у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років, виховання у молодого покоління почуття патріотизму і шанобливого ставлення до історії держави та з нагоди відзначення Дня Перемоги **п о с т а н о в л я ю**:

1. Кабінету Міністрів України:

1) розробити і затвердити план заходів з підготовки та відзначення 64-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років;

2) вирішити в установленому порядку питання щодо фінансування заходів з підготовки та відзначення 64-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років.

2. Кабінету Міністрів України разом із Київською міською державною адміністрацією забезпечити організацію і проведення 9 травня 2009 року загальнодержавних святкових заходів у столиці України – місті-герої Києві.

3. Міністерству оборони України, Міністерству внутрішніх справ України, Міністерству України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи, Міністерству освіти і науки України, Міністерству України у справах сім'ї, молоді та спорту, Службі безпеки України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Державному комітету України у справах ветеранів, за участю громадських організацій ветеранів провести у військових частинах, навчальних закладах відповідні заходи, спрямовані на виховання у дітей і молоді почуття патріотизму, національної гідності, шанобливого ставлення та поваги до людей старшого покоління.

4. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям за участю органів місцевого самоврядування:

1) забезпечити проведення у містах, інших населених пунктах України урочистих заходів на честь Дня Перемоги, зокрема покладання вінків і квітів до пам'ятників загиблим воїнам, зустрічей керівників місцевих органів виконавчої влади та посадових осіб місцевого самоврядування з ветеранами війни;

2) організувати відвідання посадовими особами місцевих органів виконавчої влади, місцевого самоврядування ветеранів війни та членів сімей загиблих, які перебувають у госпіталях та лікарнях на лікуванні або у закладах соціального захисту населення, сприяти проведенню благодійних акцій для збору коштів на підтримку одиноких, малозабезпечених ветеранів;

3) вжити заходів щодо:

упорядкування братських могил, інших військових поховань, пам'ятників, обелісків, меморіалів на честь героїв Великої Вітчизняної війни 1941–1945 років, облаштування пам'ятних місць, пов'язаних із героїчним минулим Українського народу;

проведення у бібліотеках тематичних виставок з історії Великої Вітчизняної війни 1941–1945 років, поповнення та демонстрації музейних експозицій, сприяння виданню відповідної науково-просвітницької літератури;

4) надавати необхідну допомогу громадським організаціям ветеранів для здійснення статутної діяльності;

5) забезпечувати висвітлення у комунальних засобах масової інформації проблем ветеранів війни, а також діяльності місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо соціального захисту ветеранів.

5. Державному комітету архівів України сприяти проведенню виставок архівних матеріалів, пов'язаних з участю Українського народу у Великій Вітчизняній та Другій світовій війнах.

6. Державному комітету телебачення та радіомовлення України забезпечити широке висвітлення заходів щодо підготовки і відзначення 64-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років, організувати тематичні радіо- та телепередачі, показ документальних та художніх фільмів, виступи учасників бойових дій і представників ветеранської громадськості.

Президент України **В. Ющенко**

**Про відзначення у 2009 році
Дня пам'яті жертв політичних репресій
від 27 квітня 2009 року № 271/2009**

З метою належної організації та проведення у 2009 році заходів до Дня пам'яті жертв політичних репресій, який відзначатиметься 17 травня, **п о с т а н о в л я ю**:

1. Кабінету Міністрів України:

1) розробити із залученням Служби безпеки України, місцевих органів виконавчої влади, за участю Національної академії наук України, громадських організацій і затвердити у двотижневий строк план заходів до Дня пам'яті жертв політичних репресій, передбачивши, зокрема, проведення:

жалобних заходів на території Національного історико-меморіального заповідника "Биківнянські могили";

мітингів-реквіємів, покладання вінків і квітів до пам'ятних знаків, місць поховань жертв політичних репресій у населених пунктах України;

тематичних уроків, лекцій, бесід, присвячених темі політичних репресій в Україні, у навчальних закладах, військових частинах, закладах культури;

тематичних виставок та експозицій;

2) вжити разом із Київською міською державною адміністрацією невідкладних заходів щодо забезпечення функціонування і розвитку Національного історико-меморіального заповідника "Биківнянські могили".

2. Запропонувати релігійним організаціям провести 17 травня 2009 року панахиди за жертвами політичних репресій.

3. Приспустити 17 травня 2009 року на будинках і спорудах органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій на території України та на будинках закордонних дипломатичних установ України Державний Прапор України, обмежити у цей день проведення розважальних заходів, внести відповідні зміни до програм теле- та радіопередач.

4. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям:

1) розробити регіональні плани заходів до Дня пам'яті жертв політичних репресій, забезпечити їх виконання;

2) вжити заходів щодо соціального захисту реабілітованих громадян, які зазнали політичних репресій;

3) забезпечити впорядкування місць поховань жертв політичних репресій, пам'ятників, пам'ятних знаків та меморіальних дощок;

4) сприяти діяльності громадських організацій, благодійних фондів, окремих громадян із вшанування пам'яті жертв політичних

репресій в Україні, здійснення науково-пошукової та просвітницької роботи.

5. Міністерству закордонних справ України забезпечити проведення закордонними дипломатичними установами України заходів до Дня пам'яті жертв політичних репресій.

6. Державному комітету телебачення та радіомовлення України забезпечити організацію тематичних радіо- і телепередач, широке висвітлення в засобах масової інформації заходів до Дня пам'яті жертв політичних репресій.

Президент України **В. Ющенко**

**Про заходи у зв'язку з 65-ми роковинами депортації
з Криму кримських татар та інших осіб
за національною ознакою
від 30 квітня 2009 року № 281/2009**

У зв'язку з 65-ми роковинами депортації з Криму кримських татар та інших осіб за національною ознакою, засуджуючи дії тоталітарного режиму та з метою вшанування пам'яті жертв депортації, утвердження в суспільстві нетерпимості до будь-яких проявів насильства **п о с т а н о в л я ю**:

1. Кабінету Міністрів України:

1) забезпечити розроблення за участю громадськості та затвердити в десятиденний строк план заходів у зв'язку з 65-ми роковинами депортації з Криму кримських татар та інших осіб за національною ознакою, передбачивши, зокрема:

проведення у місті Сімферополі вечора-реквієму, присвяченого 65-м роковинам депортації з Криму кримських татар та інших осіб за національною ознакою;

проведення тематичної наукової конференції, активізацію наукових досліджень із тематики депортацій з України осіб за національною ознакою;

проведення у навчальних закладах, закладах культури заходів на вшанування пам'яті жертв депортації з Криму кримських татар та інших осіб за національною ознакою;

організацію у містах Києві та Сімферополі, інших населених пунктах України тематичних документальних, художніх та фотовиставок;

створення документального фільму про події, пов'язані з депортацією з Криму кримських татар та інших осіб за національною ознакою;

видання, перевидання українською, російською та кримсько-татарською мовами та розповсюдження наукових, науково-популярних, художньо-публіцистичних праць, збірок документів та матеріалів на тему депортації з Криму кримських татар та інших осіб за національною ознакою;

донесення, зокрема, через соціальну рекламу, до громадян правдивої інформації про депортацію з Криму кримських татар та інших осіб за національною ознакою;

2) вирішити питання щодо фінансування в установленому порядку зазначених заходів;

3) проаналізувати стан виконання нормативно-правових актів, зокрема виданих за результатами засідань Ради національної безпеки і оборони України, що спрямовані на поліпшення соціально-економічної ситуації в Автономній Республіці Крим, облаштування осіб, депор-

тованих за національною ознакою, та їх нащадків, які повернулися на постійне місце проживання в Україну, і за результатами проведеного аналізу вжити заходів щодо безумовного виконання таких актів, а також притягнення в установленому порядку до відповідальності посадових осіб, які допускають зволікання у вирішенні зазначених питань.

2. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, Севастопольській міській державній адміністрації:

забезпечити проведення у містах Сімферополі та Севастополі зібрань громадськості у зв'язку з 65-ми роковинами депортації з Криму кримських татар та інших осіб за національною ознакою;

сприяти громадським організаціям, благодійним фондам, окремим громадянам у проведенні жалобних мітингів, покладанні траурних вінків, квітів до пам'ятних знаків жертвам депортації, організації інших скорботних заходів;

ужити додаткових заходів, спрямованих на забезпечення реалізації особами, депортованими за національною ознакою, своїх прав, зокрема права на відправлення релігійних культів.

3. Раді міністрів Автономної Республіки Крим сприяти вирішенню Сімферопольською міською радою в установленому порядку питання щодо виділення земельної ділянки для будівництва у м. Сімферополі Соборної мечеті.

4. Міністерству закордонних справ України провести необхідну роботу з інформування світової спільноти про депортацію з Криму кримських татар та інших осіб за національною ознакою.

5. Державному комітету телебачення та радіомовлення України забезпечити висвітлення заходів, пов'язаних з 65-ми роковинами депортації з Криму кримських татар та інших осіб за національною ознакою, організувати цикли тематичних радіо- та телепередач, виступів у засобах масової інформації свідків трагедії, осіб, що зазнали депортації.

Президент України **В. Ющенко**

**Про відзначення державними нагородами України
працівників підприємств, установ,
організацій міста Києва
від 28 травня 2009 року № 374/2009**

(Витяг)

За значні особисті заслуги у соціально-економічному та культурному розвитку столиці України, вагомі досягнення у професійній діяльності, багаторічну сумлінну працю та з нагоди Дня Києва **п о с т а н о в л я ю:**

Присвоїти почесні звання:

“ЗАСЛУЖЕНИЙ ПРАЦІВНИК КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ”

...

КУПЧЕНКО Вірі Петрівні – директорів Державного архіву
міста Києва

...

Президент України **В. Ющенко**

**Про додаткові заходи щодо вшанування пам'яті жертв
Голодомору 1932–1933 років в Україні
від 12 червня 2009 року № 432/2009**

З метою вжиття додаткових заходів із вшанування пам'яті жертв Голодомору 1932–1933 років в Україні, дальшого дослідження теми голодоморів в Україні **п о с т а н о в л я ю**:

1. Кабінету Міністрів України:

1) розробити та затвердити у двомісячний строк план заходів на 2009–2010 роки із вшанування пам'яті жертв Голодомору 1932–1933 років в Україні, дальшого дослідження теми голодоморів в Україні, передбачивши, зокрема:

додаткові заходи щодо поліпшення медичного та соціально-побутового обслуговування, надання матеріальної допомоги особам, які пережили Голодомор 1932–1933 років в Україні, сприяння у веденні ними присадибного господарства;

продовження роботи з формування Національної книги пам'яті жертв Голодомору 1932–1933 років в Україні, її регіональних томів та створення електронних баз даних жертв геноциду Українського народу;

заходи з надання правової оцінки діям на території України у період 1932–1933 років, які призвели до геноциду Українського народу;

сприяння у проведенні наукових досліджень голодоморів в Україні, виявленні, опрацюванні і систематизації архівних документів, забезпечення їх оприлюднення;

заходи щодо спорудження у місті Києві другої черги Державного музею “Меморіал пам'яті жертв голодоморів в Україні”;

видання, перевидання та розповсюдження наукових, науково-популярних праць, художньо-публіцистичних творів, збірок документів та матеріалів про Голодомор 1932–1933 років в Україні, а також заходи щодо перекладу та видання іноземними мовами окремих тематичних видань для розповсюдження їх за межами України;

забезпечення поглибленого вивчення в загальноосвітніх та вищих навчальних закладах причин та наслідків голодоморів в Україні, активне залучення шкільної та студентської молоді до пошукової на науково-дослідницької діяльності, пов'язаної з дослідженням теми голодоморів в Україні;

створення та забезпечення функціонування діючих тематичних експозицій, виставок архівних документів, фотоматеріалів, творів мистецтва та літератури, оновлення відповідних музейних зібрань, зокрема, у краєзнавчих музеях;

продовження роботи щодо визнання міжнародною спільнотою Голодомору 1932–1933 років в Україні геноцидом Українського народу, поширення у світі інформації про причини і наслідки голодоморів в Україні;

заходи з широкого інформування громадськості про Голодомор 1932–1933 років в Україні;

2) забезпечити розроблення та внести у тримісячний строк на розгляд Верховної Ради України проект Загальнодержавної національно-культурної програми дослідження Голодомору 1932–1933 років в Україні та увічнення пам'яті його жертв на період до 2012 року.

2. Українському інституту національної пам'яті забезпечувати координацію роботи з дослідження теми голодоморів в Україні, вшанування пам'яті їх жертв.

3. Державному комітету архівів України продовжити опрацювання в установленому порядку документів архівних фондів, пов'язаних з темою Голодомору 1932–1933 років в Україні, зокрема, в іноземних державах, разом із Українським інститутом національної пам'яті, Національною академією наук України вживати заходів щодо вдосконалення методики систематизації архівних документів та інших матеріалів про голодомори в Україні.

4. Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській та Севастопольській міським державним адміністраціям забезпечити:

розроблення та реалізацію регіональних планів заходів на 2009–2010 роки із вшанування пам'яті жертв Голодомору 1932–1933 років в Україні, дальшого дослідження теми голодоморів в Україні;

сприяння громадським організаціям, благодійним фондам, окремим громадянам у їх діяльності із вшанування пам'яті жертв голодоморів в Україні, у здійсненні ними науково-пошукової та просвітницької діяльності, збиранні нових даних щодо геноциду Українського народу;

продовження роботи з виявлення та належного впорядкування місць поховань жертв голодоморів, установлення в населених пунктах України, жителі яких постраждали від голодоморів в Україні, відповідних пам'ятників та пам'ятних знаків, у тому числі здійснення дальших заходів щодо

спорудження у місті Києві пам'ятника визначному досліднику Голодомору 1932–1933 років в Україні Джеймсу Мейсу;

вжиття в установленому порядку додаткових заходів щодо демонтажу пам'ятників і пам'ятних знаків, присвячених особам, які причетні до організації та здійснення голодоморів і політичних репресій в Україні, а також щодо перейменування в установленому порядку населених пунктів, вулиць, площ, провулків, проспектів, парків, скверів у населених пунктах України, назви яких пов'язані з іменами таких осіб.

Президент України **В. Ющенко**

**Про відзначення державними нагородами України
з нагоди Дня Конституції України
від 23 червня 2009 р. № 475/2009**

(Витяг)

За вагомий особистий внесок у розвиток конституційних засад української державності, багаторічну сумлінну працю, високий професіоналізм у захисті конституційних прав і свобод людини і громадянина **п о с т а н о в л я ю:**

Присвоїти почесні звання:

“ЗАСЛУЖЕНИЙ ПРАЦІВНИК КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ”

...

ПУСТОВІТУ – заступникові директора – начальнику відділу
Тарасу Павловичу Державного архіву Полтавської області

...

Президент України **В. Ющенко**

РОЗПОРЯДЖЕННЯ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

**Про затвердження плану заходів з підготовки
і відзначення у 2009 році 360-ї річниці подій,
пов'язаних із створенням Української козацької держави
від 6 травня 2009 р. № 484-р**

1. Затвердити план заходів з підготовки і відзначення у 2009 році 360-ї річниці подій, пов'язаних із створенням Української козацької держави, що додається.

2. Міністерствам, іншим центральним і місцевим органам виконавчої влади, Національній академії наук забезпечити виконання плану заходів, затвердженого цим розпорядженням, у межах відповідних бюджетних призначень та за рахунок інших джерел.

Прем'єр-міністр України **Ю. Тимошенко**

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 6 травня 2009 р. № 484-р

ПЛАН заходів з підготовки і відзначення у 2009 році 360-ї річниці подій, пов'язаних із створенням Української козацької держави

1. Організувати та забезпечити проведення:
тематичних занять і виставок, присвячених 360-й річниці подій,
пов'язаних із створенням Української козацької держави, у загально-
освітніх, професійно-технічних, вищих, військових навчальних закла-
дах, закладах культури, військових з'єднаннях і частинах.

МОН, Міноборони та Держкомархів.
Протягом року;

засідань за круглим столом на тему “Ідея української незалежності в
геополітичному контексті XVII століття. Міжнародні відносини
Української козацької держави” та “Іван Мазепа і конфлікт образів
історичного минулого: національний і регіональний вибір”.

Український інститут
національної пам'яті.
II квартал;

Всеукраїнського театралізованого козацького свята “Тої слави козацької повік не забудем!” у м. Чигирині.

МКТ
та Черкаська облдержадміністрація.
Жовтень;

всеукраїнських семінарів з питань:

– відродження традиційного гончарства козацької доби у с. Суботів Чигиринського району.

МКТ
та Черкаська облдержадміністрація.
Липень;

– дослідження народного мистецтва доби Гетьманщини у с. Суботів Чигиринського району.

МКТ
та Черкаська облдержадміністрація.
Вересень;

Міжнародного фестивалю козацьких бойових та традиційних мистецтв “Спас на Хортиці” імені Анатолія Єрмака.

Запорізька облдержадміністрація,
Мінсім'ямолодьспорт, Всеукраїнська
громадська організація “Всеукраїнська федерація “Спас”
(за згодою).
Жовтень.

2. Розробити науково-проектну документацію для реставраційного відтворення етнографічного комплексу “Козацький хутір” у с. Стецівка Чигиринського району.

МКТ
та Черкаська облдержадміністрація.
Червень.

3. Створити музейні експозиції у Національному історико-культурному заповіднику “Чигирин”, зокрема:

у павільйоні над автентичними залишками кам'яниці Хмельницьких у с. Суботів Чигиринського району;

у приміщеннях історико-архітектурного комплексу “Резиденція Богдана Хмельницького” у м. Чигирині;

у бастіоні Дорошенка;

у підземному приміщенні церкви Св. Петра і Павла.

МКТ
та Черкаська облдержадміністрація.
Вересень.

4. Провести у музеї Богдана Хмельницького у м. Чигирині виставку творів народного мистецтва “Козаку – найперша слава, козаку – найбільша честь”.

Черкаська облдержадміністрація
та МКТ.
Вересень.

5. Сприяти організації туристичних поїздок та походів місцями перемог військ під проводом Богдана Хмельницького у 1648–1649 роках.

Український інститут національної
пам'яті, Мінсім'ямолодьспорт, МКТ,
Всеукраїнська громадська
організація
“Велике козацьке коло”
(за згодою).
III–IV квартали.

6. Забезпечити підготовку та проведення урочистих заходів з нагоди 360-ї річниці перемоги військ під проводом Богдана Хмельницького у битві під м. Зборовом.

МКТ та Тернопільська
облдержадміністрація.
Серпень.

7. Провести у м. Києві Всеукраїнську наукову конференцію з нагоди 360-ї річниці подій, пов'язаних із створенням Української козацької держави.

Український інститут
національної пам'яті, МКТ,
Національна академія наук
та Київська
міськдержадміністрація.
Вересень.

8. Провести Всеукраїнський етап дитячо-юнацької військово-спортивної патріотичної гри українського козацтва “Сокіл” (“Джура”).

МОН, Рада українського козацтва
(за згодою).
II квартал.

9. Провести урочисті заходи з нагоди 300-річчя заснування Кам'янської Січі у с. Республіканець Бериславського району.

Херсонська облдержадміністрація,
Всеукраїнська громадська
організація “Українське реєстрове

козацтво” (за згодою), міжобласна
громадська організація
“Чорноморський округ” Козацтво
Запорізьке” (за згодою).
Жовтень.

10. Провести у м. Чигирині у рамках святкування Дня Українського козацтва заходи, присвячені 360-й річниці подій, пов'язаних із створенням Української козацької держави. Забезпечити виступи ансамблів пісні і танцю Збройних Сил та організувати у м. Черкасах тематичну виставку з використанням матеріалів Центрального музею Збройних Сил.

МКТ, Міноборони та
Черкаська облдержадміністрація.
Жовтень.

11. Організувати висвітлення у засобах масової інформації заходів з підготовки і відзначення 360-ї річниці подій, пов'язаних із створенням Української козацької держави, та показ документальних фільмів про козацьку добу.

Держкомтелерадіо, МКТ, Міноборони
та Український інститут
національної пам'яті.
Протягом року

**Про утворення Організаційного комітету з підготовки
та відзначення 18-ї річниці незалежності України**
від 17 червня 2009 р. № 675-р

Утворити Організаційний комітет з підготовки та відзначення 18-ї річниці незалежності України у складі згідно з додатком.

Надати співголовам Організаційного комітету право вносити у разі потреби зміни до його складу.

Прем'єр-міністр України **Ю.Тимошенко**

Додаток
до розпорядження Кабінету Міністрів України
від 17 червня 2009 р. № 675-р

СКЛАД

Організаційного комітету з підготовки та відзначення
18-ї річниці незалежності України

ВАСЮНИК Іван Васильович	– Віце-прем'єр-міністр України, співголова Організаційного комітету
БОГУЦЬКИЙ Юрій Петрович	– заступник Глави Секретаріату Президента України, співголова Організаційного комітету (за згодою)
БАГРАЄВ Микола Георгійович	– народний депутат України (за згодою)
БАРАБАШ Олександр Леонідович	– президент Асоціації народних депутатів України (за згодою)
БОЛОТСЬКИХ Михайло Васильович	– заступник Міністра з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи
ВОВКУН Василь Володимирович	– Міністр культури і туризму
ГНЗБУРГ Ольга Петрівна	– Голова Держкомархіву

ГОЛУБ Володимир Володимирович	– перший заступник керівника Головної служби з питань гуманітарного розвитку Секретаріату Президента України (за згодою)
ГОЛУБЧЕНКО Анатолій Костянтинович	– перший заступник голови Київської міськдержадміністрації
ГОНЧАРУК Віктор Олександрович	– начальник Головного управління з питань внутрішньої політики Київської міськдержадміністрації
ГУРИЦЬКИЙ Юрій Олександрович	– директор Господарсько-фінансового департаменту Секретаріату Кабінету Міністрів України
ДАЦИШИН Маркіян Богданович	– керівник Головної служби політичного та ситуативного аналізу Секретаріату Президента України (за згодою)
ДНІПРОВ Олексій Сергійович	– начальник Управління гуманітарної політики Секретаріату Кабінету Міністрів України
ЄЛИСЄЄВ Костянтин Петрович	– заступник Міністра закордонних справ
ЄФІМЕНКО Леонід Васильович	– заступник Міністра юстиції
ІВАЩЕНКО Валерій Володимирович	– перший заступник Міністра оборони
ІЛАЩУК Василь Степанович	– президент Національної телерадіокомпанії
ІЛЬГОВ Володимир Васильович	– керівник Головної служби безпекової та оборонної політики Секретаріату Президента України (за згодою)
КОНДРАШОВ Віктор Васильович	– заступник начальника Управління протокольного забезпечення та організації прийому офіційних делегацій Секретаріату Кабінету Міністрів України

КОНДРУК Валерій Петрович	– заступник голови Київської облдержадміністрації
КРАСИЛЬЩИКОВ Анатолій Лаврентійович	– начальник Управління стратегії реформування соціальних відносин Секретаріату Кабінету Міністрів України
КРЮКОВ Віталій Іванович	– перший заступник начальника Управління зовнішньоекономічної політики та міжнародного співробітництва Секретаріату Кабінету Міністрів України
ЛЕБЕДІВСЬКИЙ Валерій Анатолійович	– керівник Головної служби регіональної політики Секретаріату Президента України (за згодою)
ЛИТВАК Олег Михайлович	– керівник Головної служби з питань діяльності правоохоронних органів Секретаріату Президента України (за згодою)
МАТВІЙЧУК Володимир Макарович	– заступник Міністра фінансів
МУДРАК Лариса Михайлівна	– керівник Головної служби інформаційної політики Секретаріату Президента України (за згодою)
МУРАХОВСЬКИЙ Анатолій Леонідович	– перший заступник Голови Держкомтелерадіо
ПАВЛЕНКО Володимир Петрович	– заступник Міністра Кабінету Міністрів України
ПОЛЯНСЬКИЙ Павло Броніславович	– заступник Міністра освіти і науки
РАБОТНЬОВ Володимир Геннадійович	– перший заступник Міністра транспорту та зв'язку
РЕШЕТНИКОВ Юрій Євгенович	– Голова Держкомнацрелігій
РУДЕНКО Валентина Степанівна	– заступник Глави Секретаріату Президента України (за згодою)

РОЗЕНКО Павло Валерійович	– перший заступник Міністра праці та соціальної політики
САВЧЕНКО Олександр Ілліч	– заступник Міністра внутрішніх справ
САКОВСЬКИЙ Григорій Андрійович	– заступник начальника Генерального штабу Збройних Сил
СИЗЕНКО Юрій Павлович	– заступник Міністра у справах сім'ї, молоді та спорту
ТАЛАЙЧУК Микола Іванович	– перший заступник керівника Державного управління справами (за згодою)
ТКАЧУК Анатолій Федорович	– заступник Міністра регіонального розвитку та будівництва
ЧЕБОТАР Сергій Іванович	– заступник Міністра Кабінету Міністрів України – начальник Управління з питань діяльності органів юстиції та правоохоронних органів Секретаріату Кабінету Міністрів України
ШЕСТОПАЛОВ Сергій Вадимович	– заступник керівника апарату – начальник управління організаційної роботи апарату Київської міськдержадміністрації
ЮРЧЕНКО Володимир Дмитрович	– заступник Міністра охорони здоров'я
ЯЦЮК Володимир Андрійович	– начальник Управління регіональної політики Секретаріату Кабінету Міністрів України
ЯЦУК Валентина Віталіївна	– начальник Управління фінансової політики Секретаріату Кабінету Міністрів України

НАКАЗИ ДЕРЖАВНОГО КОМІТЕТУ АРХІВІВ УКРАЇНИ

Про затвердження нового складу редакційної колегії “Вісника Державного комітету архівів України” від 2 квітня 2009 року № 54

На часткову зміну наказів Держкомархіву України від 12 квітня 2000 року № 7 “Про організацію видання “Віснику Держкомархіву” та від 30 травня 2008 р. № 106 “Про затвердження нового складу редакційної колегії інформаційного бюлетеня “Вісник Державного комітету архівів України” затвердити новий склад редакційної колегії інформаційного бюлетеня “Вісник Державного комітету архівів України”:

Гінзбург О. П., Голова Державного комітету архівів України (голова редколегії);

Матяш І. Б., директор Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства, доктор історичних наук;

Новохатський К. Є., заступник Голови Державного комітету;

Прилепішева Ю. А., начальник управління інформації та міжнародного співробітництва Держкомархіву, кандидат історичних наук (заступник голови редколегії);

Прись Т. П., начальник управління організаційно-правового та аналітичного забезпечення Держкомархіву;

Романович С. В., головний спеціаліст відділу міжнародного співробітництва та використання інформації Держкомархіву (секретар редколегії);

Сельченкова С. В., начальник управління формування та зберігання Національного архівного фонду Держкомархіву, кандидат історичних наук.

2. Контроль за виконанням цього наказу покласти на Управління інформації та міжнародного співробітництва (Прилепішева Ю. А.).

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

**Про внесення змін до наказу Держкомархіву України
від 23 травня 2008 року № 103
від 7 квітня 2009 року № 57**

У зв'язку з поновленням на посаді Голови Державного комітету архівів України О. П. Гінзбург (розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 січня 2009 р. № 28-р) та на часткову заміну наказу Держкомархіву від 23 травня 2008 року № 103 “Про внесення змін до складу Головної редакційної колегії Держкомархіву України з підготовки архівних довідників за Програмою “Архівні зібрання України”

НАКАЗУЮ:

1. Включити до складу Головної редакційної колегії Держкомархіву України з підготовки архівних довідників за Програмою “Архівні зібрання України”

Гінзбург О. П., Голову Держкомархіву України (Голова Головної редколегії).

2. Контроль за виконанням цього наказу лишаю за собою.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

**Про внесення змін до наказу Держкомархіву України
від 14 січня 2009 року № 4
від 7 квітня 2009 року № 58**

У зв'язку з поновленням на посаді Голови Державного комітету архівів України О. П. Гінзбург (розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 січня 2009 р. № 28-р) та на часткову заміну наказу Держкомархіву від 14 січня 2009 року № 4 “Про внесення змін до складу Редакційно-видавничої ради Державного комітету архівів України”

НАКАЗУЮ:

1. Включити до складу Редакційно-видавничої ради Державного комітету архівів України

Гінзбург О. П., Голову Держкомархіву України (Голова Головної редколегії).

2. Контроль за виконанням цього наказу лишаю за собою.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

**Про участь державних архівів у відзначенні 20-ї річниці
створення Народного Руху України за перебудову
від 9 квітня 2009 року № 61**

На виконання Указу Президента України від 13 березня 2009 року № 155/2009 “Про відзначення 20-ї річниці створення Народного Руху України за перебудову” та доручення Кабінету Міністрів України від 20 березня 2009 року № 13650/1/1–09 щодо організації виконання Указу Президента,

НАКАЗУЮ:

1. Керівникам державних архівних установ:

– провести виявлення документів і матеріалів, пов’язаних із діяльністю Народного Руху України за перебудову, переліки виявлених документів та їх цифрові копії надіслати на адресу Держкомархіву до *25 травня 2009 року*.

Директорам ЦДАВО (Маковська Н. В.), ЦДКФФА (Топішко Н. О.) до *1 червня 2009 року* проаналізувати виявлені архівні джерела та надати Держкомархіву їхню характеристику.

Директору ЦДАЗУ (Кулініч Ю. Я.) до *25 травня 2009 року* підготувати та надати Держкомархіву узагальнену інформацію про Народний Рух України за перебудову в зарубіжній архівній українці;

– взяти участь у наукових конференціях, присвячених історії становлення та діяльності Народного Руху України за перебудову;

– організувати проведення упродовж вересня 2009 року тематичних документальних виставок;

– взяти участь у виданні наукової та науково-популярної літератури з історії Народного Руху України за перебудову, спогадів його лідерів та активістів;

– сприяти доступу вчених та представників громадськості до матеріалів, пов’язаних зі становленням Народного Руху України за перебудову;

– забезпечити публікацію в засобах масової інформації повідомлень про документи і матеріали, що зберігаються в державних архівах і висвітлюють історію становлення Народного Руху України за перебудову, діяльність його засновників та активістів;

– забезпечити інформування Держкомархіву про проведену роботу до *25 червня та 14 вересня 2009 року*.

2. Директорам УНДІАСД (Матяш І. Б.) та ДНАБ, м. Київ (Порохнюк Г. В.) до *1 червня 2009 року* підготувати та надати Держкомархіву джерелознавчий та історіографічний огляд українських та зарубіжних видань, присвячених знаковим подіям українського національно-політичного руху кінця 80-х – початку 90-х років ХХ століття.

3. Директору ЦДКФФА (Топішко Н. О.) взяти участь у створенні документальних фільмів про діяльність Народного Руху України за перебудову.

4. Директору ЦДАВО (Маковська Н. В.):

– визначити місце та забезпечити організацію і проведення у період з *7 по 11 вересня 2009 року* виставки документів “До 20-ї річниці створення Народного Руху України за перебудову” та видання каталогу (буклету) виставки;

– взяти участь у підготовці тематичної експозиції в Центрі ділового та культурного співробітництва “Український дім”.

5. Начальнику відділу міжнародного співробітництва та використання документів Держкомархіву (Ярошенко Д. В.), директорам ЦДАВО (Маковська Н. В.), ЦДАГО (Лозицький В. С.), ЦДКФФА (Топішко Н. О.) до кінця червня 2009 року розробити тематико-експозиційний план та макет каталогу (буклету) виставки.

6. Начальнику Управління інформації та міжнародного співробітництва Держкомархіву (Прилепішева Ю. А.) забезпечити координацію роботи державних архівних установ над проектом “20-та річниця створення Народного Руху України за перебудову”.

7. Начальнику відділу інформаційних технологій Держкомархіву (Забенько Ю. І.):

– до *1 липня 2009 року* забезпечити виготовлення компакт-дисків з експозицією виставки для передачі державним архівам областей;

забезпечити до *7 вересня 2009 року* публікацію на веб-порталі Держкомархіву он-лайнного варіанту виставки ” До 20-ї річниці створення Народного Руху України за перебудову ”.

8. Контроль за виконанням цього наказу лишаю за собою.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

**Про заходи щодо зміцнення трудової дисципліни
в апараті Держкомархіву
від 9 квітня 2009 року № 62**

З метою зміцнення трудової дисципліни працівників в апараті Держкомархіву та підвищення ефективного використання ними робочого часу

НАКАЗУЮ:

1. Керівникам структурних підрозділів Держкомархіву:

– забезпечити неухильне дотримання працівниками Правил внутрішнього трудового розпорядку;

– організувати у разі місцевих відряджень працівників їх реєстрацію у журналі місцевих відряджень; взяти під особистий контроль ведення зазначених журналів;

– ознайомити працівників своїх підрозділів з цим наказом та забезпечити його виконання.

2. Відділу правового та кадрового забезпечення Держкомархіву (Баранова О. В.):

– контролювати вчасний прихід на роботу працівників Держкомархіву, фіксувати випадки невиходу або запізнення працівників на роботу;

– вимагати від порушників дисципліни подання відповідних пояснень, подавати проекти наказів про накладання на винних працівників за систематичне порушення дисципліни, запізнення на роботу дисциплінарних стягнень.

3. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

Про План заходів щодо поліпшення стану правової роботи від 16 квітня 2009 року № 64

З метою вжиття заходів щодо покращення організації правової роботи та додержання законодавства про державну реєстрацію нормативно-правових актів у Державному комітеті архівів України

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити План заходів щодо поліпшення стану правової роботи в Держкомархівів та підпорядкованих йому установах (далі – План заходів), що додається.

2. Керівникам структурних підрозділів Держкомархіву, центральних державних архівних установ забезпечити виконання Плану заходів, затвердженого цим наказом.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Голови Держкомархіву К. Є. Новохатського.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Держкомархіву України
від 16.04.2009 № 64

**План заходів
щодо поліпшення стану правової роботи в Держкомархіві та підпорядкованих йому установах**

№ п/п	Назва заходу	Термін виконання	Відповідальні виконавці	Відмітка про виконання
1	2	3	4	5
1.	З метою підвищення якості нормопроектувальної техніки та нормотворчої роботи в Держкомархіві забезпечити участь працівників відділу правового та кадрового забезпечення та відповідальних працівників структурних підрозділів в семінарах Мін'юсту України	постійно	Управління організаційно-аналітичного, правового та кадрового забезпечення, фінансово-економічний відділ	
2.	Розробити Методичні рекомендації про проведення перевірки стану організації правової роботи в центральних державних архівних установах	II квартал 2009 р.	Управління організаційно-аналітичного, правового та кадрового забезпечення	
3.	Розробити типові плани перевірки стану дотримання законодавства про працю та контрольної перевірки стану правового забезпечення	II квартал 2009 р.	Управління організаційно-аналітичного, правового та кадрового забезпечення	
4.	Провести навчально – практичні семінари на тему:		Відділ правового та кадрового забезпечення	
	“Дотримання вимог законодавства при реєстрації нормативно правових актів”	травень 2009 р.		
	“Засади і принципи здійснення державної регуляторної політики”	липень 2009 р.		
	“Претензійно – позовна робота та представництво інтересів центральних державних архівних установ в судах України”	вересень 2009 р.		
	“Поняття корупційних діянь та превентивні заходи, що вживаються для запобігання їх вчиненню”	грудень 2009 р.		

1	2	3	4	5
5.	Організувати та провести вивчення працівниками Держ-комархіву Інструкції з діловодства в Держкомархіві (наказ Держкомархіву України від 04.07.2008 №146)		Відділ правового та кадрового забезпечення, відділ формування НАФ	
6.	Суворо дотримуватись вимог законодавства про працю при підготовці наказів з кадрових питань	постійно	Відділ правового та кадрового забезпечення ,	
7.	Забезпечити візування проектів наказів відповідно до вимог п. 4.5.5. Інструкції з діловодства у Держкомархіві	постійно	Відділ правового та кадрового забезпеч	
8.	Здійснювати аналіз результатів претензійно-позовної роботи Держкомархіву та підпорядкованих йому установ	постійно	Управління організаційно-аналітичного, правового та кадрового забезпечення	
9.	Забезпечити методичне керівництво правовою роботою архівних установ, що належать до сфери управління Держкомархіву, здійснювати перевірки стану їх правової роботи, надавати їм практичну та методичну допомогу	постійно	Управління організаційно-аналітичного, правового та кадрового забезпечення	
10.	Розглядати питання правової роботи та додержання законодавства про державну реєстрацію нормативно-правових актів на апаратних нарадах та засіданнях колегії Держкомархіву	згідно з планами	Управління організаційно-аналітичного, правового та кадрового забезпечення	
11.	Забезпечити контроль за систематичним виконанням пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 28.12.92 № 731 щодо постійного перегляду виданих нормативно-правових актів	постійно	Управління організаційно-аналітичного, правового та кадрового забезпечення	
12.	Підтримувати нормативно-правові акти Держкомархіву в контрольному стані, зокрема шляхом проставлення відміток про внесення до них змін або втрату чинності чи скасування	постійно	Структурні підрозділи	

**Про визнання таким, що втратив чинність, наказу
Державного комітету архівів України від 06.05.2000 № 18
від 28 квітня 2009 року № 66**

Відповідно до пункту 5 Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення протидії незаконному обігу архівних документів”

НАКАЗУЮ:

1. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Державного комітету архівів України від 06.05 2000 № 18 “Про заходи щодо організації державної реєстрації документів Національного архівного фонду”.

2. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Голови Державного комітету архівів України К. Є. Новохатського.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

**З оголошенням рішення колегії Держкомархіву України
від 23.04.2009 “Про хід виконання рішення колегії
Держкомархіву від 15.07.2008 р. “Про діяльність Державної
наукової архівної бібліотеки, м. Київ”
від 28 квітня 2009 року № 68**

1. Оголосити до виконання рішення колегії Державного комітету архівів України від 23 квітня 2009 року “Про хід виконання рішення колегії Держкомархіву від 15.07.2008 р. “Про діяльність Державної наукової архівної бібліотеки, м. Київ” (додається).

2. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Голови Держкомархіву Новохатського К. Є.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

РІШЕННЯ
колегії Державного комітету
архівів України

23 квітня 2009 р.
м. Київ

Про хід виконання рішення колегії Держкомархіву від 15.07.2008 р.
“Про діяльність Державної наукової архівної бібліотеки, м. Київ”

Заслухавши доповідь начальника організаційно-аналітичного відділу Богунової Н.К., колегія відзначає, що бібліотекою виконано значну роботу щодо усунення недоліків, виявлених у ході комплексної перевірки, проведеної Державним комітетом архівів у липні 2008 р.

За результатами комплексної перевірки розроблено заходи щодо усунення недоліків, зазначених у рішенні колегії Держкомархіву від 15.07.2008.

Внесено зміни до Положення про ДНАБ, приведено у відповідність до Положення посадові інструкції працівників.

Складаються списки видань, що потребують першочергової реставрації та підшивки.

Разом з керівництвом ДЦЗД складено перспективний план реставрації і підшивки друкованих видань.

Складено графік проведення поетапної перевірки наявності бібліотечного фонду та встановлення фактичної кількості наявних видань.

Проведено перевірку наявності загального фонду плакатів та афіш, плакатів, афіш, мап з фонду “Україніка”.

Відновлено ведення книги сумарного обліку бібліотечного фонду.

Розпочато роботу з редагування назв розділів та підрозділів каталогу згідно з оновленими таблицями ББК. Повністю замінено назви розділів каталогу з історії України.

У повному обсязі здійснено передплату на 2009 рік сорока фахових видань.

Наслідком наполегливої роботи, проведеної бібліотекою щодо поповнення бібліотечного фонду, стало його збільшення на 3 434 друковані одиниці. Зокрема, друковані видання отримано з обмінно-резервних фондів Державної історичної бібліотеки України.

Здійснено низку заходів щодо поліпшення умов зберігання друкованих видань, контролю за їх фізичним станом.

В усіх сховищах бібліотеки замінено вогнегасники, термін експлуатації яких минув, встановлено сучасні контрольні-вимірювальні прилади температурно-вологісного режиму, вікна архівосховищ захищено чорним папером від попадання прямого сонячного світла.

У повному обсязі усунуто недоліки фінансової дисципліни.

Придбано комп'ютерне обладнання та бібліотечну базу даних на суму 50 тис. грн.

Проте, рішення колегії Держкомархіву від 15 липня 2008 року виконано не в повному обсязі, низка невирішених питань залишається на контролі.

Не подається на сайт Держкомархіву інформація з питань діяльності ДНАБ та про нові надходження до бібліотеки.

Не включено до плану роботи бібліотеки на 2009 рік проведення днів інформації, складання бібліографічних покажчиків.

До перспективного плану ремонту, підшивки і опрацювання друкованих видань бібліотеки не включено ремонт книжкового фонду, підшивку газетного фонду.

Не контролюється виконання у повному обсязі керівниками архівних установ наказу Держкомархіву від 05.06.2001 № 52 щодо надсилання до бібліотеки обов'язкового безкоштовного примірника всіх друкованих видань за участю і під грифом архівних установ.

Через брак вільних площ частина дублетних видань розміщено на підлозі.

За відсутності шаф залишаються незахищеними та складеними стосами на стелажах карти.

Не проведено заміну протипожежної сигналізації, внутрішніх телефонів у сховищах.

Не встановлено охоронну сигналізацію.

Наявні системи кондиціонування та вентиляції повітря потребують заміни, оскільки вони не забезпечують створення та підтримання у сховищах належного температурно-вологісного режиму.

Колегія вирішує:

1. Інформацію про роботу Державної наукової архівної бібліотеки, м. Київ щодо усунення порушень і недоліків, виявлених під час перевірки її діяльності у липні 2008 р., прийняти до відома.

2. Зобов'язати директорів ДНАБ (Порохнюк Г. В.) та ДЕКС ЦДАУ (Гузєв І. С.) вжити необхідних заходів для виконання рішення колегії Держкомархіву від 15.07.2008 р. в повному обсязі.

3. Відділу інформаційних технологій (Забенько Ю. І.), ДЦЗД НАФ (Терещук Л. В.) надати необхідну допомогу ДНАБ в організації здійснення заходів щодо усунення недоліків у її діяльності.

4. Керівникам державних архівних установ неухильно виконувати наказ Держкомархіву від 05.06.2001 № 52 "Про надсилання обов'язкових безоплатних примірників друкованих видань, що виходять під грифом архівних установ".

5. Контроль за виконанням цього рішення покласти на заступника Голови Держкомархіву Новохатського К. Є.

Довідка

про стан усунення порушень, виявлених попередньою перевіркою у Державній науковій архівній бібліотеці, м. Київ

На виконання рішення колегії Держкомархіву від 15 липня 2008 року “Про діяльність Державної наукової архівної бібліотеки, м. Київ” співробітниками ДНАБ було вжито наступних заходів.

Проведено нараду, на якій обговорено результати перевірки. Розроблено та затверджено директором бібліотеки план заходів щодо усунення порушень і недоліків, виявлених під час перевірки діяльності Державної наукової архівної бібліотеки, м. Київ.

На виконання цього плану внесено зміни до Положення про Державну наукову архівну бібліотеку, м. Київ, подано на погодження Держкомархіву.

Внесено зміни до посадових інструкцій працівників бібліотеки (наказ директора від 17.11.2008 № 30).

Створено Бібліотечну раду (наказ директора від 17.11.2008 № 31).

Розпочато виявлення видань, що потребують першочергової реставрації та підшивки, складаються їх списки; на літературу, передану на ремонт та реставрацію підкладаються замітники.

Разом з керівництвом ДЦЗД складено перспективний план реставрації і підшивки фонду “Україніка”, фондів листівок, плакатів, афіш, мап, згідно з яким на 2008 рік заплановано складний ремонт 1400 великоформатних аркушів плакатів. Виконано реставрацію 514 арк., ремонт 13040 арк.

На 2009 рік заплановано складний ремонт великоформатних аркушів 15000 арк. листівок та 1000 арк. афіш. (до плану роботи ДЦЗД НАФ на 2009 рік, ф. №113, уключено лише ремонт 5000 арк.). За I квартал 2009 року виконано реставрацію 699 арк., ремонт 1138 арк.

Складено графік проведення поетапної перевірки наявності бібліотечного фонду та встановлення фактичної кількості наявних видань.

Станом на 01.04.2009 року проведено перевірку наявності загального фонду плакатів та афіш, плакатів, афіш, мап з фонду “Україніка”, що засвідчено актами перевірки №№1-4.

Відновлено з 2007 року та продовжується ведення книги сумарного обліку бібліотечного фонду.

Після проведених консультацій з фахівцями Парламентської, Національної бібліотеки НАН України ім. В. І. Вернадського, Інституту історії України НАН України розпочато роботу з редагування назв розділів та підрозділів каталогу (3 700 карток) згідно з оновленими таблицями ББК (перехід до УДК визнано фахівцями недоцільним). Повністю замінено назви розділів каталогу з історії України.

Проведення експертизи та списання непрофільних видань заплановано після переміщення фонду до нових приміщень.

Проведено передплату фахових видань.

Складено список видань, виданих архівними установами, що не надійшли до фондів бібліотеки протягом 2003-2007 років згідно наказу Держкомархіву № 52 від 05.06.2001р., проведено роботу щодо поповнення бібліотечного фонду. Так, протягом 2008 року бібліотечний фонд збільшено на 3 434 друкованих одиниці.

З метою використання обмінно-резервних фондів від Державної історичної бібліотеки України отримано друковані видання у кількості 48 примірників (акт № 1596 від 29.02.2009) та підготовлено до передавання з обмінно-резервного фонду ДНАБ м. Київ близько 50 видань.

Використання обмінно-резервних фондів Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського, Національної парламентської бібліотеки України, бібліотеки Інституту історії України НАН України заплановано провести до кінця 2009 року.

У всіх сховищах бібліотеки замінено вогнегасники, термін експлуатації яких минув.

Встановлено також сучасні контрольно-вимірювальні прилади температурно-вологісного режиму (6 шт.), та поновлено ведення журналу з його контролю.

З метою захисту документів від попадання прямого сонячного світла, вікна сховищ захищено чорним папером.

Проведення заміни системи пожежної сигналізації та системи кондиціонування заплановано до кінця 2009 року.

Недоліки фінансової дисципліни усунуто у повному обсязі, а саме:

Приведено у відповідність рахунки 112 “Бібліотечні фонди” та 113 “Малоцінні необоротні матеріальні активи.”

Оцінено та взято на бухгалтерський облік 1509 видань, отриманих безкоштовно, обліковано подарункові надходження та взято їх на баланс.

Лікарняні листи оформлюються з дотриманням інструкції щодо порядку видачі документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність.

Преміювання, встановлення надбавок, надання матеріальної допомоги директору бібліотеки здійснюється за погодженням з Держкомархівом.

Надлишково виплачені кошти повернуто до держбюджету (платіжне доручення від 12 грудня 2008 року № 253).

Індексація заробітної плати працівників бібліотеки, акти та видаткові накладні на отримання товарів проводиться та оформлюється згідно з чинним законодавством України.

Проведено інвентаризацію матеріально-технічних засобів (протокол інвентаризаційної комісії від 17.11.2008).

На придбання комп'ютерного обладнання (3 комп'ютери, 3 монітори, багатофункціональний пристрій, комплектуючі до них), бібліотечної бази даних використано кошти у сумі 50 тис. грн.

Проте, рішення колегії Держкомархіву від 15 липня 2008 року виконано не в повному обсязі і залишається на контролі низка невирішених питань.

Планом заходів щодо усунення порушень і недоліків передбачено надавати на сайт Держкомархіву інформацію з питань діяльності ДНАБ та про нові надходження до бібліотеки лише після підключення ДНАБ до локальної мережі ЦДАУ, хоча не існує жодних перешкод щодо надання такої інформації за даних умов.

Не включено до плану роботи бібліотеки на 2009 рік проведення днів інформації, складання бібліографічних покажчиків.

Не включено до перспективного (до 2013 року) плану ремонту, підшивки і опрацювання друкованих видань бібліотеки ремонт книжкового фонду, підшивок газетного фонду; газети, у тому числі іноземного походження, продовжують зберігатися стопками на стелажах.

Через дефіцит вільних площ на стелажах частину дублетних видань розміщено на підлозі.

Карти зберігаються на стелажах стосами.

Не проведено заміну внутрішніх телефонів у сховищах.

Вирішення цих питань можливе після проведення реконструкції та обладнання приміщень відповідно до сучасних вимог зберігання друкованих видань.

Протягом 2008 року надходжень за платні послуги не було, на 2009 рік заплановано надання платних послуг на суму 10 000 грн. (копіювання, надання друкованих видань у тимчасове користування для участі у виставках).

Залишається актуальним здійснення контролю за виконанням у повному обсязі керівниками архівних установ наказу Держкомархіву від 05.06.2001 № 52 щодо надсилання на адресу бібліотеки обов'язкового безкоштовного примірника всіх друкованих видань за участю і під грифом архівних установ.

**З оголошенням рішення колегії Держкомархіву України
від 23.04.2009 “Про стан архівної справи
в ЦДАВО України”
від 28 квітня 2009 року № 69**

1. Оголосити до виконання рішення колегії Державного комітету архівів України від 23 квітня 2009 року “Про стан архівної справи в Центральному державному архіві вищих органів влади та управління України” (додається).

2. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

Р І Ш Е Н Н Я
колегії Державного комітету
архівів України

23 квітня 2009 р. м. Київ

Про стан архівної справи в Центральному державному архіві
вищих органів влади та управління України

Розглянувши підсумки комплексної перевірки діяльності ЦДАВО, колегія зазначає, що архівом проведено певну роботу щодо забезпечення функціонування архіву, виконання основних показників розвитку архівної справи.

Впроваджено основні нормативні документи, які регламентують роботу ЦДАВО, розроблено та введено в дію положення про дорадчі органи (колегію, ЕПК, науково-методичну раду).

Здійснюється певна робота з формування НАФ, організаційно-методичного керівництва діяльністю служб діловодства й архівних підрозділів установ-фондоутворювачів, у діяльності яких утворюються документи НАФ.

Ведеться контрольно-довідкова картотека на установи списку №1, наглядові справи, книга обліку описів справ установ списку № 1.

Протягом 2006–2008 років ЦДАВО здійснено 51 комплексне перевіряння стану архівної справи та діловодства, 27 тематичних та 14 контрольних перевірянь, проведено 14 нарад-семінарів з працівниками діловодних та архівних служб в установах-фондоутворювачах.

Проводилася активна робота з організації передавання на постійне зберігання документів НАФ до ЦДАВО, планові показники з приймання управлінської документації у 2008 році було перевиконано на 21%.

У 2008 році у 9 разів було перевищено планові показники зі схвалення описів справ на управлінську документацію.

Номенклатури справ, погоджені з архівом, мають 90% установ. Повністю описали документи постійного зберігання та мають схвалені ЕПК описи справ 57% установ – фондоутворювачів ЦДАВО.

Сховища архіву забезпечено протипожежною сигналізацією. Затверджено Інструкцію про заходи пожежної безпеки у виробничих приміщеннях ЦДАВО.

Усі двері, що ведуть до комплексу сховищ архіву, обладнано електронно-картковою системою доступу. Архівосховища обладнано спеціальними металевими дверима, які опечатуються. Майже усі справи закартоновано. Облікові документи зберігаються в спеціально відведених приміщеннях, які опечатуються. У кінці 2007 року відновилися роботи із створення страхового фонду, який зберігається у металевих коробках на “стелажах Пшеничного”.

У 2008 році придбано 2 читальних апарата для роботи з мікрофотокопіями документів, три установки ультрафіолетового

опромінювання ОБП 43 ОМ для покращення мікологічного стану повітря у сховищах, 86 сучасних вогнегасників, 32 термогігрометри.

Облікові документи на фонди оформлено, в основному, згідно з “Основними правилами роботи державних архівів”.

Щороку архів перевиконує плановані показники з використання інформації документів НАФ.

Соціально-правові і тематичні запити розглядаються у встановлені Законом України “Про звернення громадян” терміни, архівні довідки оформлюються відповідно до встановлених правил.

За надання платних послуг у 2006–2008 роках ЦДАВО отримано кошти у сумі 597,5 тис. грн.

Протягом останніх трьох років в ЦДАВО не зафіксовано випадків аварій, нещасних випадків та професійних захворювань.

ЦДАВО має найбільшу кількість штатних одиниць серед архівних установ України (90, з них 45 – державні службовці). Найчисельнішою (42%) є вікова група до 35 років. Повну вищу освіту мають 74% працівників, фахову – 32% працівників, що є одними з найкращих показників серед центральних архівів. Плинність кадрів в архіві не перевищує середньостатистичну по архівним установам України.

Водночас проведений аналіз свідчить про те, що в роботі архіву існують невирішені проблеми і недоліки.

Потребують доопрацювання структура архіву, положення про структурні підрозділи, посадові інструкції працівників.

Керівництвом не в достатній мірі здійснюється контроль за виконанням планових завдань, роботою колегії, науково-методичної ради, співпрацею зі ЗМІ, що призвело до зниження рівня виконавської дисципліни співробітників архіву.

ЦДАВО – єдиний архів в Україні, в якому не завершено складання списку № 1, відсутні списки № 2, 3.

Контроль за роботою установ-джерел формування НАФ проводиться на низькому рівні, більше 5 років не проводилися перевіряння у 58% установ, картотека обліку роботи з установами ведеться за старою формою.

Не ведеться картотека обліку описів справ ЕПК.

Не завжди відповідає вимогам якості зведених номенклатур справ установ, погоджених ЕПК.

До описів справ з особового складу не складаються передмови.

Пожежну сигналізацію не виведено на пульт центрального спостереження, система автоматичного пожежогасіння не працює, охоронна сигналізація в архівосховищах відсутня, наявні системи кондиціонування та вентиляції повітря не забезпечують створення та підтримання у сховищах належного температурно-вологісного режиму, не завершено роботи щодо заміни ліфту 1 відсіку.

У сховищах залишено вогнегасники, що не підлягають використанню, декілька встановлених нових вогнегасників знаходяться не в робочому режимі, не повною мірою дотримується світловий режим

в архівосховищах, зустрічаються випадки порушення правил ведення книги обліку температурно-вологісного режиму.

Потребує удосконалення ведення обліку документів НАФ.

Майже чверть загальної кількості описів є рукописними.

Порушуються терміни видавання та повернення документів зі сховищ до читального залу та співробітникам архіву, виданих у тимчасове користування за межі архіву.

В архіві відсутня електронна інформаційно-пошукова система обліку звернень громадян і контролю за вирішенням порушених у них питань. Реєстрація кореспонденції, що надходить до архіву, ведеться з порушенням Інструкції з діловодства реєстрації запитів громадян України та іноземних громадян і осіб без громадянства.

Повільними темпами ведеться видавнича діяльність, потребує вдосконалення виставкова діяльність архіву.

У читальному залі не встановлено систему відеоспостереження, його вікна не захищено ґратами, відсутнє обладнання комп'ютерною технікою.

З 2007 року не поновлено колективний договір між адміністрацією та профспілковим комітетом ЦДАВО.

Не в повному обсязі виконано заходи щодо усунення порушень і недоліків, виявлених Рахунковою палатою України.

Існують недоліки в організації з підготовки та зберігання наказів ЦДАВО.

Впродовж декількох років в архіві не заповнюються численні вакантні посади.

Порушуються вимоги порядків ведення особових справ державних службовців в органах виконавчої влади, проведення конкурсу на заміщення вакантних посад державних службовців, проведення іспиту кандидатів на заміщення вакантних посад державних службовців, не планується проведення підвищення кваліфікації працівників архіву.

Виходячи з зазначеного, колегія вирішує:

1. Керівництву ЦДАВО (Маковська Н. В.) до 9 травня 2009 року розробити, подати Держкомархіву план заходів щодо усунення наявних недоліків у діяльності архіву, організувати його розгляд на засіданні колегії архіву та забезпечити виконання у повному обсязі заходів щодо усунення порушень і недоліків, виявлених робочою групою Держкомархіву під час перевірки.

2. Структурним підрозділам Держкомархіву надати необхідну допомогу ЦДАВО в організації усунення недоліків у його діяльності.

3. Керівництву ДЕКС ЦДА (Гузєв І.С.)

– розглянути можливість встановлення державної охорони в комплексі споруд центральних державних архівів у м. Києві;

– до кінця 2009 року завершити роботи по заміні ліфту 1 відсіку (ЦДАВО України);

– провести заміну (ремонт) технічно застарілої пожежної сигналізації, системи кондиціонування та вентиляції повітря в архіво-

сховищах під час проведення реконструкції комплексу споруд центральних державних архівів України.

4. Організаційно-аналітичному відділу (Богунова Н. К.) передбачити проведення в порядку контролю двох перевірок виконання цього рішення колегії: у III кварталі 2009 року та першому кварталі 2010 року.

Довідка про стан архівної справи у Центральному державному архіві вищих органів влади та управління України

Відповідно до Плану-звіту організаційної роботи Держкомархіву на I квартал 2009 року робоча група із фахівців Держкомархіву здійснила комплексну перевірку діяльності Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України (ЦДАВО).

Перевірка здійснювалася шляхом вивчення наявних в ЦДАВО документів із основних напрямків його діяльності, а також візуального обстеження архівосховищ, співбесід з керівниками та фахівцями архіву, ознайомлення із роботою архівного підрозділу Антимонопольного комітету України.

1. Організаційне забезпечення роботи архіву

Перевірка показала, що архівом проведена певна робота щодо забезпечення функціонування архіву, виконання основних показників розвитку архівної справи.

Діяльність архіву здійснюється відповідно до Положення про ЦДАВО, затвердженого наказом Держкомархіву від 25.04.2002 № 31.

Структура архіву складається із 7 відділів, 9 секторів, що входять до складу відділів.

Встановлено розподіл обов'язків між директором і його заступниками (наказ від 04.12.2007 № 39), розроблено і затверджено положення про структурні підрозділи, посадові інструкції працівників архіву.

Введено в дію Правила внутрішнього трудового розпорядку та затверджено графік проведення особистого прийому громадян керівництвом ЦДАВО (наказ від 20.03.2008 № 15).

Розроблено положення про дорадчі органи (колегію, ЕПК, науково-методичну раду).

Положення про колегію архіву розроблено на підставі Примірного положення про колегію держархіву (наказ Держкомархіву від 12.12.2005 № 150) та затверджено наказом ЦДАВО від 14.03.2006 № 19, персональний склад колегії архіву затверджено наказом Держкомархіву від 07.02.2008 № 21. До складу колегії входять провідні фахівці архіву.

Складено та затверджено директором архіву річний план роботи колегії.

На засіданнях колегії розглядаються питання про підсумки (за рік, півріччя, квартал) діяльності архіву, стан діловодства в ЦДАВО, виконання антикорупційного законодавства, дотримання протипожежної безпеки та санітарно-гігієнічного стану, забезпечення збереженості документів, підсумки роботи ЕПК та ін.

Основну діяльність архіву організовано відповідно до річного плану. Розроблення і затвердження планово-звітних документів здійснюється згідно із збірником форм планово-звітної документації.

Хід виконання планів заслуховується на засіданнях колегії ЦДАВО. З метою контролю за виконанням планів роботи відділів ЦДАВО на засіданні колегії архіву у 2007 році розглянуто питання про стан упорядкування документів відділом організації впорядкування документів, у 2008 році було заслухано звіт начальника відділу використання інформації документів.

Водночас проведений аналіз засвідчив, що в організації роботи архіву існують невирішені проблеми і недоліки.

Пріоритети розвитку архівної справи архіву на найближчі роки не визначено. Не враховано у планах роботи архіву пріоритетні напрямки, визначені Держкомархівом. Не розроблено Регламент ЦДАВО, його структура.

Розподіл обов'язків у керівництві не охоплює усіх завдань і функцій, зазначених у Положенні про ЦДАВО. Поза увагою залишилися питання організації роботи колегії, удосконалення структури архіву, надання архівом платних послуг, координації правової та кадрової роботи.

Не в повній мірі відповідають завданням і функціям архіву положення про його структурні підрозділи. Так, зокрема, у положенні про відділ забезпечення збереженості та обліку документів не зазначено, що до його складу входить сектор обліку документів, як це передбачено штатним розписом ЦДАВО, не відображено функції сектору зберігання і обліку мікрофотокопій. На спеціаліста 1 категорії фінансово-економічного відділу покладено обов'язки секретаря колегії (наказ від 07.02.2008 № 21), та керівника кадрової служби (наказ від 16.06.2003 №33 ОС), що не відповідає функціональним повноваженням відділу.

Положеннями про відділ використання інформації та сектор виставкової роботи документів, що входить до його складу, не передбачено таку функцію, як організація науково-методичної роботи архіву. Водночас, за наказом від 08.01.2008 № 2 науково-методичну раду архіву очолює саме завідувач цим сектором. На сектор, окрім виставкової діяльності, також покладено обов'язки з інформатизації діяльності ЦДАВО.

У положеннях про структурні підрозділи не відображено функції приймання, зберігання, обліку та використання цілком таємних і таємних документів, хоча ці функції зазначено у посадових інструкціях керівників структурних підрозділів.

Потребують суттєвого доопрацювання посадові інструкції працівників. З 2006 року до них не вносилися зміни. Як наслідок, у положення про відділ формування НАФ, до посадових інструкцій співробітників цього відділу та одного з заступників директора включено питання організації роботи з державної реєстрації документів.

Посадові інструкції не в повній мірі відповідають головним завданням і функціям, зазначеним у положенні про відповідний відділ держархіву. Зокрема, у посадових інструкціях співробітників відділу РСР відсутні завдання щодо виявлення та закриття каналів витоку секретної інформації у процесі діяльності архіву, здійснення технічного захисту інформації, розроблення та здійснення заходів щодо забезпечення режиму секретності при відвідуванні архіву іноземцями, ведення обліку архівосховищ матеріальних носіїв секретної інформації, режимних приміщень, ключів від них, особистих номерних печаток, організація разом з комісією з розсекречування документів перегляду грифів секретності щодо зміни грифів. У п. 2 положення про відділ РСР зазначено, що він безпосередньо підпорядкується директору архіву, водночас, за розподілом обов'язків між директором і його заступниками (наказ від 04.12.2007 р. № 39) питання координації та контролю за роботою відділу РСР повністю покладено на заступника директора. У посадових інструкціях усіх працівників ЦДАВО, яким оформлено допуск до державної таємниці, зазначено функції щодо роботи з секретними документами, водночас у положеннях про відповідні структурні підрозділи ці функції відсутні.

У посадовій інструкції завідувача сектором виставкової роботи, який є структурним підрозділом відділу використання інформації документів ЦДАВО, зазначено, що він безпосередньо підпорядковується директору і заступнику директора.

Назви структурних підрозділів та посад працівників архіву у штатному розписі, положеннях та посадових інструкціях не співпадають.

Одну інструкцію протягом чотирьох років засвідчено підписами декількох осіб. Посадові інструкції працівників ВРСР, начальника фінансово-економічного відділу та відділу організації впорядкування документів взагалі не засвідчено підписами. Відсутні посадові інструкції працівників відділу організації впорядкування документів.

У порушення вимог п. 1 постанови Кабінету Міністрів України від 12.03.2005 №179 "Про упорядкування структури апарату центральних органів виконавчої влади, їх територіальних підрозділів та місцевих державних адміністрацій" (у частині чисельності структурних підрозділів) створено відділ забезпечення збереженості та обліку документів та фінансово-економічний відділ.

Накази, що видаються архівом, у переважній більшості не стосуються функціональних повноважень архіву, це в основному накази щодо заміщення посад, створення комісій, господарчої діяльності.

До складу дорадчих органів архіву – колегії, науково-методичної ради включено лише керівників структурних підрозділів архіву.

Рівень організації роботи колегії ЦДАВО вкрай незадовільний.

Згідно з положенням про колегію ЦДАВО засідання колегії проводяться раз на місяць, що і передбачено планами роботи колегії (на 2007 рік план не затверджено директором архіву). Попри це, у 2006 році проведено 10 засідань колегії. Протокол № 1 відсутній, його замінює ксерокопія. З 30 передбачених планом питань було розглянуто лише 3. У травні, червні, серпні та вересні засідання колегії не проводилися. Загалом за рік підготовлено одне рішення колегії, яке не підписано ні головою, ні секретарем колегії, не оголошено до виконання наказом директора архіву.

У 2007 році проведено 7 засідань колегії. З 21 питання за планом розглянуто лише 4. Два засідання колегії оформлено протоколами (№ 4 та № 5) від 5 червня 2007 року. У січні, травні, липні, серпні, жовтні, грудні засідання колегії не проводилися.

У 2008 році проведено 10 засідань колегії, на яких з 29 питань розглянуто 14, що передбачено планом.

Рішення колегії за ці роки не склалися і не оголошувалися до виконання.

У 2009 році проведено одне засідання колегії, рішення колегії не підписано головою та секретарем колегії, не оголошено до виконання наказом директора архіву.

Причини, за яких було відмінено засідання колегії не зазначено, корективи до плану засідань колегії не внесено.

Контроль за виконанням рішень колегії відсутній. Повторний розгляд питань у порядку контролю не проводиться.

Не здійснюється загальне керівництво науково-методичною роботою ЦДАВО. Згідно з наказом про розподіл функціональних обов'язків, кожен із заступників здійснює керівництво науково-методичної діяльності у підпорядкованих структурних підрозділах.

Наказом директора від 21.08.2002 № 34 створено науково-методичну раду ЦДАВО та затверджено її положення. Наказом від 08.01.2008 № 2 затверджено нове положення та склад науково-методичної ради (попередній наказ не скасовано).

Плани роботи науково-методичної ради складаються з 2008 року. Вони не затверджені керівництвом, не підписані укладачем, не погоджені з виконавцями.

Аналіз протоколів засідань за 2008 рік показав, що з 18 питань, внесених до плану роботи науково-методичної ради, обговорено лише два.

Не зважаючи на те, що згідно з п. 4.2 положення про науково-методичну раду засідання мають проводитися один раз на місяць, з 2005 по 2007 рік проведено 6 засідань науково-методичної ради, у 2008 – 7. Засідання оформлено протоколами, у яких відсутні підписи голови та, в окремих протоколах, секретаря науково-методичної ради. Протоколи засідань за 2008 рік оформлено належним чином. Крім того,

п.п. 1.2., 4.5. положення про науково-методичну раду передбачено, що їх рішення затверджуються директором. Жодного рішення не підготовлено і не затверджено.

Методичні посібники, розроблені співробітниками ЦДАВО в період з 2005 по 2007 рік, не розглядалися на засіданнях науково-методичної ради. Як наслідок, у звіті про виконання плану науково-дослідної та методичної роботи архіву за 2008 рік (ф. 203) подано недостовірну інформацію. Так, “Схема обліку документів в ЦДАВО України (додаток до Інструкції з обліку документів у ЦДАВО України)” та інструкція “Описування інформаційних відомостей при каталогізації ф. 2 Кабінет Міністрів України” подано як підготовлені, у той час, як науково-методична рада направила їх на доопрацювання (протокол № 7 від 11.12.2008). Крім того, у даному звіті методичні розробки затверджено протоколами засідань, яких не існує.

В архіві діє методичний кабінет, його фонд налічує 1249 методичних посібників, які внесено до Інвентарної книги методичного кабінету, видача методичних матеріалів фіксується у книзі видачі. Водночас останні надходження до методичного кабінету датуються ще 2006 роком.

Існує стійка тенденція до зниження рівня науково-методичної роботи ЦДАВО. Якщо у 2006 році було розроблено п'ять методичних посібників, в 2007 – один, то в 2008 – жодного. Серед центральних державних архівів ЦДАВО, за кількістю розроблених у 2006-2008 роках методичних посібників, посідає шосте місце.

За 2006–2008 роки ЦДАВО не брав участь у конкурсах науково-методичних і науково-інформаційних робіт з архівознавства, документознавства, археографії та на здобуття премії ім. В. Веретеннікова за кращі наукові дослідження у галузі архівознавства, документознавства, археографії.

2. Забезпечення збереженості документів Національного архівного фонду

ЦДАВО розміщений у будинку комплексу споруд центральних державних архівів у м. Києві за адресою: вул. Солом'янська, 24. Будівля побудована в 1970 році. Технічне обслуговування комплексу споруд здійснює Дирекція з експлуатації комплексу споруд центральних державних архівних установ України (ДЕКС ЦДАУ).

Територія комплексу огорожена, на вікнах режимно-секретного відділу архіву є захисні металеві ґрати.

Місткість приміщень архіву складає 2.500.000 од. зб.

Об'єм архівосховища – 16.628 куб. м., площа архівосховищ – 7.042 кв. м.

Протяжність стелажного обладнання – 33.049 пог. м.

Ступінь заповнення стелажного обладнання – 83 %.

Площа робочих приміщень – 427.97 кв. м.

Комплекс споруд, в якому розміщено ЦДАВО, забезпечено постом позавідомчої охорони, який встановлено у 2006 році. Пропускний режим працівників архіву до приміщень комплексу споруд здійснюється через електронну систему турнікетів. В'їзд на територію комплексу споруд відбувається за перепустками. Доступ до приміщень і на територію комплексу регламентується Інструкцією про порядок доступу до приміщень і на територію комплексу споруд центральних державних архівних установ у місті Києві, затвердженою наказом Держкомархіву від 11.09.2007 № 132. Порядок доступу до приміщень ЦДАВО визначено інструкцією, затвердженою наказом директора архіву від 05.10.2007 № 34.

Кімнату (№ 97), де розміщено відділ режимно-секретної роботи, обладнано охоронною сигналізацією.

Пожежна безпека в ЦДАВО забезпечується шляхом проведення організаційних та інших заходів, спрямованих на попередження пожеж, забезпечення безпеки людей та збереженості документів. Сховища архіву забезпечено протипожежною сигналізацією. Сигнал про пожежну небезпеку подають датчики, які встановлено в архівосховищах ЦДАВО. Сигнал надходить на пульт звукової сигналізації, розміщений в кімнаті чергових ДЕКС ЦДАУ. Експлуатацію пожежної сигналізації забезпечує ДЕКС ЦДАУ.

В архіві встановлено 86 порошкових та вуглекислотних вогнегасників, які зареєстровано в журналі обліку вогнегасників на об'єкті, їм присвоєно інвентарні номери. Правила застосування вогнегасників розташовано біля місця їх знаходження.

Інструкцію про заходи пожежної безпеки у виробничих приміщеннях ЦДАВО затверджено директором архіву 24.11.2006. На випадок надзвичайних ситуацій розроблено план заходів, списки евакуації документів.

Комісія з протипожежної безпеки, яка створюється наказом директора на початку кожного року (останній наказ від 08.01.2009 № 3), двічі на рік проводить перевірку сховищ архіву. Ведеться журнал обліку перевірок з протипожежного і санітарного стану архівосховищ ЦДАВО.

У 2005 році замінено та обладнано електронно-картковою системою доступу всі двері, що ведуть до комплексу сховищ архіву і сходових майданчиків. Користування електронно-картковою системою регламентується "Інструкцією з експлуатації електронно-карткової системи в ЦДАВО України", затвердженою наказом директора архіву від 24.04.2007 № 24. Архівосховища обладнано спеціальними металевими дверима, які опечатуються. Після закінчення робочого дня комплекс сховищ архіву перевіряється, опечатується старшим зберігачем чергового структурного підрозділу та здається під охорону. У книзі обліку прийому та здачі комплексу ЦДАВО робиться відповідний запис. На початку кожного року директором архіву видається наказ, де визначаються відповідальні за опечатування сховищ і всього комплексу, інших службових приміщень та передачі їх

під охорону, зазначаються номери печаток та приміщень, що ними опечатуються.

Документи в архівосховищах розміщено згідно зі “Схемою розміщення документів ЦДАВО України”, але останніми роками, через нерівномірне заповнення архівосховищ, є випадки розміщення частин фондів у різних приміщеннях, що зафіксовано в топографічних покажчиках. В архіві ведуться загальний топографічний покажчик, який знаходиться в секторі обліку, та топографічні покажчики окремих сховищ.

У 2008 році у зв'язку з прийманням документів, а також для забезпечення раціонального переміщення документів та їх розміщення після реконструкції комплексу, уточнювалася схема розміщення фондів в архівосховищах ЦДАВО, внаслідок чого уточнено топографічні покажчики у кількості 1230 карток, переміщено 26135 справ.

Справи зберігаються в коробках на металевих стелажах. Облікові документи зберігаються в спеціально відведених приміщеннях, які опечатуються. Документи, які використовуються співробітниками архіву, зберігаються у шафах. Шафи і кімнати, де вони зберігаються, опечатуються.

Справи, що видаються до читального залу, зберігаються в окремій кімнаті та видаються працівником читального залу користувачам, які працюють в приміщенні читального залу. У кінці робочого дня читальний зал опечатується, ключі здаються під охорону.

Для роботи в читальному залі з мікрофотокопіями документів у 2008 році придбано 2 читальних апарата, що дозволило зменшити кількість виданих користувачам оригіналів документів.

Сховища ЦДАВО розташовані в основному корпусі на 1 – 6, 8, 9, 12 поверхах (1, 2 відсіки), на 10 - 11 поверхах (1, 2, 3, 4 відсіки).

Документи розміщено в 36 сховищах: в 27 розміщено архівні документи, у 5-ти – мікрофотокопії документів страхового фонду та фонду користування, в 4-ох – описи та справи фондів.

Для забезпечення санітарно-гігієнічного стану у сховищах щоденно проводиться вологе прибирання, щоквартально – знепилення стелажів, коробок, заміна фільтрів.

З метою покращення мікологічного стану повітря у сховищах, запобігання ураження документів пліснявими грибами та забезпечення безпечних умов праці у 2008 р. придбано три установки ультрафіолетового опромінювання ОБП 43 ОМ, які заплановано ввести в дію у 2009 році.

Для вимірювання температурно-вологісних показників у сховищах у 2008 році ДЕКС ЦДАУ закуплено та встановлено 32 термогігрометри.

Майже усі справи в архіві закартановано. Так, у 2008 році придбано 800 картонажів, протягом року закартановано 9281 од. зб.

Страховий фонд зберігається у металевих коробках у 5-ти кімнатах на 2, 3, 5 поверхах. У 2008 році сховища, де зберігається страховий фонд документів НАФ, обладнано стелажми “Пшенич-

ного”, що дозволило зменшити затратні площі сховищ та покращити умови його зберігання.

Перевіряння наявності страхового фонду, контроль фізичного стану проводить Державний центр збереження документів НАФ і, відповідно, складає акт перевіряння та технічного контролю страхового фонду.

Протягом 2008 року здійснено перевіряння наявності та фізичного стану мікрофільмів фонду користування у кількості 15 375 бюксів.

Протягом 2006-2008 років здійснено ремонт 198 659 арк. документів з паперовою основою. Оправлено і підшито 3 121 од. зб. Також підготовлено до консерваційно-профілактичного оброблення страхового фонду 268 од. обл., підготовлено до ремонту, реставрації та справи 876 справ.

Згідно з “Інструкцію з перевіряння наявності та стану документів у ЦДАВО”, розробленою у 2006 році, щорічно планується й проводиться перевіряння наявності та стану документів. У 2006 році кількість перевірених справ складала 96 989, у 2007 – 113 608, у 2008 – 132 264 справи. Оформлення результатів здійснюється відразу після закінчення перевіряння; дані, що вносяться до аркушів і актів перевіряння звіряються з обліковими документами. Допускається затримка в оформленні акта перевіряння в разі виявлення у фонді відсутніх справ з метою їх розшуку в межах року. На підставі актів про не виявлення справ на відсутні при перевірянні справи складаються картки обліку невиявлених документів, що вливаються до картотеки справ, які знаходяться в розшуку. Такі картки за 2006–2008 роки складено на 45 справ.

3. Облік документів Національного архівного фонду

Науково-методичною радою ЦДАВО схвалено (протокол від 19.04.2006 № 1) Інструкцію з організації державного обліку документів НАФ та порядку оформлення облікових документів у ЦДАВО.

В архіві станом на 01.01.2009 року зберігається 3 330 фондів 2 074 943 од. зб. (з них управлінської документації – 3 178 фондів 2 043 694 од. зб., документів особового походження – 152 фонди 12 169 од. зб. та 19 080 од. зб. (36 комплексів науково-технічної документації). У списку фондів з № 1 по № 5261 підсумковий запис про кількість фондів, які є в наявності, переданих, приєднаних, втрачених, пропущених номерів фондів відсутній.

За Відомостями про зміни у складі і обсязі фондів протягом 2008 року надійшло 906 справ з 6 нових фондів та 94 справи з 3 фондів, які помилково вважалися переданими; 1 фонд вибув у результаті приєднання до іншого фонду; зміни у складі і обсязі 32 фондів відображено в аркушах, картках, справах фондів, описах справ.

У 2007 році відновилася робота по створенню страхового фонду на документи ЦДАВО.

Облік страхового фонду здійснюється за описом страхового фонду та книгою обліку надходжень страхового фонду. У книзі обліку надходжень страхового фонду є річні підсумкові записи про кількість кадрів страхового фонду та од. зб., на які створено страховий фонд.

Всього в архіві створено страховий фонд на 107085 справ (з них на управлінські документи - 104263 справи, на документи особового походження – 2822 справи), що складає 5 % від загальної кількості справ.

Станом на 01.01.2009 зберігається 1497 од. обл. 18629813 кадрів мікрофотокопій страхового фонду (з них управлінської документації – 1457 од. обл. 18253820 кадрів, особового походження – 40 од. обл. 375993 кадри).

У 2007 році в архіві розроблено робочу інструкцію з розшуку відсутніх справ за результатами перевіряння наявності та стану справ (документів). Продовжувався розшук відсутніх справ, протягом 2006–2008 років виявлено 7 справ.

При перевірці наявності справ трапляються поодинокі необліковані справи, що беруться на облік згідно з актом про виявлення необлікованих справ.

Протягом 2008 року переглянуто 5833 од. зб. управлінської документації, поаркушно переглянуто 340 справ з метою виявлення унікальних документів, виявлено 3 унікальні документи. За анотованим переліком унікальних документів Національного архівного фонду до унікальних віднесено 14 документів Національного архівного фонду.

Облікові документи на фонди оформлено, в основному, згідно з “Основними правилами роботи державних архівів”. У вибірково перевірених справах фондів, перевіряння яких проводилось у 2008 році:

– № 79 Українська державна меліоративна будівельна контора Наркомзему УРСР, м. Харків;

– № 3900 Українська академічна громада в Чехословаччині, м. Прага;

– № 3907 Гомзін Борис Володимирович – діяч гетьманського руху, письменник, полковник армії УНР;

– № 4404 Організація українських націоналістів у таборі військовополонених в Фрайштадті (Австрія);

– № 4418 Організація українських націоналістів у таборі військовополонених в Зальцведелі (Німеччина);

– № 4906 Державний комітет України у справах будівництва і охорони історичного середовища;

– № 4923 Український трест підприємств будівельних матеріалів;

– № 4969 Головне управління будівельної індустрії Міністерства будівництва УРСР, м. Київ;

– № 5033 Державний будівельно-монтажний трест № 13, м. Київ аркуші пронумеровано, підшито (не підшито в справах фондів акти про перевіряння наявності за 2008 рік), внутрішній опис відповідає змісту; загальна кількість справ по кожному фонду співпадає з даними аркуша фонду та описом фонду.

З метою удосконалення облікової документації продовжувалось перескладання аркушів фондів (здійснено передрук 144 аркушів фондів) та реєстру описів (опрацьовано 2210 описів).

Справи фондів та описи зберігаються в окремих кімнатах на дерев'яних стелажах, оброблених вогнезахисним розчином. За книгою видачі справ фондів, справи фондів видаються на день, неповернутих справ не виявлено. Аркуші фондів зберігаються у металевій шафі, що опечатується, робочої кімнати сектора обліку документів; список фондів, книга надходжень – у сейфі начальника відділу (сейф і кімната опечатуються).

Як допоміжні облікові документи в архіві ведуться: книги обліку видавання документів з архівосховищ до читального залу, працівникам архіву, до ДЦЗД на ремонт, реставрацію та опрацювання, мікрофільмування, створення цифрових копій, в тимчасове користування за межі архіву; книги підкладання справ, реєстрації актів перевіряння наявності документів, карткові покажчики до аркушів фондів – номерний, алфавітний, предметно-галузевий; номерник фондів, картотека руху фондів; централізований топографічний покажчик та ін.

З 2008 р. розпочато роботу з редагування та друку в 3-х примірниках рукописних описів.

Протягом 2003–2008 років здійснювалася робота зі створення електронної бази даних “Архівні фонди України”. На сьогодні до бази внесено 5261 фонд, у т.ч. анотовано описи на 3330 фондів, що станом на 01.01.2009 зберігаються в архіві.

За результатами перевіряння наявності облікової документації на мікрофотокопії страхового фонду, фонду користування та колекцій мікрофотокопій документів продовжується здійснення заходів щодо удосконалення облікової документації. На них складено історичні довідки до справ фондів КМФ, сформовано справи фондів на КМФ.

Разом з тим, звертаємо особливу увагу на проблеми та недоліки щодо забезпечення збереженості та обліку документів.

Пожежну сигналізацію, що встановлено у архівосховищах, не виведено на пульт центрального спостереження. Система автоматичного пожежогасіння не працює.

У сховищах знаходяться великі кислотні вогнегасники, які не підлягають використанню. Виявлено декілька вогнегасників, що не повною мірою укомплектовано й не можуть бути придатними для використання.

Охоронна сигналізація в архівосховищах відсутня.

Позавідомча охорона в комплексі споруд центральних державних архівів у м. Києві, де розміщується ЦДАВО не державна, а приватна.

Електронна система турнікетів розрахована не на забезпечення збереженості документів, а лише на прихід працівників на роботу. Спостерігаються порушення в роботі системи.

Наявні системи кондиціонування та вентиляції повітря не забезпечують створення та підтримання у сховищах належного

температурно-вологісного режиму. Через сухе повітря папір пересихає, стає ламким.

Згідно з відомостями про температуру і вологість в архівосховищах ЦДАВО за 2006–2008 роки можна відслідкувати значні коливання температури й вологості у сховищах:

рік	температура (град. С)		вологість (%)	
	мінімальна	максимальна	мінімальна	максимальна
2006	9 (грудень)	30 (серпень)	30 (лютий)	81 (листопад)
2007	10 (січень)	28 (липень)	31 (лютий)	60 (листопад)
2008	11 (січень)	30 (липень)	31 (грудень)	74 (жовтень)

Зустрічаються випадки порушення правил ведення книги обліку температурно-вологісного режиму.

Грати на вікнах читального залу та системи відеоспостереження відсутні.

Призупинено роботи по заміні ліфту 1 відсіку.

Не повною мірою дотримується світловий режим в архівосховищах. Вікна у сховищах не захищено, що спричиняє потрапляння прямого сонячного проміння.

У сховищах виявлено непрошиті, непронумеровані справи, облік яких окремо не ведеться. Зустрічаються випадки відірваних кришок коробок. Деякі справи зберігаються поза коробками.

Не співпадають дані за 2008 рік щодо надходжень страхового фонду згідно книги обліку (на 738 справ у кількості 93012 кадрів) та за списком фондів, на які створено страховий фонд (на 775 справ 101863 кадри).

За списками справ, що знаходяться у розшуку станом на 01.01.2009 року, в розшуку перебуває 258 справ з 48 фондів (за списком знайдених справ – у 2008 році знайдено 2 справи). Згідно пояснювальної записки до паспорта на 01.01.2009 року в розшуку перебуває 285 справ.

В архіві зберігається 1340 рукописних описів, що складає 23,5% від їх загальної кількості.

Порушено вимоги до зберігання унікальних документів. Справи, у яких виявлено унікальні документи, зберігаються в окремій коробці архівосховища, де зберігаються фонди, у яких вони виявлені.

Акти перевіряння наявності та стану документів затверджує не директор архіву, а його заступник, що не відповідає вимогам Основних правил роботи державних архівів (додаток 18).

Всупереч Основним правилам роботи державних архівів України та Порядку користування документами Національного архівного фонду України, що належать державі, територіальним громадам, затвердженого наказом Державного комітету архівів України від 24.11.2005 № 139, зареєстрованого в Мін'юсті України 09.12.2005 за

№ 1473/11753, директором архіву видано наказ від 03.02.2006 № 15, яким встановлено термін користування документами НАФ – до 30 днів. Але порушуються й ці терміни видавання та повернення документів зі сховищ до читального залу та співробітникам архіву.

Порушуються терміни повернення документів НАФ, виданих у тимчасове користування за межі архіву. При оформленні актів видавання документів у тимчасове користування допускаються порушення: акти не нумеруються; через відсутність їх централізованого обліку й загального контролю, зустрічаються факти відсутності відмітки про повернення документів до архівосховища; дата видавання й дата отримання не співпадають; прізвища осіб, які отримують документи у користування в актах й журналі реєстрації не співпадають.

4. Формування Національного архівного фонду, науково-методичне керівництво архівними установами та контроль за їх діяльністю, організація роботи з установами – джерелами формування НАФ

ЦДАВО здійснюється певна робота з формування НАФ, організаційно-методичного керівництва діяльністю служб діловодства й архівних підрозділів установ – фондоутворювачів, у діяльності яких утворюються документи НАФ.

Станом на 01.03.2009 року кількість установ – джерел формування НАФ, які передають документи до ЦДАВО, складає 313. За останні 10 років вона зменшилася на 15% (57 установ). Це пояснюється передачею від ЦДАВО до ЦДАГО функцій контролю та організації керівництва роботою діловодних і архівних підрозділів профспілкових організацій (наказ Держкомархіву від 08.05.2007 № 67) та ліквідацією установ – джерел формування НАФ.

ЦДАВО ведеться контрольно-довідкова картотека на установи списку №1, а також наглядові справи.

Протягом 2006–2008 років ЦДАВО здійснив 51 комплексне перевіряння стану архівної справи та діловодства (2 з них заслуховувалися на засіданнях колегії архіву), 27 тематичних перевірянь окремих напрямків діяльності діловодних й архівних служб, роботи ЕК установ, якості формування справ, 14 контрольних перевірянь щодо виконання пропозицій з питань поліпшення роботи за результатами попередніх комплексних перевірок. Перевіряння проводились згідно з планами-графіками, затвердженими Держкомархівом.

На виконання доручення Кабінету Міністрів України від 06.02.2007 № 5226/3/1-07 та наказу Держкомархіву від 17.01.2007 № 7 “З оголошенням рішення колегії Держкомархіву України від 16.01.2007 “Про стан організації діловодства й архівної справи та нормативно-методичне забезпечення експертизи цінності документів у центральних органах державної влади, інших центральних органах і установах – джерелах комплектування ЦДАВО України” було проведено анкетування вищезгаданих органів. За результатами цього анкетування

та комплексних перевірянь підготовлено аналітичну довідку, яку разом з Держкомархівом подано до Кабінету Міністрів України.

За підсумками цієї довідки Кабінетом Міністрів України надано наступне доручення установам від 24.03.2008 № 14947/1/1-08 щодо усунення недоліків, зазначених в аналітичній довідці.

На виконання даного доручення Кабінету Міністрів України протягом 2008 року ЦДАВО проведено моніторинг усунення виявлених недоліків. Інформацію про хід виконання доручення було надано Держкомархіву та Кабінету Міністрів України.

Протягом 2006-2008 років архівом проведено активну роботу з організації та передавання на постійне зберігання документів НАФ. Приймання документів на державне зберігання від установ-фондоутворювачів здійснюється згідно з графіком, затвердженим директором ЦДАВО. За 2006 рік було прийнято 9361 од.зб., за 2007 рік – 9398 од.зб. У 2008 році на постійне зберігання надійшло 28981 од. зб. від 15 центральних органів виконавчої влади та інших центральних установ. Найбільшу кількість справ з них (19700) було позачергово прийнято від Українського національного Фонду “Взаєморозуміння і примирення” за 1993–2007 роки у зв’язку з тим, що ця установа припинила свою діяльність. План з приймання управлінської документації у 2008 році було перевиконано на 21 %.

Основні вимоги положення про ЕПК (наказ від 08.01.2008 № 1) відповідають Порядку утворення та діяльності комісій з проведення експертизи цінності документів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08.08.2007 № 1004. Щорічно оновлюється наказ про склад ЕПК. Роботу ЕПК організовано відповідно до затверджених річних планів роботи.

Протягом 2006–2008 років проведено 42 засідання ЕПК, на яких розглянуто історичні довідки, описи справ постійного зберігання, з особового складу, номенклатури справ, акти про вилучення для знищення документів, питання внесення установ до джерел формування НАФ або вилучення з нього, інструкції з діловодства, положення про ЕК та архівні підрозділи установ, довідки про фондування, інформації щодо визначення категорійності нових фондів, що надходять на державне зберігання тощо. Засідання ЕПК оформлено протоколами, які затверджено директором архіву.

У 2008 році в 9 разів перевиконано плановий показник зі схвалення описів справ на управлінську документацію. Відділом формування НАФ та діловодства посилено увагу щодо якості надання на розгляд ЕПК документів, про що свідчать результати вибіркової перевірки документів.

У 2006 році ЕПК схвалено описи справ управлінської документації на 10269 справ, у 2008 – 36918 справ (в т.ч. 19700 Українського народного Фонду “Взаєморозуміння і примирення”). Втричі збільшилася кількість установ, які подають акти про вилучення до знищення документів (2006 – 16 установ, 2008 – 45). Активізувалася робота щодо погодження ЕПК нормативно-методичних документів з

діловодства й архівної справи (інструкції з діловодства, положення про служби діловодства, положення про ЕК та архівні підрозділи). Так, у 2007 році ЕПК було погоджено 14 документів, у 2008 році – 42.

Номенклатури справ, погоджені з архівом, мають 90% установ. Повністю описали документи постійного зберігання та мають схвалені ЕПК описи справ 57% установ – фондоутворювачів ЦДАВО.

Акти про нестачу архівних справ та невіправно пошкоджені документи виносяться на розгляд ЕПК:

– про нестачу архівних справ: Державна інспекція охорони, відтворення водних живих ресурсів та регулювання рибальства за 1985–2007 роки – 61 справа; Державний комітет УРСР по телебаченню та радіомовленню за 1983-1985 роки – 6 справ; Державний департамент у справах релігій за 1981-1994 роки – 12 справ,

– про невіправні пошкодження справ: Укрзалізниця за 2005 рік – 116 справ тимчасового зберігання, Антимонопольний комітет України за 2006–2007 роки – 3748 справ тимчасового зберігання.

В архіві ведеться книга обліку описів справ установ списку № 1.

Відповідно до покладених завдань відділом формування НАФ та діловодства здійснюється експертиза цінності документів, що надходять від юридичних та фізичних осіб. За 2007–2008 роки проведено експертизу цінності документів фонду “Євген Штендера: особистий архів (Місія УПА за кордоном)”, складено опис на 1903 справи. У 2008 році проведено упорядкування документів Надзвичайної Конгресової комісії США з дослідження Голодомору в Україні, зібрані Міністерством закордонних справ США з державних архівів США (складено опис на 23 справи у кількості 1287 документів).

Упорядкування документів в установах-фондоутворювачах здійснюється відділом організації впорядкування документів відповідно до річних планів роботи та планів-графіків, затверджених директором ЦДАВО. Протягом 2006–2008 років упорядкування документів проведено в 18 установах. Упорядковано 9456 справ постійного зберігання та 2172 справи з особового складу, що складає приблизно 29% від загальної кількості упорядкованих справ на суму понад 328 тис. грн. Приватні підприємці упорядковують 1% документів, переважну частину документів (70%) установи здійснюють власними силами.

Під час перевіряння архівного підрозділу Антимонопольного комітету України встановлено, що якість упорядкування документів, яке проводив відділ організації впорядкування документів, відповідає встановленим нормам (крім двох випадків формування документів з незначним обсягом за різні роки в одну справу). Заходи щодо виконання зауважень, висловлених архівом у ході комплексного перевіряння роботи з документами в діловодстві та забезпечення збереженості, обліку документів зазначеного комітету, виконуються згідно плану заходів щодо поліпшення роботи з документами.

2 квітня 2008 на базі ЦДАВО було проведено нараду-семінар для установ-фондоутворювачів, в якій взяли участь представники

63 організацій. За підсумками наради було підготовлено рекомендації щодо поліпшення роботи діловодних та архівних служб установ.

Протягом 2006–2008 років проведено 14 нарад-семінарів з працівниками діловодних та архівних служб в установах–фондоутворювачах. Основною тематикою семінарів були питання впровадження ДСТУ 4163 – 2003, складання номенклатур справ та формування документів, організація передавання документів на державне зберігання, проведення експертизи цінності документів та оформлення її результатів.

Водночас у роботі з формування НАФ, та здійснення науково-методичного керівництва архівними установами, мають місце недоліки.

Не завершено складання списків юридичних та фізичних осіб – джерел формування НАФ, а також списків юридичних осіб, в діяльності яких не утворюються документи НАФ (рішення колегії Держкомархіву від 13.02.2007).

Список № 1 юридичних осіб – джерел формування НАФ, які передають документи до архіву, не подано на розгляд ЦЕПК. Під час комплексної перевірки встановлено, що список №1, який схвалено ЕПК архіву (протокол від 27.02.2009 №2) потребує ретельного доопрацювання: не дотримується класифікаційна схема побудови списку, у деяких випадках неправильно зазначено форму власності установ. Списки № 2, 3 взагалі відсутні.

Контроль за роботою установ-джерел формування НАФ проводиться на низькому рівні.

Більше 5 років не проводилися перевіряння у 58% установ, наприклад, у Державній гідрометеорологічній службі, Державній геологічній службі, в установах системи Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства аграрної політики України та в інститутах, підвідомчих Академії медичних наук України. Планом-графіком проведення перевірянь роботи служб діловодства, експертних комісій та архівних підрозділів юридичних осіб – джерел формування НАФ на 2009 рік частково передбачено перевіряння цих установ.

Картотека обліку роботи з установами ведеться за старою формою.

Є також недоліки у роботі ЕПК. Не ведеться картотека обліку описів справ ЕПК. На засідання ЕПК не запрошуються представники установ, документи яких розглядаються. У висновках експертів, протоколах ЕПК не зафіксовано перевіряння якості упорядкування документів.

Не завжди відповідає вимогам якості зведених номенклатур справ установ, погоджених ЕПК, у частині порушення порядку послідовності розміщення заголовків справ (Державний комітет статистики України, Антимонопольний комітет України, Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи).

До описів справ з особового складу не складається передмова.

5. Використання інформації документів Національного архівного фонду та міжнародне співробітництво

ЦДАВО щороку перевиконує плановані показники з використання інформації документів НАФ.

Для видавничої діяльності ЦДАВО, що здійснюється сектором публікації документів відділу використання інформації документів, характерна співпраця з науковими інституціями НАН України, які звертаються до архіву з відповідними листами щодо виявлення документів конкретної тематики (збірники “Директорія, Рада Народних міністрів Української Народної Республіки (1918–1920)”, “Софія Русова. Оповідання для малих дітей: З рукописних текстів Софії Русової в її особовому фонді, який зберігається в ЦДАВО України (ф. 3889)”, інші) та їх археографічного опрацювання. У таких виданнях обов’язково зазначається гриф архіву, до складу редакційної колегії входить директор архіву, до складу упорядників – відповідальний за цю роботу працівник архіву.

Ініціативне інформування упродовж 2006–2007 років у ЦДАВО мало сталий показник – 6 ініціативних інформуваль за рік, у 2008 році ініціативне інформування не здійснювалося, на 2009 рік – не заплановано.

Соціально-правові і тематичні запити розглядаються у встановлені Законом України “Про звернення громадян” терміни.

При розгляді заяв та запитів громадян в першу чергу виконуються запити соціально незахищених верств населення, колишніх в’язнів гетто та концтаборів, репресованих, Героїв Радянського Союзу, Героїв Соціалістичної Праці, Героїв України, інвалідів та ветеранів Великої Вітчизняної війни 1941–1945 років, учасників ліквідації аварії на ЧАЕС.

У 2006 році ЦДАВО виконано 219 тематичних запитів, з них 151 з позитивним результатом, у 2007 – 287, з них 279 з позитивним результатом, у 2008 – 333, з них 152 з позитивним результатом. Щороку архів надає відповідь з рекомендацією звернутися за місцем знаходження документів на 25% від загальної кількості тематичних запитів.

Тематика тематичних запитів за останні три роки стосувалася витребування відомостей щодо прав власності на будівлі, земельні ділянки, нерухоме майно, виділення землі під будівництво тих чи інших об’єктів, копій актів введення в експлуатацію будівель.

У 2006 році ЦДАВО виконано 1100 запитів соціально-правового характеру, з них 896 з позитивним результатом, у 2007 – 513, з них 502 з позитивним результатом, у 2008 – 758, з них 316 з позитивним результатом. Відсоток рекомендацій щодо можливого місця зберігання документів, надісланих архівом громадянам, становить 20–25% від загальної кількості запитів соціально-правового характеру.

Архівні довідки оформлюються відповідно до правил, встановлених Інструкцією про порядок витребування документів

соціально-правового характеру для громадян України, іноземних громадян та осіб без громадянства (затверджено спільним наказом Міністерства закордонних справ України та Держкомархіву від 11.06.2001 № 116/53).

Запити, що надходять від іноземних громадян, виконуються у встановлені терміни.

При виконанні запитів соціально-правового характеру архівом активно використовується інформація документів Українського національного Фонду “Взаєморозуміння та примирення”, які передано до архіву наприкінці 2007 –початку 2008 року. Насамперед, це оформлення на вимогу громадян ксерокопій документів про перебування на примусових роботах у Німеччині для подання у місцеві органи Пенсійного фонду України.

У соціально-правових запитах, що надходять до ЦДАВО, переважає тематика щодо підтвердження стажу роботи, розміру заробітної плати, отримання державних нагород і відзнак, депутатського стажу, наукових ступенів, почесних звань.

У середньому на особистому прийомі працівниками архіву упродовж року приймається до 300 запитів громадян тематичного та соціально-правового характеру.

Інформацію про графік роботи архіву та читального залу розміщено у вестибюлі комплексу споруд ЦДАУ.

Дослідники, що працюють в читальному залі, розрахованому на 27 робочих місць, можуть ознайомитися з Порядком користування документами Національного архівного фонду України, що належать державі, територіальним громадам (затверджено наказом Держкомархіву від 24.11.2005 № 139, зареєстровано Мін’юстом 09.12.2005 за № 1473/11753), довідковою літературою тощо. Справи на дослідників, у тому числі іноземців, зберігаються у сховищі. Оформлення дослідників здійснюється у відповідності до чинного законодавства.

У 2006 році читальний зал ЦДАВО відвідало 673 дослідника, у тому числі 46 іноземців, у 2007 – 606 (21 іноземець), у 2008 – 890 (31 іноземець).

Щомісячно читальний зал архіву обслуговує 180–200 дослідників. Здебільшого це – науковці, учні вищих та середніх навчальних закладів, представники установ та організацій. В середньому одним працівником до читального залу видається до 200 справ в день.

На період закриття читального залу на ремонт у листопаді 2007 року (2 тижні) для дослідників було організовано роботу в каталозі, про що дослідників було попереджено за місяць.

Останні роки переважає тематика досліджень щодо землевикористання, майнових прав, історії та діяльності підприємств і установ, історії населених пунктів, національних меншин, релігійних конфесій та культових споруд, національно-визвольних змагань, періоду тимчасової нацистської окупації території України, динаміки соціально-економічного

та культурного розвитку колишньої УРСР, Голодомору 1932–1933 років на Україні.

Працівники сектору користування намагаються задовольнити потреби усіх дослідників, що звертаються до архіву, уникаючи створення черги або запровадження запису на відвідання читального залу. Про високий рівень роботи сектору свідчать численні позитивні записи у книзі відгуків.

Ціни на роботи (послуги) у сфері використання архівних документів, що виконуються ЦДАВО на договірних засадах, затверджено наказом Держкомархіву від 06.05.2008 № 82 та зареєстровано Мін'юстом 08.08.2008 за № 730/15421. Оформлення замовлень на платні послуги здійснюється бухгалтерією архіву.

Від надання платних послуг за виконання тематичних запитів, ксерокопіювання документів, замовлених дослідниками у читальному залі у 2006 році архів отримав кошти у сумі 84 971,0 грн., у 2007 – 98 873,15 грн., у 2008 – 85659,91 грн.

Будь-яких зауважень щодо розміру цін на ті чи інші види послуг, що надаються архівом, у відвідувачів упродовж останніх трьох років не було.

Співпрацю зі ЗМІ здійснює відділ використання інформації документів ЦДАВО та сектор виставкової роботи цього відділу.

У 2006 році ЦДАВО проведено 2 телепередачі, опубліковано 20 публікацій в періодичній пресі, у 2007 – 3 радіопередачі, 8 телепередач, 18 публікацій в періодичній пресі, у 2008 – 3 радіопередачі, 9 телепередач, 2 публікації в періодичній пресі.

У 2006 році архівом підготовлено і проведено 17 виставок, у 2007 – 25, у 2008 – 34.

Виставки, які проводяться в приміщенні архіву, готуються відділом використання інформації документів. Працівники відділу також здійснюють для сектора виставкової роботи виявлення та складання переліків документів для виставок, що готуються сектором на виконання наказів Держкомархіву та на замовлення Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, інших центральних органів виконавчої влади.

Сектор надає допомогу держархівам областей у підготовці виставок в регіонах, а саме у виготовленні цифрових копій, наданні виставкового обладнання, оформленні експозицій тощо.

Сектор забезпечено комп'ютерною та копіювальною технікою, виставковим обладнанням (30 мобільних стендів).

За розподілом обов'язків питання організації міжнародного співробітництва покладено на заступника директора. Архів плідно співпрацює з Документаційним центром об'єднання “Саксонські меморіали” (ФРН), Товариством Німецького Червоного Хреста, компанією “Праймарі Сорс Мікрофілм” (США). За угодами з німецькими партнерами архівом опрацьовано та внесено до бази даних 6120 записів

щодо радянських, 6580 – німецьких військовополонених, для американських колег – оцифровано 885 справ.

Разом з тим у роботі архіву щодо використання інформації існують певні недоліки.

Не виконано абзаци 1, 2, 3 п. 1 наказу Держкомархіву від 4.02.2009 № 19 “Про розсекречення, оприлюднення та вивчення архівних документів, пов’язаних з українським визвольним рухом, політичними репресіями та голодоморами в Україні” у частині подання Держкомархіву зведеної інформації.

Видавнича діяльність архіву ведеться повільними темпами. Так, у рамках галузевої програми “Архівні зібрання України” архівом підготовлено і видано довідкове видання “Архіви окупації: 1941–1944. Анотований реєстр фондів державних архівів України” (2005), роботу над путівником по фондах архіву виконано лише на 30% (складено схему путівника), над окремим томом “Реєстр розсекречених фондів” – на 70% (інформація, що підготовлено і передано УНДІАСД, потребує детальної перевірки і внесення змін). Терміни, визначені наказами Держкомархіву на підготовку вищезазначених довідників, архівом порушено.

У 2008 році видано збірник “Ми б’ємо в Великий дзвін...”. Голодомор 1932–1933 рр. очима української діаспори”, рівень якого значно нижче ніж рівень видань цієї тематики, підготовлених іншими держархівами.

Не укладаються угоди на підготовку архівом спільних з науковими інституціями НАН України збірників документів, довідників, інших видань.

У порушення Інструкції з діловодства, реєстрація запитів громадян України і запитів іноземних громадян та осіб без громадянства, що надходять до архіву, здійснюється в одній книзі.

В архіві відсутня електронна інформаційно-пошукова система обліку звернень громадян і контролю за вирішенням порушених у них питань.

Архів не має локальної мережі.

Читальний зал і каталог комп’ютерною технікою не забезпечено.

Робота зі ЗМІ не планується, здійснюється стихійно.

Сектор виставкової роботи, виконуючи функції виставкового центру, не має відповідних повноважень.

Не зважаючи на постійне зростання кількісного показника, якість підготовлених архівом виставок загальноукраїнського масштабу залишається на низькому рівні.

Архівом не ведуться журнали з обліку вхідної та вихідної кореспонденції, що надходить від іноземців та переговорів, що здійснюються по телефону. Відсутня також Інструкція про порядок організації роботи з іноземцями та іноземними делегаціями.

6. Правове забезпечення та господарські відносини

Проведеною перевіркою договірної роботи, яка ведеться в ЦДАВО за 2006–2009 роки не виявлено порушень вимог цивільного, трудового та господарського законодавства України.

Протягом 2006–2008 років ЦДАВО укладено 116 договорів. З них 97 – з господарської діяльності, 19 – з надання архівом платних послуг. Договори, у переважній більшості, є цивільно-, та господарсько – правовими.

Договірна робота здійснюється архівом у відповідності з вимогами чинного законодавства. Так, ЦДАВО, як сторона у договірних правовідносинах, належним чином і у встановлені строки, здійснював виконання взятих на себе зобов'язань, які знайшли своє юридичне закріплення у відповідних договорах.

Договір оренди № 40 від 05.05.2008, що укладено між ДЕКС ЦДАУ та ЦДАВО має своїм предметом оренду гаражного боксу по вул. Солом'янська 24, є безстроковим і діє на даний момент.

Жодних претензій контрагентів стосовно виконання умов договорів ЦДАВО отримано не було.

Порядок розрахунків здійснювався відповідно до вимог законодавства, на основі актів приймання – передавання та інших документів, що є невід'ємною частиною договору.

Аналіз договорів з надання архівом платних послуг від 12.02.2007 № 28000-04/19 та від 14.06.2006 № 28000-04/79 (надано лише ксерокопії) свідчить про допущенні недоліки у визначенні і порядку здійснення розрахунків. Так, Мінфіном України зафіксовано відхилення за цими договорами у розмірі 13922,37 грн. Процес усунення недоліків працівниками фінансово – економічного відділу триває. Планів заходів щодо усунення недоліків із зазначенням термінів їх виконання не надано.

При укладанні договорів не враховано можливості адміністративної, дисциплінарної та кримінальної відповідальності за порушення умов оплати наданих послуг, порядок здійснення їх оплати.

В архіві відсутня особа, відповідальна за забезпечення юридичного супроводження діяльності ЦДАВО.

Трудових спорів за участю керівництва ЦДАВО виявлено не було. Порушення трудового законодавства не зафіксовано, скарг з боку працівників на порушення гарантованих їм прав не виявлено.

Претензійно – позовна робота не ведеться. На сьогоднішній день ЦДАВО не бере участь в жодній судовій справі.

Існують певні недоліки в організації з підготовки та зберігання наказів ЦДАВО. Зокрема, порушується п. 16. розділу I Переліку типових документів, що створюються в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, інших установ, організацій і підприємств, із зазначенням термінів зберігання документів, затвердженого наказом Держкомархіву від 23.10.2001 № 82 та зареєстрованого в Мін'юсті 06.11 2001 за № 938/6129. Згідно з Переліком накази поділено на 4 типи (в залежності від строків зберігання), які мають бути

сформовано у 4 різні справи. У ЦДАВО накази формуються у дві справи: з основної діяльності та з кадрових питань. Крім того, працівників архіву не ознайомлено з наказами про призначення на посади, присвоєння чергового рангу, надбавки за вислугу років, відпустки. Деякі накази з основної діяльності видаються за підписом заступника директора.

7. Охорона праці

Питання охорони праці та створення належних умов праці в ЦДАВО, відповідно до функціонального розподілу обов'язків між директором та його заступниками, покладено на заступника директора-головного зберігача фондів. Штатним розписом з 2006 року в архіві передбачено посаду інженера з охорони праці (вакансія з 2006 року). Наказом від 09.12.2005 № 37 затверджено Інструкцію з охорони праці в ЦДАВО, інструкції з охорони праці зберігача фондів ЦДАВО та з охорони праці при роботі на ПОЕМ та офісній техніці.

Питання з охорони праці щорічно розглядаються на засіданнях колегії ЦДАВО.

Протягом останніх трьох років в ЦДАВО не зафіксовано випадків аварій, нещасних випадків та професійних захворювань, тому комісії з розслідування нещасних випадків виробничого та невиробничого характеру не створювалися.

Відповідно до Типових галузевих норм безоплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту (ДНАОП 0.05-3.40-80) працівників архіву, що їх потребують, забезпечено спецодягом, рукавичками і респіраторами ШБ-1 “Лепесток”.

Сховища забезпечено візками для переміщення справ та драбинами, які відповідають вимогам інструкції з охорони праці.

Атестація робочих місць не проводилася. Лише у березні 2009 року укладено договір з Інститутом медицини праці Академії медичних наук України щодо проведення атестації робочих місць.

У порушення ст. 10 Закону України “Про колективні договори і угоди” не поновлено колективний договір між адміністрацією та профспілковим комітетом ЦДАВО, який було укладено на 2005–2007 роки та засвідчено (з боку профспілкового комітету ЦДАВО) недійсною печаткою профспілкового комітету Центрального державного архіву Жовтневої революції УРСР. Планом організаційної роботи архіву на 2009 рік укладання колективного договору не передбачено.

Наказ щодо порядку проходження працівниками ЦДАВО навчань, інструктажів і перевірки знань з питань охорони праці та програми проведення інструктажів не видавався. Комісію для перевірки знань з питань охорони праці в ЦДАВО не створено. Водночас, у журналах обліку проведення інструктажу з охорони праці, пожежно-

технічної безпеки новоприйнятих на роботу та щорічної перевірки знань з охорони праці та пожежно-технічної безпеки для працівників ЦДАВО засвідчено систематичне проведення таких інструктажів, працівниками, що пройшли навчання на міських курсах цивільної оборони в м. Києві Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій (заступник директора-головний зберігач фондів у 2008 році) та з питань пожежної безпеки при ТОВ Агенція пожежної безпеки (завідувач сектора у 2007 році, старший зберігач фондів у 2006). Засади, за якими вони проводять заняття не визначено.

До посадових інструкцій працівників ЦДАВО питання з охорони праці не включено.

8. Виконання заходів щодо усунення порушень і недоліків, виявлених Рахунковою палатою України

В акті аудиту, проведеного Рахунковою палатою України у грудні 2007 – січні 2008 років зазначено, що станом на 30.01.2008 понад встановлені строки зберігання в архівних підрозділах підприємств, установ і організацій, що є фондоутворювачами ЦДАВО зберігається 8,6 тис. справ. Протягом 2008 року ця кількість справ не зменшилася.

Частково виконано упорядкування документів МОЗ України за 1985–1987 роки, МОН за 1994–2000 роки, Мінтрансв'язку за 1997–2000 роки. У березні 2009 року Мінфіном укладено договір про упорядкування документів за 1997–1999 роки.

Не впорядковано документи Книжковою палатою (1989), Мінохороною навколишнього середовища (1990), Мінпаливенерго, Мінагрополітики (1997), Держкомстату (1998), Мінпромполітики (1999).

Архівом надано методичну допомогу щодо упорядкування документів Держслужби контролю за переміщенням культурних цінностей, направлено лист від 03.11.2008 № 401 до Національної ради з питань телебачення та радіомовлення щодо проведення упорядкування документів.

Під час проведення аудиту не було надано план роботи відділу організації впорядкування документів на 2006 рік. Станом на 26.03.2009 плани роботи на 2006–2008 роки в наявності, затверджено директором архіву, складено звіти про їх виконання. З урахуванням зауважень Рахункової палати план роботи відділу на 2009 рік було складено за видами робіт відповідно до Типових норм часу і виробітку на основні види робіт з управлінською документацією та документами особового походження на паперових носіях, що виконуються державними архівними установами. Не усунуто зауваження Рахункової палати щодо утримання цього відділу за рахунок коштів спецфонду.

За надання платних послуг у 2006–2008 роках ЦДАВО отримано кошти у сумі 597,5 тис. грн., які було використано на придбання господарчих, канцелярських товарів, картонажу, придбання 7 комп'ютерів та обслуговування комп'ютерної техніки, оплати поліграфічних послуг, послуг зв'язку, обслуговування автомобіля, ремонт, обладнання та встановлення охоронної сигналізації у відділі режимно-секретної

роботи. Крім цього, у 2006 році за ці кошти було придбано вогнегасники, візки, спецодяг, виплачено премії співробітникам, які не є держслужбовцями.

Щодо кількості вакантних посад, то вона залишається сталою як за кількістю (в межах 20 осіб протягом року), так і за розподілом по структурних підрозділах. Це, зокрема, відділ формування НАФ та діловодства, відділ організації впорядкування документів, фінансово-економічний відділ, відділ забезпечення збереженості, який на момент аудиту було укомплектовано на 50%, на сьогодні має 6 вакансій.

Інформація про вакантні посади держслужбовців для оприлюднення на сайті Держкомархіву подається несистематично.

Охоронну сигналізацію не встановлено.

Станом на 01.01.2008 30% документів потребували реставрації, було біоуражено 3986 справ. Залишається незмінним обсяг документів, що потребують реставрації. За 2008 рік ДЦЗД НАФ виконано робіт з ремонту, реставрації та опрацювання лише 902 біоуражених справ. Станом на 27.03.2009 на обліку перебуває 46 од. зб. таких справ.

9. Кадрове забезпечення

Робота з кадрами в ЦДАВО проводиться відповідно до вимог Конституції України, Законів України “Про державну службу”, “Про боротьбу з корупцією” та інших нормативно-правових актів з питань державної служби.

За штатним розписом ЦДАВО нараховує 90 штатних одиниць, з них 45 посад – державні службовці. Фактично працює – 75 осіб, з них державних службовців – 42 штатні одиниці.

Функції кадрової служби виконує спеціаліст 1 категорії фінансово-економічного відділу.

Призначення на посади та звільнення з посад здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства шляхом конкурсного відбору, за результатами успішного стажування та з кадрового резерву.

При прийманні на роботу встановлюється двох або трьохмісячний випробувальний термін. Претендентів на посади державних службовців ознайомлюють з обмеженнями, пов'язаними із проходженням державної служби. Вказані попередження зберігаються в особовій справі. Кандидати на службу також підписують документ про ознайомлення із Загальними правилами поведінки державного службовця.

У лютому 2009 року проведено роботу зі щорічної оцінки виконання державними службовцями покладених на них завдань і обов'язків за підсумками роботи у 2008 році. За результатами оцінки із 42 держслужбовців 34 підлягали оцінці, 8 – не підлягали (5 – призначено в звітному періоді, 3 перебувають у відпустці по догляду за дитиною). 24 держслужбовця оцінено добре, 10 – високо.

У межах відповідних категорій державним службовцям встановлено ранги.

З введенням в архіві державної служби, усім керівникам і спеціалістам, без врахування стажу роботи, досягнень у діяльності, було присвоєно найвищі ранги в межах відповідних категорій.

На кожного працівника заведено особову справу з грифом “ДСК”. При вибірковій перевірці особових справ виявлено, що в справі є бланк опису документів, всі аркуші справи пронумеровано. Справи оформлено відповідно до Порядку ведення особових справ держслужбовців в органах виконавчої влади, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.05.1998 № 731. Усі особові справи зареєстровано в книзі руху особових справ.

Трудові книжки заповнено, зареєстровано в журналі обліку трудових книжок, зміни до них вносяться вчасно, зберігаються вони у металевому сейфі. Після звільнення працівник отримує трудову книжку та ставить свій підпис у книзі про отримання книжки.

Аналіз вікового складу працівників архіву засвідчив, що найчисельнішою залишається вікова група до 35 років – 32 працівники (42%), що свідчить про зростання привабливості державної служби для молодих фахівців з точки зору кар’єрного зростання. Цей показник – найвищий серед центральних державних архівів (у ЦДАГО вікова група до 35 років складає 15%, ЦДІАК – 24%, ЦДАМЛМ – 29%, ЦДКФФА – 22%, ЦДНТА – 18%).

Якісний склад кадрів характеризується високим рівнем освіти. 74% працівників мають повну вищу освіту. Фахову освіту мають 29 працівників (32%), що є одним з найкращих показників.

Протягом 2007–2008 років закінчили навчання та отримали диплом про вищу освіту 5 працівників, диплом бакалавра з діловодства – 2. На сьогодні у вищих навчальних закладах навчаються 10 працівників.

Досить високий відсоток становлять працівники зі стажем роботи від 16 до 29 років (28%) та більше 30 років (29%).

На посади директора та його заступників сформовано кадровий резерв, затверджений наказом Держкомархіву. Список осіб, зарахованих до кадрового резерву на посади керівників структурних підрозділів ЦДАВО, щороку затверджується директором архіву. Протягом 2007–2008 років з кадрового резерву призначено три працівники: на посади заступника директора, начальника відділу, завідувача сектора.

У 2008 році проведено три конкурси на заміщення вакантних посад, про що подавалися оголошення в газети “Авізо” (23 березня), “Солом’янка” (6 жовтня, 3 листопада).

Певна робота здійснюється з питань запобігання проявам корупції.

Згідно з наказом Держкомархіву від 19.06.2008 № 127 “Про затвердження Списку осіб, на яких покладено обов’язки з організації роботи щодо запобігання проявам корупції”, обов’язки з організації роботи щодо запобігання проявам корупції покладено на заступника

директора, начальника фінансово-економічного відділу, спеціаліста 1 категорії цього відділу, що виконує функції кадрової служби.

На засіданнях колегії архіву щороку розглядаються питання стану виконання антикорупційного законодавства.

Плинність кадрів складає від 8 до 12% щороку і не перевищує середню по Україні.

Разом з тим, у роботі з кадрами мають місце недоліки.

При перевірці особових карток (форма П-2ДС) виявлено відсутність записів в окремих розділах (розділ IV. Відпустки; розділ VI. Заохочення, нагороди, почесні звання; VII. Зарахування до кадрового резерву; VIII. Підвищення кваліфікації), що є недотриманням вимог пункту 3 Порядку ведення особових справ державних службовців в органах виконавчої влади, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.05.98 № 731.

Керівництвом архіву не планується проведення підвищення кваліфікації працівників архіву. Так, протягом 2007-2008 років кваліфікацію підвищили лише керівники (6 держслужбовців).

При вибірковій перевірці декларацій про доходи за 2008 рік в деяких деклараціях не вказано період звітування, не заповнено розділ III.

Заяви не реєструються в журналі реєстрації внутрішніх документів.

Порушуються вимоги Порядку проведення конкурсу на заміщення вакантних посад державних службовців, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.02.02 № 169, а саме:

– п. 6 – не розроблено та не затверджено відповідним наказом порядок проведення конкурсу;

– п.п. 25, 30 – у протоколах засідань конкурсної комісії відсутня інформація щодо проведення іспиту з кандидатами із зазначенням питань, що задавалися, набраної суми балів.

Мають місце також порушення п. 4.2 Загального порядку проведення іспиту кандидатів на заміщення вакантних посад державних службовців, затвердженого наказом Голодержслужби та Української Академії держуправління при Президентові України від 10.05.2002 № 30/84, а саме: на аркушах з відповідями кандидатів не виставляються окремо оцінки з кожного питання.

**З оголошенням рішення колегії Держкомархіву
України від 23.04.2009 “Про хід виконання держархівами
Указу Президента України від 23 січня 2009 р.№ 37/2009
“Про розсекречення, оприлюднення та вивчення архівних
документів, пов’язаних з українським політичним рухом,
політичними репресіями та голодоморами в Україні”
від 28 квітня 2009 року № 70**

1. Оголосити до відома і виконання рішення колегії Державного комітету архівів України від 23 квітня 2009 року “Про хід виконання держархівами Указу Президента України від 23 січня 2009 р.№ 37/2009 “Про розсекречення, оприлюднення та вивчення архівних документів, пов’язаних з українським політичним рухом, політичними репресіями та голодоморами в Україні” (додається).

2. Затвердити План заходів з виконання Указу Президента України від 23 січня 2009 р.№ 37 “Про розсекречення, оприлюднення та вивчення архівних документів, пов’язаних з українським політичним рухом, політичними репресіями та голодоморами в Україні” (додається).

3. Контроль за виконанням цього рішення лишаю за собою.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

**РІШЕННЯ
колегії Державного комітету
архівів України**

23 квітня 2009 р. м. Київ

**Про хід виконання держархівами Указу Президента України
від 23 січня 2009 р. № 37/2009 “Про розсекречення, оприлюднення
та вивчення архівних документів, пов’язаних з українським
визвольним рухом, політичними репресіями та голодоморами
в Україні”**

Заслухавши і обговоривши доповідь начальника Управління інформації та міжнародного співробітництва Державного комітету архівів України Ю. А. Прилепішевої про зняття обмежень на доступ до секретних архівних документів, що не становлять державної таємниці, організацію оприлюднення цих документів з актуальних історичних тем, колегія відзначає, що Держкомархів та державні архіви приділяють постійну увагу цьому напрямку роботи.

Документи, пов’язані з українським визвольним рухом, політичними репресіями та голодоморами в Україні було розсекречено

у 1989–1992 рр., вони перебувають на загальному зберіганні і видаються користувачам у читальні зали архівів на загальних підставах відповідно до “Порядку користування документами НАФ, що належать державі, територіальним громадам”, неодноразово використовувалися дослідниками, висвітлювалися у пресі та телебаченні.

З використанням інформації документів колишніх партійних архівів упродовж останніх років підготовлено і видано десятки документальних збірників з найгостріших проблем новітньої історії.

У 2005–2007 рр. на офіційному веб-порталі Держкомархіву опубліковано електронну версію міжархівного довідника “Реєстр розсекречених архівних фондів України”. Упродовж другого-третього кварталів 2009 року чотири томи видання мають вийти друком. Ще один, п'ятий том по розсекречених фондах ЦДАВО України, підготовлений лише на 70%.

Про динаміку робіт із розсекречення архівних документів у 2005–2008 рр. свідчать такі показники: на початок 2005 р. кількість справ на таємному зберіганні становила 1,1% від загального обсягу документів, у 2006 – 0,99%, у 2007 – 0,55%, у 2008 – 0,45%.

У той же час на секретному зберіганні в державних архівах продовжує перебувати певна кількість документів, які не містять державної таємниці. Станом на січень 2009 р. найбільший відсоток документів на секретному зберіганні перебуває в ЦДАВО (3,07), ЦДНТА (0,84), держархівах Київської (0,77%), Рівненської (1,11%) областей, м. Києва (0,72%) та Севастополя (1,45), найменший в держархівах АР Крим (0,02), Волинської (0,06), Луганської (0,03), Одеської (0,00076), Херсонської (0,09), Хмельницької (0,02), Черкаської (0,08), Чернівецької (0,000005) областей.

Ще не всі державні архіви мають повноцінні путівники, в яких відбито склад документів з історії радянських репресій, визвольних змагань українського народу, а видані мають недостатній наклад. У 2008 р. Держкомархівом переглянуто терміни підготовки путівників та затверджено Програму підготовки архівних довідників на 2009–2010 роки.

Потребують нормативного врегулювання питання правомірності прийняття державними архівами самостійних рішень щодо розсекречення документів у разі відсутності фондоутворювача та його правонаступника чи відсутності у фондоутворювача в даний час режимно-секретного органу або ж через нинішню недоступність колишніх фондоутворювачів тощо.

Держкомархівом 27 лютого 2009 р. проведено нараду “Про зняття обмежень на доступ до секретних архівних документів, що не становлять державної таємниці, організацію оприлюднення цих документів з актуальних історичних тем”, у якій взяли участь представники Управління охорони державної таємниці СБУ. За результатами наради

Держкомархівом підготовлено лист до СБУ. Після отримання відповіді, рекомендації СБУ буде доведено до відома держархівів.

У відповідь на лист Держкомархіву України від 3 лютого 2009 р. № 01–212 дорученням Кабінету Міністрів України від 12 лютого 2009 р. № 5455/1/1–09 погоджено розсекречення списків німецьких військово-полонених та інтернованих у Другій світовій війні.

На виконання Указу Президента України від 23 січня 2009 р. № 37 “Про розсекречення, оприлюднення та вивчення архівних документів, пов’язаних з українським визвольним рухом, політичними репресіями та голодоморами в Україні” Держкомархівом затверджено наказ від 4 лютого 2009 р. № 19.

На виконання наказу держархівами встановлено, що на секретному зберіганні документів, пов’язаних з українським визвольним рухом, політичними репресіями та голодоморами немає.

Усіма державними архівами проведено консультації з обласними УСБУ щодо спільної організації інформаційно-довідкових центрів (відкритих електронних архівів) (ІДЦ). Станом на 15 квітня 2009 р. відкриті і діють ІДЦ в м. Києві, в АР Крим (м. Сімферопіль, Севастополь), Житомирській (м. Житомир), Закарпатській (м. Ужгород), Одеській (м. Одеса) та Харківській (м. Харків) областях. ІДЦ створено в спеціально обладнаних приміщеннях СБУ та УСБУ регіонів. Зали розраховано на два робочих місця і одне місце адміністратора (у м. Києві – вісім робочих місць). Робочі місця оснащено комп’ютерною технікою, у залі є наукові та довідково-інформаційні видання з історії України, у т. ч. видання ГДА СБУ. За даними, отриманими Держкомархівом, в інших регіонах також планується відкриття ІДЦ при УСБУ.

У квітні–червні 2009 р. ІДЦ мають відкритися у Вінницькій, Львівській, Миколаївській, Херсонській, Хмельницькій та Чернігівській областях, до кінця року в Запорізькій, Кіровоградській, Луганській, Одеській, Тернопільській, Черкаській областях.

У Волинській області УСБУ пропонує створити ІДЦ на базі читального залу корпусу 2 Держархіву Волинської області та бере на себе проведення ремонту читального залу держархіву області і його технічне оснащення.

У Дніпропетровській, Донецькій, Житомирській, Київській, Полтавській, Сумській, Чернівецькій областях це питання перебуває у стадії вирішення.

Архіви продовжують роботу над створенням баз даних на репресованих громадян, до ІДЦ передаватимуться електронні версії реєстрів фондів меморіального характеру, в документах яких відбилася інформація про причини, перебіг та наслідки Голодомору 1932–1933 рр. в Україні, списки громадян, померлих від голоду та тих, що зазнали репресій у цей період; електронні версії збірників документів та інших видань, підготовлених архівами з тематики голодоморів, політичних репресій, українського визвольного руху, путівників тощо.

У 2009–2011 рр. держархівами продовжуватиметься робота із складання описових статей у рамках архівно-пошукового проекту Український мартиролог ХХ століття.

З метою вирішення питання створення єдиної електронної бази даних “Український мартиролог ХХ ст.” Держкомархівом розроблено та направлено на погодження до УІНП проект Договору про спільну діяльність Державного комітету архівів України та Українського інституту національної пам’яті з реалізації цього архівно-пошукового проекту.

Усіма держархівами заплановано роботу з видання і розповсюдження збірників документів, пов’язаних з українським визвольним рухом, політичними репресіями та голодоморами, створення постійно-діючих тематичних виставок, а також оприлюднення у засобах масової інформації, на власних веб-сайтах або на веб-сайтах облдержадміністрацій відомостей про розсекречені документи, їх публікації тощо.

16 березня 2009 р. на офіційному веб-порталі Держкомархіву відкрито спеціальну рубрику “Розсекречення архівних документів”. У розділі “Інтерв’ю директорів” опубліковано відповіді директорів ЦДАВО, ЦДАГО, держархівів Волинської, Закарпатської, Рівненської, Тернопільської, Хмельницької областей на найбільш актуальні запитання щодо розсекречення та доступу до розсекречених архівних документів. Перші спроби створити таку рубрику на офіційному веб-порталі Держкомархіву України відбувалися з 2005 р.

19 березня 2009 р. у конференц-залі Укрінформу відбулася прес-конференція на тему “Виконання державними архівами Указу Президента України щодо розсекречення, оприлюднення та вивчення архівних документів, пов’язаних з українським визвольним рухом, політичними репресіями та голодоморами в Україні”.

У першому кварталі 2009 р. держархівами переглянуто 17028 справ, а також 350 документів МНСІ колишнього СРСР, з яких розсекречено 5116 справ, а також 336 документів, знижено гриф секретності до грифу обмеження доступу “ДСК” на 288 справ, а також на 14 документів, залишено гриф секретності “таємно” на 21 справу.

Найбільш активно ця робота проводиться в держархівах Вінницької, Івано-Франківської, Київської, Львівської, Миколаївської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Харківської областей, м. Києва та Севастополя.

Через об’єктивні причини не проводилася ця робота в держархівах Запорізької та Чернівецької областей.

Після комплексної перевірки ЦДАВО враховано зауваження і підготовлено до перегляду ступеня секретності інформації документи 10429 справ.

Директори держархівів в АР Крим, Волинської та Івано-Франківської областей звертають увагу на необхідність прискорити розгляд сектором режимно-секретної та мобілізаційної роботи

Держкомархіву надісланих ними у 2007–2008 рр. переліків документів підготовлених до розсекречення.

Дорученням Кабінету Міністрів України від 27 березня 2009 р. № 97–ДСК (2007 р.) подовжено термін перегляду грифів секретності МНІ колишнього СРСР та приведення їх у відповідність до вимог законодавства України до 1 січня 2010 р.

З метою активізації роботи зі зняття обмежень на доступ до секретних архівних документів, що не становлять державної таємниці та організації оприлюднення цих документів, колегія **вирішує:**

1. Взяти до відома довідку про роботу державних архівів із зняття обмежень на доступ до секретних архівних документів, що не становлять державної таємниці, організацію оприлюднення та вивчення архівних документів, пов'язаних з українським визвольним рухом, політичними репресіями та голодоморами в Україні.

2. Схвалити План заходів з виконання Указу Президента України від 23 січня 2009 р. № 37 “Про розсекречення, оприлюднення та вивчення архівних документів, пов'язаних з українським визвольним рухом, політичними репресіями та голодоморами в Україні” на 2009–2011 рр.

3. Керівникам державних архівних установ:

– забезпечити виконання Плану заходів з виконання Указу Президента України від 23 січня 2009 р. № 37 “Про розсекречення, оприлюднення та вивчення архівних документів, пов'язаних з українським визвольним рухом, політичними репресіями та голодоморами в Україні” на 2009–2011 рр.;

– активізувати роботу з організації та проведення прес-конференцій, присвячених оприлюдненню розсекречених документів;

– у межах компетенції передбачити співпрацю з Українським інститутом національної пам'яті з питань виконання Указу Президента України від 23 січня 2009 р. № 37.

4. Управлінню інформації та міжнародного співробітництва (Прилепішева Ю. А.) та сектору режимно-секретної та мобілізаційної роботи Держкомархіву (Рибачук О. В.):

– забезпечити у межах компетенції контроль за виконанням Плану заходів з виконання Указу Президента України;

– *не пізніше 10 днів* з дня отримання відповіді на лист Держкомархіву довести до відома державних архівів рекомендації СБУ з методики розсекречення архівних документів.

5. Сектору режимно-секретної та мобілізаційної роботи Держкомархіву (Рибачук О. В.) упродовж *другого кварталу 2009 р.* забезпечити розгляд переліків документів, надісланих держархівами в АР Крим, Волинської та Івано-Франківської областей.

6. Відділу інформаційних технологій Держкомархіву (Забенько Ю. І.) до *15 травня 2009 р.* оприлюднити матеріали колегії та довідку на офіційному веб-порталі Держкомархіву у спеціальній рубриці “Розсекречення архівних матеріалів”.

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ Держкомархіву
України
від 20 квітня 2009 року № 70

План заходів
з виконання Указу Президента України від 23 січня 2009 р. № 37
“Про розсекречення, оприлюднення та вивчення архівних документів,
пов'язаних з українським визвольним рухом, політичними репресіями
та голодоморами в Україні” на 2009–2011 роки

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Примітки
1. Забезпечити підготовку та видання путівників у терміни, визначені Програмою підготовки архівних довідників на 2009–2010 роки	Прилепішева Ю. А. державні архіви	2009–2010	
2. Організувати підготовку до друку Кн. 1, Т. 2 “Реєстр розсекречених архівних фондів України”	Маковська Н. В. Прилепішева Ю. А. Матяш І. Б.	1 червня 2009* 1 квартал 2010	*подання матеріалів до УНДІАСД
3. Організувати підготовку, друк та презентацію 4-х томів міжархівного довідника “Реєстр розсекречених архівних фондів України” (Кн. 1, Т. 1; Кн.2, Т. 1-3)	Прилепішева Ю. А. Матяш І. Б. Терещук Л. В.	жовтень 2009	
4. Продовжити роботу над підготовкою реєстрів розсекречених архівних фондів до міжархівного довідника “Реєстр розсекречених архівних фондів України” (2004–2010)	державні архіви	2009–2010*	*подання матеріалів до УНДІАСД

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Примітки
5. Організувати підготовку та друк томів міжархівного довідника “Реєстр розсекречених архівних фондів України” (2004–2010)	Прилепішева Ю. А. Матяш І. Б. Терещук Л. В.	2011	
6. Взяти участь у підготовці тематичних, наукових, науково-популярних праць, збірників документів загальноукраїнського масштабу; організувати видання або перевидання збірників документів та матеріалів, пов'язаних з українським визвольним рухом, політичними репресіями та голодоморами в Україні	Прилепішева Ю. А. державні архіви	2009–2011	
7. Завершити роботу зі створення електронної бази даних “Український мартиролог ХХ ст.”; організувати роботу з наповнення електронної бази даних “Український мартиролог ХХ ст.”	Музичук О. В. Прилепішева Ю. А. Забенько Ю. І. Прилепішева Ю. А. Забенько Ю. І. державні архіви	2009 2010–2011	
8. Забезпечити співпрацю з УСБУ з питань створення та функціонування інформаційно-довідкових центрів	Прилепішева Ю. А. державні архіви	2009–2011	

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Примітки
9. Продовжити роботу зі складання баз даних на документи, пов'язані з українським визвольним рухом, політичними репресіями та голодоморами в Україні, а також діяльністю органів державної влади та управління колишніх Союзу РСР і УРСР	Прилепішева Ю. А. державні архіви	2009–2011	
10. Здійснити поповнення вже існуючих постійних експозицій копіями розсекречених документів, у тому числі фото документальної виставки “УПА. Історія нескорених”, організувати у населених пунктах України постійні виставки архівних документів і фотоматеріалів “Жертвам політичних репресій та Голодоморів в Україні присвячується” та “Невідомі документи”, розмістити їх електронні версії в мережі Інтернет	Прилепішева Ю. А. державні архіви	2009–2011	
11. Забезпечити проведення виставок, присвячених ювілейним датам, пов'язаним з подіями українського визвольного руху, репресованими діячами науки, культури, мистецтва, громадсько-політичними діячами	Прилепішева Ю. А. державні архіви	2009–2011	

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Примітки
12. Організувати тематичні зустрічі та лекції для студентів вузів, учнів шкіл; підготувати в електронному вигляді комплекти документів з історії українського визвольного руху та політичних репресій для управлінь освіти і науки облдержадміністрацій, музеїв та архівних відділів	Прилепішева Ю. А. державні архіви	2009–2011	
13. Продовжити співпрацю з редакційно-видавничими групами з підготовки книг “Реабілітовані історією” та “Книга Пам'яті України”	Прилепішева Ю. А. державні архіви	2009–2011	
14. Забезпечити підготовку та публікацію у засобах масової ін формації статей, інтерв'ю, добірок документів, тематичних, оглядів архівних фондів, що висвітлюють проблематику українського визвольного руху, політичних репресій та голодоморів в Україні; оприлюднення заходів з розсекречення та вивчення архівних матеріалів; підготовку тематичних радіо- та телепередач	Прилепішева Ю. А. державні архіви	2009–2011	
15. Організувати постійний супровід спеціальної рубрики “Розсекречення архівних	Прилепішева Ю. А. Забенько Ю. І. державні архіви	2009–2011	

Найменування заходу	Відповідальні за виконання	Строк виконання	Примітки
документів” на офіційному веб-порталі Держкомархіву; відкрити на сайтах держархівів (облдерж-адміністрацій) спеціальні рубрики “Розсекречені документи”, “Невідомі документи” та забезпечити їх постійний супровід	державні архіви		
16. Завершити роботу з оцінки інформації, що міститься в секретних документах колишнього СРСР, на предмет відношення її до конкретної сфери діяльності, наявності установи-фондоутворювача чи її правонаступника	Рибачук О. В. державні архіви	1 липня 2009	

Д О В І Д К А

про роботу державних архівів із зняття обмежень на доступ до секретних архівних документів, що не становлять державної таємниці, організацію оприлюднення та вивчення архівних документів, пов’язаних з українським визвольним рухом, політичними репресіями та голодоморами в Україні

Історико-культурна спадщина України, її історична пам’ять не можуть вважатися повноцінними без максимально повного залучення до наукового обігу величезних масивів документів, що містяться у фондах державних архівів. Значна частина вітчизняних архівних фондів за доби Радянського Союзу впродовж десятиліть була засекреченою і тому практично недоступною для користувачів.

В умовах утвердження принципів демократизації суспільного, наукового життя, процесів їх деідеологізації в незалежній Україні за останні 10–15 років відбувся активний процес з розсекречення необґрунтовано засекречених архівних фондів та колекцій, друкованих видань. У рамках галузевої програми “Архівні зібрання України”

оприлюднено сучасні путівники, створено систему удоступнення документної інформації.

Документи, пов'язані з українським визвольним рухом, політичними репресіями та голодоморами в Україні було розсекречено у 1989–1992 роках, вони перебувають на загальному зберіганні і видаються користувачам у читальні зали архівів на загальних підставах відповідно до “Порядку користування документами НАФ, що належать державі, територіальним громадам” та неодноразово використовувалися дослідниками, висвітлювалися у пресі та телебаченні.

18 вересня 1987 року Головним архівним управлінням при Кабінеті Міністрів України затверджено наказ № 77, яким оголошувалось рішення колегії Головархіву від 16 вересня 1987 року “Про розширення доступу дослідників до документів, що зберігаються в державних архівах республіки”. Лише ЦДАЖР УРСР (нині ЦДАВО України) на виконання цього рішення колегії було розсекречено 17 тис. справ.

У 1991 році відповідно до Указу Президії Верховної Ради України від 27 серпня 1991 року до державних архівів передано партійні архіви. Архівний фонд Компартії України на той час складав 11.238.374 од. зб. у тому числі 32 402 фотографії. Практично передавання партархівів було здійснено протягом вересня-листопада 1991 року. Другий етап інтеграції партійних архівів до державних архівів завершився у другій половині 1990-х років.

Наступним важливим кроком було прийняття 9 вересня 1991 року Президією Верховної Ради України Указу “Про передачу архівних документів КДБ України до державних архівів республіки”. Так, на зберігання до ЦДАГО від КДБ України надійшло понад 34 тис. архівно-слідчих справ репресованих органами ДПУ-НКВС-КДБ у 1920–1950-х роках громадян (по Києву та Київській області).

На виконання Указу до державних архівів з органів КДБ України передано: архівно-слідчі справи репресованих осіб, яких пізніше було реабілітовано та фільтраційні справи громадян, вивезених під час Другої світової війни на примусові роботи до Німеччини. Це, ті документи, які були потрібні для соціального захисту громадян та відновлення історичної справедливості щодо безпідставно репресованих. У період з 1992 по 2001 роки до держархівів звернувся 1 180 471 заявник, у тому числі 1 134 902 українських громадянина і 45 569 громадян з-за кордону (Росія, Білорусь, Казахстан, Ізраїль, Польща тощо) із запитами, спрямованими на соціальний захист жертв нацистських переслідувань, передусім колишніх остарбайтерів, яким було надано 836581 позитивну довідку.

На виконання наказу Головархіву від 2 квітня 1992 року № 14 “Про розсекречення документів колишніх архівів Компартії України” на секретному зберіганні залишено тільки документи, створені після 1960 року, що містять державну таємницю, що становить 0,01 до 0,06

відсотка від їх загального обсягу (військово-оборонний комплекс, природні ресурси та ін.). Інформацію про ці фонди подано у путівнику “ЦДАГО України”, зведеному путівнику “Архівні установи України”, низці спеціальних тематичних довідників (про нацменшини, про партійні форуми), у буклетах про архіви.

З використанням документів колишніх партійних архівів упродовж останніх років підготовлено і видано десятки документальних збірників з найгостріших проблем новітньої історії: про колективізацію і голодомори, репресії, національно-культурну політику, возз’єднання українських земель, окупаційний режим у роки Великої Вітчизняної війни, підпільний і партизанський рух, релігійні відносини, національний рух і відродження державності.

21 березня 2001 року затверджено наказ Держкомархіву № 17 “Про підготовку реєстру розсекречених фондів”. Концепцією міжархівного довідника передбачено: узагальнення і систематизація наданих державними архівами відомостей про фонди, колекції, фотодокументи, інформація яких повністю чи частково розсекречена за період з 1986–2003 рр. з урахування можливості публікацій у відкритій пресі; виклад інформації по кожному розсекреченому архівному фонду структуровано за єдиним принципом у вигляді описової статті: номер фонду, назва (заголовок) фонду, лаконічний виклад історії фондоутворювача, кількість справ, розсекречених у цьому фонді, хронологічні межі розсекречених документів (крайні дати), рік (роки), коли проводилося розсекречування документів фонду, коротка анотація змісту розсекречених документів фонду.

У 2005–2007 роках електронну версію міжархівного довідника “Реєстр розсекречених архівних фондів України”, що складається з трьох книг і включає відомості понад 7 тис. фондів, що відкриті в 27 державних архівах презентовано громадськості і розміщено на офіційному веб-порталі Держкомархіву. До кінця 2009 року чотири томи (Кн. 2, Т. 1–3, кн. 1, Т. 1) видання мають вийти друком. Ще один, п’ятий том (Кн. 1, Т. 2) по розсекречених фондах ЦДАВО України підготовлений лише на 70%.

З динамікою проведення державними архівами розсекречення документів у 2005–2008 роках можна ознайомитися на офіційному веб-порталі Держкомархіву у спеціальній рубриці “Розсекречення архівних документів”, де представлено витяги із звітів про підсумки діяльності архівних установ. Якщо на початок 2005 року кількість справ на таємному зберіганні становила 1,1% від загального обсягу документів, то у 2006 році – 0,99%, у 2007 – 0,55%, у 2008 – 0,45%.

У той же час на секретному зберіганні в державних архівах продовжує перебувати ще порівняно значний обсяг документів, які не містять державної таємниці. Це: фонди вищих органів влади та держуправління, державного контролю, правоохоронних органів, збройних сил, профспілок, засобів масової інформації, народного

господарства, планування, фінансування, статистики, кооперації, промисловості, будівництва, легкої та харчової промисловості, лісового та водного господарства, транспорту, зв'язку, винахідництва та раціоналізації, стандартизації, соціального забезпечення, охорони здоров'я, освіти, науки.

Окремо слід виділити фонди дорадянського періоду. Так, в Держархіві Рівненської області зберігаються секретні документи часів існування Польської держави, органи влади, прокуратури, судових органів за тематикою: фальшимонетництво, котрабанда, торгівля іноземною валютою та золотом, нелегальний перехід кордону, інше.

Держкомархів неодноразово звертав увагу директорів державних архівів на необхідність активізувати розсекречення документів, що зберігаються в державних архівах і не містять державної таємниці, та забезпечити запобігання надходженню до державних архівів необгрунтовано засекречених документів. Це, наказ Держкомархіву від 31 січня 2005 року № 10 “З оголошення рішення колегії від 25 січня 2005 року “Про стан та перспективи розсекречення документів у державних архівах”; накази Держкомархіву від 2 листопада 2001 року № 88–ДСК та від 16 березня 2007 року № 7/ДСК щодо перегляду секретів колишнього СРСР та розсекречення документів радянського періоду, інші документи.

Станом на січень 2009 року найбільший відсоток документів на секретному зберіганні перебуває в ЦДАВО (3,07), ЦДНТА (0,84), держархівах Київської (0,77%), Рівненської (1,11%) областей, м. Києва (0,72%) та Севастополя (1,45), найменший в держархівах АР Крим (0,02), Волинської (0,06), Луганської (0,03), Одеської (0,00076), Херсонської (0,09), Хмельницької (0,02), Черкаської (0,08), Чернівецької (0,000005) областей.

Ще не всі державні архіви мають повноцінні путівники, в яких відбито склад документів з історії радянських репресій, визвольних змагань українського народу, а видані мають недостатній наклад. З метою активізації цієї роботи Держкомархівом 2008 року переглянуто терміни підготовки путівників, передбачених Програмою “Архівні зібрання України” (2001–2005), та затверджено Програму підготовки архівних довідників на 2009–2010 роки.

Інше питання – обмеження, пов'язані з захистом персональних даних, тут діють загальні норми законодавства про доступ до таких даних. Зокрема, документи персональних справ колишніх членів компартії надаються лише за запитами правоохоронних органів, а також особам, на яких ці справи оформлювалися (за винятком випадків, коли зачіпаються інтереси третіх осіб). У решті випадків архіви надають витяги з таких документів.

Виняток становлять також справи репресованих громадян, доступ до яких організовується відповідно до вимог статті 16 Закону України

“Про Національний архівний фонд та архівні установи”, статтей 23, 31, 37 Закону України “Про інформацію”.

Серед питань, що потребують нормативного врегулювання – питання правомірності прийняття державними архівами самостійних рішень щодо розсекречення документів у разі відсутності фондоутворювача та його правонаступника чи відсутності у фондоутворювача в даний час режимно-секретного органу або ж через нинішню недоступність колишніх фондоутворювачів тощо. Багато питань виникає при розсекречуванні документів писаних іноземними мовами.

Подекуди виникають непорозуміння з місцевими органами СБУ, на вимогу яких навіть доводилося повертати розсекречені документи на таємне зберігання (ЦДАГО, Держархів Івано-Франківської області).

З метою врегулювання цих питань Держкомархівом проведено 27 лютого 2009 року нараду “Про зняття обмежень на доступ до секретних архівних документів, що не становлять державної таємниці, організацію оприлюднення цих документів з актуальних історичних тем”, участь у якій взяли представники Управління охорони державної таємниці СБУ, відповідальні працівники Держкомархіву та керівники державних архівних установ. За результатами наради підготовлено лист до СБУ з проханням надати письмові роз’яснення щодо порядку розсекречення державними архівами документів радянського періоду (лист Держкомархіву від 31 березня 2009 року № 01–619). Після отримання відповіді, рекомендації СБУ буде доведено до відома державних архівних установ.

У відповідь на лист Держкомархіву України від 3 лютого 2009 р. № 01–212 дорученням Кабінету Міністрів України від 12 лютого 2009 р. № 5455/1/1–09 погоджено розсекречення списків німецьких військово-полонених та інтернованих у Другій світовій війні.

9 квітня 2009 року в приміщенні СБУ відбулася міжвідомча нарада з питань розсекречення, оприлюднення та вивчення архівних документів, пов’язаних з українським визвольним рухом, політичними репресіями та голодоморами в Україні. На нараді було обговорено питання, пов’язані з проведенням необхідних заходів щодо зняття грифів секретності з архівних документів та інших матеріальних носіїв інформації, які не становлять державну таємницю.

Документи цієї тематики, за визначенням Департаменту архівного забезпечення СБУ, охоплюють весь радянський період з 1917 – до 1991 року, а саме, український визвольний рух – 1920–1930-ті, 1940–1950-ті, 1960–1980-ті роки, кінець 1980-х – початок 1990-х років, період політичних репресій – з 1920-х до 1987 року, голодоморів – 1921–1923, 1932–1933, 1946–1947 роки. Крім того, при здійсненні аналізу архівних документів їх доцільно розмежовувати за видами: кримінальні справи (реабілітованих і нереабілітованих), адміністративні покарання (спецпоселенці), нормативно-розпорядчі тощо.

Представники СБУ звернули увагу на те, що:

- відповідно до вимог статті 30 Закону України “Про інформацію” інформація з обмеженим доступом може бути поширена без згоди її власника, якщо ця інформація є суспільно значимою, тобто якщо вона є предметом громадського інтересу і якщо право громадськості знати цю інформацію переважає право її власника на її захист. Стаття 47-1 цього закону передбачає звільнення особи від відповідальності за розголошення інформації з обмеженим доступом, якщо суд встановить, що ця інформація є суспільно значимою;

- спільно з Генпрокуратурою України буде розроблено рекомендації щодо оприлюднення архівних матеріалів, які містять конфіденційну інформацію про особу, та забезпечено доведення цих рекомендацій до всіх зацікавлених відомств;

- стаття 15 Закону України “Про державну таємницю” передбачає постійний перегляд ступеня секретності інформації, особливо це стосується документів у яких закінчився встановлений строк засекречення інформації;

- архівні документи, що утворилися на території України за часів радянської влади є виключно власністю України.

Результатом наради стало прийняття рішення про необхідність організації і проведення спеціальних семінарів для працівників ЦОВВ, у тому числі державних архівних установ, відповідальних за виконання Указу Президента України від 23 січня 2009 року № 37.

На виконання Указу Президента України від 23 січня 2009 року № 37 “Про розсекречення, оприлюднення та вивчення архівних документів, пов’язаних з українським визвольним рухом, політичними репресіями та голодоморами в Україні” та відповідного Плану заходів, затвердженого Кабінетом Міністрів України (доручення від 27 січня 2009 року № 3324/1/1–09) Державним комітетом затверджено наказ від 4 лютого 2009 року № 19, яким визначено основні завдання державних архівів на 2009–2011 роки:

- проаналізувати пов’язані з українським визвольним рухом, політичними репресіями та голодоморами в Україні архівні документи, що нагромадилися за часи діяльності органів державної влади та управління колишніх Союзу РСР і Української РСР, та забезпечити зняття в установленому порядку обмежень на поширення та доступ до конкретної секретної інформації шляхом скасування раніше наданого грифу секретності архівним документам або іншим матеріальним носіям такої інформації, якщо вони не становлять державної таємниці;

- вивчити питання участі державних архівів в організації спільно з регіональними органами СБУ спеціальних інформаційно-довідкових центрів для забезпечення вільного доступу громадян до розсекречених архівних документів;

- розробити проекти планів заходів з оприлюднення та вивчення розсекречених архівних документів на 2009–2011 роки, передбачивши

у них участь у створенні та функціонуванні архіву національної пам'яті – електронної бази архівних документів цієї тематики; організацію постійно діючих виставок архівних документів і фотоматеріалів; висвітлення в засобах масової інформації заходів з розсекречення документів та їх публікацію; видання або перевидання збірників документів та матеріалів, довідково-інформаційних матеріалів;

– активізувати роботу з розсекречення документів радянського періоду.

На виконання наказу Держкомархіву головними спеціалістами з питань режимно-секретної роботи державних архівів проведено перегляд описів справ документів постійного терміну зберігання. У результаті проведеної роботи встановлено, що в державних архівах на секретному зберіганні документів, пов'язаних з українським визвольним рухом, політичними репресіями та голодоморами немає.

У 2007–2008 роках до наукового обігу введено великий масив документів про Голодомор 1932–1933 років в Україні (тільки державними архівами підготовлено понад 30 збірників тематики Голодомору 1932–1933 років загальноукраїнського або регіонального масштабу). Ці документи вміщено до регіональних та зведеного томів “Національної книги пам'яті”, збірників документів, довідників; використано музейними установами при організації постійнодіючих експозицій про політичні репресії. Так, Держархів Одеської області спільно з Одеським історико-краєзнавчим музеєм відкрив у приміщенні музею виставку фото та архівних матеріалів “Одещина 1917–1941 роки. Погляд крізь роки”.

Редакційною колегією книги “Реабілітовані історією” опрацьовано, упорядковано і частково опубліковано значний масив інформації про репресованих громадян. Більшість державних архівів пропонує звернутися до регіональних науково-редакційних груп “Реабілітовані історією” з проханням про передачу до архівів електронних баз даних, створених на підставі архівно-слідчих справ репресованих громадян. Зазначені бази можна також використати у роботі інформаційно-довідкових центрів як один з елементів вільного пошуку громадянами інформації про долю репресованих родичів, а також у рамках архівно-пошукового проекту “Український мартиролог ХХ ст.”.

2008 року Держкомархів двічі звертався до Голови Головної редакційної колегії серії видань “Реабілітовані історією” академіка НАН України П. Т. Тронька з пропозицією щодо співробітництва у рамках цього проекту, зокрема використання електронних версій видань серії “Реабілітовані історією”, як одного з інструментів пошуку інформації про сотні тисяч жертв політичних репресії. Проте, питання по сьогодні перебуває у стадії вирішення.

Практично всіма державними архівами проведено консультації з обласними управлінням СБУ щодо спільної організації інформаційно-довідкових центрів (відкритих електронних архівів) (ІДЦ). Головна

мета створення таких центрів – це спрощення доступу (вільний доступ відвідувачів з вулиці) та використання розсекречених документів, посуті доступ до електронних баз даних на ці документи. ІДЦ повинен мати зручну пошукову систему і бути відкритим для науковців, журналістів, студентів, тобто всіх тих хто займається дослідженням зазначеної тематики і працює з першоджерелами.

ІДЦ має працювати на основі спеціально розробленої програмної оболонки, що дозволить швидко віднаходити потрібні документи за різними категоріями пошуку. Всі документи систематизуються та об'єднуються тематично за розділами: електронні копії розсекречених документів ГДА СБУ, фотодокументи із фондів ГДА СБУ, наукові видання, виставки та презентації, публікації засобів масової інформації.

За таким принципом побудовано роботу семи вже відкритих ІДЦ в м. Києві, в АР Крим (м. Сімферопіль, Севастополь), Житомирській (м. Житомир), Закарпатській (м. Ужгород), Одеській (м. Одеса) та Харківській (м. Харків) областях. ІДЦ створено в спеціально обладнаних приміщеннях СБУ та УСБУ регіонів. Зали розраховано на два робочих місця і одне місце адміністратора (у м. Києві – вісім робочих місць). Робочі місця оснащено комп'ютерною технікою, у залі є наукові та довідково-інформаційні видання з історії України, у т. ч. видання ГДА СБУ. За даними, отриманими Держкомархівом, в інших регіонах також планується відкриття ІДЦ при УСБУ.

У квітні–червні 2009 року ІДЦ мають відкритися у Вінницькій, Львівській, Миколаївській, Херсонській, Хмельницькій та Чернігівській областях, до кінця року в Запорізькій, Кіровоградській, Луганській, Одеській, Тернопільській, Черкаській областях.

У Волинській області УСБУ пропонує створити ІДЦ на базі читального залу корпусу 2 Держархіву Волинської області та бере на себе проведення ремонту читального залу держархіву області і його технічне оснащення. Проте, прийняття такого рішення вимагає вирішення таких питань: статусу ІДЦ; порядку передачі до архіву і приналежності майна, необхідного для його функціонування; підстав використання для цього приміщень держархіву області; порядок використання інформаційного ресурсу (копіювання), вміщеного на електронні носії із розсекречених фондів архівних підрозділів УСБУ; матеріальне та кадрове забезпечення роботи центру.

У Дніпропетровській, Донецькій, Житомирській, Київській, Полтавській, Сумській, Чернівецькій областях це питання перебуває у стадії вирішення.

Архіви продовжують роботу над створенням баз даних на репресованих громадян, до ІДЦ передаватимуться електронні версії реєстрів фондів меморіального характеру, в документах яких відбилася інформація про причини, перебіг та наслідки Голодомору 1932–1933 років в Україні, списки громадян, померлих від голоду та тих, що зазнали репресій у цей період; електронні версії збірників документів

та інших видань, підготовлених архівами з тематики голодоморів, політичних репресій, українського визвольного руху, путівників тощо.

У 2009–2011 роках державними архівами продовжуватиметься робота із складання описових статей у рамках архівно-пошукового проекту Український мартиролог ХХ століття.

Упродовж 2008 року державними архівами, а також Департаментом архівного забезпечення СБУ і Державним архівом МВС проведено попередню роботу з підготовки матеріалів на перших 50 осіб відповідно до розроблених Держкомархівом методичних рекомендацій (наказ від 6 лютого 2008 року № 17). На базі Державного комітету проведено кілька засідань спільної робочої групи з питань організації роботи над проектом, до якої увійшли представники УІНП, СБУ та МВС. Підсумком роботи цієї групи стало розроблення технічних засад створення і функціонування бази даних “Український мартиролог ХХ ст.”.

Не зважаючи на відсутність єдиної електронної бази даних “Український мартиролог ХХ ст.”, державні архіви продовжують наповнювати розроблені ними бази відповідно до параметрів, визначених методичними рекомендаціями Держкомархіву. Департамент архівного забезпечення СБУ планує до кінця 2009 року завершити наповнення своєї бази даних, більшістю держархівів областей введено до баз даних інформацію на понад 2 тис. репресованих осіб. З часом така ситуація призведе до відсутності єдиної уніфікованої бази даних, наповнення та доступ до якої має здійснюватися через мережу Інтернет.

З метою вирішення цієї проблеми Держкомархівом розроблено проект Договору про спільну діяльність Державного комітету архівів України та Українського інституту національної пам’яті з реалізації архівно-пошукового проекту “Український мартиролог ХХ ст.”, який направлено на погодження до УІНП (лист Держкомархіву від 13 квітня 2009 року № 01–739).

Усіма державними архівами заплановано роботу із створення постійнодіючих виставок фото- та архівних документів, присвячених українському визвольному руху, політичними репресіями та голодоморам в Україні, а також оприлюднення у засобах масової інформації, на власних веб-сайтах або на веб-сайтах облдержадміністрацій відомостей про розсекречені документи, їх публікації тощо.

16 березня 2009 року на офіційному веб-порталі Держкомархіву відкрито спеціальну рубрику “Розсекречення архівних документів”, що складається із розділів: загальна інформація, укази, накази, витяги з законів, звітна інформація, інтерв’ю директорів державних архівів, публікації, реєстр розсекречених фондів, виставки архівних документів, видання архівних установ. Перші спроби створити таку рубрику на офіційному веб-порталі Держкомархіву України відбувалися з 2005 р.

У розділі рубрики “Інтерв'ю директорів” опубліковано відповіді директорів ЦДАВО, ЦДАГО, держархівів Волинської, Закарпатської, Рівненської, Тернопільської, Хмельницької областей на найбільш актуальні питання, а саме: розсекречення та доступ до розсекречених архівних документів.

Директор Держархіву Тернопільської області дає пояснення відносно засекреченого у 1960-х роках фонду № 462 сг, оп. 2 “Тернопільське воєводське управління” (карти, плани), який 2 березня 2009 року відповідно до акту було розсекречено. Документи фонду, це – топографічні карти районів колишньої Польщі та Австро-Угорщини, карта пограничної східної зони Тернопільського воєводства, метеорологічна карта Галичини 1937 року, інші, що не становлять державної таємниці.

Директор Держархіву Рівненської області, в якому на секретному зберіганні перебуває 1482 справи дорадянського періоду та 10337 справ радянського періоду, розповідає про активізацію роботи архіву в напрямку перегляду ступеня секретності інформації в цих документах. Упродовж першого кварталу 2009 року спеціалістом архіву з питань режимно-секретної роботи переглянуто документи 18 архівних фондів до радянського (польського) періоду: 323 справи, у яких міститься 34344 схожих за тематикою та видами документів. Усі розсекречені документи після технічного опрацювання (проставки відповідних відміток на документах та справах) передано за актами на загальне зберігання.

У розділі рубрики “Виставки архівних документів” представлено он-лайнві виставки за документами державних архівів, що стосуються історичних подій, пов'язаних з боєм під Крутами, проголошенням Карпатської України, Голодомором 1932–1933 років в Україні, життям та діяльністю Романа Шухевича, Степана Бандери, вшануванням пам'яті Ярослава та Ярослави Стецько, інші.

19 березня 2009 року у конференц-залі Укрінформу відбулася прес-конференція на тему “Виконання державними архівами Указу Президента України щодо розсекречення, оприлюднення та вивчення архівних документів, пов'язаних з українським визвольним рухом, політичними репресіями та голодоморами в Україні”. У прес-конференції взяли участь Голова Державного комітету архівів України О. П. Гінзбург, начальник управління інформації та міжнародного співробітництва Держкомархіву Ю. А. Прилепішева, директор ЦДАВО України Н. В. Маковська, директор ЦДАГО України В. С. Лозицький та директор Державного архіву МВС України Н. В. Платонова, представники засобів масової інформації.

У 2009–2011 роках державні архіви продовжуватимуть підготовку та видання і розповсюдження збірників документів, пов'язаних з українським визвольним рухом, політичними репресіями та голодоморами. Так, Держархів Дніпропетровської області планує видати “Журнали Катеринославської міської думи (серпень–грудень 1917)

(2009), збірник документів “Українська революція 1917–1920 рр. і Катеринославщина” (2011), Держархів Закарпатської області – збірник документів “Карпатська Україна. 1938–1939 роки”, Держархів Львівської області – другий том збірника документів, присвячений вшануванню пам’яті жертв Голодомору 1932–1933 років в Україні, Держархів Одеської області – 2-і частини обласного тому Національної книги Пам’яті жертв Голодомору 1932–1933 років в Одеській області (2009), Держархів Хмельницької області – збірник документів “Тіркий біль правди” (2009).

Слід відмітити активізацію роботи державних архівів з перегляду грифів секретності МНІ колишнього СРСР та приведення їх у відповідність до вимог законодавства України. Упродовж першого кварталу 2009 року державними архівами переглянуто 17028 справ, а також 350 документів МНСІ колишнього СРСР, з яких розсекречено 5116 справ, а також 336 документів, знижено гриф секретності до грифу обмеження доступу “ДСК” на 288 справ, а також на 14 документів, залишено гриф секретності “таємно” на 21 справу.

Це фонди обласних статистичних управлінь Центрального статистичного управління УРСР, обласних органів прокуратури, фінансових управлінь облдержадміністрацій, обласних, районних та міських виконкомів рад народних депутатів.

Держархівом Львівської області скасовано грифи секретності кримінальним спостережним справам стосовно громадян колишньої Дрогобицької області, які зазнали репресій в 1944–1947 роках в кількості 211 справ.

Найбільш активно ця робота проводиться в держархівах Вінницької, Івано-Франківської, Київської, Львівської, Миколаївської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Харківської областей, м. Києва та Севастополя.

Через об’єктивні причини не проводилась ця робота в держархівах Запорізької та Чернівецької областей.

Після комплексної перевірки ЦДАВО враховано зауваження і підготовлено до перегляду ступеня секретності інформації документи 10429 справ фондів Верховного Суду України, Кабінету Міністрів України та Народного комісаріату внутрішніх справ УРСР.

Директори держархівів в АР Крим, Волинської та Івано-Франківської областей звертають увагу на необхідність прискорити розгляд сектором режимно-секретної та мобілізаційної роботи Держкомархіву надісланих ними у 2007–2008 роках переліків документів підготовлених до розсекречення.

Дорученням Кабінету Міністрів України від 27 березня 2009 року № 297–ДСК (2007 р.) подовжено термін перегляду грифів секретності МНІ колишнього СРСР та приведення їх у відповідність до вимог законодавства України до 1 січня 2010 року.

На виконання Указів Президента України та доручень Кабінету Міністрів України щодо зняття обмежень на доступ до секретних

архівних документів, що не становлять державної таємниці, організації оприлюднення та вивчення архівних документів, пов'язаних з українським визвольним рухом, політичними репресіями та голодоморами в Україні пропонується розглянути на колегії та затвердити відповідний План заходів.

**Про затвердження Положення про галузевий
державний архів – Державну установу “Державний
картографо-геодезичний фонд України”
Міністерства охорони навколишнього природного
середовища України
від 6 травня 2009 року № 71/213**

ЗАРЕЄСТРОВАНО
в Міністерстві юстиції України
29 травня 2009 р. за № 472/16488

Відповідно до статті 26 Закону України “Про Національний архівний фонд та архівні установи”, статті 19 Закону України “Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність” та постанови Кабінету Міністрів України від 20.06.96 № 661 “Про створення Державного картографо-геодезичного фонду України”

НАКАЗУЄМО:

1. Затвердити Положення про галузевий державний архів – Державну установу “Державний картографо-геодезичний фонд України” Міністерства охорони навколишнього природного середовища України, що додається.

2. Відділу формування Національного архівного фонду управління діловодства, формування та зберігання Національного архівного фонду Державного комітету архівів України (Кузнецова М. І.) та Державній службі геодезії, картографії та кадастру (Ткаліч В. П.) подати цей наказ у встановленому порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Голови Державного комітету архівів України Новохатського К. Є. та заступника Міністра охорони навколишнього природного середовища України Макаренка І. Д.

4. Цей наказ набирає чинності через 10 днів після державної реєстрації в Міністерстві юстиції України.

Голова Державного комітету архівів України **О. П. Гінзбург**
Міністр охорони навколишнього природного
середовища України **Г. Г. Філіпчук**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Державного комітету
Архівів України,
Міністерства охорони навколишнього
природного
середовища України
06.05.2009 №71/213

ЗАРЕЄСТРОВАНО
в Міністерстві юстиції України
29 травня 2009 р. за № 472/16488

ПОЛОЖЕННЯ
про галузевий державний архів – Державну установу
“Державний картографо-геодезичний фонд України”
Міністерства охорони навколишнього природного
середовища України

1. Галузевий державний архів – Державна установа “Державний картографо-геодезичний фонд України” Міністерства охорони навколишнього природного середовища України (далі – Укркартогеофонд) створено відповідно до статті 26 Закону України “Про Національний архівний фонд та архівні установи”, статті 19 Закону України “Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність” та постанови Кабінету Міністрів України від 20.06.96 № 661 “Про створення Державного картографо-геодезичного фонду України”.

2. У своїй діяльності Укркартогеофонд керується Конституцією України, Законами України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, наказами Мінприроди, Державної служби геодезії, картографії та кадастру (далі – Укргеодезкартографія), іншими нормативно-правовими актами та цим Положенням.

3. З питань організації та методики ведення архівної справи Укркартогеофонд керується наказами Державного комітету архівів України.

4. Укркартогеофонд є державною установою, яка заснована на державній власності.

5. Укркартогеофонд є правонаступником Державного підприємства “Державний картографо-геодезичний фонд України”.

6. Укркартогеофонд працює відповідно до річного плану, що затверджується головою Укргеодезкартографії, і звітує перед ним про проведену роботу.

7. Укркартогеофонд здійснює приймання, державний облік, зберігання, систематизацію документів, що утворилися в результаті діяльності Укргеодезкартографії, організацій, підприємств, установ інших галузей та сфер діяльності (далі – організації), які виконують на території України картографічні, геодезичні, гравіметричні, аерозй-

мочні та інші роботи в цій сфері, віднесених експертизою цінності до Національного архівного фонду (далі – НАФ), а також створює умови для їх використання.

8. Укркартогеофонд зберігає документи (далі – профільні документи), які утворилися під час виконання:

астрономо-геодезичних, гравіметричних, нівелірних робіт, а також обстеження та відновлення пунктів геодезичних та нівелірних мереж;

картографічних робіт зі створення усього масштабного ряду тематичних карт і планів у будь-яких системах координат, у тому числі робіт, пов'язаних зі зйомкою континентального шельфу і водних об'єктів, державного кордону та ін.;

аеро- та космозйомочних робіт, які призначені для створення топографічних карт і планів;

робіт із цифрового картографування;

робіт із складання і підготовки до видання та видання топографічних карт і планів усього масштабного ряду, а також загальнодержавних, тематичних, довідкових та інших карт і атласів як території України, так і територій інших держав.

9. Основними завданнями Укркартогеофонду є:

забезпечення умов збереженості документів НАФ;

ведення державного обліку документів НАФ;

унесення до НАФ на підставі експертизи цінності профільних документів та комплектування ними своїх архівних фондів;

комплектування Укркартогеофонду зарубіжними картографічними виданнями;

комплектування Укркартогеофонду нормативними, нормативно-технічними актами та галузевими стандартами Укргеодезкартографії, їх систематизація та облік;

ведення банку даних стандартизованих географічних назв території України та зарубіжних країн;

організаційно-методична допомога по роботі з архівними документами регіональним картографо-геодезичним фондам державних картографо-геодезичних підприємств, які належать до сфери управління Мінприроди;

створення необхідних умов для користування документами на умовах, визначених Укргеодезкартографією;

виявлення профільних документів історичної і наукової спадщини України, що перебувають за кордоном, їх повернення або відтворення у копіях;

робота щодо виявлення та віднесення профільних документів НАФ до унікальних;

упровадження сучасних досягнень науки, техніки, передового досвіду в практику діяльності Укркартогеофонду.

10. Укркартогеофонд відповідно до покладених на нього завдань:

здійснює централізований збір, облік та збереження профільних документів;

створює копії для страхового фонду і фонду користування унікальними документами, що зберігаються в Укркартогеофонді, та профільних унікальних документів незалежно від місця зберігання і форми власності на них;

проводить підбір та створює копії профільних документів;

створює довідковий апарат до документів, що зберігаються в Укркартогеофонді, та забезпечує автоматизацію інформаційно-пошукових процесів;

веде державний облік профільних документів НАФ незалежно від форми власності на них, здійснює контроль за їх збереженістю, обліком та використанням;

організовує роботу, пов'язану з внесенням документів до НАФ або вилученням документів з нього, незалежно від форми власності на них;

здійснює роботу з комплектування топографо-геодезичною та картографічною інформацією, що надходить від державних підприємств, які належать до сфери управління Мінприроди, та організацій інших галузей та сфер діяльності;

визначає профільні джерела формування НАФ та складає відповідні списки згідно з методикою Держкомархіву;

складає анотовані переліки профільних унікальних документів НАФ, готує пропозиції про внесення їх до Державного реєстру національного культурного надбання;

розробляє у межах своєї компетенції методичні документи з профільних питань;

здійснює грошову оцінку документів НАФ, що зберігаються в Укркартогеофонді, та на запити замовників – власників документів НАФ;

проводить роботу з вивчення існуючої державної астрономо-геодезичної основи на території України та моніторинг картографічної вивченості місцевості;

проводить експертизу технічних проектів і програм (проектно-кошторисної документації) на виконання загальнодержавних топографо-геодезичних і картографічних робіт, які виконуються за рахунок коштів державного бюджету топографо-геодезичними та картографічними підприємствами, які належать до сфери управління Мінприроди;

здійснює редакційно-контрольну перевірку видавничих оригіналів топографічних карт всіх масштабів і карт відкритого користування, які виготовляються за рахунок коштів державного бюджету;

організовує ведення чергової карти для забезпечення своєчасного і точного зображення на створюваних картах політико-адміністра-

тивних та географічних елементів, а також адміністративних і державних кордонів України та іноземних держав;

забезпечує в межах своєї компетенції охорону відомостей та збереження документів, що становлять державну таємницю;

організовує вивчення, узагальнення і поширення передового досвіду, впроваджує наукові досягнення і прогресивні методи роботи в архівній справі.

11. Укркартогеофонд має право:

одержувати на зберігання від державних підприємств, які належать до сфери управління Мінприроди та організацій інших галузей та сфер діяльності, профільні документи;

надавати в межах своїх повноважень державним підприємствам, які належать до сфери управління Мінприроди, роз'яснення правил та вимог щодо забезпечення збереженості профільних документів;

вимагати від власника документів, від часу створення яких минуло понад 50 років або якщо власники документів мають намір здійснити їх відчуження чи вивезення за межі України, повідомити Укркартогеофонд з метою вирішення питання про проведення експертизи цінності цих документів;

порушувати в порядку, установленому законодавством, питання про притягнення до відповідальності користувачів документами НАФ та інших осіб, винних у порушенні законодавства про НАФ та архівні установи, а також про відшкодування ними збитків, заподіяних власнику інформації НАФ або уповноваженій ним особі;

обмежувати в установленому порядку доступ до документів НАФ, що зберігаються в Укркартогеофонді;

скликати в установленому порядку наради з питань, що входять до компетенції Укркартогеофонду;

у межах своїх повноважень, на основі та на виконання актів законодавства України видавати накази, забезпечувати та контролювати їх виконання.

12. Обов'язки Укркартогеофонду:

забезпечувати формування і ведення Державного картографо-геодезичного фонду України;

здійснювати ефективне та раціональне використання державного майна;

забезпечувати своєчасність сплати податків, зборів (інших обов'язкових платежів) згідно з чинним законодавством;

створювати відповідні умови для високопродуктивної праці, забезпечувати додержання законодавства про працю, правил та норм охорони праці та техніки безпеки;

забезпечувати виконання нормативно-правових актів з питань охорони державних таємниць;

забезпечувати здійснення діяльності в межах кошторису на утримання Укркартогеофонду, затвердженого Укргеодезкартографією;

здійснювати бухгалтерський, податковий обліки та вести фінансову і статистичну звітність відповідно до вимог чинного законодавства;

директор Укркартогеофонду та головний бухгалтер несуть персональну відповідальність за додержання порядку ведення і достовірність обліку, фінансової та статистичної звітності.

13. Юридичний статус Укркартогеофонду:

Укркартогеофонд є юридичною особою і має статус державної бюджетної неприбуткової установи з державною формою власності. Права та обов'язки юридичної особи Укркартогеофонд набуває з дня його державної реєстрації;

Укркартогеофонд веде самостійний баланс, має рахунки, печатку зі своїм найменуванням;

витрати на утримання Укркартогеофонду забезпечуються за рахунок коштів, передбачених у Державному бюджеті для Мінприроди на виконання топографо-геодезичних робіт;

витрати на утримання Укркартогеофонду здійснюються в межах кошторису, погодженого з Укргеодезкартографією;

Укркартогеофонд ліквідується за рішенням Кабінету Міністрів України.

14. Управління Укркартогеофондом здійснює директор.

15. Директор призначається Мінприроди за поданням Укргеодезкартографії шляхом укладання з ним контракту.

16. Директор Укркартогеофонду має двох заступників.

17. Директор Укркартогеофонду:

здійснює керівництво діяльністю Укркартогеофонду, несе персональну відповідальність за виконання покладених на Укркартогеофонд завдань, визначає функціональні обов'язки своїх заступників і керівників структурних підрозділів Укркартогеофонду;

несе персональну відповідальність за діяльність Укркартогеофонду;

здійснює постійний контроль із забезпечення охорони державної таємниці;

самостійно вирішує питання діяльності Укркартогеофонду, за винятком тих, що віднесені до компетенції Мінприроди, Укргеодезкартографії;

діє від імені Укркартогеофонду, представляє його інтереси в усіх установах, на підприємствах, в організаціях, банківських установах і судових органах;

розпоряджається коштами Укркартогеофонду відповідно до чинного законодавства;

укладає договори, видає довіреності, відкриває та закриває рахунки, має право підпису розрахункових документів;

несе персональну відповідальність за формування та виконання відповідних фінансових планів – кошторисів установи;

несе персональну відповідальність за складання кошторису та плану асигнувань Укркартогеофонду;

подає кошторис та план асигнувань Укркартогеофонду на затвердження голові Укргеодезкартографії;

затверджує структуру та штатний розпис Укркартогеофонду за погодженням з головою Укргеодезкартографії;

уживає заходів щодо удосконалення структури Укркартогеофонду;

за погодженням з головою Укргеодезкартографії визначає форми і системи оплати праці інших осіб, які залучаються до роботи в Укркартогеофонді;

призначає на посади і звільняє з посад заступників директора Укркартогеофонду та головного бухгалтера за погодженням з головою Укргеодезкартографії;

призначає та звільняє працівників Укркартогеофонду;

відповідно до законодавства видає накази, розпорядження, обов'язкові для виконання працівниками Укркартогеофонду, та контролює їх виконання.

18. Оплата праці працівників Укркартогеофонду здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства.

Начальник відділу Державної служби геодезії,
картографії та кадастру Мінприроди України **Н.І. Сюр**

Начальник управління діловодства, формування
та зберігання Національного архівного фонду
Держкомархіву України **С. В. Сельченкова**

**Про підготовку правил організації формування НАФ,
обліку і зберігання його документів та використання
інформації, що міститься в них
від 6 травня 2009 року № 72**

На часткову зміну наказів Держкомархіву України від 22.05.2007 № 79, 15.11.2007 № 169 та 11.03.2008 № 45

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити такий склад робочої групи з підготовки правил організації формування Національного архівного фонду, обліку і зберігання його документів та використання інформації, що міститься в них, у державних архівних і наукових установах, музеях, бібліотеках та архівних відділах міських рад (далі – Правила):

Новохатський К. Є. – керівник групи, загальне наукове редагування, підготовка тексту розділу “Загальні положення”;

Прись Т. П. – організація розгляду проекту правил на засіданні Нормативно-методичної комісії Держкомархіву, доопрацювання його за результатами розгляду та погодження із заінтересованими центральними органами виконавчої влади, подання на затвердження наказом Держкомархіву та держреєстрацію, супровід під час розгляду в Мін'юсті;

Прилепішева Ю. А. – підготовка тексту розділів “архівне описування та довідковий апарат архіву”, “Користування документами архіву та використання архівної формації” та додатків до них;

Сельченкова С. В. – підготовка тексту розділів “Формування Національного архівного фонду та комплектування архіву”, “Управління архівною справою і діловодством і зоні комплектування архіву”, “Облік документів в архіві”, “Забезпечення збереженості документів в архіві” та додатків до них.

2. Робочій групі, зазначеній у пункті 1 цього наказу, подати проект правил на затвердження до 15 вересня 2009 року.

3. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

**З оголошенням рішення колегії Держкомархіву України
від 23 квітня 2009 року “Про організацію роботи
читальних залів державних архівів”
від 13 травня 2009 року № 75**

НАКАЗУЮ:

1. Оголосити до відома і виконання рішення колегії Держкомархіву України від 23 квітня 2009 року “Про організацію роботи читальних залів державних архівів” (додається).

2. Контроль за виконанням цього рішення залишаю за собою.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

РІШЕННЯ
колегії Державного комітету архівів України

від 23 квітня 2009 р. м. Київ

Про організацію роботи
читальних залів державних архівів

Заслухавши і обговоривши інформацію начальника відділу міжнародного співробітництва та використання інформації Державного комітету архівів України Д. В. Ярошенка про організацію роботи читальних залів державних архівів України, колегія відзначає, що забезпечення ефективності роботи читальних залів є одним із важливих завдань державних архівів, якому приділяється постійна увага.

Питання організації роботи читальних залів систематично розглядаються на засіданнях колегій переважної більшості державних архівів.

З урахуванням побажань дослідників вдосконалюються графіки роботи читальних залів.

Державними архівами з урахуванням останніх змін до “Порядку користування документами Національного архівного фонду України, що належать державі, територіальним громадам”, які затверджено наказом Держкомархіву від 26.06.2008 р. № 133 і зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14.07.2008 р. за № 635/15326, здійснюється уточнення власних Порядків користування документами.

Держархіви систематично працюють над розвитком і вдосконаленням науково-довідкового апарату до архівних фондів.

Сталою є тенденція до зростання кількості користувачів у читальних залах державних архівів, що пояснюється підвищенням попиту на використання документної інформації, зростанням інтересу до проведення досліджень з краєзнавства, історичного минулого регіонів тощо.

Минулого року архіви прийняли 25058 користувачів, що значно перевищує показники попередніх років. У Центральних державних архівах зареєстровано 4053 користувачів, держархівах областей – 10485 користувачів, архівних відділах райдержадміністрацій і міськрад – 10520 користувачів.

Основне навантаження припало на читальні зали ЦДАВО (890), ЦДІАК (1020), ЦДІАЛ (678), ЦДКФФА (730), держархівів Волинської (1044), Запорізької (519), Луганської (797), Сумської (961), Черкаської (712), Чернігівської (611) областей.

Серед архівних установ низової ланки найбільше користувачів минулого року зареєстровано у читальних залах архівних відділів райдержадміністрацій і міських рад Дніпропетровської (1238), Запорізької (731), Київської (769), Тернопільської (708), Хмельницької (605), Черкаської (653), Чернігівської (762) областей.

Користувачам у минулому році видано 464730 справ, з них до читальних залів ЦДАВО 44842, ЦДІАК 16396, ЦДІАЛ 15097, Держархіву в Автономній Республіці Крим 17075, держархівів Волинської 35938, Донецької 59250, Запорізької 21334, Луганської 10701, Миколаївської 14268, Харківської 11874, Чернігівської 13652 областей, Держархіву м. Києва 12387 справ.

Основними темами, що наразі викликають зацікавленість з боку дослідників є: паювання землі і майна сільгосппідприємств, майнові права, історія та діяльність підприємств і установ, історія соціально-економічного та культурного розвитку районів та міст, історія соціально-побутового та культурного життя національних меншин, історія релігійних конфесій та культових споруд, сімейна історія, історія національно-визвольних змагань, Голодомору 1932–1933 рр. в Україні, періоду окупації.

Умови роботи дослідників у читальних залах державних архівів в цілому задовільні, виключення складають ЦДНТА та Держархів м. Севастополя, у яких відсутні окремі кімнати читальних залів.

В організації роботи читальних залів залишається і низка невирішених питань.

Зокрема, зростання кількості дослідників веде до збільшення кількості справ, що видаються до читальних залів, тому більшістю держархівів до робіт з видавання, проведення поаркушного перевіряння справ тощо залучаються працівники інших структурних підрозділів.

Проблемними залишаються питання оснащення читальних залів новою копіювальною та комп'ютерною технікою, обладнанням для перегляду мікрофільмів, організація робочих місць з виходом до всевітньої інформаційної мережі Інтернет та доступом не лише до баз даних на документи архівів, а й до всієї інформаційної системи НАФ України.

Повільними темпами і не всіма держархівами проводиться оцифрування описів справ та документів з метою надання в подальшому їх цифрових копій для перегляду дослідникам. З цього питання слід згадати про досвід Держархіву Донецької області, в якому вже третій рік триває експеримент з видавання дослідникам документів дореволюційних фондів виключно в електронному вигляді.

Держархівами з метою удосконалення роботи читальних залів подано пропозиції для внесення змін до Порядку користування

документами НАФ, що належать державі, територіальним громадам, зокрема:

– в п. 2.5. Порядку запропоновано визначити конкретні строки, на які керівництво архіву має право відмовити особі, що грубо порушила Порядок, в дозволі на користування документами НАФ, що зберігаються в архіві;

– в п. 3.14. Порядку у разі виготовлення користувачем копій документів власними технічними засобами чітко визначити, чи зобов'язаний користувач за них сплачувати, чи має право робити копії безкоштовно.

Держархівом Хмельницької області запропоновано розглянути питання розробки єдиної електронної бази даних на користувачів читальних залів державних архівів.

З метою поліпшення роботи читальних залів державних архівів України, колегія **вирішує:**

1. Начальнику відділу міжнародного співробітництва та використання інформації Держкомархіву (Д. В. Ярошенко):

– забезпечити постійне надання методичної допомоги державним архівним установам з питань організації роботи читальних залів;

– до кінця першого півріччя 2009 року подати пропозиції щодо внесення змін до діючого Порядку користування документами НАФ, що належать державі, територіальним громадам, запропонованих державними архівами.

2. Начальнику відділу інформаційних технологій Держкомархіву (Ю. І. Забенько) *до кінця 2009 року* вивчити можливість розробки та впровадження єдиної електронної бази даних на користувачів читальних залів державних архівів.

3. Державній науковій архівній бібліотеці, м. Київ провести у першому півріччя 2010 року семінар для працівників читальних залів державних архівів.

4. Директорам ЦДНТА та Держархіву м. Севастополя вирішити питання щодо обладнання окремих кімнат читальних залів.

5. Директорам державних архівів:

– посилити контроль за дотриманням Порядку користування документами НАФ, що належать державі, територіальним громадам;

– вжити заходів щодо поліпшення умов роботи дослідників, оновлення обладнання читальних залів, встановлення систем відеоспостереження, проведення та активізації робіт з оцифрування описів справ та документів, створення та поповнення вже наявних локальних баз даних, доступних користувачеві, про склад і зміст документів, що зберігаються в архівах;

– передбачити систематичне проведення читацьких конференцій з метою налагодження контактів з дослідниками.

ДОВІДКА

Про організацію роботи читальних залів державних архівів

Невід’ємною частиною використання інформаційних ресурсів НАФ є організація роботи користувачів у читальних залах держархівів. Державні архіви, що входять до системи Державного комітету архівів України приділяють велику увагу цьому напрямку роботи.

У центральних державних архівах, Держархіві в Автономній Республіці Крим, державних архівах областей, держархівів міст Києва і Севастополя функціонує 58 читальних залів, в яких працює 75 працівників. Близько 50% держархівів залучає працівників інших структурних підрозділів до робіт з видавання справ дослідникам, проведення поаркушного перевіряння справ тощо. Щоденно ці архіви можуть відвідувати 922 користувачі.

Діяльність читальних залів державних архівів регламентується “Основними правилами роботи державних архівів” та Порядком користування документами того чи іншого архіву, розробленого на підставі “Порядку користування документами Національного архівного фонду України, що належать державі, територіальним громадам (далі – Порядок), затвердженого наказом Держкомархіву України від 24.11.2005 р. № 139 (із змінами) і зареєстровано в Міністерстві юстиції України 09.12.2005 р за № 1473/11753.

Сталою є тенденція до зростання кількості користувачів у читальних залах державних архівів, що пояснюється підвищенням попиту на використання документної інформації, зростанням інтересу до проведення досліджень з краєзнавства, історичного минулого регіонів тощо.

Кількість користувачів, зареєстрованих у читальних залах державних архівних установ у 2006 році становила – 20955, у тому числі 656 іноземців, у 2007 році – 23512 (731 іноземець), у 2008 році – 25058, (879) іноземців.

Однак, не зважаючи на постійне зростання кількості дослідників у читальних залах, державні архіви щорічно планують організувати роботу меншої кількості користувачів. Так, архівними установами на 2009 рік заплановано організувати роботу усього 15890 користувачів у читальних залах, хоч фактично у 2008 році було зареєстровано 25028 користувачів.

Минулого року найбільша кількість дослідників працювала в читальних залах ЦДАВО (890), ЦДІАК (1020), ЦДІАЛ (678), ЦДКФФА

(730), держархівів Волинської (1044), Запорізької (519), Луганської (797), Сумської (961), Черкаської (712), Чернігівської (611) областей.

Серед архівних установ низової ланки найбільше користувачів минулого року зареєстровано у читальних залах архівних відділів райдержадміністрацій і міських рад Дніпропетровської (1238), Запорізької (731), Київської (769), Тернопільської (708), Хмельницької (605), Черкаської (653), Чернігівської (762) областей.

Користувачам у минулому році видано 464730 справ, з них до читальних залів ЦДАВО – 44842, ЦДІАК – 16396, ЦДІАЛ – 15097, Держархіву в Автономній Республіці Крим – 17075, держархівів Волинської – 35938, Донецької – 59250, Запорізької – 21334, Луганської – 10701, Миколаївської – 14268, Харківської – 11874, Чернігівської – 13652 областей, Держархіву м. Києва – 12387 справ.

Проаналізувавши дані за останні 5 років встановлено, що один працівник видає до читального залу в середньому за рік від 1560 (Держархів Чернівецької області) до 20400 справ (Держархів Волинської області).

Активно працюють в архівах закордонні користувачі з Австрії, Білорусі, Великої Британії, Ізраїлю, Італії, Канади, Молдови, Нідерландів, Німеччини, Польщі, Росії, США, Угорщини.

Основні категорії дослідників, що працюють у читальних залах державних архівів становлять: науковці – 39%, студенти вищих та учні середніх навчальних закладів – 33%, представники установ та організацій – 22%, представники ЗМІ – 1%, інші – 5%.

Основна тематика досліджень: паювання землі і майна сільгосп підприємств, майнові права, історія та діяльність підприємств і установ, історія соціально-економічного та культурного розвитку районів та міст, історія соціально-побутового та культурного життя національних меншин, історія релігійних конфесій та культових споруд, сімейна історія, історія національно-визвольних змагань, Голодомору 1932–1933 рр. в Україні, періоду окупації.

Зростає кількість дослідників, що працюють в читальних залах державних архівів за генеалогічною тематикою. Упродовж 2004–2008 років зареєстровано 5478 таких дослідників, що становить близько 5% від загальної кількості. Ці дослідники опрацьовують архівні документи з метою вивчення власної генеалогії або виконання замовлення на генеалогічне дослідження, в такому випадку, відповідно до Порядку, надають засвідчене нотаріально доручення від замовників такого дослідження.

Найбільша кількість проведення генеалогічних досліджень через читальні зали традиційно спостерігається в ЦДІАК, Держархіві в Автономній Республіці Крим, державних архівах Вінницької, Житомирської, Запорізької, Київської, Одеської, Чернігівської областей.

У читальних залах державних архівів дослідникам для ознайомлення доступні путівники архівів, тематичні, географічні, іменні покажчики, довідкова література.

На сьогодні оцифрування описів фондів з метою надання в подальшому їх цифрових копій для перегляду дослідникам ведеться у ЦДІАК, ЦДІАЛ, Держархіві в Автономній Республіці Крим, державних архівах Донецької, Одеської, Харківської, Хмельницької областей, Держархіві м. Києва. Через відсутність матеріально-технічної бази та штатних працівників іншими архівами ця робота тільки запланована або взагалі не планується ближчим часом.

Документи НАФ, на які в архівах існують фонди користування, до читальних залів видаються лише в копіях. У держархівих, відповідно до Порядку, видання до читального залу оригіналів документів відбувається лише за рішенням керівництва у виняткових випадках – для спеціального джерелознавчого дослідження, що потребує вивчення матеріалу носія інформації, зовнішніх ознак документа тощо.

З серпня 2006 року у Держархіві Донецької області триває експеримент щодо видавання дослідникам документів дореволюційних фондів виключно в електронному вигляді. Упродовж минулого року користувачам надано у цифрових копіях 625 справ. До позитивних моментів експерименту слід віднести повне припинення руху документів дореволюційних фондів за межі службової зони архіву (до публічної зони під час експерименту видавалися виключно копії), і, як результат, забезпечення збереженості оригіналів документів, оснащення комп'ютерною технікою читальних залів (у читальних залах архіву встановлено 4 комп'ютери, 2 з них – для користувачів, функціонування локальної мережі, книжкового сканера тощо). Користувачі мають також можливість працювати з електронними версіями путівника по фондах Держархіву Донецької області, реєстру фондів дореволюційного періоду, систематичного каталогу та з базою даних “Описи фондів”. Керівництву архіву шляхом проведення читацьких конференцій з різними категоріями користувачів і щоденної адресної роз'яснювальної роботи вдалося подолати серйозний спротив наукової громадськості Донецька, яка спочатку не сприйняла нові форми роботи з документами і категорично заперечила експеримент.

Робота з підготовки методичних розробок щодо роботи читальних залів держархівими майже не ведеться. Такі розробки підготовлені лише Держархівом Донецької області (інструкція “Робота з цифровими документами у читальних залах Державного архіву Донецької області” (2008) та Держархівом Дніпропетровської області (пам'ятка “Методика генеалогічного пошуку в Державному архіві Дніпропетровської області”).

Умови роботи дослідників у читальних залах державних архівів в цілому задовільні, виключення складають ЦДНТА та Держархів м. Севастополя, у яких відсутні окремі кімнати читальних залів. В

ЦДНГА для дослідників виділено 4 робочих місця в кімнаті відділу забезпечення збереженості документів, а в Держархіві м. Севастополя робочі місця для дослідників обладнано в неопалювальному коридорі на 6 поверсі будівлі.

З метою недопущення закриття без крайньої потреби читальних залів, Держкомархівом влітку 2008 року було підготовлено та направлено до архівів лист з рекомендаціями щодо продовження прийому дослідників, особливо тих, що прибули з інших міст в період закриття з об'єктивних причин читальних залів. В листі також було наголошено на тому, що термін закриття читального залу не повинен перевищувати одного місяця.

З отриманої від державних архівів інформації з'ясовано, що рекомендації Держкомархіву враховано. Випадки закриття читальних залів трапляються, зокрема, через проведення ремонтів, відпускнуго періоду. Дослідники, що прибули з інших регіонів, обслуговуються першочергово, описи та справи їм видаються в стислі строки. В деяких архівах дослідникам з інших регіонів видаються справи понад встановлену норму, можливе замовлення справ на конкретну дату в телефонному режимі або електронною поштою з наступним належним оформленням. Про закриття читального залу на певний період, дослідники попереджаються завчасно шляхом розміщення оголошення на інформаційних дошках у вестибюлях архівів, а також, за наявності, на веб-сайтах держархівів.

Переважає більшість читальних залів оснащена технікою для перегляду мікрофільмів, близько 35% читальних залів – комп'ютерною технікою, однак майже все це обладнання застаріле і не відповідає сучасним вимогам. Робочі місця з виходом до мережі Інтернет обладнанні для дослідників в державних архівах Запорізької, Миколаївської, Рівненської, Тернопільської та Хмельницької областей.

Системами відеоспостереження обладнано читальні зали ЦДАГО, ЦДІАК, ЦДІАЛ, державних архівів Вінницької, Житомирської, Запорізької, Тернопільської, Харківської, Хмельницької областей, а також по одному з двох читальних залів у Держархіві в Автономній Республіці Крим, держархівах Волинської, Донецької, Львівської, Миколаївської, Сумської областей.

На платній основі працівниками читальних залів державних архівів здійснюється прийом замовлень від дослідників на ксерокопіювання, сканування, фотографування документів, прийом у телефонному режимі замовлень на видавання справ, надання справ понад встановленні обсяги та строки. Оплата цих послуг в центральних державних архівах здійснюється відповідно до наказу Держкомархіву України від 06.05.2008 р. № 82 “Про затвердження цін на роботи (послуги), що виконуються центральними державними архівними установами на договірних засадах”, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08.08.2008 р. за № 730/15421, а в регіональних архівах

– відповідно до розроблених на основі цього документа власних преїскурантів, зареєстрованих в регіональних управліннях юстиції.

Аналіз інформації, отриманої від державних архівів, дає можливість зробити висновок, що покращення роботи читальних залів значною мірою залежить від ступеню розробки науково-довідкового апарату до архівних фондів. Поліпшенню роботи архівів в цьому напрямку сприятиме вирішення питання щодо збільшення штатної чисельності працівників читальних залів та покращення матеріально-технічної бази.

**Про надання платних послуг архівними
установами України
від 13 травня 2009 року № 76**

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 25.02.2009 № 151 “Про схвалення Декларації цілей та завдань бюджету на 2010 рік” та з метою покращення стану надання платних послуг архівними установами України

НАКАЗУЮ:

1. Фінансово-економічному відділу Держкомархіву (Стадник В. А.):
  - при підготовці бюджетного запиту на 2010 рік унести пропозиції до текстової частини “Закону про Державний бюджет України на 2010 рік” щодо відновлення пільги з оплати ПДВ для державних архівних установ України;
  - підготувати внесення змін до наказу Держкомархіву України від 06.05.2008 № 82 “Про затвердження цін на роботи (послуги), що виконуються центральними державними архівними установами на договірних засадах” до 1 жовтня 2009 р.;
  - опрацювати можливість внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 17.05.2002 № 659 “Про затвердження переліку груп власних надходжень бюджетних установ, вимог щодо їх утворення та напрямів використання”.
2. Керівникам державних архівних установ України:
  - активізувати зусилля щодо отримання додаткових коштів за рахунок надання платних послуг;
  - надавати фінансово-економічному відділу Держкомархіву (Стадник В. А.) до 10 числа наступного місяця щоквартальну інформацію про стан надання платних послуг за формою 4 кварталної фінансової звітності;
  - привести положення про архівні відділи райдержадміністрацій і міських рад у частині надання платних послуг у відповідність до постанови Кабінету Міністрів України від 22.08.2007 № 1055 “Про

внесення змін до типових положень про місцеві державні архівні установи” та наказу Держкомархіву України 26.04 2007 № 62 “Про внесення змін до Типового положення про архівний підрозділ органу державної влади, органу місцевого самоврядування, державного і комунального підприємства, установи та організації”.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Голови Держкомархіву О.В.Музичук.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

Щодо участі української делегації у 10-й Загальній конференції Євро-Азійського регіонального відділення Міжнародної ради архівів (м. Бішкек, Киргизька Республіка, 16–21 червня 2009 року) від 14 травня 2009 року № 77

На виконання Протоколу 9-ї Загальної конференції Євро-Азійського регіонального відділення (ЄВРАЗІКА) Міжнародної ради архівів (МРА) та беручи до уваги запрошення Голови ЄВРАЗІКИ А. С. Вірабяна від 6 травня 2009 року,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити склад української делегації у кількості 6 осіб:

Гінзбург О. П. керівник делегації

Новохатський К. Є.

Прилепішева Ю. А.

Лозицький В.С.

Киструська Н. В.

Білоус Г. П.

2. Організаційно-аналітичному відділу Держкомархіву (Богунова Н. К.) до 5 червня 2009 року підготувати інформаційні матеріали (російською мовою, обсяг 5 сторінок машинопису) про стан розвитку архівної галузі в Україні у 2008 – першому півріччі 2009 року для виступу Голови Державного комітету на робочому засіданні ЄВРАЗІКИ.

3. Директорам держархівів Дніпропетровської (Киструська Н. В.) та Полтавської (Білоус Г. П.) областей підготувати доповіді (російською мовою) на наукову конференцію (круглий стіл) “Забезпечення збереження документів регіональних архівів”, що відбудеться у рамках робочих засідань ЄВРАЗІКИ, їх повний текст на електронному носії передати до Держкомархіву не пізніше 8 червня 2009 року.

4. Начальнику Управління інформації та міжнародного співробітництва Держкомархіву (Прилепішева Ю. А.) забезпечити координацію роботи з керівництвом ЄВРАЗІКИ та відповідальними

працівниками Державного архівного агентства при Міністерстві культури та інформації Киргизької Республіки з питань організації перебування українських архівістів у м. Бішкек.

5. Фінансово-економічному відділу Держкомархіву (Стадник В. А.) забезпечити коштами (добові на 6 діб, переліт літаком за маршрутом Київ–Москва–Бішкек–Москва–Київ, готельні на 4 доби) працівників Держкомархіву, що відряджаються до Російської Федерації (попередній кошторис витрат додається).

6. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

Про затвердження складу колегії ЦДАЗУ від 14 травня 2009 року № 79

Відповідно до Положення про Центральний державний архів зарубіжної україніки, затвердженого наказом Держкомархіву України від 15.06.2007 № 95, пункту 6 Примірного положення про колегію держархіву, затвердженого наказом Держкомархіву України від 12.12.2005 № 150 та у зв'язку з кадровими змінами,

НАКАЗУЮ:

Затвердити склад колегії Центрального державного архіву зарубіжної україніки (ЦДАЗУ) у кількості 7 осіб :

Кулініч Юрій Якович	– директор ЦДАЗУ, голова колегії
Лихолоб Надія Іванівна	– заступник директора ЦДАЗУ, заступник голови колегії
Губіна Алла Володимирівна	– завідувач сектора організаційно- кадрової роботи та діловодства ЦДАЗУ, секретар колегії

Члени колегії:

Пустовіт Галина Іванівна	– начальник відділу забезпечення збереженості документів ЦДАЗУ
Тихенко Володимир Олександрович	– начальник відділу формування НАФ та діловодства ЦДАЗУ
Стадник Олена Василівна	– начальник фінансово-економічного відділу ЦДАЗУ
Прилепішева Юлія Анатоліївна	– начальник управління інформації та міжнародного співробітництва Держкомархіву, куратор ЦДАЗУ

Палієнко
Марина Григорівна – доцент кафедри архівознавства та спеціальних галузей історичної науки історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка (за згодою).

Підстава: лист ЦДАЗУ від 06.05.2009 р. № 07-10/58.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

**Про затвердження складу колегії
Державного комітету архівів України
від 19 травня 2009 року № 82**

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 11.07.2007 №899 “Про затвердження положення про Державний комітет архівів України” та відповідно до Положення про колегію Держкомархіву, затвердженого наказом Держкомархіву від 14.05.2007 №74

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити склад колегії Державного комітету архівів України (додається).

2. Накази Держкомархіву України від 18.04.2008 №72 “Про затвердження складу колегії Держкомархіву”, від 05.05.2008 №80 “Про внесення змін до складу колегії Державного комітету архівів України”, від 29.08.2008 №183 “Про внесення змін до складу колегії Держкомархіву”, від 17.11.2008 №229 “Про внесення змін до складу колегії Державного комітету архівів України”, від 14.02.2009 №17 “Про внесення змін до складу колегії Держкомархіву” вважати такими, що втратили чинність.

3. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

СКЛАД

членів колегії Державного комітету архівів України

1. Гінзбург Ольга Петрівна – Голова Держкомархіву, голова колегії
2. Новохатський Костянтин Євгенович – заступник Голови Держкомархіву
3. Музичук Ольга Володимирівна – заступник Голови Держкомархіву

4. Яковина
Микола Михайлович – заступник Міністра культури і туризму України
5. Боряк
Геннадій Володимирович – заступник директора Інституту історії України НАН України
6. Папакін
Георгій Володимирович – начальник архівного відділу департаменту формування політики національної пам'яті Українського інституту національної пам'яті
7. Прись
Тетяна Петрівна – начальник управління організаційно-аналітичного, правового та кадрового забезпечення
8. Прилепішева
Юлія Анатоліївна – начальник управління інформації та міжнародного співробітництва
9. Богунова
Надія Костянтинівна – заступник начальника управління – начальник організаційно-аналітичного відділу
10. Кисельова
Леся Анатоліївна – заступник начальника управління – начальник відділу зберігання та обліку НАФ
11. Матяш
Ірина Борисівна – директор УНДІАСД
12. Лозицький
Володимир Сергійович – директор ЦДАГО України
13. Маковська
Наталія Василівна – директор ЦДАВО України
14. Кісіль
Іван Миколайович – директор ЦДІА України, м. Київ
15. Топішко
Ніна Олександрівна – директор ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного
16. Лавренюк
Анатолій Гаврилович – директор ЦДЕА України
17. Терещук
Людмила Валентинівна – директор ДЦЗД НАФ
18. Купченко
Віра Петрівна – директор Держархіву м. Києва

**Про затвердження Списку осіб, на яких покладено
обов'язки з організації роботи щодо запобігання
проявам корупції
від 19 травня 2009 року № 83**

З метою належної організації роботи в апараті Держкомархіву та центральних державних архівах щодо запобігання корупційним проявам та реагування на них та у зв'язку з кадровими змінами,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Список посадових осіб, на яких покладено обов'язки з організації роботи щодо запобігання проявам корупції у Державному комітеті архівів України та центральних державних архівах (додається).

2. Відділу правової та кадрової роботи Держкомархіву (Баранова О. В.)

опублікувати Список на офіційному веб-порталі Держкомархіву у підрубриці “Запобігання проявам корупції”.

3. Вважати таким, що втратив чинність, наказ Держкомархіву від 19.06.2008 № 127 “Про затвердження Списку осіб, на яких покладено обов'язки з організації роботи щодо запобігання проявам корупції”.

4. Контроль за виконання наказу залишаю за собою.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

Додаток

**Список посадових осіб,
на яких покладено обов'язки з організації роботи щодо запобігання
проявам корупції у Державному комітеті архівів України
та центральних державних архівах**

№ п/п	Назва центрального органу виконавчої влади, адреса	Прізвище, ім'я, по батькові	Посада особи	Контактний телефон
1	2	3	4	5
1.	Державний комітет архівів України, м. Київ-03110, вул.Солом'янська, 24	Новохатський Костянтин Євгенович	заступник Голови комітету	273-29-19

1	2	3	4	5
		Прись Тетяна Петрівна	начальник управління організаційно- аналітичного, правового та кадрового забезпечення	273-30-56
		Баранова Олена Вячеславівна	начальник відділу правового та кадрового забезпечення	275-04-33
2.	Центральний державний архів вищих органів влади та управ- ління України, м. Київ-03110, вул.Солом'янська, 24	Пащенко Оксана Борисівна	заступник директора архіву	273-30-99
		Науменко Майя Іванівна	начальник фінансово- економічного відділу	275-12-22
		Огінська Алла Пилипівна	керівник кадрової служби	275-12-22
3.	Центральний державний архів громадських об'єднань України, м. Київ-01011, вул. Кутузова, 8	Лозицький Володимир Сергійович	директор архіву	285-55-16
		Пінчук Дмитро Михайлович	заступник директора- головний зберігач фондів	285-50-69
4.	Центральний державний історичний архів України, м. Київ, м. Київ-03110, вул.Солом'янська, 24	Кісіль Іван Миколайович	директор архіву	275-30-02 (тел./факс)

1	2	3	4	5
		Демченко Людмила Ярославівна	заступник директора архіву	275-30-02 (тел./факс)
		Кабанова Олеся Віталіївна	завідувач сектора організаційно- кадрової роботи	275-30-02 (тел./факс)
5.	Центральний державний історичний архів України, м. Львів, м. Львів-79000, пл. Соборна, 3-а	Лісовська Євгенія Іванівна	заступник директора архіву	8032-272-35- 08
		Чорній Олександра Володимирівна	завідувач сектора науково- технічного опрацювання фондів	8032-272-30- 63
6.	Центральний державний кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного, м. Київ-03110, вул.Солом'янська, 24	Топішко Ніна Олександрівна	директор архіву	275-37-77
		Данилюк Ірина Петрівна	завідувач сектора організаційно- кадрової роботи	273-30-68
7.	Центральний державний науково-технічний архів України, м. Харків-61003, вул. Університет- ська, 4	Балишев Марат Артурович	заступник директора архіву	8057-731-25- 67
8.	Центральний державний архів- музей літератури і мистецтва України, м. Київ-01025, вул. Володимирська, 22-а	Скрипка Леонід Вікторович	директор архіву	278-44-81 (тел./факс)

1	2	3	4	5
		Заремба Валентина Іванівна	завідувач сектора організаційно- кадрової роботи	278-09-84
9.	Центральний державний електронний архів України, м. Київ-03110, вул.Солом'янська, 24	Лавренюк Анатолій Гаврилович	директор архіву	273-32-98
		Романчук Ніна Вікторівна	завідувач сектора кадрової та режимно- секретної роботи	273-32-97 (тел./факс)
10.	Центральний державний архів зарубіжної україніки м. Київ-01011, вул. Кутузова, 8	Лихолоб Надія Іванівна	заступник директора архіву	285-81-71 (тел./факс)
		Губіна Алла Володимирівна	завідувач сектора організаційно- кадрової роботи та діловодства	278-33-45 285-81-71
		Яценко Людмила Миколаївна	головний спеціаліст сектора організаційно- кадрової роботи та діловодства	278-33-45 285-81-71

**Про затвердження складу
Нормативно-методичної комісії Держкомархіву
від 19 травня 2009 року № 85**

У зв'язку з кадровими змінами

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити склад Нормативно-методичної комісії Державного комітету архівів України (додається).

2. Вважати такими, що втратили чинність накази Держкомархіву України від 08.05.2007 № 68 “Про затвердження складу Нормативно-методичної комісії Держкомархіву” та від 11.12.2007 № 179 “Про внесення змін до складу Нормативно-методичної комісії Державного комітету архівів України”.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Голови Держкомархіву Новохатського К. Є.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Держкомархіву
від 19.05.2009 р. № 85

Склад
Нормативно-методичної комісії
Державного комітету архівів України

1.	Новохатський Костянтин Євгенович	– заступник Голови Держкомархіву (голова)
2.	Мельниченко Олена Василівна	– головний спеціаліст організаційно- аналітичного відділу управління організаційно-аналітичного, правового та кадрового забезпечення Держкомархіву (секретар)
3.	Богунова Надія Костянтинівна	– заступник начальника управління - начальник організаційно- аналітичного відділу Держкомархіву
4.	Валіахметов Ренат Рустамович	– головний спеціаліст-юрисконсульт відділу правового та кадрового забезпечення управління організаційно-аналітичного, правового та кадрового забезпечення Держкомархіву
5.	Кісіль Іван Миколайович	– директор ЦДІА, м. Київ
6.	Забенько Юрій Іванович	– заступник начальника управління - начальник відділу інформаційних технологій Держкомархіву
7.	Каменєва Софія Арсенівна	– заступник директора Держархіву Київської області

8. Кисельова
Леся Анатоліївна – заступник начальника управління -
начальник відділу зберігання та
обліку НАФ Держкомархіву
9. Кузнєцова
Марина Ігорівна – начальник відділу
формування НАФ Держкомархіву
10. Кулешов
Сергій Георгійович – завідувач відділу
документознавства УНДІАСД
11. Кулініч
Юрій Якович – директор ЦДАЗУ
12. Купченко
Віра Петрівна – директор Держархіву м. Києва
13. Лавренюк
Анатолій Гаврилович – директор ЦДЕА України
14. Лозицький
Володимир Сергійович – директор ЦДАГО України
15. Мага
Ірина Миколаївна – заступник директора
УНДІАСД з наукової роботи
16. Маковська
Наталія Василівна – директор ЦДАВО України
17. Матяш
Ірина Борисівна – директор УНДІАСД
18. Музичук
Ольга Володимирівна – заступник Голови Держкомархіву
19. Прилепішева
Юлія Анатоліївна – начальник управління інформації
та міжнародного співробітництва
Держкомархіву
20. Прись
Тетяна Петрівна – начальник управління
організаційно-аналітичного,
правового та кадрового
забезпечення Держкомархіву
21. Сельченкова
Світлана Вікторівна – начальник управління діловодства,
формування та зберігання НАФ
Держкомархіву
22. Скрипка
Леонід Вікторович – директор ЦДАМЛІМ України
23. Терещук
Людмила Валентинівна – директор ДЦЗД НАФ України
24. Топішко
Ніна Олександрівна – директор ЦДКФФА України
ім. Г. С. Пшеничного

25. Ярошенко – начальник відділу міжнародного
Давид Володимирович співробітництва та використання
інформації Держкомархіву

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

**Про посилення режиму охорони комплексу споруд
центральных державних архівних установ у місті Києві
від 21 травня 2009 року № 86**

Відповідно до Закону України “Про Національний архівний фонд та архівні установи” з метою посилення режиму охорони комплексу споруд центральных державних архівних установ у місті Києві, забезпечення належного контролю за доступом до нього та дотриманням працівниками архівних установ трудової дисципліни,

НАКАЗУЮ:

1. Неухильно дотримуватися вимог Інструкції про порядок доступу до приміщень і на територію комплексу споруд центральных державних архівних установ у місті Києві, затвердженої наказом Держкомархіву від 11.09.2007 №132 (далі – Інструкція).

2. Керівникам структурних підрозділів комітету та центральных державних архівних установ звернути особливу увагу на дотримання правил доступу працівників архівних установ до комплексу.

Відповідно до п. 11 Інструкції – доступ до комплексу працівникам дозволяється з **7 години до 20 години**.

Відповідно до п. 8 Інструкції – у разі службової необхідності цей час може бути продовжено або надано право працювати у вихідний день за завчасним письмовим зверненням до ДЕКС ЦДАУ керівника відповідної архівної установи та комітету за погодженням з Головою комітету.

3. Заступнику начальника управління – начальнику відділу зберігання та обліку НАФ Держкомархіву Кисельовій Л. А. в обов'язковому порядку опечатувати кімнату 22, де знаходиться каталог комітету, і передавати її під охорону.

4. Керівникам структурних підрозділів Держкомархіву до 25 травня 2009 року подати відділу правової та кадрової роботи Держкомархіву інформацію щодо необхідності опечатування та здавання під охорону своїх робочих кімнат.

5. Відділу правового та кадрового забезпечення Держкомархіву (Баранова О. В.):

– до 28 травня 2009 року поновити список робочих кімнат комітету, які необхідно опечатувати та передавати під охорону;

– список зазначених кімнат передати охороні після затвердження наказом Держкомархіву.

6. Керівникам центральних державних архівних установ посилити контроль за здачею архівосховищ, службових приміщень та робочих кімнат під охорону.

7. Директору ДЕКС ЦДАУ Гузеву І. С. разом зі службою охорони комплексу посилити контрольно-пропускний режим, охорону споруд та території комплексу, вжити заходів щодо запобігання доступу до комплексу сторонніх осіб.

8. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Голови Держкомархіву Музичук О. В.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

**З оголошенням рішення колегії Держкомархіву України
від 23.04.2009 “Про стан архівної справи
в Хмельницькій області”
від 22 травня 2009 року № 87**

1. Оголосити до виконання рішення колегії Державного комітету архівів України від 23 квітня 2009 року “Про стан архівної справи в Хмельницькій області” (додається).

2. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

**РІШЕННЯ
колегії Державного комітету архівів України**

19 травня 2009 р. м. Київ

Про стан архівної справи в Хмельницькій області

Розглянувши результати перевірки діяльності Державного архіву Хмельницької області, колегія зазначає, що архівом проведено певну роботу щодо забезпечення функціонування архіву, виконання основних показників розвитку архівної справи.

В архіві впроваджено основні нормативні документи, які регламентують його роботу. Діяльність архіву здійснюється відповідно до Положення про держархів області, затвердженого розпорядженням Голови Хмельницької облдержадміністрації.

За рахунок надання платних послуг архів отримав у 2006 р. 139,6 тис.грн., у 2007 р. – 217,9 тис. грн., у 2008 р. – 392,7 тис. грн. і витратив на зміцнення своєї матеріально-технічної бази.

Значна робота проводиться з формування Національного архівного фонду.

Затверджено оновлені списки юридичних та фізичних осіб – джерел формування НАФ, які передають і не передають документи до архіву, список потенційних джерел формування НАФ. Організовано чіткий облік роботи із зазначеними установами у контрольно-довідковій картотеці, наглядових справах, книзі обліку роботи, настінних графіках упорядкування та приймання документів, картотеці схвалених та погоджених ЕПК описів справ.

75% установ області мають погоджені ЕПК архіву номенклатури справ, 83% установ – джерел формування НАФ повністю описали документи постійного зберігання та мають схвалені ЕПК описи справ.

Архів забезпечив найбільшу серед архівних установ України кількість приймання фотодокументів у 2008 році.

Проведено обласні огляди стану архівної справи і діловодства в закладах освіти і науки, охорони здоров'я (2007 р.), в місцевих органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування (2008 р.), якими було охоплено 2041 освітянський заклад і 1166 лікувальних закладів, 808 місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

Архів у 2008 р. перевиконав у 3 рази план роботи зі схвалення описів справ на управлінську документацію.

Протягом останніх трьох років архівом проведено 7 семінарів, взято участь у 17 семінарах, організованих юридичними особами з питань організації діловодства та архівної справи.

Архівними відділами райдержадміністрацій і міських рад за цей період проведено 172 наради з питань складання номенклатур справ, упорядкування та зберігання документів.

Здійснюються заходи щодо підтримання будівель та систем їх життєзабезпечення в належному стані. У 2007 році замінено покрівлю обох будівель. У 2008 році замінено водопровідні труби та здійснено капітальний ремонт внутрішніх каналізаційних комунікацій у корпусі № 1, виконано заміри опору ізоляції та освітлювальної електромережі обох корпусів архіву.

Обидві будівлі архіву забезпечено цілодобовою охороною.

Системами охоронної сигналізації обладнано обидва корпуси із виведенням на пульти служби охорони архіву.

На вікнах підвальних приміщень, першого та частково другого поверхів встановлено захисні ґрати.

У обох будівлях встановлено системи відеоспостереження, які виведено на монітор служби охорони архіву.

Сховища та робочі приміщення обох будівель обладнано пожежною сигналізацією. Архів згідно з нормативами оснащено первинними засобами пожежогасіння.

Сховища архіву оснащено металевими стелажми.

Розташування фондів закріплено у схемі розміщення. Акуратно ведуться топографічні покажчики, книги обліку видавання документів, журнали реєстрації показників температурно-вологісного режиму, книги обліку відвідувань сховищ сторонніми особами, картотека обліку фізичного стану справ. Встановлено суворий контроль за порядком видавання справ із сховищ для користування ними в читальному залі та працівниками архіву.

У 2008 р. облаштовано сховище площею 30,0 кв. м для зберігання унікальних документів.

Забезпечується належний санітарно-гігієнічний режим у сховищах.

У сховищах є системи кондиціонування повітря та контрольно-вимірні прилади температурно-вологісного режиму.

Документи, що перевезені до архіву з Кам'янець-Подільського (831 фонд 570,1 тис. справ), зберігаються відокремлено у двох архівосховищах корпусу № 1, де функціонує система кондиціонування повітря, щоквартально проводиться дезінфекція сховищ.

Ведеться цілеспрямована робота щодо відновлення та збереження документів НАФ, що постраждали внаслідок пожежі в Кам'янець-Подільському міському архіві. Ці документи зберігаються у спеціально облаштованих архівосховищах у корпусі № 2, у яких підтримується стабільний температурно-вологісний режим.

Для очищення документів та повітря у сховищах придбано 2 комплекти сучасної очисної системи Хьюля.

Розроблено програму ідентифікації, реставрації, реконструкції фондів ушкоджених пожежею в Кам'янець-Подільському міському архіві.

Відповідно до рішення колегії Держкомархіву від 13 березня 2007 року “Про заходи щодо відновлення та збереження документів Національного архівного фонду, що постраждали внаслідок пожежі в Кам'янець-Подільському міському архіві” розроблено і здійснюється план заходів на 2007–2010 рр. щодо відновлення та реставрації документів НАФ, пошкоджених пожежею та незадовільним зберіганням в колишньому Кам'янець-Подільському міському архіві. Станом на 01.01.2009 р. ідентифіковано 15151 справу.

Із загального обсягу складної реставрації 103 756 арк. (1 198 справ), відреставровано пошкоджених пожежею – 65 877 арк. (681 справа), пошкоджених внаслідок незадовільного зберігання в цьому міському архіві – 37 882 арк. (517 справ). Щороку нараховуються обсяги реставрації: 2004 рік – 10 013 арк.; 2005 рік – 13 029 арк.; 2006 рік – 19 409 арк.; 2007 рік – 23 857 арк.; 2008 рік – 37 448 арк.

Виготовлено 114 арк. копій документів, які надали науковці та дослідники, що працювали в Кам'янець-Подільському міському архіві.

Одночасно з ідентифікацією створюється електронний варіант довідкового апарату. До бази даних введено 14 181 заголовок ідентифікованих справ. Здійснено переклад українською мовою та передруковано 13 описів на 3 501 заголовок справ колишнього Кам'янець-Подільського міського архіву, які знаходяться у одному примірнику і є рукописними. Оцифровано описи усіх п'яти фондів, що постраждали.

В архіві створено страховий фонд на 14 923 од. зб. управлінської документації, що складає 0,8 % від загальної кількості документів з паперовою основою. Також створено страховий фонд на 1 280 од. обл. фотодокументів, на 83 од. обл. фонових документів. Страховий фонд архіву зберігається на металевих стелажах у відокремленому сховищі.

Облікова документація архіву оформлена, в основному, згідно із правилами роботи державних архівів, перебуває у задовільному фізичному стані. Порядок ведення обліку регламентується Інструкцією з обліку, затвердженою наказом директора від 11.03.2009 № 19.

На належному рівні архівом здійснюється науково-методичне керівництво і контроль за діяльністю архівних відділів райдержадміністрацій, архівних відділів міських рад і трудових архівів.

Усі архівні відділи райдержадміністрацій та Кам'янець-Подільський міський архів затвердили власні програми розвитку архівної справи, які у 2008 р. було профінансовано на суму 89,7 тис. грн.

96% справ, що зберігаються в архівних відділах райдержадміністрацій і міських рад, закартоновано.

Приділяється значна увага забезпеченню збереженості документів з особового складу та інших документів, що не належать до НАФ. Створено 22 трудових архівів, з яких 19 є юридичними особами. Штатна чисельність працівників трудових архівів складає 31 особу. Трудові архівні відділи розміщені у 43 пристосованих будівлях з площею архівосховищ 1 575,58 кв. м., в них на зберіганні перебуває 236 124 справи 1 634 фонди.

На утримання трудових архівів, зміцнення їх матеріально-технічної бази із місцевих бюджетів виділено та освоєно у 2007 р. 550,4 тис. грн., у 2008 р. – 265 тис. грн. 77% трудових архівів забезпечено комп'ютерами.

Понад 90% сховищ цих архівів оснащено вогнегасниками. У 2008 році у Віньковецькому, Городоцькому, Ізяславському, Ярмолинецькому трудових архівах встановлено пожежну сигналізацію.

За 2006–2008 роки трудовими архівами виконано 35 тис. 889 запитів.

У 2008 році зазначені архіви отримали від надання платних послуг 22,9 тис. грн.

Водночас в організації роботи архіву та стані архівної справи в області є невирішені проблеми і недоліки.

Потребують доопрацювання положення про структурні підрозділи, розподіл обов'язків між директором і заступниками директора, посадові інструкції працівників.

Не укладено колективний договір між адміністрацією та профспілковим комітетом архіву.

Через відсутність вільних площ та перевантаженість архівосховищ (96%) архів упродовж останніх років майже не компектується.

Списки № 1 і № 2 джерел формування НАФ, складені держархівом області та архівними відділами райдержадміністрацій і міськрад, потребують доопрацювання.

Не ведеться облік приватних архівних зібрань.

До складу ЕПК не включено представників творчої громадськості. Не завжди в описах справ, схвалених ЕПК, забезпечується повнота фондового складу документів.

Кам'янець-Подільський міський архів прийняв на зберігання документи тимчасових строків зберігання.

Не фінансується обласна цільова програма ліквідації катастрофічних наслідків пожежі в Кам'янець-Подільському міському архіві на 2007–2011 роки.

Як наслідок, за 5 років відреставровано лише 1,8% ушкоджених пожежею справ.

Центр реставрації, створений для проведення реставраційних робіт пошкоджених документів НАФ, не забезпечено штатними одиницями.

Розроблена архівом програма ідентифікації, реставрації, реконструкції фондів, ушкоджених пожежею в Кам'янець-Подільському міському архіві, не містить конкретного плану заходів.

Близько 60 % справ, що перевезені із Кам'янець-Подільського міського архіву, знаходяться у вкрай незадовільному фізичному стані, потребують реставрації, оправлення та підшивки, відновлення згасаючих текстів, дезінфекції, дезінсекції. 65 тис. справ вражено грибками, 45 тис. справ – гризунами, папероїдними жуками, шашілем. 87 % із цих справ не мають страхового фонду.

Залишається невирішеним питання щодо виділення додаткового приміщення держархіву області.

Охоронна та пожежна сигналізації до центрального пульта спостереження не підключені.

Автоматична система пожежегасіння, якою обладнано сховища корпусу № 1, працює в ручному режимі.

Температурно-вологісний і світловий режими у архівосховищах не витримуються.

Закартоновано 37 % від загальної кількості справ.

Показники перевіряння наявності та стану документів протягом 2006-2009 років є одними з найнижчих серед архівів і не відповідають реальним потребам архіву. До цього часу не пройшли перевіряння наявності фонди, перевезені з Кам'янець-Подільського міського архіву. В архіві найбільша серед усіх архівів кількість справ, що знаходяться в розшуку (6097 справ).

Порушується порядок видавання у тимчасове користування за межі архіву документів НАФ.

Облік документів в архіві ведеться децентралізовано.

Облікова документація зберігається з порушеннями.

Не взято на облік перевезені із Кам'янець-Подільського міського архіву 38 700 умовних од. зб., які постраждали внаслідок пожежі та 153 од. зб., які були в користуванні й залишилися неушкодженими.

Потребують уточнення відомості про кількість справ, що знаходяться в розшуку.

Не забезпечується надійний рівень охоронної та пожежної безпеки архівних установ області. У 23 архівних відділах і 18 трудових архівах відсутня протипожежна сигналізація, у 14 архівних відділах і 19 трудових архівах - охоронна сигналізація. Деражнянський архівний відділ райдержадміністрації, Деражнянський і Летичівський трудові архіви не мають у сховищах навіть вогнегасників.

У всіх архівних відділах райдержадміністрацій працює лише по 1 працівнику.

Жоден архівний відділ райдержадміністрації не надає платних послуг.

Кам'янець-Подільський міський архів фактично виконує функції трудового архіву, оскільки документи з особового складу становлять 89% від загальної кількості документів, що зберігаються в архіві. Водночас у ньому не забезпечується збереженість документів НАФ.

Враховуючи зазначене, з метою подолання проблем в архівній справі Хмельницької області,

колегія вирішує:

1. Схвалити в цілому роботу Держархіву Хмельницької області щодо забезпечення формування та зберігання Національного архівного фонду.

2. Керівництву Держкомархіву повторно порушити перед Хмельницькою облдержадміністрацією питання щодо збільшення штатної чисельності працівників та виділення додаткового приміщення Держархіву Хмельницької області.

3. Зобов'язати директора Держархіву Хмельницької області Слободянюка П. Я.:

– до 9 червня 2009 р. розглянути результати комплексної перевірки діяльності архіву та це рішення на засіданні колегії держархіву області; розробити план заходів щодо усунення наявних

порушень і недоліків у діяльності архіву та подати його до Держкомархіву;

– забезпечити виконання у повному обсязі заходів щодо усунення порушень і недоліків, виявлених робочою групою Держкомархіву під час перевірки, у тому числі:

– облікувати необліковану частину документів, які перевезено із Кам'янець-Подільського міського архіву, забезпечити належне зберігання облікових документів, централізувати облік;

– звернутися до місцевої влади щодо фінансування Центру реставрації пошкоджених документів НАФ;

– доопрацювати програму ідентифікації, реставрації, реконструкції фондів, ушкоджених пожежею в Кам'янець-Подільському міському архіві, розробити план заходів до неї;

– створити сектор обліку та довідкового апарату, на який покласти описування ідентифікованих документів;

– запровадити розгляд ідентифікованих документів на засіданнях ЕПК з метою прийняття рішення про ступінь пошкоженості й доцільність їх реставрації;

– першочергово провести перевіряння наявності документів у фондах, перевезених з Кам'янець-Подільського міського архіву;

– скласти план заходів по роботі із документами, що перевезені із Кам'янець-Подільського міського архіву й знаходяться у вкрай незадовільному фізичному стані, потребують реставрації, опрацювання та підшивки, відновлення згасаючих текстів, дезинфекції, дезинсекції;

– звернутися до Деражнянської райдержадміністрацій з проханням невідкладно вирішити питання забезпечення збереженості документів в архівному відділі Деражнянської райдержадміністрацій.

5. Структурним підрозділам Держкомархіву надати необхідну допомогу держархіву області в організації здійснення заходів щодо усунення недоліків у діяльності.

6. У другому кварталі 2010 р. заслухати на колегії Держкомархіву інформацію Держархіву Хмельницької області щодо усунення недоліків, виявлених комплексною перевіркою.

Довідка про стан архівної справи в Державному архіві Хмельницької області

Відповідно до наказу Держкомархіву від 25.03.2009 № 51 робоча група із фахівців Держкомархіву з 6 по 10 квітня 2009 року здійснила перевірку діяльності Державного архіву Хмельницької області з питань організації архівної справи в області та забезпечення збереженості документів Національного архівного фонду.

Перевірка здійснювалася шляхом вивчення наявних в Держархіві Хмельницької області документів із основних напрямків його діяльності, а також візуального обстеження архівосховищ, співбесід з

керівниками та фахівцями архіву, вибіркового ознайомлення із роботою архівних установ Дунаєвецького, Кам'янець-Подільського, Ярмолинецького районів та архівного підрозділу Регіонального відділення Фонду державного майна України по Хмельницькій області.

1. Організація роботи архіву

Діяльність держархіву області здійснюється відповідно до Положення про Держархів Хмельницької області, затвердженого розпорядженням голови Хмельницької облдержадміністрації від 27.03.2008 №162/2008-р. Затверджено регламент держархіву області (наказ від 30.01.2008 №10). Встановлено розподіл обов'язків між директором і його заступниками (наказ від 26.11.2008 №62).

З урахуванням завдань і функцій архіву та умов і особливостей його роботи затверджено структуру архіву, яка складається із 6 відділів. Розроблено і затверджено положення про структурні підрозділи (наказ від 30.12.2008 №69), посадові інструкції працівників архіву.

Правила внутрішнього трудового розпорядку затверджено на зборах трудового колективу держархіву області (протокол від 11.02.2008 р.).

Підготовлено та введено в дію положення про дорадчі органи (колегію, ЕПК, науково-методичну раду).

Положення про колегію держархіву затверджено наказом директора архіву від 30.01.2008 №8, персональний склад затверджено розпорядженням голови облдержадміністрації від 03.04.2009 №113/2009-р. До складу колегії, крім провідних фахівців архіву, входять начальник архівного відділу Хмельницької міської ради, вчений секретар Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Робота колегії здійснюється згідно з річним планом, затвердженим директором архіву. Контроль за виконанням рішень колегії та обов'язки секретаря колегії виконує начальник відділу організації та координації архівної справи.

За 2006–2008 роки проведено 51 засідання колегії. Усі засідання оформлено протоколами, рішення колегії оголошуються до виконання наказами. Щорічно на засіданнях колегії розглядаються питання виконання квартальних та річних планів розвитку архівної справи в області, стану виконання архівного законодавства архівними відділами, звіти структурних підрозділів держархіву. Крім того, на розгляд колегії виносилися питання зміцнення виконавської дисципліни, контролю за виконанням доручень Держкомархіву, облдержадміністрації, рішень колегії держархіву, стан матеріально-технічної бази та пожежної безпеки в архівних установах області, підбиття підсумків обласного огляду стану діловодства та архівної справи в установах охорони здоров'я, освіти і науки, органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування Хмельницької області, підготовки до видання збірки

архівних документів і матеріалів, що висвітлюють причини, перебіг і наслідки Голодомору 1932–1933 років.

Рішення колегії з питань діяльності низової ланки направляються райдержадміністраціям, міським та районним радам для реагування.

У 2009 році проведено 3 засідання колегії. У розширеному засіданні колегії, присвяченому підсумкам роботи архівних установ Хмельницької області за 2008 рік, взяли участь заступники голів райдержадміністрацій, міських рад, співробітники МНС.

За останні 2 роки питання про стан та перспективи розвитку архівної справи в Хмельницькій області двічі розглядалися на засіданні колегії Хмельницької облдержадміністрації.

Науково-методичну раду створено на підставі наказу від 08.10.2008 №55. До її складу, затвердженого цим же наказом, крім фахівців держархіву включено директора Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки; завідувача відділом газети “Подільські вісті”; проректора Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії; викладача Хмельницького національного університету.

Основну діяльність архіву організовано відповідно до річного плану. Розроблення і затвердження планових документів архіву здійснюється згідно із збірником форм планово-звітної документації.

Для залучення додаткових коштів з метою зміцнення матеріально-технічної бази архів надає платні послуги.

Ціни на роботи та послуги, що виконуються Держархівом Хмельницької області на договірних засадах, затверджено наказом директора держархіву від 24.01.2008 № 6 та зареєстровано Головним управлінням юстиції у Хмельницькій області 11.02.2008.

За рахунок надання платних послуг архів отримав у 2006 році 139,6 грн., у 2007 – 217,9 грн., у 2008 – 392,7 грн.

Держархів області отримав державний акт на право постійного користування землею під архів по вул. Грушевського, 99 та по вул. Театральній, 4.

Договори між держархівом області та юридичними особами в основному укладаються відповідно до діючого законодавства.

Водночас в організації роботи архіву є невирішені проблеми і недоліки.

Потребують доопрацювання положення про структурні підрозділи. Деякі завдання і функції, визначені в положенні про держархів області, не включено до положень про структурні підрозділи. У положенні про відділ формування НАФ та діловодства до цього часу існує завдання щодо організації та здійснення державної реєстрації.

До складу відділу організації і координації архівної справи включено працівників, посади яких не зазначено у штатному розписі. Лабораторія з мікрофільмування (за штатним розписом) складається лише із завідуючого. До складу фінансово-економічного відділу входить водій, у той час коли існує адміністративно - технічний відділ.

У положенні про колегію держархіву не визначено періодичність проведення засідань. Питання, що включено до плану роботи колегії, не розглядаються у повному обсязі. У рішеннях колегії не завжди зазначено конкретних виконавців та терміни виконання, що унеможлиблює контроль за виконанням її рішень.

Розподіл обов'язків між директором і заступником директора здійснено нераціонально. Заступник директора Осадча Г. Г., яка координує науково-методичну роботу архіву, не входить до складу науково-методичної ради, водночас заступником голови науково-методичної ради є заступник директора Михайлова С. Р.. Заступник директора Осадча Г. Г. координує роботу відділу організації та координації архівної справи, а Михайлова С. Р. – роботу науково-довідкової бібліотеки, яка входить до складу вищезазначеного відділу.

У положенні про відділ організації та координації архівної справи зазначено, що одним з основних завдань відділу є розроблення заходів, спрямованих на забезпечення режиму секретності, контроль за веденням секретного діловодства, попри те, що у працівників цього відділу немає допуску до державної таємниці.

Посадовими інструкціями не передбачено вимоги до рівня освіти.

Посадовою інструкцією на головного спеціаліста організаційно-аналітичного відділу покладено обов'язки щодо організації та забезпечення належних умов праці в архіві, охорони праці. Водночас у положенні про організаційно-аналітичний відділ ці функції не зазначено.

Секретарем науково-методичної ради призначено заступника начальника відділу інформації та використання документів, водночас здійснення організації роботи науково-методичної ради покладено на відділ організації та координації архівної справи.

Недостатнім є рівень методичної роботи в держархіві. За 2006–2007 роки не було розроблено жодного методичного посібника, у 2008 році – один. Протягом останніх чотирьох років держархів не брав участі у конкурсі на здобуття премії ім. В. Веретеннікова та конкурсі науково-методичних та науково-інформаційних робіт з архівознавства, документознавства, археографії.

Не здійснюється контроль за виконанням планів роботи колегії, науково-методичної ради держархіву.

Штатна чисельність працівників держархіву не відповідає встановленим нормативам чисельності працівників архівних установ.

Не укладено колективний договір між адміністрацією та профспілковим комітетом держархіву області.

2. Формування Національного архівного фонду

Держархівом області здійснюється робота з формування НАФ, організаційно-методичного керівництва діяльністю архівних підрозділів підприємств, установ і організацій, в яких утворюються документи НАФ.

Заступником голови Хмельницької обласної державної адміністрації 21.12.2008 затверджено оновлені списки:

список № 1 – юридичних осіб – джерел формування НАФ, які передають документи до архіву – 172 фондоутворювача (протокол засідання ЕПК від 17.11.2008 № 12);

список № 2 – юридичних та фізичних осіб – джерел формування НАФ, які не передають документи до архіву – 124 фондоутворювача (протокол засідання ЕПК від 17.11.2008 № 12);

список № 3 – юридичних осіб, у діяльності яких не утворюються документи НАФ – 407 фондоутворювачів (протокол засідання ЕПК від 17.11.2008 № 12).

У держархіві області додатково укладено та затверджено:

список №4 – юридичних осіб – джерел формування НАФ науково-технічною документацією, до яких включено 13 фондоутворювачів (протокол засідання ЕПК від 17.11.2008 № 12), погоджено ЦДНТА України (протокол від 25.09.2007 № 7).

список №5 – юридичних осіб – джерел формування НАФ аудіовізуальними документами, до яких включено 7 установ обласного значення (протокол засідання ЕПК від 17.11.2008 № 12);

список №6 – потенційних джерел формування НАФ, до яких внесено 34 фондоутворювача (фонди особового походження), (протокол засідання ЕПК від 22.01.2009 № 1).

Станом на 01.01.2009 в області нараховується 1802 установи – джерела формування НАФ, які передають і не передають документи до держархіву області, архівних відділів райдержадміністрацій і архівних відділів міських рад.

Держархівом ведеться контроль-довідкова картотека установ списку № 1 і № 2, а також наглядові справи, книги обліку роботи з установами, настінні графіки з приймання документів установ – джерел формування НАФ на постійне зберігання до архіву та упорядкування документів.

Держархівом проводиться значна робота щодо поповнення НАФ документами особового походження. Протягом останніх трьох років прийнято на постійне зберігання 538 од. зб. (7198 документів).

У 2008 році держархів забезпечив найбільшу кількість приймання фотодокументів.

ЕПК держархіву працює згідно з положенням, затвердженим наказом директора держархіву від 22.02.2008 №20. Робота ЕПК планується на рік, засідання проводяться щомісячно. Підсумки роботи комісії оформлено протоколами, підписано головою та секретарем ЕПК, затверджено директором архіву.

Щорічно проводяться 12 засідань ЕПК, на яких розглядаються описи справ постійного зберігання, з особового складу, історичні довідки, номенклатури справ, акти про вилучення для знищення документів підприємств, установ, організацій усіх форм власності,

питання внесення або вилучення установ з джерел формування НАФ.

У 2008 році на засідання ЕПК запрошувалися представники ПП “Будівельний альянс Сервіс” і ТОВ “АЛТ-2005”, документи тимчасового зберігання яких було пошкоджено під час затоплення.

У держархіві ведеться облікова картотека схвалених та погоджених ЕПК описів справ установ – джерел формування НАФ.

Архів у 2008 році перевиконав план роботи зі схвалення описів справ на управлінську документацію у 3 рази.

Протягом 2006-2008 років було проведено 146 комплексних, тематичних і контрольних перевірянь установ – джерел формування НАФ.

На виконання розпоряджень Хмельницької облдержадміністрації від 26.01.2007 № 29/2007-р, 28.02.2008 № 91/2008-р в області проведено обласні огляди стану архівної справи і діловодства:

- в закладах освіти і науки, охорони здоров’я (2007 рік);
- в місцевих органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування (2008 рік).

У 2007 році оглядом було охоплено 2041 освітянський заклад і 1166 лікувальних закладів.

Підсумки обласного огляду було підбито 6 березня 2008 року на засіданні колегії держархіву області, управлінь охорони здоров’я, освіти і науки.

Відповідно до наказу держархіву області від 18.03.2008 № 23 “Про проведення обласного огляду стану діловодства та організації архівної справи в органах виконавчої влади і місцевого самоврядування Хмельницької області”, зареєстрованому Хмельницьким обласним управлінням юстиції від 26.12.2008 за № 38/1239, проводився огляд органів виконавчої влади та місцевого самоврядування області, яким було охоплено 808 установ, з них 650 органів виконавчої влади та місцевого самоврядування області та 158 їх управлінь та відділів.

Підсумки огляду підбито на засіданні колегії держархіву області 29 січня 2009 р.

Проведення цих організаційно-методичних заходів сприяло поліпшенню стану архівної справи й організації діловодства на підприємствах, в установах та організаціях.

З метою надання методичної допомоги архівним установам низової ланки спеціалістами держархіву області підготовлено Примірну номенклатуру справ сільських рад Хмельницької області (протокол ЕПК від 30.09.2008 № 9) та Примірну номенклатуру справ архівних відділів райдержадміністрацій, міських (міст обласного значення) рад (протокол ЕПК від 30.10.2008 № 11).

75% установ області мають погоджені ЕПК держархіву області номенклатури справ.

83% установ – джерел формування НАФ області повністю

описали документи постійного зберігання та мають схвалені ЕПК описи справ.

На виконання окремого доручення Кабінету Міністрів України у 2008 році було проведено експертизу цінності сувоїв Тори і вилучено з Національного архівного фонду 7 од. зб. невиправно пошкоджених фрагментів сувоїв Тори, які було передано за актом громаді іудейської релігії м. Хмельницька для захоронення згідно традицій іудаїзму.

До 2007 року 45% документів організацій обласного підпорядкування упорядковували сектор з основної роботи, який входив до складу відділу формування НАФ та діловодства, 55% установ здійснювали упорядкування власними силами. Наказом директора держархіву області від 23.11.2006 № 69 сектор було ліквідовано.

На даний час 80% документів установи впорядковують власними силами, 20% – приватне підприємство “Командитне товариство “Таран і К”” та приватний підприємець Воронка В. В.

З метою надання організаційно-методичної допомоги підконтрольним установам працівниками відділу формування НАФ та діловодства на базі держархіву області протягом останніх трьох років проведено 7 семінарів.

Працівники архіву брали участь у 17 семінарах, організованих юридичними особами.

Архівними відділами райдержадміністрацій і міських рад за останні три роки проведено 172 наради з питань складання номенклатур справ, умов зберігання та упорядкування документів.

Разом з тим у роботі з формування НАФ, організаційно-методичного керівництва діяльністю архівних підрозділів підприємств, установ і організацій мають місце недоліки.

Через відсутність вільних площ та перевантаженість архівосховищ держархів області упродовж останніх років майже не комплектується (до 1000 справ на рік).

За останні роки в зв'язку з ліквідацією установ спостерігається тенденція зменшення кількості джерел комплектування держархіву області (на 13%). Списки джерел формування НАФ, складені держархівом області та архівними відділами райдержадміністрацій і міських рад, потребують доопрацювання:

– до списку № 2 юридичних осіб – джерел формування НАФ, які не передають документи на державне зберігання, увійшли установи державної форми власності, документи яких відповідно до законодавства мають надходити на державне зберігання.

Не проводиться робота щодо обліку приватних архівних зібрань.

У 27% установ держархіву області не проводилися комплексні, тематичні перевіряння понад 5 років.

У довідках про результати перевірянь установ низової ланки не завжди визначаються строки, до яких необхідно усунути недоліки.

Понад встановлені строки в архівних підрозділах установ

Хмельницької області – джерелах формування зберігається 29 тисяч справ.

Є також недоліки у роботі ЕПК. До її складу не включено представників творчої громадськості. Не завжди в описах справ, розглянутих ЕПК, забезпечується повнота фондового складу документів.

Було здійснено перевіряння якості упорядкування документів за 2004–2006 роки Регіонального відділення ФДМУ по Хмельницькій області, яке проводилося власними силами відділення за допомогою співробітників держархіву області, і виявлено наступне.

Опис справ постійного зберігання потребує доопрацювання: відсутня передмова, заголовки справ є неповними та потребують уточнення. До справ постійного зберігання включено документи тимчасового зберігання, порушено систематизацію документів, на обкладинках справ не завжди зазначаються крайні дати справ.

Також було перевірено якість упорядкування справ ліквідованих установ Господарського суду у Хмельницькій області, ТОВ “Хмельницький хлібокомбінат”, ВАТ “Хмельницькмопром”, документи яких було прийнято на постійне зберігання до держархіву області.

Під час перевіряння роботи Кам’янець-Подільського міського державного архіву виявлено порушення Закону України “Про Національний фонд та архівні установи” у частині щодо приймання на постійне зберігання документів тимчасового зберігання. Попри те, що завантаженість архівосховищ становить 120% і частина документів НАФ зберігається на підлозі, згідно з актом приймання-передавання справ на державне зберігання від 07.11.2003 № 5735 прийнято 12422 пенсійні справи і 7404 медичні справи, які не ввійшли до пенсійних справ (строк зберігання за Переліком типових документів – 5 років ЕПК після припинення виплати пенсій).

3. Облік документів

За паспортними даними станом на 01.01.2009 року в держархіві області на державному зберіганні перебуває 8065 фондів 1944128 справ (з них фондів управлінської документації – 8001, особового походження – 64, справ управлінської документації – 1942220, з них внесено до описів 1916626 справ, особового походження – 1650) та 7 комплексів 258 од. зб. науково-технічної документації, 5 од. обл. (8 од. зб.) кінодокументів, 36173 од. обл. фотодокументів, 415 од. обл. (145 од. зб.) фонодокументів, 186 од. обл. (61 од. зб.) відеодокументів.

Згідно з підсумковим записом Відомостей за списком фондів з № 1 по № 838 дорадянського періоду є в наявності 494 фонди (номерів переданих – 22, приєднаних – 299, втрачених під час пожежі 2003 року – 5, не переданих з Кам’янець-Подільського міського архіву – 18, пропущених – 0).

За списком фондів з № 1 по № 6462 радянського періоду є в

наявності 5553 фонди (номерів переданих – 89, приєднаних – 299, втрачених – 15, вільних – 506, пропущених – 0).

За списком партійних фондів з № 1 по № 6997 є в наявності 2018 фондів (номерів переданих – 1, приєднаних – 2058, вільних – 2920).

За анотованим переліком унікальних документів до унікальних віднесено 204 документа.

Згідно з річними звітами та “Відомостями про зміни у складі та обсязі фондів”, які щорічно подаються до Центрального фондового каталогу, у 2008 році на державне зберігання до держархіву надійшло 1367 справ по 69 фондах; з них 29 нових фондів, в т. ч. 2 – особового походження. Справи взято на облік і заведено всі облікові документи; зміни у складі і обсязі фондів відображено в аркушах, картках, справах фондів, описах справ.

Протягом 2005–2008 років під час перевіряння наявності та стану документів виявлено та взято на облік 82 необліковані справи.

Облікова документація архіву перебуває у задовільному фізичному стані. Порядок ведення обліку регламентується Інструкцією з обліку, схваленою рішенням науково-методичної ради (протокол № 3 від 10.03.2009) та затвердженою наказом директора від 11.03.2009 № 19.

Облікові документи на фонди оформлено, в основному, згідно із Основними правилами роботи державних архівів України. У вибірково перевірених справах фондів:

- № Р-6464 “Цибуля Анатолій Станіславович – учасник Великої Вітчизняної війни, соліст хору ветеранів, м. Хмельницький”;
- № Р-6291 “Колгосп ім. Чапаєва, с. Самчинці”;
- № Р-18 “Церкви Волинської та Подільської губерній”;
- № 303 “Ізяславський повітовий суд”

аркуші пронумеровані, підшиті, внутрішній опис відповідає змісту; загальна кількість справ у кожному фонді співпадає з даними аркуша фонду та описом фонду.

Облік страхового фонду здійснюється за книгою обліку мікрофільмів та описами страхового фонду:

Опис 1 – Опис страхового фонду документів радянського періоду,

Опис 2 – Опис страхового фонду документів дореволюційного періоду,

Опис 3 – Опис страхового фонду, виготовленого в Держархіві Хмельницької області (Опис 1 і Опис 2 надійшли з Кам’янець-Подільського архіву).

У книзі обліку мікрофільмів та описах страхового фонду наявні підсумкові записи. На 01.01.2009 страховий фонд створено на 14923 од. зб. управлінської документації, 1280 од. обл. фотодокументів та 16 од. зб. фонових документів).

Разом з тим, облік в держархіві області децентралізовано.

Облікова документація зберігається в двох робочих кабінетах корпусу № 1 в дерев'яних шафах, які не мають замків. Вікна не затемнені. Облікова документація на партійні фонди зберігається в сейфі сховища корпусу № 2.

В архіві зберігається необлікована частина документів, які перевезені із Кам'янець-Подільського міського архіву, зокрема:

38700 умовних од. зб., які постраждали внаслідок пожежі (з них 681 од. зб. вже відреставрованих);

153 од. зб. із фондів, постраждалих внаслідок пожежі, які були в користуванні й залишилися неушкодженими: фонд № 112 Подільське губернське у селянських справах присутствіє – 9 од. зб.; фонд № 226 Подільська казенна палата – 73 од. зб.; фонд № 228 Канцелярія Подільського губернатора – 68 од. зб.; фонд № 249 Кам'янець-Подільська міська управа – 3 од. зб.

За списками справ, що знаходяться в розшуку, які подавалися до Держкомархіву, станом на 01.01.2009 року в розшуку перебуває 6097 справ з 530 фондів. За даними держархіву на 01.01.2009 року в розшуку перебуває 6160 справ (різниця в 63 справи).

4. Забезпечення збереженості документів Національного архівного фонду

Державний архів Хмельницької області розміщується в двох типових будівлях за адресами:

– вул. Грушевського, 99 (корпус № 1) – введено в експлуатацію у 1990 р.

– вул. Театральна, 4 (корпус № 2) – введено в експлуатацію у 1976 р.

Обидві будівлі перебувають у комунальній власності на балансі Управління майном комунальної власності Хмельницької обласної державної адміністрації.

Стан будівель архіву задовільний. З метою забезпечення збереженості НАФ здійснюються заходи щодо підтримання будівель та систем їх життєзабезпечення в належному стані. У 2008 році повністю замінено водопровідні труби та здійснено капітальний ремонт внутрішніх каналізаційних комунікацій у корпусі № 1, виконано заміри опору ізоляції та освітлювальної електромережі обох корпусів архіву. У корпусі № 1 функціонує котельня.

У 2007 році замінено покрівлю обох будівель.

Документи архіву розташовано у 17 архівосховищах двох будівель.

Загальна площа архівосховищ складає 4496,7 кв. м., протяжність стелажного обладнання 22961 пог. м.

Ступінь заповнення стелажного обладнання становить 96,4 %.

Обидві будівлі держархіву області забезпечено цілодобовою охороною:

– в корпусі № 1 охорону здійснюють два штатні сторожі та два охоронці ПП “Правозахист”;

– корпус № 2 цілодобово охороняють чотири охоронці ПП “Правозахист”.

Територія архіву частково огорожена. На вікнах підвальних приміщень першого та частково другого поверхів встановлено захисні металеві ґрати.

Системами охоронної сигналізації типу “Оріон” обладнано обидва корпуси із виведенням на пульти служб охорони архіву.

В обох будівлях встановлено системи відеоспостереження, які виведено на монітор служби охорони архіву. У корпусі № 1 функціонують 4 камери спостереження: на основному та запасному в'їздах на територію архіву, у холі II поверху, де розміщені виставкові стенди та у читальному залі. У корпусі № 2 функціонує зовнішнє відеоспостереження – дві камери: на основному та запасному входах.

Сховища та робочі приміщення обох будівель обладнано охоронною та пожежною сигналізацією. Сховища та інші приміщення архіву оснащено первинними засобами пожежогасіння. Протягом 2008 року придбано 2 комплекти пожежних щитів, 23 вогнегасника.

Плани евакуації розміщено на стінах, перед входами до архівосховищ.

Порядок дій при виникненні пожежонебезпечної ситуації регламентується Інструкцією пожежної безпеки для працівників охорони та Інструкцією про порядок дій чергового при виникненні надзвичайних ситуацій, затвердженими директором архіву 20.02.2007 р. Інструктажі та заняття з питань пожежної безпеки проводяться регулярно, ведеться книга обліку інструктажів.

Сховища архіву оснащено металевими стелажми.

Порядок розташування фондів закріплено у схемі розміщення. У сховищах є топографічні покажчики, книги обліку видачі документів, реєстраційні журнали показників температурно-вологісного режиму, книги обліку відвідувань сховищ сторонніми особами, ведеться картотека фізичного стану справ. Встановлено суворий контроль за порядком видавання справ із сховищ для користування ними в читальному залі та працівниками архіву.

У 2008 році облаштовано сховище площею 30,0 кв. м для зберігання унікальних документів НАФ: проведено ремонт, змонтовано сучасну охоронно-пожежну сигналізацію, придбано та встановлено 114 пог. м. металевих стелажів, на вікна жалюзі, замінено металеві двері.

Забезпечується належний санітарно-гігієнічний режим у сховищах.

У сховищах є системи кондиціонування повітря та контрольно-вимірювальні прилади температурно-вологісного режиму. Кліматичні

параметри вимірюються, показники заносяться у журнал 1 раз на тиждень.

Страховий фонд архіву зберігається на металевих стелажах у відокремленому сховищі № 305 корпусу № 1, загальною площею 40 кв. м. Створено страховий фонд на 14923 од. зб. управлінської документації, що складає 0,8 % від загальної кількості документів з паперовою основою. Також створювався страховий фонд на 1280 од. обл. фотодокументів, на 83 од. обл. фонових документів.

Протягом 2008 року страховий фонд створено на 226 од. зб., 51410 кадрів, що перевищило заплановані обсяги.

Прибирання полиць проводиться один раз на тиждень. Мікробіологічне та ентомологічне обстеження проводилося у вересні 2007 р.

Проводиться перевіряння наявності та технічного стану страхового фонду. Результати контролю технічного стану страхового фонду фіксуються в актах технічного стану страхових копій, які укладаються до кожної одиниці зберігання.

10 квітня 2003 року в архівосховищі №1 Кам'янець-Подільського міського архіву, яке розміщувалося в культовій споруді – Францисканському костелі, сталася пожежа, що призвела до катастрофічного руйнування документів Національного архівного фонду – унікальної джерельної бази Подільського краю кінця XVIII – початку XX століття.

Вогнем і водою були пошкоджені всі без винятку 101 тис. 225 справ п'яти найцінніших фондів з історії Поділля (17% фондів Кам'янець-Подільського архіву і 4,5% від загальної кількості документів НАФ, що зберігаються у архівних установах області).

Приблизно 70 відсотків документів втрачено.

Серед втрачених фондів – 53,3 тис. одиниць зберігання Подільської казенної палати, 27,5 тис. справ Подільського губернського у селянських справах присутствія, 10,7 тис. справ Канцелярії Подільського губернатора і 70 справ Подільського воєнного губернатора. У цих фондах зберігалися найважливіші відомості про всі сторони життєдіяльності, економіку, населення, соціальні процеси однієї з найбільших українських губерній на межі між заходом і сходом. Згоріли неповторні документи Кам'янець-Подільської міської управи 1875–1920 рр. – столиці Української Народної Республіки.

Після розморожування й просушування документів, що постраждали від катастрофи, вдалося врятувати 38,7 тисяч умовних фрагментарно уцілілих одиниць або майже 9 млн. аркушів документів з різним ступенем ушкодження.

Справи, що постраждали під час пожежі, зберігаються в чотирьох спеціально облаштованих архівосховищах в корпусі № 2. У сховищах працює система вентиляції і кондиціонування повітря, що забезпечує стабільний температурно-вологісний режим, який постійно контролюється.

Документи, що перевезені до архіву на виконання наказу Держкомархіву від 14.04.2003 р. № 56 (831 фонд 570,1 тис. справ з кінця XVIII ст. – 1991 р.) зберігаються відокремлено у двох архівосховищах корпусу № 1, площею по 500 кв. м., де функціонує система кондиціонування повітря, щоквартально проводиться дезінфекція сховищ.

Для очищення документів та зниження заспореності повітря у сховищах, де зберігаються ушкоджені документи, придбано 2 комплекти сучасної очисної системи Хьюля, відповідно до рекомендацій комісії Держкомархіву та фахівців УНДІАСД, які здійснювали мікробіологічне обстеження документів НАФ, перевезених з Кам'янець-Подільського міського архіву.

У держархіві області з березня 2004 року тривають ідентифікаційні та консерваційно-реставраційні роботи із постраждалими внаслідок пожежі документами. Усього станом на 01.01.2009 р. ідентифіковано 15151 справу, у т.ч.: 2004 р. – 1252 спр., 2005 р. – 3297 спр., 2006 р. – 3683 спр., 2007 р. – 3212 спр., 2008 р. – 3707 спр.

Здійснено складну реставрацію 103756 арк. (1198 справ), з них пошкоджених пожежею – 65877 арк. (681 справа), пошкоджених внаслідок незадовільного зберігання в колишньому Кам'янець-Подільському міському архіві – 37882 арк. (517 справи). Простежуються збільшення обсягів реставрації: за 2004 рік – 10013 арк.; за 2005 рік – 13029 арк.; за 2006 рік – 19409 арк.; за 2007 рік – 23857 арк.; за 2008 рік – 37448 арк.

Розроблено програму ідентифікації, реставрації, реконструкції фондів ушкоджених пожежею в Кам'янець-Подільському міському архіві 10 квітня 2003 року та схвалено експертно-перевірною комісією (протокол № 3 від 25.03.2004).

На виконання наказу Держкомархіву від 26.03.2007 № 39 “З оголошенням рішення колегії Держкомархіву від 13 березня 2007 року “Про заходи щодо відновлення та збереження документів Національного архівного фонду, що постраждали внаслідок пожежі в Кам'янець-Подільському міському архіві” держархівом:

- розроблено план заходів на 2007–2010 рр. щодо відновлення та реставрації документів НАФ, пошкоджених пожежею та незадовільним зберіганням в колишньому Кам'янець-Подільському міському архіві;

- виготовлено 114 арк. копій документів, які надали науковці та дослідники, що працювали в Кам'янець-Подільському міському архіві;

- виявлено 1458 арк. згасаючих текстів унікальних та інших документів НАФ та виготовлено цифрові копії 2631 справи, серед яких відновлено 82 арк. із згасаючими текстами. Виготовлені таким чином копії можуть використовуватись як фонд користування;

- одночасно з ідентифікацією створюється електронний варіант довідкового апарату. До бази даних введено 14181 заголовок ідентифікованих справ;

– здійснено переклад українською мовою та передруковано 13 описів на 3501 заголовок справ описів на фонди колишнього Кам'янець-Подільського міського архіву, які знаходяться у одному примірнику і є рукописними;

– оцифровано описи п'яти фондів, що постраждали;

– для очищення документів та зниження заспореності повітря у сховищах, де зберігаються ушкоджені документи, придбано 2 комплекти сучасної очисної системи Хьюля.

Колективом хмельницьких архівістів постійно ведеться цілеспрямована робота щодо забезпечення збереженості документів НАФ, а також відновлення та збереження документів НАФ, що постраждали внаслідок пожежі в Кам'янець-Подільському міському архіві. Але попри усі зусилля архівістів залишається невирішеною низка проблем.

Центр реставрації, створений на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 17.07.2003 р. № 1071, для проведення реставраційних робіт пошкоджених документів НАФ, не забезпечено штатними одиницями. Окрім 2,5 штатних працівників, додатково залучено ще двох реставраторів, які утримуються за рахунок власних коштів архіву. Але такої кількості реставраторів не достатньо.

“Обласна цільова програма ліквідації катастрофічних наслідків пожежі в Кам'янець-Подільському міському архіві на 2007–2011 роки”, затверджена рішенням дев'ятої сесії Хмельницької обласної ради від 11 липня 2007 року № 11-9/2007, якою передбачено фінансування послуг і робіт по здійсненню технологічного комплексу дезінфекційних, реставраційно-відновлювальних робіт пошкоджених документів НАФ, не фінансується.

Станом на 01.01.2009 р. відреставровано 690 справ, що становить лише 1,8 % ушкоджених справ (за 5 років).

Розроблена архівом програма ідентифікації і реконструкції масиву втрачених документів не містить конкретного плану заходів, термінів та виконавців.

Держархівом допускаються розбіжності між показниками у плані-звіті розвитку архівної справи та плані заходів на 2007–2010 рр. щодо відновлення та реставрації документів НАФ, пошкоджених пожежею та незадовільним зберіганням в колишньому Кам'янець-Подільському міському архіві, а саме у графі “реставрація та ремонт документів НАФ”.

Список ідентифікованих справ складено без порядкової нумерації, є пропущені графи. Відсутній підсумковий запис. Комп'ютерний набір заголовків ідентифікованих справ не встигає відображати реальний стан. Не роздруковується список ідентифікованих справ станом на 1 січня кожного року.

Залишається невирішеним питання щодо виділення додаткового приміщення держархіву. Незважаючи на численні звернення до різних інстанцій Держкомархіву і держархіву області щодо виділення для

облаштування під сховища частини (1000 кв. м.) аптечних складів обласної фірми “Фармація”, питання і досі залишається не вирішеним.

Близько 60 % справ, що перевезені із Кам’янець-Подільського міського архіву, знаходяться у вкрай незадовільному фізичному стані, потребують реставрації, опрацювання та підшивки, відновлення згасаючих текстів, дезінфекції, дезінсекції. З них:

65 тис. справ – вражені грибками;

45 тис. справ – вражені гризунами, папероїдними жуками, шашелем.

87 % із цих справ не мають страхового фонду, 97 % не мають фонду користування, створення яких потребує значних витрат коштів, матеріалів і часу.

Охоронна та пожежна сигналізації до центрального пульта спостереження не підключені.

Автоматична система пожежегасіння, якою обладнано сховища корпусу №1 працює в ручному режимі й не обслуговується відповідними структурами.

За журналом обліку вогнегасників не можливо встановити дату їх перезарядки.

У сховищі корпусу № 2 встановлено дерев’яні двері.

Температурно-вологісний режим у архівосховищах не витримується. Зафіксовано коливання температури повітря в межах від + 8°C взимку, до + 20°C влітку; вологість від 52 % до 60 %.

Не забезпечується світловий режим у сховищах. Закартоновано 723770 од. зб. управлінської документації та 1796 од. зб. особового походження. Загалом закартоновано 725566 од. зб., що складає 37 % від загальної кількості справ.

Планово-звітні показники перевіряння наявності та стану документів протягом 2006–2009 років є одними з найнижчих серед державних архівів України й не відповідають реальним потребам архіву, до цього часу не пройшли перевіряння наявності фонди, перевезені з Кам’янець-Подільського міського архіву.

Порушуються терміни повернення документів НАФ, виданих у тимчасове користування за межі архіву. При оформленні актів видавання документів у тимчасове користування допускаються порушення: акти не нумеруються, через відсутність їх централізованого обліку й загального контролю, зустрічаються факти відсутності відмітки про повернення документів у архівосховища, дата видавання й дата отримання не співпадають.

Загальна площа архівосховищ не відповідає паспортному показнику. Реальна площа архівосховищ складає 4496,7 кв. м., тоді як в паспорті архіву – 5117 кв. м.

Описи справ фондів, які постраждали внаслідок пожежі, у рукописному вигляді й одному примірнику, використовуються в роботі при ідентифікації, враховуючи, що вже створено їх цифрову копію.

5. Науково-методичне керівництво архівними установами та контроль за їх діяльністю

Керівництвом та працівниками держархіву області здійснюється науково-методичне керівництво і контроль за діяльністю архівних відділів райдержадміністрацій, міських рад та трудових архівів.

Станом на 01.01.2009 до мережі архівних установ Хмельницької області входять 20 архівних відділів райдержадміністрацій, 5 архівних відділів міськрад та 22 трудових архівів.

У архівних відділах працює 33 особи, закінчили заклад освіти 3 – 4 рівня акредитації 30 осіб, з них за спеціальністю історія – 4 особи, державне управління 3 – особи. Кількість державних службовців – 32 особи. Осіб перед пенсійного та пенсійного віку – 8.

На зберіганні в архівних відділах райдержадміністрацій, архівних відділах міськрад перебуває 234881 од. зб. 2760 фондів. У 2004 році за угодою між держархівом області та Кам'янець-Подільським міським архівом у тимчасове користування (до 2010 року) міському архіву передано 20317 од. зб. управлінської документації.

Усі архівні відділи розміщено у 32 пристосованих приміщеннях з площею архівосховищ – 2405,9 кв.м. Протяжність стелажного обладнання – 5340,5 пог. м, з них 91,4% становить металеве стелажне обладнання.

15 архівних відділів забезпечено відомчою охороною, 11 – обладнано охоронною сигналізацією, у 4 – охоронну сигналізацію підключено до центрального пункту. Кам'янець-Подільський міський архів та Архівний відділ Хмельницької міськради обладнано протипожежною сигналізацією, яка підключена до ЦП.

96% справ, що зберігаються в архівних відділах райдержадміністрацій і міських рад, закартоновано.

57% архівних відділів райдержадміністрацій та 80% архівних відділів міських рад забезпечено комп'ютерами.

За 2006–2008 роки архівними відділами виконано 16 тис. 928 запитів.

Держархівом області систематично проводяться перевірки діяльності архівних відділів, їх результати доводяться до відома голів райдержадміністрацій та міськрад.

За 2006–2008 роки держархівом області перевірено та розглянуто на засіданнях колегії стан архівної справи у Вінковоцькому, Волочиському, Красилівському, Новоушицькому, Славутському, Теофіпольському районах та Архівному відділі Хмельницької міської ради.

Кандидатури для зарахування до кадрового резерву на посади начальників архівних відділів і кандидатури новопризначених начальників архівних відділів погоджуються на колегії держархіву області. Всього за 3 роки погоджено 10 кандидатур.

З метою контролю та надання практичної допомоги з 2003 року

наказами директора за архівними відділами закріплюються куратори із числа працівників держархіву області.

Питання архівної справи і діловодства обговорювалися на сесіях 20 районних і міських рад, колегіях 10 райдержадміністрацій.

Усі архівні відділи райдержадміністрацій та Кам'янець-Подільський міський архів затвердили власні програми розвитку архівної справи, які у 2008 році було профінансовано на суму 89,7 тис. грн.

З 2002 по 2008 рік держархівом області при підтримці місцевих органів виконавчої влади та органів міського самоврядування проведено велику цілеспрямовану роботу щодо створення та за безпечення діяльності трудових архівів.

Відповідно до рішень районних, міських рад на сьогодні в області діє 22 трудових архіви, з них 19 – юридичні особи. Штатна чисельність працівників трудових архівів складає 31 особу.

Трудові архіви розміщені у 43 пристосованих будівлях з площею архівосховищ 1575,58 кв. м., протяжність стелажного обладнання – 3183,58 пог. м.

Станом на 01.01.2009 року в трудових архівах на зберіганні перебуває 236124 справи 1820 ліквідованих установ, підприємств, організацій. Найбільшу кількість справ зберігає Городоцький (16823 од. зб.), Деражнянський (11889 од. зб.), Кам'янець-Подільський (15445 од. зб.), Новоушицький (11552 од. зб.) трудові архіви. Крім особового складу у 10 трудових архівах зберігається 2098 пакувань (короби, мішки, ящики) вагою 40020 кг виборчої документації.

Лише у 2008 році трудові архіви прийняли на зберігання 48112 од. зб. з особового складу від 247 ліквідованих суб'єктів господарювання.

На утримання трудових архівів, зміцнення їх матеріально-технічної бази із місцевих бюджетів виділено та освоєно у 2007 р. 550,4 тис. грн., у 2008 р. - 265 тис. грн.

77% трудових архівів забезпечено комп'ютерами.

Понад 90% сховищ трудових архівів оснащено вогнегасниками. У 2008 році у Віньковецькому, Городоцькому, Ізяславському, Ярмолинському трудових архівах встановлено пожежну сигналізацію.

За 2006–2008 роки трудовими архівами виконано 35 тис. 889 запитів.

У 2008 році трудові архіви отримали від надання платних послуг 22,9 тис. грн.

З метою надання методичної допомоги працівникам трудових архівів держархів області підготував “Збірник організаційно-методичних документів з питань діяльності трудових архівів” до якого вміщено Обласну програму розвитку архівної справи, наказ Держкомархіву від 20.05.2004 №58 “Про затвердження Примірною положення про трудовий архів”, примірний зразок Програми збереження архівних фондів в районі на 2008–2010 роки, зразки

рішення районної ради про створення трудового архіву; статуту комунальної установи, ціни на роботи (послуги), що виконуються трудовим архівом; форми звітності трудових архівів, архівних довідок.

Щорічно держархів області проводить семінари для працівників трудових архівів.

Водночас викликає занепокоєння стан забезпечення збереженості документів в архівних відділах і трудових архівах.

У 23 архівних відділах і 18 трудових архівах відсутня протипожежна сигналізація, у 14 архівних відділах і 19 трудових архівах – охоронна сигналізація. Деражнянський архівний відділ райдержадміністрації, Деражнянський і Летичівський трудові архіви не мають у сховищах не тільки пожежної та охоронної сигналізація, а навіть вогнегасників.

Система кондиціонування повітря працює лише в 1 архівному відділі міської ради.

У всіх архівних відділах райдержадміністрацій працює лише по 1 працівнику.

Жоден архівний відділ райдержадміністрації не надає платних послуг.

Попри вирішення проблеми створення трудових архівів, архівні відділи міських рад продовжують приймати на зберігання документи з особового складу (у 2007 р. прийнято 5751 од. зб., у 2008 р. – 2928 од.зб.).

Кам'янець-Подільський міський архів фактично виконує функції трудового архіву, оскільки документи з особового складу становлять 89% від загальної кількості документів, що зберігаються в архіві. Сховища, де зберігаються документи НАФ, не відповідають умовам зберігання документів. Документи НАФ розміщено на дерев'яних стелажах, які не оброблено вогнетривким розчином. Частина документів розміщена на дерев'яних піддонах у 3–4 яруси. Закартоновано лише 4,3% документів НАФ.

За штатним розписом у архіву працює 6 осіб, з них три – керівники (начальник архіву та два його заступники).

6. Охорона праці

В архіві забезпечується дотримання правил протипожежної безпеки і правил користування засобами технічного оснащення, проводяться інструктажі працівників з протипожежної безпеки, техніки безпеки та охорони праці. Для забезпечення безпечних умов праці наказом директора держархіву “Про охорону праці в Держархіві області” від 11.05.2006 № 27 затверджено інструкції:

- з охорони праці в Держархіві Хмельницької області;
- з охорони праці під час приготування та використання розчинів, що містять формалін та їдкі речовини;

- з охорони праці під час роботи з ручними інструментами та пристроями;
- з охорони праці для різальника картону та паперу (гільйотинні ножиці);
- з охорони праці під час ручного переміщення вантажів;
- з охорони праці під час роботи з документами, ураженими пліснявими грибами;
- з охорони праці, техніки безпеки, пожежної безпеки при роботі з персональним комп'ютером.

Інструкції розміщено на відповідних робочих місцях.

Наказом директора архіву створено комісію з охорони праці у складі 3-х чол.

Головного спеціаліста відділу організації та координації архівної справи Целіха В. П. призначено відповідальним за координацію та контроль роботи з питань охорони праці в архіві.

До посадових інструкцій працівників включено питання з охорони праці у межах покладених на них завдань та функціональних обов'язків відповідно до чинного законодавства.

Регулярно проводяться навчання і перевірки знань працівників з питань охорони праці. Їх облік ведеться відповідальним за охорону праці у журналі реєстрації інструктажів. Розроблено програму навчання з охорони праці.

На виконання наказу директора архіву від 22.08.2008 № 46 проведено медичний огляд працівників архіву, їх облік ведеться в журналі контролю за проходженням медоглядів.

Нещасних випадків, професійних захворювань працівників в архіві не було.

На виконання наказу директора архіву від 29.12.2003 № 52 у вересні – жовтні 2004 року проведено атестацію робочих місць працівників держархіву. Зазначеним наказом створено атестаційну комісію для проведення атестації робочих місць. На підставі санітарно-гігієнічних досліджень СЕС, складено карти умов праці дев'яти робочих місць. У сховищі, де зберігаються пошкоджені пожежею документи, вміст сажі перевищує гранично-допустимі норми у 22,5 рази, у центрі реставрації – у 5,6 разів. Підсумки атестації обговорено на засіданні колегії держархіву області. За результати атестації робочих місць видано наказ директора архіву від 17.09.2005 № 12, розроблено та затверджено План заходів щодо покращення умов праці та усунення небезпечних і шкідливих для здоров'я факторів.

Адміністрація держархіву виділяє на охорону праці кошти фонду оплати праці у розмірі не менш ніж 0,2 відсотка.

Працівників забезпечено спеціальним одягом, засобами індивідуального захисту (респіратори, марлеві пов'язки, захисні окуляри). Придбано медичні аптечки, пилососи, 2 сучасні очисні

системи “Хьюля” для обезпилення та очищення документів та повітря у сховищах, працюють душові кабінки.

Питання охорони праці не обговорювалися на колегії держархіву області.

Камера для обробки документів формаліном знаходиться в кімнаті, де працюють реставратори, що становить небезпеку для їх здоров'я.

**Про організацію виконання рішення Комітету з питань
культури і духовності Верховної Ради України
від 4 березня 2009 року за результатами
круглого столу “Повернення культурних
цінностей в Україну”
від 26 травня 2009 року № 89**

З метою виконання рішення Комітету з питань культури і духовності Верховної Ради України за результатами круглого столу “Повернення культурних цінностей в Україну”, прийнятого 4 березня 2009 року,

НАКАЗУЮ:

1. Управлінню інформації та міжнародного співробітництва Держкомархіву (Прилепішева Ю. А.):

– у червні 2009 року узгодити з Міністерством культури і туризму України, Державною службою за переміщенням культурних цінностей через державний кордон України, МЗС України, НАН України та іншими установами, що працюють у напрямку пошуку та повернення архівної україніки і інших культурних цінностей в Україну, проведення міжвідомчої робочої наради з питань розробки Державної програми пошуку і повернення культурних цінностей України, визначення центрального органу виконавчої влади, до компетенції якого буде віднесено опікування культурною спадщиною українського народу за кордоном та формування електронної бази даних культурних цінностей, які пов'язані з історією українського народу і перебувають за межами України;

– організувати підготовку матеріалів до зазначеної міжвідомчої робочої наради.

2. За результатами міжвідомчої робочої наради ЦДАЗУ (Кулініч Ю. Я.):

– підготувати спільно із відділом інформаційних технологій Держкомархіву (Забенько Ю. І.) фінансово-економічне обґрунтування на створення єдиного банку даних про перебування українських

архівних документів та документів про Україну в державних, інституційних, приватних архівах іноземних держав;

– організувати проведення в архівних установах іноземних держав пошук документів з історії України та документів, незаконно переміщених за її межі;

– опрацювати та подати до 1 жовтня 2009 року на затвердження в установленому порядку Держкомархівом механізм реалізації норми частини третьої статті 5 Закону України “Про Національний архівний фонд та архівні установи”;

– передбачити у бюджетному запиті на 2010 рік та наступні роки кошти на виконання зазначених робіт.

3. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

**Про затвердження Положення про проведення перевірок
правової роботи в центральних державних архівних
установах**

від 26 травня 2009 року № 90

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14.12.2001 № 1693 “Про вдосконалення організації правової роботи в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади” та з метою забезпечення методичного керівництва правовою роботою

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про проведення перевірок правової роботи в центральних державних архівних установах, що додається.

2. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

ПОЛОЖЕННЯ
про проведення перевірок правової роботи в центральних
архівних установах

I. Загальні положення

1.1. Положення про проведення перевірок правової роботи в центральних державних архівних установах (далі - архівні установи) розроблено з урахуванням вимог постанов Кабінету Міністрів України від 28.11.2008 №1040 “Про Загальне положення про юридичну службу міністерства, іншого центрального органу виконавчої влади, державного підприємства, установи, організації”, від 14.12.2001 р. № 1693 “Про вдосконалення організації правової роботи в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади” та регулює порядок проведення перевірок правової роботи в архівних установах.

1.2. Перевірка стану правової роботи в архівних установах здійснюється згідно з графіком і планом перевірки, затвердженим Головою Держкомархіву.

1.3. Метою перевірки є вивчення стану організації правової роботи та надання допомоги архівним установам в усуненні недоліків у їх діяльності щодо застосування законів України та інших нормативно-правових актів.

1.4. Безпосереднє здійснення перевірок організації правової роботи в архівних установах покладено на юридичну службу Держкомархіву.

1.5. Керівники та відповідні працівники архівних установ повинні сприяти працівникам юридичної служби у проведенні перевірки, надавати необхідні документи та матеріали, а також пояснення, у тому числі письмові, з приводу обставин, що стосуються предмету перевірки.

II. Організація проведення перевірки стану правової роботи

2.1. Підготовка до проведення перевірки включає виконання наступних заходів:

визначення мети перевірки – стану правової роботи в цілому чи окремих її напрямків;

складання працівником плану перевірки з визначенням переліку конкретних питань для опрацювання під час перевірки;

вивчення відповідних нормативно-правових актів, методичних рекомендацій та інших матеріалів з питань правової роботи, які доцільно використовувати під час перевірки;

попереднє погодження з керівником архівної установи дати та часу проведення перевірки, ознайомлення його з планом перевірки і її метою, вирішення всіх організаційних питань, пов'язаних з проведенням перевірки.

2.2. Перевірка стану правової роботи полягає у вивченні та аналізі:

порядку організації правової роботи відповідної архівної установи;

відповідності посадової інструкції юрисконсульта чи іншого працівника, на якого покладено виконання правової роботи законодавству та іншим нормативно-правовим актам;

здійснення планування правової роботи та контролю за виконанням запланованих заходів;

досвіду, стажу роботи та кваліфікації юрисконсульта, умов його діяльності;

наявності нормативно-правової бази, у тому числі “Ліга-Закон”, та її стану, юридичної літератури, періодичних та офіційних видань;

заходів, які вживаються в архівній установі для покращання стану правової роботи;

організації навчання та підвищення кваліфікації юрисконсульта (індивідуальна підготовка, стажування, навчання в учбових закладах, підвищення кваліфікації тощо);

наявності фактів прокурорського реагування щодо відповідності законодавству прийнятих рішень (виданих наказів) та вчинення дій правового характеру і заходів щодо усунення виявлених правопорушень;

стану дотримання в архівній установі законодавства про мови та працю, про державну службу, про корупцію, вжитих заходів для усунення порушень та притягнення винних посадових осіб до відповідальності;

організації роботи з укладення господарських договорів, їх обліку, реєстрації та контролю за їх виконанням;

претензійно-позовної роботи архівної установи (ведення журналів обліку, дотримання строків пред'явлення і розгляду претензій та позовних заяв, види претензій та позовів, їх обґрунтованість та результати розгляду);

практики підготовки та видання наказів, їх обліку і реєстрації, перевірки на відповідність законодавству та візування юрисконсультом;

участі юрисконсульта в розгляді справ у судах з питань представлення інтересів архівної установи та результатів розгляду таких справ; ведення аналізу і обліку цієї роботи, наявності на зберіганні відповідних матеріалів;

стану роботи із зверненнями громадян, органів виконавчої влади і місцевого самоврядування, підприємств, установ і організацій, надання їм роз'яснень з питань архівної справи.

III. Проведення перевірки стану правової роботи

3.1. Перевірка стану правової роботи здійснюється з мінімальним відволіканням працівників архівної установи від виконання службових обов'язків.

3.2. За погодженням з керівником архівної установи та з метою повного і об'єктивного вивчення стану справ щодо правильного застосування законодавства у діяльності архівної установи може проводитися у визначений час прийом працівників архівної установи спеціалістом, який здійснює перевірку.

3.3. З метою забезпечення попередження порушень законодавства і його правильного застосування керівникам архівних установ і юрисконсультам, у разі необхідності, надається практична допомога у підготовці положень, інструкцій та інших нормативно-правових актів.

3.4. При виявленні порушень законодавства і недоліків у правовій роботі, що можуть бути усунені в ході перевірки, керівнику архівної установи вносяться відповідні пропозиції з цього питання.

3.5. За наслідками перевірки у 10-денний термін готується звіт, у якому відображається:

організація правової роботи в архівній установі;

стан роботи по забезпеченню додержання вимог законодавства при виданні наказів, положень, інструкцій та інших документів правового характеру, участь у цій роботі юрисконсульта;

заходи по організації роботи з укладання господарських договорів і контролю за їх виконанням;

стан роботи по погашенню дебіторської і кредиторської заборгованості;

застосування чинного законодавства по відшкодуванню збитків з винних осіб;

організація та стан договірної і претензійно-позовної роботи; обґрунтованість позовів, поданих до суду, аналіз причин, що призвели до подання позовів, і характер претензій;

практика застосування законодавства та інших нормативно-правових актів; стан перевірки додержання законодавства при виданні документів нормативного характеру, їх візування і обліку;

підвищення правових знань юрисконсульта, його участь у проведенні занять з працівниками архівної установи;

робота із зверненнями відповідно до Закону України "Про звернення громадян" та заходи щодо її удосконалення.

У довідці, в залежності від результатів вивчення роботи, можуть бути викладені й інші питання з метою підвищення ефективності діяльності архівної установи.

У заключній частині довідки дається оцінка стану правової роботи, додержання законодавства в архівній установі; висвітлюється позитивний досвід та викладаються рекомендації щодо шляхів усунення виявлених недоліків і порушень чинного законодавства, а також пропозиції щодо реалізації матеріалів перевірки.

3.6. Попередні результати перевірки і висновки доводяться до відома керівника архівної установи безпосередньо після її завершення. Спільно з ним обговорюються і усуваються можливі розбіжності та неточності у висновках.

3.7. Після завершення перевірки працівник, який її проводив, складає звіт. Звіт підписується працівником, який проводив перевірку, візується начальником управління організаційно-аналітичного, правового та кадрового забезпечення та доповідається Голові Держкомархіву для прийняття рішення. Копія звіту направляється керівнику архівної установи.

3.8. Керівник архівної установи письмово ознайомлюється з результатами перевірки та вживає заходів щодо усунення виявлених недоліків. Керівник архівної установи у термін, встановлений Головою Держкомархіву, інформує про вжиті заходи по усуненню виявлених недоліків.

3.9. Залежно від результатів перевірки матеріали можуть бути реалізовані шляхом:

обговорення на оперативній нараді у керівника архівної установи; заслуховування керівника архівної установи на нараді у Голови Держкомархіву чи його заступника;

обговорення питання на колегії Держкомархіву.

3.10. Виявлені в процесі перевірки нові і ефективні форми та методи правової роботи інформаційним листом Держкомархіву надсилаються

в порядку обміну досвідом до інших архівних установ для використання в організації правової роботи.

Про розподіл функціональних обов'язків у керівництві Держкомархіву від 27 травня 2009 року № 93

Відповідно до Положення про Державний комітет архівів України та структури його центрального апарату з метою координації управлінських рішень і дій, встановлення персональної відповідальності за конкретні питання діяльності Держкомархіву і державних архівних установ та виконання ними їх повноважень та у зв'язку зі змінами у керівництві Держкомархіву

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити розподіл функціональних обов'язків між Головою, першим заступником Голови і заступниками Голови Держкомархіву згідно з додатком 1.

2. Установити, що у разі відсутності Голови Держкомархіву його обов'язки виконує перший заступник Голови.

У разі відсутності першого заступника Голови Держкомархіву чи одного із заступників Голови їх обов'язки виконують посадові особи згідно з додатком 2.

3. Вважати такими, що втратили чинність, накази Держкомархіву від 17.10.2006 № 130, від 08.05.2007 № 70, від 14.01.2008 № 4, від 19.06.2008 № 128, від 12.05.2009 № 74.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

Додаток 1
до наказу Держкомархіву
України
від 27.05.2009 р. № 93

Розподіл функціональних обов'язків між Головою, першим заступником Голови і заступниками Голови Державного комітету архівів України

1. Голова Держкомархіву:

керує діяльністю Держкомархіву, спрямовує її на забезпечення реалізації державної політики у сфері архівної справи і діловодства;

організовує виконання Конституції України, законів України, указів та розпоряджень Президента України, актів та доручень Кабінету Міністрів;

спрямовує і координує діяльність першого заступника і заступників Голови Держкомархіву, керівників структурних підрозділів центрального апарату Держкомархіву, керівників центральних державних архівних установ, Державного архіву в Автономній Республіці Крим, державних архівів областей, міст Києва і Севастополя;

представляє Держкомархів у Кабінеті Міністрів України, Верховній Раді України, у стосунках з іншими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, державними (національними) архівними службами інших держав, міжнародними архівними організаціями;

організовує підготовку і супроводження проектів законів та інших актів Верховної Ради України, співпрацю з комітетами Верховної Ради України;

очолює колегію та Наукову раду Держкомархіву;

організовує формування і супроводження бюджетного запиту Держкомархіву, раціональне і економне витрачання бюджетних коштів, розвиток економіки архівної справи;

координує діяльність щодо розвитку матеріально-технічної бази державних архівних установ;

здійснює керівництво роботою з питань мобілізаційної підготовки Держкомархіву і центральних державних архівних установ.

контролює роботу управління організаційно-аналітичного, правового та кадрового забезпечення, фінансово-економічного відділу.

Перший заступник Голови Держкомархіву:

здійснює керівництво центральним апаратом Держкомархіву; очолює атестаційну комісію, конкурсну комісію, комісію з питань формування кадрового резерву для державної служби;

організовує контроль за виконанням законів України, постанов Верховної Ради України, указів і розпоряджень Президента України, актів та доручень Кабінету Міністрів України;

координує науково-інформаційну, видавничу і міжнародну діяльність архівних установ;

координує діяльність Держкомархіву і державних архівних установ з інформатизації архівної справи; організовує функціонування та наповнення веб-сайту Держкомархіву;

забезпечує інформування громадськості з питань реалізації державної політики у сфері архівної справи і діловодства; організовує взаємодію з Громадською колегією при Держкомархіві;

координує і спрямовує наукову роботу державних архівних установ; очолює Редакційно-видавничу раду Держкомархіву;

організовує видання журналу “Архіви України”, “Вісника Державного комітету архівів України”;

відповідає за співпрацю з Урядовим уповноваженим з питань антикорупційної політики;

забезпечує взаємодію з Міністерством культури і туризму України у питаннях координації і спрямування ним діяльності Держкомархіву;

забезпечує взаємодію з Українським інститутом національної пам’яті;

контролює роботу відділу міжнародного співробітництва та використання інформації, відділу інформаційних технологій, діяльність Українського науково-дослідного інституту архівної справи і документознавства.

Заступник Голови Держкомархіву:

організовує підготовку пропозицій щодо вдосконалення законодавства у сфері архівної справи і діловодства; забезпечує взаємодію Держкомархіву з Верховною Радою України в процесі підготовки, прийняття і вдосконалення законодавчих актів;

організовує і координує правову роботу в Держкомархіві та державних архівних установах; координує державну реєстрацію нормативно-правових актів;

координує і спрямовує діяльність державних архівних установ із формування Національного архівного фонду, управління архівною справою і діловодством на підприємствах, в установах і організаціях; очолює Центральну експертно-перевірну комісію Держкомархіву;

організовує підготовку пропозицій щодо розроблення і прийняття законодавчих та інших нормативно-правових актів з питань діловодства, організації електронного діловодства;

координує роботу щодо нормативно-методичного забезпечення діяльності архівних установ; очолює Нормативно-методичну комісію Держкомархіву;

координує підготовку пропозицій щодо створення галузевих державних архівів та здійснення контролю за дотриманням ними архівного законодавства;

організовує роботу щодо запобігання проявам корупції у Держкомархіві та центральних державних архівах;

координує взаємодію зі Спілкою архівістів України, Радою директорів центральних державних архівів України;

контролює роботу відділу формування Національного архівного фонду, сектора нормативно-методичного забезпечення діловодства, сектора організації діловодства в центральному апараті, діяльність Державної наукової архівної бібліотеки, м.Київ;

Заступник Голови Держкомархіву:

координує і спрямовує діяльність державних архівних установ із забезпечення збереженості документів Національного архівного фонду та ведення їх державного обліку; очолює комісію Держкомархіву з підбиття підсумків роботи державних архівів з перевіряння наявності та розшуку документів;

координує діяльність у питаннях аналізу і прогнозування розвитку архівної справи, удосконалення мережі та статусу архівних установ, оплати праці їх працівників, планування та звітності про їх діяльність;

організовує і координує роботу з питань впровадження системи управління якістю в Держкомархіві та державних архівних установах;

організовує і координує роботу з питань охорони та гігієни праці, створення належних умов праці в державних архівних установах;

забезпечує реалізацію гендерної політики у Держкомархіві та центральних державних архівних установах;

забезпечує реалізацію захисту прав інвалідів у Держкомархіві та центральних державних архівних установах;

організовує заходи щодо цивільного захисту та мобілізаційної підготовки Держкомархіву та центральних державних архівних установ у надзвичайних ситуаціях;

контролює роботу відділу зберігання та обліку Національного архівного фонду, сектора режимно-секретної та мобілізаційної роботи; діяльність Дирекції з експлуатації комплексу споруд центральних державних архівних установ, Державного центру збереження документів Національного архівного фонду.

2. Голова, перший заступник Голови і заступники Голови Держкомархіву відповідно до розподілу обов'язків:

здійснюють контроль за виконанням структурними підрозділами Держкомархіву і державними архівними установами планів роботи, наказів та рішень колегії Держкомархіву;

розглядають звернення громадян, ведуть прийом громадян з особистих питань.

Додаток 2
до наказу Держкомархіву
України
від від 27.05.2009 р. № 93

**Здійснення обов'язків
першого заступника Голови, заступників
Голови Держкомархіву у разі їх відсутності**

Перший заступник Голови Держкомархіву	–	Заступник Голови Держкомархіву (питання формування НАФ)
Заступник Голови Держкомархіву (питання формування НАФ)	–	Перший заступник Голови Держкомархіву, заступник Голови Держкомархіву (питання забезпечення збереженості документів НАФ)
Заступник Голови Держкомархіву (питання забезпечення збереженості документів НАФ)	–	заступник Голови Держ- комархіву (питання формуван- ня НАФ)

Про результати конкурсу науково-методичних і науково-інформаційних робіт з архівознавства, документознавства, археографії за 2008 рік
від 4 червня 2009 року № 95

Згідно з умовами конкурсу науково-методичних і науково-інформаційних робіт з архівознавства, документознавства, археографії за 2008 рік та на підставі рішення Нормативно-методичної комісії Держкомархіву від 26 травня 2009 року (протокол № 2)

НАКАЗУЮ:

1. Присудити першу премію в розмірі 500 гривень із врученням диплому I ступеня начальнику відділу інформації та використання документів НАФ Державного архіву м. Севастополя Фесенко Анжеліці Артурівні за авторську телепередачу “Севастопольская соборная мечеть в память Александра III” із циклу передач “Архівні історії”.

Присудити другу премію в розмірі 400 гривень із врученням дипломів II ступеня членам редакційної колегії наукового щорічника “Сіверянський архів” – директору Державного архіву Чернігівської області Воробей Раїсі Борисівні, начальнику відділу використання інформації документів держархіву Полетун Ніні Михайлівні та головному спеціалісту цього ж відділу Морозовій Анні Валеріївні.

Присудити третю премію в розмірі 300 гривень із врученням дипломів III ступеня начальнику архівного відділу Білопільської райдержадміністрації Сумської області Грибенко Катерині Іванівні за “Методичні рекомендації з організації роботи комунальної установи Білопільської районної ради “Білопільський районний трудовий архів” та начальнику відділу зберігання документів НАФ державного архіву Волинської області Гладкій Світлані Вікторівні за “Методичні рекомендації по проведенню робіт з поліпшення фізичного стану справ у трудових архівах”.

2. Організаційно-аналітичному відділу Держкомархіву (Богунова Н. К.) забезпечити виготовлення та вручення дипломів.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Голови Держкомархіву Новохатського К. Є.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

**Щодо участі української делегації у міжнародних заходах,
присвячених тисячоліттю Литви
(4–7 липня 2009 року, м. Вільнюс
Литовська Республіка)
від 10 червня 2009 року № 96**

На виконання Плану міжнародної діяльності Держкомархіву України та беручи до уваги запрошення Генерального директора Департаменту архівів при Уряді Литовської Республіки В. Григорайтіса від 28 травня 2009 року,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити склад української делегації у кількості 3 особи:

Гінзбург О. П.

керівник делегації

Кісіль І. М.

Пельц Д. І.

3. Директорам ЦДІАК (Кісіль І. М.) та ЦДІАЛ (Пельц Д. І.) забезпечити *упродовж червня 2009 року* оформлення відповідно до вимог законодавства України тимчасового вивезення з території України до Литовської Республіки (м. Вільнюс) архівних справ з фондів архівів (перелік додається) та надання їх у тимчасове користування Департаменту архівів Литви при Уряді Литовської республіки для експонування в Музеї прикладного мистецтва, філіалі Литовського художнього музею на виставці, присвяченій 1000-річчю першої згадки про Литву в писемних джерелах у період з 30 червня по 6 жовтня 2009 року.

4. Начальнику Управління інформації та міжнародного співробітництва Держкомархіву (Прилепішева Ю. А.) забезпечити координацію роботи з керівництвом Департаменту архівів Литви з питань організації перебування українських архівістів у м. Вільнюс, а також надання методичної допомоги директорам ЦДІАК та ЦДІАЛ в оформленні тимчасового вивезення з території України до Литовської Республіки (м. Вільнюс) архівних справ з фондів ЦДІАК та ЦДІАЛ України.

5. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

**Про посилення охоронного режиму комплексу
споруд ЦДА України
від 10 червня 2009 року № 97**

З метою забезпечення збереженості документів Національного архівного фонду, посилення охоронного режиму сховищ і службових

приміщень, а також підвищення рівня відповідальності керівників державних архівних установ, розташованих у комплексі споруд ЦДА України, за збереженість документів і обладнання

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Список приміщень, що підлягають опечатуванню та здаванню під охорону поста № 1 (додається).

2. Керівникам структурних підрозділів Держкомархіву, директорам ЦДАВО, ЦДАК, ЦДКФФА, ДЦЗД НАФ, ДНАБ вжити додаткових заходів щодо удосконалення охоронного режиму й захищеності сховищ архівних і бібліотечних фондів, а також службових приміщень, в яких встановлено цінне обладнання та апаратуру.

2. Директору ДЕКС ЦДАУ (Гузев І. С.):

– посилити контроль за охороною службових приміщень комплексу споруд ЦДАУ, приділити особливу увагу організації охоронного режиму в нічний час, вихідні та святкові дні;

– забезпечити чітке виконання вимог Інструкції про порядок доступу до приміщень і на територію комплексу споруд центральних державних архівних установ у м. Києві.

3. Директору ДЦЗД НАФ (Терещук Л. В.) забезпечити пост № 1 книгою обліку приміщень, що здаються під охорону (зразок додається).

4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Голови комітету Музичук О. В.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

**Про передавання до видавництва
“Літопис Української Повстанської Армії” позитивів
мікрофотокопій документів ф. 5245**

**“Євген Штандера: особовий архів
(місія за кордоном)”**

від 16 червня 2009 року № 100

На виконання домовленостей, досягнутих керівництвом Держкомархіву у ході зустрічі з відповідальним редактором видавництва “Літопис Української Повстанської Армії” професором, доктором Петром Й. Потічним 18 червня 2008 року,

НАКАЗУЮ:

1. ЦДАВО (Пащенко О. Б.) забезпечити передавання до видавництва “Літопис Української Повстанської Армії” позитивів

мікрофотокопій документів ф. 5245 “Євген Штандера: особовий архів (місія за кордоном)”.

2. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

**Про внесення змін до складу Колегії
Державного комітету архівів України
від 16 червня 2009 року № 101**

На часткову зміну наказу Держкомархіву України від 19.05.2009 року № 82 “Про затвердження складу колегії Державного комітету архівів України”

НАКАЗУЮ:

ввести до складу Колегії Державного комітету архівів України **СЕЛЬЧЕНКОВУ** Світлану Вікторівну, начальника управління діловодства, формування та зберігання НАФ.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

**Про затвердження складу Комісії Держкомархіву
з підбиття підсумків роботи державних архівних установ
з перевіряння наявності та розшуку документів
від 17 червня 2009 року № 105**

1. Затвердити склад Комісії Держкомархіву з підбиття підсумків роботи державних архівних установ з перевіряння наявності та розшуку документів:

Музичук О. В.	–	заступник Голови Держкомархіву (голова);
Кисельова Л. А.	–	заступник начальника управління – начальник відділу зберігання та обліку Національного архівного фонду Держкомархіву (заступник голови);
Боярчук І. С.	–	головний спеціаліст відділу зберігання та обліку Національного архівного фонду Держкомархіву (секретар);
Божук Г. І.	–	заступник директора ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного;

Демченко Л. Я.	–	заступник директора ЦДАК України;
Іщук А. В.	–	начальник відділу забезпечення збереженості документів ЦДАГО України;
Новохатський К. Є.	–	заступник Голови Держкомархіву;
Обжелян А. В.	–	заступник директора ЦДАВО України;
Прись Т. П.	–	начальник управління організаційно-аналітичного, правового та кадрового забезпечення Держкомархіву;
Сельченкова С. В.	–	начальник управління діловодства, формування та зберігання Національного архівного фонду Держкомархіву;
Фесенко І. Г.	–	головний спеціаліст відділу зберігання та обліку Національного архівного фонду Держкомархіву;
Ходоровський М. Д.	–	заступник директора – головний зберігач фондів ЦДАМЛМ України.

2. Вважати таким, що втратив чинність, наказ Держкомархіву від 23.12.2008 № 253 “Про затвердження складу Комісії Держкомархіву України з підбиття підсумків роботи державних архівних установ з перевіряння наявності та розшуку документів”.

3. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

**Про проведення практики студентів у ЦДАУ України,
держархівах Київської області та м. Києва
від 17 червня 2009 року № 106**

На виконання Угоди про співробітництво між кафедрою архівознавства та спеціальних галузей історичної науки Київського національного університету імені Тараса Шевченка та Державним комітетом архівів України від 7 лютого 2006 року з метою організації ознайомлювальної архівної практики студентів 2 курсу історичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка упродовж 1–14 липня 2009 року

НАКАЗУЮ:

1. Заступнику Голови комітету Музичук О. В. провести 1 липня 2009 року настановчу конференцію з архівної практики для студентів 2 курсу історичного факультету Київського національного університету

імені Тараса Шевченка (конференц-зал комплексу споруд ЦДАУ України).

2. Директорам ЦДАВО, ЦДАГО, ЦДІАК, ЦДКФФА, ЦДАМЛМ, Державного архіву Київської області, Державного архіву міста Києва (Маковська Н. В., Лозицький В. С., Кісіль І. М., Топішко Н. О., Скрипка Л. В., Тимченко В. Г., Купченко В. П.):

– забезпечити проведення занять студентів Київського національного університету імені Тараса Шевченка у визначений термін згідно з навчальним планом;

– призначити наказом кваліфікованих спеціалістів для безпосереднього керівництва практикою;

– створити необхідні умови для виконання студентами програм практики;

– надати студентам-практикантам і керівникам практики від навчального закладу можливість користуватись документацією, необхідною для виконання програм практики.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Голови комітету Новохатського К. Є.

Підстава: наказ Київського національного університету імені Тараса Шевченка від 04.06.2009 № 1266-33.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

Про поновлення складу комітету доступності від 17 червня 2009 року № 107

На виконання п. 2 абзацу сьомого Указу Президента України від 18 грудня 2007 року № 1228 “Про додаткові невідкладні заходи щодо створення сприятливих умов для життєдіяльності осіб з обмеженими фізичними можливостями”,

НАКАЗУЮ :

1. Затвердити новий склад комітету забезпечення доступності інвалідів та інших маломобільних груп населення до об'єктів соціальної інфраструктури Державного комітету архівів України у складі:

Музичук Ольга Володимирівна	– голова комітету доступності, заступник Голови Держкомархіву України;
Баранова Олена Вячеславівна	– заступник голови комітету доступності, начальник відділу правового та кадрового забезпечення Держкомархіву України;

Скрипка
Наталія Сергіївна – заступник голови комітету доступності,
виконавчий директор Національної
Асамблеї інвалідів України.

Члени комітету:

Гриневич
Вікторія Володимирівна – завідувач сектора організації діловодства в
центральному апараті Держкомархіву
України;

Божук
Галина Іванівна – заступник директора Центрального
державного кінофотофоноархіву України
імені Г. С. Пшеничного;

Кулініч
Юрій Якович – директор Центрального державного архіву
зарубіжної україніки;

Ус
Олена Миколаївна – заступник директора Центрального
державного електронного архіву України;

Демченко
Людмила Ярославівна – заступник директора Центрального держав-
ного історичного архіву України, м. Київ;

Пащенко
Оксана Борисівна – заступник директора Центрального
державного архіву вищих органів влади та
управління України;

Пінчук
Дмитро Михайлович – заступник директора-головний зберігач
фондів Центрального державного архіву
громадських об'єднань України;

Ходоровський
Михайло Дмитрович – заступник директора-головний зберігач
фондів Центрального державного архіву-
музею літератури і мистецтва України.

Секретар комітету:

Іванченко
Наталя Іванівна – головний спеціаліст відділу зберігання та
обліку Національного архівного фонду
Держкомархіву України.

2. Вважати таким, що втратив чинність наказ Держкомархіву
України від 05.05.2008 № 81 “Про склад комітету доступності”.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника
Голови Держкомархіву Музичук О. В.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

**Про оголошення рішення колегії Держкомархіву від
16.06.2009 року “Про стан виконання антикорупційного
законодавства в державних архівних установах”
від 19 червня 2009 року № 108**

1. Оголошується до виконання рішення колегії Державного комітету архівів України від 16 червня 2009 року “Про стан виконання антикорупційного законодавства в державних архівних установах” (додається).

2. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

Р І Ш Е Н Н Я

Колегії Державного комітету архівів України

16 червня 2009 року м. Київ

**Про стан виконання антикорупційного законодавства
в державних архівних установах**

Заслухавши і обговоривши інформацію начальника відділу правового та кадрового забезпечення Держкомархіву Баранової О. В., колегія констатує, що керівництвом Держкомархіву та керівниками державних архівних установ, на виконання Указів Президента України, постанов, розпоряджень, доручень Кабінету Міністрів України та інших нормативно-правових актів з антикорупційного законодавства здійснюється робота, спрямована на запобігання корупційних діянь.

Наказами Держкомархіву затверджено План виконання та контролю за здійсненням заходів, передбачених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.08.2007 № 657-р “Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції подолання корупції в Україні “На шляху до доброчесності” на період до 2010 року”; Список осіб, на яких покладено обов'язки з організації роботи щодо запобігання проявам корупції; визначено перелік посад державних службовців апарату Держкомархіву та центральних державних архівів, які працюють у сферах, де існує високий ризик прояву корупції. Всі згадані документи опубліковано на офіційному веб-порталі Держкомархіву у підрубриці “Запобігання проявам корупції”. В цій підрубриці опубліковано і номер телефону довіри Держкомархіву.

Відповідно до Законів України “Про державну службу”, “Про боротьбу з корупцією” Держкомархівом забезпечено:

– подання до Голодержслужби аналітичної інформації про виконання вимог Закону України “Про боротьбу з корупцією” за II півріччя 2008 року;

– проведення у лютому 2009 року щорічної оцінки виконання державними службовцями покладених на них обов'язків і завдань за 2008 рік;

– подання державними службовцями відомостей про доходи, отримані протягом 2008 року.

З метою забезпечення широкого інформування громадськості про діяльність Держкомархіву та державних архівних установ на офіційному веб-порталі Держкомархіву представлено графіки особистого прийому громадян керівниками Держкомархіву та центральних державних архівних установ, адреси державних архівних установ, путівники та інші довідкові видання, в широкому обсязі інформація надається у друкованих засобах масової інформації, радіопередачах. Керівники державних архівних установ беруть участь у прямих телефонних лініях. Так, 29 травня ц.р. директор Держархіву Закарпатської області Делеган М. В. провів пряму телефонну лінію з громадянами області з питань отримання архівної інформації, заступник директора Полтавської області Гудим В. В. брала участь у прямому ефірі телепередачі “Запитай у влади”, Держархівом в Автономній Республіці Крим опубліковано статтю “Архіви Криму – складова частина Національного архівного фонду України”. Держкомархів та держархіви (Закарпатської, Рівненської областей) брали участь у Всеукраїнському конкурсі “Приязна адміністрація”, метою якого було виявлення кращих форм і методів організації роботи з населенням, вивчення, узагальнення та поширення кращого досвіду з питань якості адміністративних послуг та своєчасності їх надання. За результатами проведення конкурсу Держкомархів серед центральних органів виконавчої влади зайняв III місце. В держархівах розміщено інформаційні стенди з відомостями про правила роботи архіву, час роботи архіву, графік особистого прийому громадян керівництвом та ін.

З метою попередження та виявлення корупційних діянь, інших правопорушень, пов'язаних із службовою діяльністю працівників, здійснюються відповідні заходи, зокрема:

– проведення прозорого відбору кандидатів на посади державних службовців. Інформація про наявність вакантних посад державних службовців в Держкомархіві та центральних державних архівах розміщується у друкованих засобах масової інформації та на веб-порталі Держкомархіву; в держархівах в Автономній Республіці Крим, областей, міст Києва та Севастополя – у друкованих засобах масової інформації та подається щомісяця до державних адміністрацій;

–ознайомлення із спеціальними обмеженнями, пов'язаними з прийняттям на державну службу та проходженням цієї служби.

При прийнятті на посаду державного службовця проводиться обов'язкове декларування доходів за минулий рік кандидата на посаду та членів його сім'ї.

На виконання Програми розвитку державної служби на 2005–2010 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 08.06.2004 №746, Держкомархівом продовжується робота щодо підвищення кваліфікації у Національній академії внутрішніх справ України державних службовців комітету та центральних державних архівів, які відповідають за організацію роботи з питань запобігання корупційним проявам. Участь у навчанні приймають і державні службовці держархівів областей (Держархів Івано-Франківської області).

Свою кваліфікацію підвищували на короткотермінових семінарах працівники Держархіву Сумської області за темою “Практичні аспекти застосування антикорупційного законодавства та протидії проявам корупції серед державних службовців”, що проводився Управлінням державної служби Голодержслужби в Сумській області; Держархівом Тернопільської області проведено заняття з підвищення кваліфікації із запрошенням представників Управління державної служби Голодержслужби в Тернопільській області; держархівами Луганської та Харківської областей проведено семінари за участю начальників архівних відділів райдержадміністрацій, міських рад та працівників трудових архівів, на яких обговорювалися основні положення законів України “Про державну службу” і “Про боротьбу з корупцією” та приділялась увага заходам щодо запобігання корупційним проявам та реагування на них; на базі Держархіву в Автономній Республіці Крим проведено лекцію-тренінг за темою “Корупційні стратегії і технології їх подолання”. У Держархіві Черкаської області у семінарі з питань антикорупційного законодавства брали участь молоді державні службовці. У 2008 році Держкомархівом було організовано зустріч з заступником начальника Голодержслужби України Вишневським А. В. з питань стратегії розвитку державної служби.

На засіданнях колегій в держархівах розглядалися питання про стан виконання антикорупційного законодавства (держархіви Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Закарпатської, Львівської, Луганської, Миколаївської, Тернопільської, Харківської, Херсонської областей та ін.), проте у деяких архівах розгляд на засіданнях колегій питань виконання законодавства про державну службу, боротьбу з корупцією здійснюється на неналежному рівні.

Серед працівників комітету та державних архівних установ за звітний період корупційні діяння та інші правопорушення, пов'язані з корупцією, відсутні.

Держкомархів приділяє особливу увагу стану кадрової роботи під час проведення перевірок у державних архівних установах. Типові порушення виявлено при перевірках ЦДАВО та ЦДАК:

- пунктів 6, 25, 30 Порядку проведення конкурсу на заміщення вакантних посад державних службовців, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.02.02 № 169;

- пунктів 1.6, 4.2, 4.3 Загального порядку проведення іспиту кандидатів на заміщення вакантних посад державних службовців, затвердженого наказом Головного управління державної служби України та Української Академії державного управління при Президенті України від 10.05.02 №30/84, зареєстрованого в Міністерстві юстиції 24.05.02 за №446/6734;

- вимог статті 26 Закону України “Про державну службу” та Положення про ранги державних службовців, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.06.96 № 658;

- наказу Міністерства фінансів України від 09.04.2001 р. № 175 “Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення державними службовцями та особами, уповноваженими на виконання функцій держави, декларації про доходи...”;

Інструкції про порядок ведення трудових книжок працівників, затвердженої наказом Міністерства праці України, Міністерства юстиції України, Міністерства соціального захисту населення України від 29.07.93 № 58, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17.08.93 за № 110.

Держкомархівом та керівниками державних архівних установ вживаються певні заходи щодо виконання та дотримання законодавства з питань державної служби та антикорупційного законодавства. Разом з тим, зазначена робота потребує неухильного виконання вимог Порядку проведення конкурсу на заміщення вакантних посад державних службовців, Положення про порядок стажування у державних органах, Положення про ранги державних службовців, Порядку ведення особових справ державних службовців в органах виконавчої влади, Інструкції про порядок ведення трудових книжок працівників.

Колегія вирішує:

1. Керівникам структурних підрозділів Держкомархіву та керівникам державних архівних установ:

- звернути увагу на безумовне, повне, чітке та своєчасне виконання вимог законів України “Про державну службу”, “Про боротьбу з корупцією” та інших нормативно-правових актів з питань державної служби та запобігання проявам корупції;

- здійснювати контроль за додержанням вимог статті 5 Закону України “Про боротьбу з корупцією” щодо заборони державним службовцям усіх рангів брати участь у підприємницькій діяльності як безпосередньо, так і через підставних осіб;

– здійснювати контроль за додержанням вимог законодавства про державну службу та боротьбу з корупцією. Посилити роботу, спрямовану на запобігання корупційним проявам, звернувши особливу увагу на роз'яснення вимог Закону України “Про державну службу” та актів законодавства з питань боротьби з корупцією.

2. Начальнику відділу правового та кадрового забезпечення Держкомархіву (Баранова О. В.) забезпечити:

– розміщення цього рішення на офіційному веб-порталі Держкомархіву у підрубриці “Запобігання проявам корупції”;

– систематичне здійснення аналізу стану виконання Закону України “Про боротьбу з корупцією”, своєчасне подання до Головдержслужби України аналітичної інформації – *до 1 лютого та до 1 серпня*;

3. Керівникам державних архівних установ:

– продовжити обов'язковий щорічний розгляд на засіданнях колегій, службових нарадах питань виконання законодавства про державну службу, боротьбу з корупцією, здійснення заходів щодо запобігання корупційним проявам та реагування на них;

– посилити увагу до контролю за станом дотримання працівниками архівних відділів райдержадміністрацій та міських рад антикорупційного законодавства, передбачити розгляд цих питань під час організації підвищення кваліфікації цих категорій працівників;

– сприяти підвищенню кваліфікації працівників, на яких покладено обов'язки з організації роботи щодо запобігання проявам корупції, та які уперше зараховані на державну службу;

– у разі порушень державними службовцями законів України “Про державну службу” та “Про боротьбу з корупцією” проводити службове розслідування, винних осіб притягувати до відповідальності згідно з чинним законодавством, матеріали службового розслідування передавати до правоохоронних органів;

– своєчасно інформувати Держкомархів про виявлені випадки адміністративних правопорушень;

– забезпечити своєчасне подання до Держкомархіву достовірної аналітичної інформації про стан виконання Закону України “Про боротьбу з корупцією” - *до 15 січня та до 15 липня*;

– забезпечити своєчасне подання та оновлення інформації про наявність вакантних посад для розміщення на офіційному веб-порталі Держкомархіву (центральні державні архіви).

ДОВІДКА

Про стан виконання антикорупційного законодавства в державних архівних установах

Держкомархівом здійснюється робота щодо забезпечення додержання вимог Закону України “Про боротьбу з корупцією”, Указів Президента України від 06.02.2002 № 84 “Про невідкладні додаткові заходи щодо посилення боротьби з організованою злочинністю і корупцією”, від 04.02.2003 № 73 “Про заходи щодо посилення контролю за декларуванням доходів особами, уповноваженими на виконання функцій держави”, від 09.02.2004 № 175 “Про систему заходів щодо усунення причин та умов, які сприяють злочинним проявам і корупції”, від 11.09.2006 № 742 “Про концепцію подолання корупції в Україні “На шляху до доброчесності”, від 01.02.2008 № 80 “Про деякі заходи щодо вдосконалення формування та реалізації державної антикорупційної політики” та інших нормативно-правових актів з антикорупційного законодавства.

Наказами Держкомархіву затверджено План виконання та контролю за здійсненням заходів, передбачених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15.08.2007 № 657-р “Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції подолання корупції в Україні “На шляху до доброчесності” на період до 2010 року”, який надіслано на виконання до центральних державних архівних установ; Список осіб, на яких покладено обов'язки з організації роботи щодо запобігання проявам корупції; визначено перелік посад державних службовців апарату Держкомархіву та центральних державних архівів, які працюють у сферах, де існує високий ризик прояву корупції. Всі згадані документи опубліковано на офіційному веб-порталі Держкомархіву у підрубриці “Запобігання проявам корупції”. В цій підрубриці опубліковано і номер телефону довіри Держкомархіву.

Відповідно до Законів України “Про державну службу”, “Про боротьбу з корупцією” Держкомархівом забезпечено:

- подання до Голодержслужби аналітичної інформації про виконання вимог Закону України “Про боротьбу з корупцією” за II півріччя 2008 року;

- проведення у лютому 2009 року щорічної оцінки виконання державними службовцями покладених на них обов'язків і завдань за 2008 рік;

- подання державними службовцями відомостей про доходи, отримані протягом 2008 року. Декларації подано всіма державними службовцями державних архівних установ, окрім одного працівника Державного архіву Сумської області, який знаходиться у розшуку, як пропалий без весті.

З метою забезпечення широкого інформування громадськості про діяльність Держкомархіву та державних архівних установ на офіційному веб-порталі Держкомархіву представлено графіки особистого прийому керівниками Держкомархіву та центральних державних архівних установ, адреси державних архівних установ, путівники та інші довідкові видання, в широкому обсязі інформація надається у друкованих засобах масової інформації, радіопередачах. Керівники державних архівних установ беруть участь у прямих телефонних лініях. Так, 29 травня ц.р. директор Держархіву Закарпатської області Делеган М. В. провів пряму телефонну лінію з громадянами області з питань отримання архівної інформації, заступник директора Полтавської області Гудим В. В. брала участь у прямому ефірі телепередачі “Запитай у влади”, Держархівом в Автономній Республіці Крим опубліковано статтю “Архіви Криму – складова частина Національного архівного фонду України”. Держкомархів та держархіви (Закарпатської, Рівненської областей) брали участь у Всеукраїнському конкурсі “Призна адміністрація”, метою якого було виявлення кращих форм і методів організації роботи з населенням, вивчення, узагальнення та поширення кращого досвіду з питань якості адміністративних послуг та своєчасності їх надання. За результатами проведення конкурсу Держкомархів серед центральних органів виконавчої влади зайняв III місце. В держархівах розміщено інформаційні стенди з відомостями про правила роботи архіву, час роботи архіву, графік особистого прийому громадян керівництвом. Держархівом Полтавської області у вестибюлях корпусів №№1, 2 встановлено нові стенди, на яких розміщено інформацію про адреси архівних установ області, нормативні документи, зразки заяв, схему розміщення кабінетів архіву.

З метою попередження та виявлення корупційних діянь, інших правопорушень, пов'язаних із службовою діяльністю працівників, здійснюються відповідні заходи, зокрема:

– проведення прозорого відбору кандидатів на посади державних службовців. Інформація про наявність вакантних посад державних службовців в Держкомархіві та центральних державних архівах розміщується у друкованих засобах масової інформації та на веб-порталі Держкомархіву; в держархівах в Автономній Республіці Крим, областей, міст Києва та Севастополя – у друкованих засобах масової інформації та подається щомісяця до державних адміністрацій;

– ознайомлення із спеціальними обмеженнями, пов'язаними з прийняттям на державну службу та проходженням цієї служби. Вказані попередження підписуються претендентом на посаду власноручно разом з поданням заяви про призначення і зберігаються в його особовій справі. Крім того, в заяві кандидата про участь у конкурсі обов'язково повинна зазначатися інформація про ознайомлення із

встановленими законодавством обмеженнями щодо прийняття на державну службу та проходження державної служби.

При прийнятті на посаду державного службовця проводиться обов'язкове декларування доходів за минулий рік кандидата на посаду та членів його сім'ї.

На виконання Програми розвитку державної служби на 2005–2010 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 08.06.2004 №746, Держкомархівом продовжується робота щодо підвищення кваліфікації у Національній академії внутрішніх справ України державних службовців Держкомархіву та центральних державних архівів, які відповідають за організацію роботи з питань запобігання корупційним проявам. Участь у навчанні приймають і державні службовці держархівів областей (держархів Івано-Франківської області).

Свою кваліфікацію підвищували на короткотермінових семінарах працівники Держархіву Сумської області за темою “Практичні аспекти застосування антикорупційного законодавства та протидії проявам корупції серед державних службовців”, що проводився Управлінням державної служби Голодержслужби в Сумській області; Держархівом Тернопільської області проведено заняття з підвищення кваліфікації із запрошенням представників Управління державної служби Голодержслужби в Тернопільській області; держархівами Луганської та Харківської областей проведено семінари за участю начальників архівних відділів райдержадміністрацій, міських рад та працівників трудових архівів, на яких обговорювалися основні положення законів України “Про державну службу” і “Про боротьбу з корупцією” та приділялась увага заходам щодо запобігання корупційним проявам та реагування на них; на базі Держархіву в – Автономній Республіці Крим проведено лекцію-тренінг за темою “Корупційні стратегії і технології їх подолання”. У Держархіві Черкаської області у семінарі з питань антикорупційного законодавства брали участь молоді державні службовці.

У 2008 році Держкомархівом було організовано зустріч з заступником начальника Голодержслужби України Вишневським А. В. з питань стратегії розвитку державної служби.

На засіданнях колегій в держархівах розглядалися питання про стан виконання антикорупційного законодавства (держархіви Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Закарпатської, Львівської, Луганської, Миколаївської, Тернопільської, Харківської, Херсонської областей та ін.), проте у деяких архівах розгляд на засіданнях колегій питань виконання законодавства про державну службу, боротьбу з корупцією здійснюється на неналежному рівні.

У вересні минулого року Держкомархівом було надіслано листа до державних архівних установ про факт корупційного діяння – отримання начальником архівного відділу однієї з районних державних

адміністрацій Харківської області винагороди за надання архівної довідки з метою недопущення подібних дій, про що повідомлялось в колективах (держархіви в Автономній Республіці Крим, Вінницької, Волинської, Закарпатської, Кіровоградської областей та ін.).

Серед працівників Держкомархіву та державних архівних установ за звітній період корупційні діяння та інші правопорушення, пов'язані з корупцією, відсутні.

Держкомархів приділяє особливу увагу стану кадрової роботи під час проведення перевірок у державних архівних установах. Типові порушення виявлено при перевірках ЦДАВО та ЦДІАК:

- не визначено порядок проведення конкурсу в окремому державному органі, у порушення пункту 6 Порядку проведення конкурсу на заміщення вакантних посад державних службовців, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.02.02 № 169;

- у протоколах засідань конкурсної комісії не зазначено результати письмового іспиту та співбесіди з кандидатами, у порушення пунктів 25, 30 зазначеного Порядку;

- не визначено порядок проведення іспиту в окремому державному органі, у порушення пункту 1.6. Загального порядку проведення іспиту кандидатів на заміщення вакантних посад державних службовців, затвердженого наказом Головного управління державної служби України та Української Академії державного управління при Президенті України від 10.05.02 №30/84, зареєстрованого в Міністерстві юстиції 24.05.02 за №446/6734.

- на аркуші з відповідями кандидата оцінки не виставляються окремо по кожному питанню, у порушення пункту 4.2 зазначеного Загального порядку;

- відсутні відомості про ознайомлення кандидатів з результатами складання письмового іспиту, у порушення пункту 4.3 зазначеного Загального порядку.

Мають місце випадки порушення:

- вимог статті 26 Закону України “Про державну службу” та Положення про ранги державних службовців, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.06.96 № 658 в частині присвоєння рангу до закінчення випробувального терміну, не своєчасного подання керівниками структурних підрозділів керівництву архівів пропозицій щодо можливості присвоєння чергового рангу державним службовцям;

- наказу Міністерства фінансів України від 09.04.2001 р. № 175 в частині заповнення декларацій, а саме, не вказується період, за який подається декларація; не заповнюються окремі пункти декларації;

- Інструкції про порядок ведення трудових книжок працівників –

державних службовців в частині відсутності записів щодо процедури призначення на посаду державного службовця (за конкурсом, за стажуванням, за кадровим резервом).

Держкомархівом та керівниками державних архівних установ вживаються певні заходи щодо виконання та дотримання законодавства з питань державної служби та антикорупційного законодавства. Разом з тим, зазначена робота потребує неухильного виконання вимог Порядку проведення конкурсу на заміщення вакантних посад державних службовців, Положення про порядок стажування у державних органах, Положення про ранги державних службовців, Порядку ведення особових справ державних службовців в органах виконавчої влади, Інструкції про порядок ведення трудових книжок працівників.

**На додаток до наказу Держкомархіву
від 9 квітня 2009 року № 61
“Про участь державних архівів у відзначенні
20-ї річниці Народного Руху України за перебудову”
від 22 червня 2009 року № 109**

На виконання Указу Президента України від 13 березня 2009 року № 155/2009 “Про відзначення 20-ї річниці створення Народного Руху України за перебудову” та доручень Кабінету Міністрів України від 5 травня 2009 року № 24056/0/1-09 (пункт 3 Протоколу першого засідання Організаційного комітету з підготовки та відзначення 20-ї річниці створення Народного Руху України за перебудову від 29 квітня 2009 року), від 4 червня 2009 року № 29388/1/1-09 та розширеного засідання Організаційного комітету з підготовки та відзначення у 2009 році 20-ї річниці створення Народного Руху України за перебудову від 11 червня 2009 року

НАКАЗУЮ:

1. Внести зміни до п. 4 наказу Держкомархіву від 9 квітня 2009 року № 61, визначивши відповідальним за підготовку всеукраїнської виставки “До 20-ї річниці створення Народного Руху за перебудову” для експонування у Національному палаці культури “Україна” та приміщенні ЦДАГО, а також видання каталогу (буклету) виставки директора ЦДАГО (Лозицький В. С.), співвиконавцем з підготовки виставки директора ЦДАВО (Маковська Н. В.).

2. Директорам ЦДКФФА (Топішко Н.О.) та ЦДАГО (Лозицький В. С.), регіональних державних архівних установ упродовж *липня–серпня 2009 року* забезпечити роботу з громадськими організаціями з поповнення архівних фондів документами з історії створення та діяльності Народного Руху України за перебудову.

3. Внести зміни до п. 7 наказу Держкомархіву від 9 квітня 2009 року № 61, зобов'язавши начальника відділу інформаційних технологій Держкомархіву (Забенько Ю. І.) до кінця липня 2009 року виготовити компакт-диски з експозицією виставки для передачі державним архівам областей та розмістити он-лайнний варіант виставки на веб-порталі Держкомархіву.

4. Начальнику фінансово-економічного відділу Держкомархіву (Стаднік В. А.) передбачити для ЦДАГО у липні–вересні 2009 року кошти для покриття витрат, пов'язаних з підготовкою та проведенням виставки “До 20-ї річниці створення Народного Руху за перебудову”.

5. До кінця червня 2009 року керівникам державних архівних установ провести додаткове виявлення документів відповідно до структури, зазначеної в листі Держкомархіву від 27 травня 2009 року № 01-1044 та надіслати їх переліки та цифрові копії на адресу Держкомархіву

6. Начальнику управління інформації та міжнародного співробітництва Держкомархіву (Прилепішева Ю. А.) забезпечити координацію роботи з Департаментом архівного забезпечення Служби безпеки України з питань виявлення та отримання документів для експозиції виставки.

7. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

**Про участь державних архівних установ
у виконанні Указу Президента України
від 12 червня 2009 року № 432/2009**

**“Про додаткові заходи щодо вшанування пам'яті жертв
Голодомору 1932–1933 років в Україні”
від 26 червня 2009 року № 111**

На виконання Указу Президента України від 12 червня 2009 року № 432/2009 “Про додаткові заходи щодо вшанування пам'яті жертв Голодомору 1932–1933 років в Україні” та доручення Кабінету Міністрів України від 16 червня 2009 року № 32127/1/1–09 щодо організації виконання Указу Президента України від 12 червня 2009 року № 432/2009

НАКАЗУЮ:

1. Керівникам державних архівних установ:

продовжити роботу з виявлення, опрацювання і систематизації (взяття на спеціальний облік) архівних документів, що висвітлюють

причини, перебіг та наслідки Голодомору та забезпечення їх оприлюднення;

складення реєстрів фондів меморіального характеру, що стосуються голодоморів і підготовку зведених реєстрів архівних фондів та баз даних;

складення реєстрів постраждалих та померлих внаслідок Голодомору;

продовжити участь у

поповненні і підтриманні на веб-порталі Держкомархіву розділу “Електронний архів Голодомору 1932–1933 років” шляхом оцифрування дотичних документів;

формуванні Національної книги пам’яті жертв Голодомору 1932–1933 років в Україні, її регіональних томів та створенні електронних баз даних жертв геноциду Українського народу;

виданні, перевиданні та розповсюдженні наукових, науково-популярних праць, збірників документів та матеріалів про Голодомор 1932–1933 років в Україні;

формуванні постійно діючих тематичних експозицій виставок фото- та архівних документів, оновленні відповідних музейних зібрань, зокрема у краєзнавчих музеях;

інформувати Держкомархів про проведену роботу *щомісяця, починаючи з 1 липня 2009 року*.

2. Управлінню інформації та міжнародного співробітництва Держкомархіву (Прилепішева Ю. А.) забезпечити:

координацію роботи та здійснення контролю за виконанням державними архівними установами Указу Президента України від 12 червня 2009 року № 432/2009;

співпрацю з Українським інститутом національної пам’яті, Національною академією наук з питань вдосконалення методики систематизації архівних документів та інших матеріалів про голодомори в Україні;

спільно з ЦДАЗУ (Кулініч Ю. Я.) продовжити роботу з виявлення в іноземних державах (Російська Федерація, Республіка Польща, Румунія, Республіка Чехія, Федеративна Республіка Німеччина, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії, Французька Республіка, Італійська Республіка) документів, пов’язаних з темою Голодомору 1932–1933 років в Україні.

3. Начальнику відділу інформаційних технологій Держкомархіву (Забенько Ю. І.) забезпечити, по мірі надходження матеріалів від державних архівних установ, поповнення на веб-порталі Держкомархіву розділів “Електронний архів Голодомору 1932–1933 років” та “Реєстр меморіальних фондів”.

4. Контроль за виконання цього наказу лишаю за собою.

Голова Державного комітету **О. П. Гінзбург**

ХРОНІКА АРХІВНОГО ЖИТТЯ

У ДЕРЖКОМАРХІВІ УКРАЇНИ

14–15 квітня у Держкомархіві України проведено перший тур щорічного Всеукраїнського конкурсу “Кращий державний службовець”. Участь у конкурсі брали у номінації “Кращий керівник”:

Балишев Марат Артурович, заступник директора ЦДНТА;

Демченко Анатолій Андрійович, начальник відділу ін формаційних технологій ЦДІАК;

Пашенко Оксана Борисівна, заступник директора ЦДАВО;

Полозова Олена Вікторівна, начальник відділу використання інформації документів ЦДІАК;

Путова Ганна Вадимівна, начальник відділу довідкового апарату та обліку документів ЦДІАК;

у номінації “Кращий спеціаліст”:

Кісіль Іван Миколайович, головний спеціаліст Держкомархіву;

Медведева Людмила Іванівна, головний спеціаліст Держкомархіву;

Саприкіна Олена Георгіївна, головний спеціаліст Держкомархіву.

За результатами конкурсу 27 квітня 2009 року визначено переможців: у номінації “Кращий керівник” – Балишева Марата Артуровича, заступника директора Центрального державного науково-технічного архіву України та у номінації “Кращий службовець” – Кісіля Івана Миколайовича, головного спеціаліста організаційно-аналітичного відділу управління організаційно-аналітичного, правового та кадрового забезпечення Держкомархіву.

* * *

23 квітня відбулося засідання колегії Держкомархіву, на якому розглянуто питання виконання держархівами Указу Президента України від 23.01.2009 № 37 “Про розсекречення, оприлюднення та вивчення архівних документів, пов’язаних з українським визвольним рухом, політичними репресіями та голодоморами в Україні”, стану архівної справи в ЦДАВО України, організації роботи читальних залів державних архівів України, інші.

* * *

У квітні вийшло друком спільне видання Держкомархіву, ЦДАВО України, ЦДКФФА України та Інституту історії України НАНУ “Пантелеймон Петрович Гудзенко (1907–1994): історик, архівіст, археограф і організатор науки”, підготовлене на виконання Угоди про співпрацю Державного комітету архівів України з Інститутом історії України НАН України від 24 вересня 2008 р.

Видання, присвячене відомому українському архівісту та історичному керівнику архівних органів УРСР періоду 1940-х років і завідувачому кількох відділів Інституту історії АН УРСР, складається з шести частин. У ньому висвітлюється життя, наукова та науково-організаційна діяльність П. П. Гудзенка, подається екскурс в історію того періоду, спогади колег та учнів, епістолярій неофіційного характеру тощо.

* * *

19 травня відбулося засідання колегії Держкомархіву України на якому розглядалося питання “Про стан архівної справи в Державному архіві Хмельницької області”, інші.

* * *

19–20 травня 2009 р. відбувся 6-й Всеукраїнський з’їзд якості “Якість як національна ідея України” (м. Київ), до складу Оргкомітету та Редакційної колегії якого ввійшла заступник Голови Держкомархіву О. В. Музичук.

* * *

21 травня Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Н. І. Карпачова відвідала Державний комітет архівів України та ознайомила з діяльністю центральних державних архівів.

У ході зустрічі Н. І. Карпачової з керівництвом Держкомархіву обговорено нинішнє залишкове фінансування архівної галузі та питання необхідності добудови нової черги комплексу центральних державних архівів по вул. Солом’янській, 24, проблему створення та функціонування широкої мережі трудових архівів.

Н. І. Карпачова відзначила важливість роботи архівістів у плані збереження культурної спадщини України, забезпечення ефективної діяльності органів влади та подальшої демократизації суспільства. Стратегією ЮНЕСКО у сфері архівної справи визначено, що доступом до архівних документів реалізується одне з основних прав людини – право на інформацію.

Представникам служби омбудсмена надано методичні рекомендації щодо організації власного архіву та особливостей збереження документів.

У ДЕРЖАВНИХ АРХІВНИХ УСТАНОВАХ УКРАЇНИ

У Центральному державному архіві вищих органів влади та управління України (ЦДАВО)

За ініціативи інформаційного управління Апарату Верховної Ради України співробітники сектору виставкової роботи ЦДАВО України взяли активну участь в організації та проведенні виставки, присвяченої 70-річчю зведення будинку Верховної Ради України. Виставка під назвою “Будинку Верховної Ради України – 70 років” діяла з 12 травня по 5 червня у приміщенні Верховної Ради України. За матеріалами даної виставки було підготовлено телепередачу на телеканалі “Рада”.

* * *

13 травня науковий співробітник відділу довідкового апарату ЦДАВО України К. І. Криворучко виступила у Київському міському будинку вчителя на Святі матері перед громадами жіночих організацій на тему: “Творці історії, берегині душі народу”.

* * *

10 червня науковий співробітник відділу довідкового апарату ЦДАВО України К. І. Криворучко виступила біля пам’ятної таблиці О. Ольжича у м. Києві та 11 червня на радіоканалі “Культура” в програмі “Знакова постать” на тему: “Поет, учений, герой” (до 65-х роковин з дня героїчної загибелі О. Ольжича)”.

У Центральному державному архіві громадських Об’єднань України (ЦДАГО)

21 квітня у ЦДАГО України відкрито документальну виставку, присвячену 115-й річниці від дня народження першого секретаря ЦК КП(б)У та голови уряду УРСР М. С. Хрущова.

У Центральному державному історичному архіві України, м. Львів (ЦДАЛ України)

14 травня для студентів історичного факультету університету імені Складовської Кюрі у м. Любліні (Польща) проведено одноденну практику в архіві. Студенти ознайомилися із навчальними кабінетами сектора допоміжних історичних дисциплін, роботою читального залу та каталогу архіву.

* * *

20 травня для студентів 4-го курсу Вищого професійного училища № 11 у м. Червонограді проведено ознайомлювальну екскурсію з історії та складу документів ЦДАЛ України.

У Центральному державному науково-технічному архіві України (ЦДНТА України)

21 квітня у Музейному комплексі Харківської національної академії міського господарства пройшов День архівної інформації “Будівництво житлових мікрорайонів 1960–1980-х рр. за документами ЦДНТА України” та відкрито виставку документів “Житлове будівництво на наплавних територіях (на прикладі м. Києва)”.

* * *

24 квітня на пленарному засіданні конференції “Каразінські читання” в Харківському національному університеті ім. В. Н. Каразіна проведено презентацію книжки “Картографічні матеріали у складі звітів про науково-дослідні роботи (за фондами ЦДНТА України). Довідник / ЦДНТА України” (Харків, 2008).

* * *

20 травня у рамках святкування Дня Європи в Україні на базі ЦДНТА України пройшов семінар з актуальних проблем архівної справи “Архіви індустріальної цивілізації”. У його роботі взяли участь члени гуртка історіографії та джерелознавства Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна.

Для учасників семінару було проведено екскурсію по архіву, студенти мали можливість ознайомитися з діяльністю відділів, роботою нового мікрофільмуючого обладнання, оглянули архівосховище.

На прохання керівництва історичного факультету ХНУ ім. В. Н. Каразіна організовано документальну виставку “ЦДНТА України – архів індустріальної цивілізації”.

У Центральному державному архіві-музеї літератури і мистецтва України (ЦДАМЛМ України)

5 травня ЦДАМЛМ України відкрито документальну виставку до 120-річчя від дня народження відомої української оперної співачки, вокального педагога Марії Едуардівни Донець – Тессейр (1889–1974), яка виховала не одну плеяду співаків в Київській державній консерваторії (нині Національна музична академія) ім. П. Чайковського, що стали окрасою оперного мистецтва України – І. Масленникова, Є. Мірошніченко, Р. Колесник, Н. Куделя, Т. Петрова та ін.

* * *

10 червня проведено заняття з музейної справи для учнів Українського гуманітарного ліцею КНУ ім. Тараса Шевченка.

У Держархіві в Автономній Республіці Крим

22 травня Наркомат освіти Кримської Соціалістичної Радянської Республіки прийняв постанову про створення в м. Сімферополі Таврійського Центрального архіву. Офіційне відкриття архіву відбулося 13 червня 1919 р. Нинішній рік для Держархіву в АР Крим ювілейний – йому виповнилось 90 років. Цій дати було присвячено ряд заходів.

10 і 14 квітня, 7 і 21 травня проведено Дні відкритих дверей. Архів відвідали учні шкіл м. Сімферополя, студенти кримських вузів, керівники ділових і архівних служб республіканських установ, тележурналісти. Для них були організовані виставки оригіналів документів із фондів архіву, а також екскурсії з метою ознайомлення з основними напрямками діяльності архіву. Зазначені заходи знайшли висвітлення в інформаційних програмах телерадіол-компаній: “Крим”, “Чорноморська”, “Неаполь”, у газеті “Кримська правда”.

22 травня проведено прес-конференцію директора Л. В. Гурбової з представниками засобів масової інформації на тему: “Кримський архів. Учора, сьогодні, завтра”. У відповідях на питання представників засобів масової інформації директор Держархіву в АР Крим розповіла про хід виконання архівом Указу Президента України від 23 січня 2009 р. “Про розсекречення, оприлюднення та вивчення документів, пов’язаних з українським визвольним рухом, політичними репресіями та голодоморами в Україні”. У прес-конференції взяли участь журналісти газет: “Кримські вісті”, “Кримська газета”, “Перша Кримська”, “Комсомольська правда”, ін формаційних агентств: “Е-Крим”, “Кримінформ”, “Контекст-Крим”, телерадіолкомпанії “Крим”, радіокомпаній “Асоль”. Інформацію про прес-конференцію опубліковано в “Кримській газеті”, “Республіці Крим”, “Кримських відомостях”.

22 травня в держархіві відбулася презентація виданого Держархівом в АР Крим збірника документів і матеріалів “Кримський архів. Від століття до століття” з участю голови постійної комісії Верховної Ради АР Крим мандатної, по депутатській етиці, організації роботи Верховної Ради й засобів масової інформації Г. А. Іоффе, співробітників Держархіву в АР Крим, Держархіву м. Севастополя, наукових установ, музеїв, бібліотек, видавництв.

У рамках заходів до 90-річчя архіву 11 червня проведено II науково-практичну конференцію “Історія Криму в архівних документах” за участю співробітників Держархіву в АР Крим,

держархівів Миколаївської, Херсонської областей, держархівів міст Києва та Севастополя, викладачів учбових закладів, науковців, працівників музеїв, бібліотек, краєзнавців.

12 червня відбулися урочисті збори, присвячені 90-річчю створення Держархіву в АР Крим, в яких взяли участь Голова Держкомархіву України О. П. Гінзбург, представники Верховної Ради АР Крим, Представництва Президента України в АР Крим, Ради міністрів АР Крим, Сімферопольської міської ради, Залізничної районної ради м. Сімферополя, директори ряду центральних державних архівів, державних архівів областей, м. Києва, працівники музейних установ та громадських організацій.

До ювілею архіву підготовлено радіопередачу “Документальна скарбниця Криму”, в газеті “Кримська правда” від 20 травня 2009 року опубліковано статтю “Зберігачі історії” з інтерв’ю спеціалістів архіву, а в часопису “Кримський архів” – “Архівне будівництво в Кримській АРСР в 1930-ті роки”.

* * *

18 травня у Держархіві в АР Крим відкрито документальну виставку “До 65-ї річниці депортації з Криму кримських татар, болгар, вірмен, греків”. Всього репрезентовано 28 копій документів з фондів Центрального державного кінофотофоноархіву України ім. Г. С. Пшеничного, Російського державного архіву соціально-політичної історії, Державного архіву в Автономній Республіці Крим, що відображають трагічні події травня – червня 1944 р., пов’язані з насильницьким висланням з Криму кримських татар, болгар, вірмен, греків, а також повернення репатріантів на батьківщину, яке масово почалося з кінця 1980-х років. З виставкою ознайомилися понад 130 чоловік під час роботи в читальному залі архіву та проведення 21 травня 2009 р. Дня відкритих дверей. Інформацію про відкриття виставки надано по телефону для використання в інформаційній програмі телекомпанії “Незалежне телебачення м. Севастополя”. Цифрові копії архівних документів з цієї тематики експонуються також на виставці, відкритій 18 травня 2009 р. в Головному управлінні СБУ в АР Крим.

До 65-річчя депортації кримськотатарського народу з Криму архівними відділами (секторами) райдержадміністрацій та міських рад підготовлено виставки архівних документів, пов’язаних з цими подіями.

Під час проведення вечорів-реквіємів у Бахчисарайському, Красногвардійському, Сакському районних будинках культури демонструвалися виставки архівних документів, підготовлені архівними відділами Бахчисарайської, Красногвардійської, Сакської райдержадміністрацій.

У Білогірському історико-краєзнавчому музеї розміщено виставку архівних документів, фотодокументів, публікацій до 65-ї річниці депортації кримсько-татарського народу, яку спільно підготовувалено

архівним відділом Білогірської райдержадміністрації та краєзнавчим музеєм.

Виставки також розміщено у приміщеннях Ленінської, Нижньогірської, Сакської райдержадміністрацій, Кіровської, Сімферопольської, Советської центральних районних бібліотек та бібліотеці кримськотатарської літератури (сmt. Кіровське); Насипновського будинку культури (м. Феодосія), архівних відділів Євпаторійської, Феодосійської, Ялтинської міських рад, Білогірської, Роздольненської, Сакської райдержадміністрацій.

* * *

29 травня 2009 р. у Сімферополі відбулися X Таврійські наукові читання, організовані Центральним музеєм Тавриди, в яких взяли участь співробітники музеїв, архівів, бібліотек, наукових установ, викладачі учбових закладів, краєзнавці. У рамках конференції працювали секції: 1) історія, музейна та архівна справа в Криму; 2) бібліотеки Криму; 3) краєзнавство та багатонаціональна культура Криму. У конференції взяли участь начальник відділу інформації та використання документів Держархіву в АР Крим С. О. Андросов, який виголосив доповідь “Музейне життя Криму в 1944–1945 рр.” та головний спеціаліст відділу збереженості, обліку та НДА Т. В. Соболевська, доповідь – “Архівні знахідки: із історії окупованого Бахчисарая. 1941–1944 рр.”.

* * *

25 березня з метою поліпшення роботи діловодних служб та експертних комісій органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, установ, підприємств і організацій усіх форм власності архівним відділом Білогірської райдержадміністрації проведено районний семінар з діловодства та збереження документів.

У семінарі-наradі взяли участь 89 спеціалістів органів місцевого самоврядування, установ, підприємств і організацій усіх форм власності Білогірського району.

Робота семінару висвітлено у районній газеті “Сельская новь”

* * *

У березні для відповідальних за архівні підрозділи районної, селищної і сільських рад та відділів Первомайської райдержадміністрації архівним відділом Первомайської райдержадміністрації проведено семінар-навчання “Організація і проведення перевіряння наявності та стану документів”.

Начальник архівного відділу також взяла участь у семінарі для голів селищної і сільських рад, де обговорювалося питання “Трудові архіви: проблеми та шляхи вирішення”.

У Держархіві Вінницької області

15 квітня директор архіву, д.і.н. Ю. В. Легун виступив у телепередачі у рубриці “Актуальне інтерв’ю”, що транслювалася на каналі телерадіокомпанії “Вінниччина”.

Він висловив своє бачення щодо комп’ютеризації архівної установи – створення локальної мережі з можливістю доступу користувачів до електронних копій документів НАФ, вирішення проблем забезпечення збереженості документів, окреслив перспективи та заходи, що має намір здійснити для покращення життєдіяльності архівної установи, наміри щодо встановлення зв’язків із науковими та архівними закладами зарубіжжя, зокрема з Генеалогічним товариством “Юта”, поділився своїми враженнями щодо відвідування архівних установ районної та міської мережі, трудових архівів області.

* * *

30 квітня у Держархіві відкрито виставку, на якій експонувалося 22 справи з фонду Р-6023 “Колекція фільтраційних слідчих та наглядових справ, переданих СБУ у Вінницькій області 1918–1999 рр.”, що містять біля 11 тисяч аркушів документів.

Відкриття виставки висвітлено телеканалом ВДТ-6, обласним радіомовленням, радіостанцією “Хвиля”, радіостанцією “Місто над Бугом”, місцевими газетами “Подільська зоря”, “Вінницька газета”.

* * *

6 травня в ефірі Вінницького обласного радіо прозвучало інтерв’ю з директором Держархіву області Ю. В. Легуном.

* * *

9 травня на телеканалі Вінницького державного телебачення (ВДТ-6), у прямому ефірі, в рубриці “Актуальне інтерв’ю” відбулося інтерв’ю з директором Держархіву області, д.і.н. Ю. В. Легуном.

Оскільки виступ відбувався напередодні дня Великої Перемоги над нацизмом, Ю. В. Легун зупинився на складі та змісті архівних фондів та колекцій – документах, що висвітлюють окупаційний режим на території Вінницької області, участь населення краю у підпільно-партизанському русі, значенні та ролі документів усної історії – спогадах та свідченнях жертв нацизму, очевидців та учасників подій у висвітленні історії Другої світової війни; розповів про роботу держархіву щодо популяризації архівних джерел з військової тематики.

Ю. В. Легун також відповів на численні запитання телеглядачів зокрема, щодо користування документами НАФ.

* * *

10 травня у передачі обласного радіомовлення у рубриці “Єдина родина” виступила заступник директора Держархіву області Ф. А. Винокурова, яка охарактеризувала склад та зміст документів архіву з етнонаціональної проблематики, висвітливши зокрема, архівні джерела з історії Голокосту євреїв на окупованих територіях Вінницької області 1941–1944 рр.

* * *

11–13 травня на курсах підвищення кваліфікації керівників методичних об’єднань, директорів та вчителів права, історії та народознавства що проводилися у Вінницькому обласному інституті післядипломної підготовки вчителів, з лекціями, що ґрунтуються на архівних джерелах, виступили директор Держархіву області Ю. В. Легун за темою з “Історії краєзнавства на Поділлі” та заступник директора, к.і.н. Ф. А. Винокурова за темою “Голодомор 1932–1933 рр., Голокост 1941–1944 рр. на Вінниччині, мовою документів та фактів. Спроба компаративного аналізу”.

* * *

5 червня у м. Вінниці у приміщенні телерадіокомпанії – ВДТ-6 за участю керівництва області та міста, представників засобів масової інформації області, громадських організацій відбулися урочистості з нагоди святкування Дня журналіста.

У заході взяв участь та виступив із вітальним словом директор Держархіву області, д.і.н. Ю. В. Легун.

У цей самий день, репортаж із зали, де проходили урочистості, демонструвався на чотирьох каналах місцевого телебачення, висвітлювався на радіо і в пресі.

* * *

10 червня в обласному інституті післядипломної підготовки педагогічних працівників відбувся “День Держархіву Вінницької області у навчальному закладі”.

У рамках заходу перед присутніми – директорами шкіл, керівниками районних методичних об’єднань, вчителями історії та правознавства виступили директор Держархіву області, д.і.н. Ю. В. Легун із лекцією “З історії краєзнавства на Поділлі” та заступник директора Держархіву області з науково-методичної роботи Ф. А. Винокурової – із оглядом архівних джерел, що зберігаються у Держархіві області архіві.

У Держархіві Волинської області

2 квітня в Держархіві області побували студенти Волинського національного університету ім. Лесі Українки. Вони оглянули виставки документів, що експонуються у читальному залі архіву – “Українські державники”, “Шевченко і Волинь” та “Гоголь і Україна”.

* * *

29–30 квітня директор Держархіву області В. М. Гика та провідний спеціаліст архіву взяли участь у науково-практичній конференції “Українці Холмщини і Підляшшя: історична доля, духовна і матеріальна культура впродовж віків”.

Під час конференції Ю. І. Макар – завідувач кафедри міжнародних відносин, професор Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича з метою поповнення фондів Держархіву області особисто передав директору архіву копії документів, що розкривають історичні події на Волині в 1940–1944 роках, оригінали яких зберігаються в архівах Канади.

* * *

14–15 травня директор Держархіву області В. М. Гика взяв участь у конференції “Рух опору тоталітарним і окупаційним режимам на теренах Волинської області. Горохівщина в історії України та Волині”, у ході якої виступив з повідомленням “Горохівщина в архівних документах”.

* * *

19–20 травня директор Держархіву області В. М. Гика взяв участь у конференції “Волинський музей: історія і сучасність”, у ході якої виступив з повідомленням “Історія Волинського обласного краєзнавчого музею мовою документів Держархіву області”.

* * *

28 травня в Держархіві області побували представники телевізійного каналу з м. Торонто (Канада) “Первісні уявлення”, з метою пошуку документальних матеріалів для телевізійної програми “Нашадки на даху”. Вони відзняли документи архіву, що стосуються родини Цимбровських, мешканців села Кривчики Кременецького повіту.

* * *

28 травня на колегії Держархіву області розглянуто питання “Про забезпечення схоронності, обліку, створення довідкового апарату в архівному відділі та трудовому архіві Володимир-Волинської міської ради, а також про стан виконання запитів обласного, районних та міських управлінь Пенсійного фонду України.

* * *

4 червня учні загальноосвітньої школи I–III ступенів № 25 м. Луцька ознайомилися з роботою Держархіву області та правилами користування документами в читальному залі архіву, оглянули постійнодіючі виставки.

* * *

5 червня на черговій колегії Держархіву області обговорювалося питання про роботу архівного відділу Любешівської райдержадміністрації та Трудового архіву району.

* * *

12 червня директор Держархіву області В. М. Гика взяв участь у конференції “Володимир-Волинський в історії України і Волині”, де виступив з інформацією “Освітні установи Володимирщини 1916–1918 років у фондах державного архіву Волинської області”.

* * *

У рамках співпраці Держархіву області з Волинським радіо до циклу радіопередач на тему: “Українські державники: повернення із забуття” підготовлено передачу до Дня слов’янської писемності і культури “Мова – колиска яворова”. У тижневиках “Волинська газета” та “Луцький замок” щочетверга публікуються рубрики “Сторінками історії” та “Калейдоскоп забутих новин”, підготовлені за документами з фондів архіву.

У Держархіві Дніпропетровської області

29 травня на прохання керівництва управління Служби безпеки України у Дніпропетровській області директор Держархіву області Н. В. Киструська провела презентацію Інформаційно-довідкового центру, який містить розсекреченні СБУ архівні матеріали.

У відкритті центру взяли участь: заступник Голови облдержадміністрації В. В. Сергєєв, заступник Голови обласної ради А. Ф. Шибко, керуючий Дніпропетровсько-Павлоградської єпархії Іреней, начальник управління СБУ у Дніпропетровській області В. О. Верхогляд, керівники вищих навчальних закладів Дніпропетровської області, представники громадськості.

Державний архів Дніпропетровської області передав для кімнати інформаційно-довідкового центру повний реєстр документів про Голодомор в Україні 1932–1933 рр., що зберігаються в архіві, електронний та паперовий примірники збірника документів: “Розкуркулення. Колективізація. Голодомор на Дніпропетровщині (1929–1933 рр.)” та електронний варіант бази даних на репресованих та розкуркулених громадян, виселених за межі Дніпропетровської області,

прізвища яких було виявлено по документах Дніпропетровської обласної прокуратури.

У Держархіві Житомирської області

15 квітня в Держархіві області відкрито виставку документів “Історія Церкви на Волині-Житомирщині в документах та книгах”, присвячену 1020-річчю хрещення Київської Русі.

У церемонії відкриття виставки взяли участь заступник голови керівника апарату Житомирської облдержадміністрації С. М. Синицький, представники духовенства, засобів масової інформації, крає знавців, науковців, громадськості та студентської молоді.

У Держархіві Закарпатської області

22 квітня директор Держархіву області М. В. Делеган взяв участь у методичній нараді колективу упорядників збірника документів і матеріалів “Історія державної служби в Україні”, яка відбулася в Інституті історії України Національної академії наук України (м. Київ). Голоували на нараді, виступили та визначили головні завдання учасникам наради директор Інституту історії України НАНУ, академік НАН України В. А. Смолій та начальник Головного управління державної служби України Т. В. Мотренко.

* * *

22 квітня директор Держархіву області М. В. Делеган мав зустріч з народним депутатом України С. М. Аржевітіним, який висловив готовність підтримати архівістів України у справі якнайшвидшого виділення коштів із Стабілізаційного фонду Кабінету Міністрів України на охорону архівних приміщень.

Одночасно було обговорено план проведення акцій С. М. Аржевітіна за рахунок його власних коштів, що намічені на квітень-травень 2009 року на Закарпатті. У числі акцій: уточнення списків жертв Другої світової війни, уродженців села Колочави Міжгірського району (за даними архівних документів); підготовка спеціального випуску сільської кольорової газети “Колочава” (на основі архівних документів), присвяченої жертвам Другої світової війни та примиренню тих, хто залишився живим; підготовка до відкриття пам’ятних дошок та пам’ятників, у тому числі оновлення пам’ятника загиблим воїнам Радянської Армії, які загинули у боях з фашизмом; підготовка до святкування Дня села та ін.

* * *

24 квітня директор Держархіву області М. В. Делеган взяв участь у роботі чергової сесії обласної ради, яка, серед численних питань, розглянула також внесені керівництвом архіву питання “Про внесення змін та доповнень до Програми розвитку архівної справи у Закарпатській області на 2006–2010 роки (зі змінами і доповненнями від 14 вересня 2006 року та 23 жовтня 2007 року)”. Сесія одногolosно прийняла рішення внести зміни та доповнення у додаток до Програми розвитку архівної справи у Закарпатській області на 2006–2010 роки, затвердженої рішенням обласної ради від 8 червня 2006 року № 36 (зі змінами і доповненнями від 14 вересня 2006 року та 23 жовтня 2007 року). Зміни передбачають у межах коштів, передбачених регіональною Програмою на 2009 рік, концентрацію витрат у сумі 450, 0 тис. грн. на встановлення автономного опалення у приміщенні архіву в м. Ужгороді (вул. Минайська, 14,а), і встановлення охоронної сигналізації у приміщеннях архіву в містах Ужгороді та Берегові (149,0 тис. грн.). У зв’язку із зазначеним, кошти на інші потреби, передбачені регіональною Програмою розвитку архівної справи у 2009 році виділятися не будуть.

Внесені архівом і підтримані усіма депутатами зміни зумовлені наслідками нинішньої економічної кризи – повною відсутністю фінансування Державної програми розвитку архівної справи в Україні на 2006–2010 роки, цілковитим припиненням централізованого теплопостачання в Ужгороді починаючи з опалювального сезону 2009–2010 років, необхідністю подальшого поліпшення умов гарантованого забезпечення збереження документів Національного архівного фонду, що розміщені у сховищах Державного архіву області.

Слід зазначити, що це уже втретє з часу її затвердження Держархівом області вносяться пропозиції, а сесією обласної ради приймаються зміни до регіональної програми розвитку архівної справи.

* * *

29 квітня на обласному телебаченні демонструвалося інтерв’ю з д.історичних наук, професором Ужгородського національного університету, членом методради Держархіву області С. Д. Федакою з питань історії Карпатської України. У своєму інтерв’ю науковець дав високу оцінку діяльності архіву у справі дослідження зазначеного історичного періоду, опублікованому вперше в Україні збірнику документів, пошуку документів у зарубіжних архівах.

* * *

30 квітня, 2–3 травня директор Держархіву області М. В. Делеган, як помічник-консультант на громадських засадах народного депутата України С. М. Аржевітіна, взяв участь у святкуванні Дня села – 2009 (Колочави). У ході святкувань відбулися церемонії відкриття

пам'ятної плити односельчанам, які загинули у таборах ГУЛАГу, пам'ятних стелл на території єврейського цвинтаря депортованим і знищеним в угорсько-фашистських таборах в роки Другої світової війни односельчанам – євреям, пам'ятного знаку загиблому в Колочаві чехословацькому стражнику жандармерії Войтеху Кубіну, відреставрованого Обеліску Слави загиблим у роки Другої світової війни односельчанам, а також встановлення хреста на місці загибелі у боротьбі з бандитами у 1951 році лейтенанта Держбезпеки Василя Прокопенка.

* * *

14 травня за участі Мукачівської Православної єпархії та Держархіву області вийшла у світ книга “Заневський монастир в Полонинах: нариси з історії Угольського та Углянського монастирів” (автор – диякон О. Монич).

У виданні викладено огляд історії одного з найдавніших православних монастирів України в Закарпатті кінця XI–XII ст. Цінність видання полягає й в тому, що читач має змогу ознайомитися з архівними документами та науковими розвідками щодо історії Заневського (Угольського) та Углянського монастирів.

Видання рекомендоване для студентів, докторантів, науковців духовних і гуманітарних вузів та широкого кола читачів, які цікавляться історичною спадщиною Православної Церкви в Закарпатті.

* * *

14 травня відбулася зустріч директора Держархіву області М. В. Делегана з головним Рабином Ужгорода та Закарпатської області Менахемом Менделем Тайхманом. Рабин висловив вдячність народному депутату України С. М. Аржевітіну та директору архіву за запрошення до Колочави для участі у відкритті пам'ятних стелл на єврейському цвинтарі. Одночасно М. Тайхман передав директору архіву листа, у якому повідомляє про те, що наприкінці літа поточного року в Ужгороді на єврейському цвинтарі відбудеться урочисте відкриття меморіальної плити в пам'ять загиблих євреїв у гетто в роки Другої світової війни. Плита буде встановлена на місці братської могили, в якій поховані померлі в ужгородському гетто.

Одночасно М. Тайхман запросив на відкриття меморіальної плити народного депутата України С. М. Аржевітіна та директора держархіву. До участі у зазначених заходах також запрошено Посла держави Ізраїль в Україні та представників відповідних єврейських та інших державних і громадських організацій та об'єднань.

* * *

15 травня у Держархіві області відкрито виставку документів “Жертви політичних репресій. До 65-ї роковини депортації з Криму кримських татар”.

* * *

16 травня за документальний фільм “Втікачі у безсмертя”, знятий за участі Держархіву області та на основі архівних документів, творча група телеканалу “Тиса” обласної телерадіокомпанії на міжнародному телерадіофестивалі “Перемогли разом” у Севастополі отримала диплом I ступеня.

Фільм присвячений майже забутій сторінці нашої історії – втікачам-закарпатцям до Радянського Союзу 1939–1941 років, які за нелегальний перехід угорсько-радянського кордону потрапляли в катівні ГУЛАГу. Вони ж були учасниками бойових дій на фронтах Другої світової війни.

* * *

20 травня Держархівом області на базі архівного відділу Виноградівської райдержадміністрації проведено семінар начальників архівних відділів райдержадміністрацій, міських рад з питань забезпечення збереження та обліку документів Національного архівного фонду, а також розширене засідання колегії з порядком денним: “Про підсумки роботи архівних відділів райдержадміністрацій, міських рад у I кварталі 2009 року та хід реалізації Плану заходів на виконання рішення колегії Держкомархіву України від 17.06.2008 року “Про стан архівної справи в Державному архіві Закарпатської області”.

Учасників семінару привітав голова Виноградівської райдержадміністрації В. І. Якоб.

Наступний виїзний тематичний семінар начальників архівних відділів райдержадміністрацій та міських рад планується провести восени 2009 року на базі архівного відділу Іршавської районної державної адміністрації.

* * *

22 травня на зустрічі директора Держархіву області М. В. Делегана з головою обласного єврейського товариства “Хесед Шпіра” М. В. Галіним обговорено перспективи подальшої співпраці, зокрема щодо пошуків загиблих від дій угорських окупаційних властей у роки Другої світової війни євреїв. Архівом буде прискорено пошук інформації щодо масових поховань євреїв, які загинули у гетто в м. Ужгороді, підготовлено ряд тематичних запитів і т. ін.

Галін М. В. передав подяку директору архіву від керівництва Всеукраїнського Єврейського Конгресу за участь у дослідженні історії євреїв та сприяння у впорядкуванні цвинтаря і вшанування пам’яті загиблих у Другій світовій війні жителів села Колочава Міжгірського району.

Голова єврейського товариства пообіцяв надати найближчим часом практичну допомогу архіву – виділити комплекти комп'ютерної техніки для прискорення і поліпшення виконання зростаючої кількості соціально-правових запитів громадян та обслуговування численних дослідників у читальних залах установи.

27 травня при зустрічі з головою Товариства угорсько-мовних євреїв Закарпаття А. Б. Губером обговорено шляхи прискорення виконання численних запитів жертв Голокосту, що надходять через зазначене Товариство.

А. Б. Губер висловив вдячність за стабільно оперативне виконання усіх запитів, що надходили до архіву через очолювану ним громадську організацію. Одночасно він передав подяку від жителя Хайфи (Ізраїль), уродженця м. Виноградова Закарпатської області Іцхака Лівната (раніше – Вайс), за віднайдені документи щодо його родини, яка загинула у концтаборі Аушвіц. На знак вдячності І. Лівнат пообіцяв передати в дарунок архіву книгу, написану ним під назвою “Виноградів – центр світу”.

* * *

28 травня відбулося чергове засідання колегії Держархіву області, на якому розглянуто питання стану архівної справи в Іршавському районі та хід виконання районної Програми розвитку архівної справи на 2006–2010 роки, дотримання вимог чинного законодавства щодо проти-пожежного, охоронного режимів та техніки безпеки у Держархіві області, архівних відділах райдержадміністрацій та міських рад, а також питання виконання рішення колегії держархіву області від 20.05.2008 р. “Про стан архівної справи у Перечинському районі”.

* * *

29 травня директор Держархіву області М. В. Делеган провів пряму телефонну лінію з громадянами області з питань одержання архівної інформації.

За період прямої лінії поступило одинадцять дзвінків. На всі запитання надано вичерпні відповіді та рекомендації.

Керівництво архіву систематично практикує зазначений вид зв'язку із громадськістю, а також виїзні прийоми громадян у містах і районах області.

* * *

5 червня директор архіву М. В. Делеган взяв участь у робочому засіданні спеціальної комісії з питань перепоховання останків січових стрільців, учасників подій, пов'язаних з боротьбою і проголошенням Карпатської України (1939 р.).

* * *

10 червня на базі Територіального управління державної судової адміністрації в Закарпатській області начальником відділу формування НАФ та діловодства Мілюковою Н. В. проведено семінарське заняття з керівниками апаратів місцевих судів області та відповідальними за архів щодо порядку формування, зберігання судових справ, які утворюються в результаті діяльності суду. Учасники семінару були ознайомлені із законодавчою базою з питань архівної справи та діловодства, застосуванням держстандарту на організаційно-розпорядчу документацію, а також одержали методичні матеріали (в електронному варіанті).

* * *

16 червня у Держархіві області проведено чергове заняття постійно діючого семінару “Сучасне діловодство та архівна справа” для працівників служб діловодства та архівних підрозділів установ, організацій, підприємств – джерел формування Національного архівного фонду.

Учасники семінару ознайомилися з умовами зберігання та використання архівних документів НАФ у держархіві, одержали методичні матеріали (в електронному варіанті).

* * *

22 червня відбулася зустріч директора Держархіву області М. В. Делегана з головним рабином Ужгорода і Закарпатської області равом Менахемом Менделем Тайхманом, у ході якої обговорено питання подальшої співпраці з вивчення історії євреїв Закарпаття та увіковічення пам’яті безневинно загиблих у роки Другої світової війни.

* * *

23 червня в архіві відбулися урочисті збори трудового колективу з нагоди Дня державного службовця. Із святом працівників архіву привітав директор архіву М. В. Делеган та народний депутат України С. М. Аржевітін.

* * *

25 червня у Держархіву області відкрито фотодокументальну виставку “Комсомолу України – 90!”. На стендах представлено численні документи про героїчну та легендарну історію Ленінської Комуністичної Спілки Молоді України та її бойового загону – Закарпатської обласної організації.

* * *

25 червня відбулося чергове засідання колегії Держархіву області на якому було розглянуто питання: “Про роботу відділів держархіву

області із зверненнями громадян у першому півріччі 2009 року.” У роботі колегії взяли участь члени колегії архіву, начальники відділів держархіву.

* * *

26 червня у Держархіву області відкрито документальну виставку з нагоди чергової річниці возз'єднання Закарпатської України із Радянською Україною.

На виконання доручення Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2007 року № дск/47 триває робота з приведення грифів секретності матеріальних носіїв секретної інформації колишнього СРСР у відповідність до вимог законодавства та Зводу відомостей, що становлять державну таємницю. У першому кварталі 2009 року проведено перегляд та розсекречення справ (документів) фонду Р-233 Головного фінансового управління Закарпатської обласної державної адміністрації за 1965–1987 рр. Згідно з Актом експертизи від 09.04.2009 р. № 1 із 92 справ (1500 документів) знято гриф секретності “Сов. Секретно” та “Секретно”.

Переглянуто 30 справ (820 документів) фонду Р-132 Мукачівська районна державна адміністрація. Всього протягом першого кварталу 2009 року переглянуто та розсекречено 122 справи (2320 документів).

На виконання наказу Держкомархівів України від 2 липня 2008 року № 40 “Про організацію роботи щодо перегляду документів з грифом “Для службового користування” Держархівом області направлено листи на адреси 15 установ-фондоутворювачів, які передали на зберігання до архіву документи з грифом обмеження доступу “ДСК” для надання їх письмової згоди щодо зняття з документів фондів зазначеного грифу.

У Держархіві Запорізької області

17 квітня в ефірі обласного радіо Запорізької обласної державної телерадіокомпанії вийшла п'ята передача циклу “Рік 1939. Створення Запорізької області. Як це було”, присвячена подіям, які відбувалися в містах і селах області в перший рік її існування, підготовлена за документами Держархіву області.

* * *

23 квітня на відзначення 70-річчя створення Запорізької області на веб-сайті Запорізької облдержадміністрації розміщено он-лайнкову виставку “Запорізькій області – 70. Народження області. Як це було. За документами Державного архіву Запорізької області та Центрального державного архіву громадських об'єднань України”.

* * *

26 квітня на відзначення роковин трагедії на Чорнобильській АЕС на веб-сайті Запорізької облдержадміністрації розміщено он-лайн виставку “Чорнобильська катастрофа 1986 р. (Документи з фондів Державного архіву Запорізької області”.

* * *

21 квітня до 70-річчя від дня народження Мельник Людмили Леонідівни – директора, заступника директора Держархіву області в 1985–1999 рр., з 2004 року – майстра традиційної української вишивки, з 2005 року – члена Національної спілки майстрів народного мистецтва України, у виставковій залі обласного осередку відкрито персональну виставку майстрині. У її творчому доробку більше 40 робіт: рушники, ікони, чоловічі сорочки, жіночі сукні та ін. Фоторепортаж з виставки розміщено на веб-сайті облдержадміністрації.

* * *

15 травня 2009 р. директор Держархіву області О. С. Тедеев виступив на “круглому столі”, що проходив у Запорізькій обласній краєзнавчій бібліотеці ім. О. М. Горького, з доповіддю “Організація діяльності Державного архіву Запорізької області в напрямку активізації роботи з питань соціального захисту колишніх політичних в’язнів і репре-сованих та вивчення документів з цієї тематики”.

* * *

14–15 травня 2009 р. головний спеціаліст-археограф І. В. Козлова взяла участь у щорічній міжнародній конференції “XIII Запорізькі єврейські читання”, яка проходила у м. Запоріжжі та виступила з доповіддю “З історії Новомиколаївської релігійної громади”. Організатори конференції: Запорізький національний університет, Запорізьке міське відділення товариства “Україна – Ізраїль”.

* * *

18 травня у Держархіву області відкрито виставку “Документи до 60-річчя депортації з Криму кримських татар і осіб інших національностей”, підготовлену за матеріалами з фондів Державного архіву в Автономній Республіці Крим та Російського державного архіву соціально-політичної історії.

* * *

6 червня до Дня журналіста Держархіву області проведено конкурс серед журналістів області на краще висвітлення історичного минулого Запорізького краю. Диплом отримав заступник головного редактора щотижневика “Субота плюс” м. Запоріжжя І. Василенко.

У Держархіві Івано-Франківської області

17 червня Держархіву області проведено черговий семінар-навчання для начальників архівних відділів райдержадміністрацій та міських рад на тему: “Актуальні питання роботи архівних установ області та удосконалення їх діяльності”.

Семінар відбувся на базі архівного відділу Долинської райдержадміністрації. Розглянуто ряд питань щодо надання архівними установами платних послуг, виконання запитів соціально-правового характеру, науково-технічного опрацювання та обліку документів, зберігання та стану діловодства в установах які є джерелами формування НАФ України.

У Держархіві Кіровоградської області

28 квітня відбулося засідання колегії Держархіву області, на якому розглядалися наступні питання, присвячене питання: підсумки роботи державних архівних установ області та архівних відділів міських рад за I квартал 2009 року; стан архівної справи і діловодства у Новоархангельському районі; робота із зверненнями громадян в держархіві; організаційна робота в Держархіві області, функціонування веб-сайту Держархіву області. На засіданні також розглянуто питання виконання рішення колегії держархіву від 10 липня 2008 року “Про стан архівної справи і діловодства в апеляційному суді Кіровоградської області” та виконання рішення колегії держархіву від 22 квітня 2008 року “Про стан архівної справи і діловодства у Бобринецькому районі”.

* * *

29 квітня начальник відділу інформації та використання документів Держархіву області виступив з доповіддю “Організація роботи юних краєзнавців у читальних залах державних архівних установ” на засіданні круглого столу “Організація краєзнавчої роботи за участю учнівської молоді”, що проводився у рамках обласної краєзнавчої учнівської конференції. Конференція відбулася за організаційної підтримки управління освіти і науки обласної державної адміністрації та Кіровоградського обласного центру туризму, краєзнавства, спорту та екскурсій учнівської молоді.

* * *

20 травня 2009 р. на веб-сайті Держархіву області розміщено виставку документів “65 років з часу депортації кримських татар та інших народів з Криму”.

* * *

17 червня на веб-сайті Держархіву області розміщено виставку документів “С. Бандера: символ епохи”. Документальну базу експозиції складають матеріали ЦДАВО України, ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного, держархівів Волинської, Івано-Франківської областей. Експозиція ілюструє життєвий та політичний шлях Степана Бандери, сторінки його боротьби за волю і долю України. Серед представлених матеріалів – уривки з праць Степана Андрійовича, фотодокументи, листівки, спогади сучасників. Ці та інші документальні джерела дають змогу долучитись до правдивої української історії, історії життя незламної духом людини, одного із кращих воївників українського народу за волю.

* * *

17 червня на веб-сайті Держархіву області розміщено виставку документів “Комсомол Кіровоградщини: погляд у минуле”. Експозиція архівних документів із фондів Держархіву Кіровоградської області висвітлює сторінки історії комсомолу Кіровоградщини. Серед документів, представлених на виставці – статистичні звіти, постанови засідань бюро Кіровоградського обкому КПУ, витяги із найбільш змістовних та яскравих виступів секретарів Кіровоградського обкому ЛКСМУ за різні роки. Ці та інші документальні матеріали дозволяють доторкнутися до нашої недавньої історії, а багатьом – зануритись у минуле, у повну наснаги та молодого сили комсомольську юність.

У Держархіві Луганської області

30 квітня у приміщенні Луганського Управління Служби безпеки України відбулася презентація Інформаційно-довідкової зали, де було представлено розсекречені архівні документи Служби безпеки України.

У виставковому залі розміщено тематичну книжкову виставку, яка сформована з видань наукової бібліотеки Державного архіву Луганської області і відображає події 1920–1950-х років на теренах нинішньої Луганської області.

В урочистому відкритті центру взяв участь директор Держархіву області Луганської області. У своєму інтерв'ю місцевим засобам масової інформації М. М. Старовойтов підкреслив особливе значення центру для громадськості, оскільки дізнатися історичну правду можливо лише з архівних документів, які не підвладні впливу часу. Відтепер ця правда доступна широкому колу науковців, журналістів, студентів та всім, кому не байдуже історичне минуле українського народу.

* * *

11 червня в відбулось засідання колегії Держархіву області, на якому поряд з іншими розглянуто питання забезпечення пожежної та охоронної безпеки архівних приміщень та надійність експлуатації інженерних мереж та комунікацій.

* * *

18 травня в Луганському обласному Краєзнавчому музеї відбулася презентація краєзнавчого видання “Археологічне надбання С. О. Локтюшева” за документами, які зберігаються в Центральному державному архіві вищих органів влади та управління України, Державному архіві Луганської області та в архівних установах Російської Федерації. На сьогодні це єдина збірка всіх відомих на робіт вченого.

* * *

17 червня за участю керівництва області в Луганській обласній державній адміністрації відбулася презентація Національної Книги Пам’яті жертв Голодомору 1932–1933 років в Україні.

Директор Держархіву області М. М. Старовойтов у своєму виступі відзначив, що видання Національної Книги Пам’яті жертв Голодомору 1932–1933 років в Україні створено завдяки спільній, копіткій праці дослідників та архівістів. Видання має значення для всього українського народу, бо тільки пам’ятаючи ім’я кожної замореної голодом людини, тільки розповівши про трагедію Голодомору наступним поколінням, ми зможемо уникнути таких страшних катастроф у майбутній історії людства. Наприкінці виступу М. М. Старовойтов подякував керівництву області, міст та районів за сприяння у підготовці регіонального тому Національної Книги Пам’яті жертв Голодомору 1932–1933 років в Україні.

У Держархіві Львівської області

27 квітня відбулося засідання колегії Держархіву області, де розглядалися питання: “Про заходи щодо забезпечення своєчасного розгляду звернень громадян та вирішення порушених у них проблем у Державному архіві Львівської області”; “Про хід проведення перевіряння наявності документів у відділі забезпечення зберігання документів №1 Державного архіву Львівської області”; “Про хід виконання Заходів Державного архіву Львівської області щодо виконання рішення Колегії Держкомархіву України від 19 серпня 2008 “Про стан забезпечення збереженості та обліку документів у Державному архіві Львівської області”, “Про стан функціонування української мови як державної у Державному архіві Львівської області

та архівних підрозділах низової ланки.”; “Про висунення розробок працівників Державного архіву Львівської області на конкурс науково-методичних та науково-інформаційних робіт з архівознавства, документознавства та археографії за 2008 рік”.

* * *

28–29 квітня, 12 травня, 4 червня на Львівському обласному радіо прозвучали радіопередачі з циклу “З історії Львівського радіо”, підготовлені за матеріалами Держархіву області.

* * *

30 квітня у Держархіві області підведено підсумки проведення першого туру щорічного Всеукраїнського конкурсу “Кращий державний службовець” в 2009 році. Переможцем конкурсу у номінації: “Кращий спеціаліст” визнано А. Є. Джус, головного спеціаліста відділу формування НАФ та діловодства.

Друге місце посів головний спеціаліст відділу використання інформації документів Р. С. Белдовський; третє місце – О. Д. Білас, головний спеціаліст відділу використання інформації документів.

* * *

7 травня начальник відділу забезпечення зберігання документів № 1 В. М. Кислий провів оглядову екскурсію для слухачів I-го курсу Львівського регіонального інституту державного управління НАДУ при Президентіві України, під час якої ознайомив студентів з основною діяльністю Держархіву області.

* * *

16 травня у газеті “Бойківщина” опубліковано статтю “Збережім для майбутніх поколінь”, яку підготовлено начальником архівного відділу Турківської райдержадміністрації Н. Пуравець.

* * *

4–5 червня начальником відділу забезпечення зберігання документів № 1 В. М. Кислим проведено оглядову екскурсію по Держархіву області держархівом для учнів 9-х класів ССЗШ № 8 і СШ № 66 м. Львова.

* * *

23 червня у Державному архіві Львівської області відбулися урочисті збори працівників держархіву з нагоди Дня державної служби.

З привітальним словом до присутніх звернувся заступник директора Держархіву області П. Кравчук. Також було оголошено результати другого туру Конкурсу “Кращий державний службовець” на Львівщині, зокрема, у номінації “Кращий спеціаліст” лауреатом

конкурсу (третє місце) визнано А. Є. Джус, головного спеціаліста відділу формування НАФ та діловодства архіву.

У Держархіві Одеської області

12 квітня на телеканалі “100%” вийшла в ефір телепередача “Про роботу архівних установ Одеської області” за участю директора Держархіву області І. І. Ніточка.

* * *

29 квітня директором Держархіву області І. І. Ніточком, начальником відділу організації і координації архівної справи та кадрових питань О. І. Ксендзик, начальником відділу формування НАФ та діловодства Т. В. Ратушною та начальником відділу зберігання та обліку документів НАФ О. О. Солончук на базі Миколаївської райдержадміністрації проведено виїзний семінар-нараду для відповідальних за архів та діловодство секретарів сільських і селищних рад та інших установ-фондоутворювачів Миколаївського району. На семінарі розглядалися наступні питання: основні положення роботи архівних установ; вимоги до складання номенклатур справ та формування документів у справи; порядок проведення експертизи цінності документів та оформлення їх результатів; складання і оформлення річних розділів зведених описів справ установи та закінчених описів справ фонду в цілому; нормативні вимоги до зберігання документів НАФ.

* * *

6 травня заступник директора Держархіву області Л. Г. Білоусова дала інтерв'ю журналістами ТРК “Град” і ТРК “АРТ” для програми “Сфера” про документи архіву з історії Холокосту, долю поховань німецьких, румунських, італійських та угорських солдат періоду німецько-румунської окупації 1941–1944 років на території Одеської області.

* * *

6 травня директором Держархіву області І. І. Ніточком проведено прес-конференцію для засобів масової інформації: Одеська ОДТРК, телеканал “Град”, “Глас”, “Новая Одесса”, газета “Юг”, “Odessa Daily” та ін. У ході прес-конференції директором висвітлено питання роботи читального залу, проведення генеалогічних досліджень, створення баз даних, роботи архівних установ низової ланки та створення трудових архівів, поповнення фондів архіву новими документами, стан будівлі Держархіву області.

Для представників засобів масової інформації м. Одеси головним спеціалістом відділу зберігання та обліку документів О. А. Корецькою проведено екскурсію по архівосховищу. Учасники прес-конференції також познайомилися з роботою реставраційної майстерні та пароформалінової камери. Дізналися, які справи відбираються для оброблення, про три стадії пошкодження справ грибком, у якій кількості реставруються документи, про методи реставрації тощо. Відвідувачам проде-монстровано, як виглядають уражені справи до реставрації і після неї та сам процес реставрації справ.

* * *

15 травня заступник директора Держархіву області Л. Г. Білоусова взяла участь у роботі круглого столу, який пройшов в Одеському історико-краєзнавчому музеї за участю Віденської Дипломатичної Академії, Центру “Альянс – Франсез” в Одесі, Одеського політехнічного університету, Єврейського музею “Шорашим”, “Всесвітнього клубу одеситів”, Опольського університету (Польща). Темою обговорення було започаткування культурологічного міжнародного проекту по дослідженню україно-австрійських культурних, економічних, дипломатичних зв’язків. Архівом запропоновано проект по виявленню архівних документів за темою “Австрійськороддані одесити”. Учасники круглого столу ознайомилися з експозицією матеріалів про відомого австрійського етнолога одеського походження Євгенію Гольдштерн, представленою Віденською Дипломатичною Академією.

* * *

19 травня в газеті “Юг” № 32 (15693) від 16 травня 2009 р. опубліковано статтю Н. Бржестовської “Хранить вечно” з інтерв’ю директора Держархіву області І. І. Ніточка.

* * *

20 травня в Одеському історико-краєзнавчому музеї відкрито виставку “Українська повстанська Армія. Історія нескорених”, підготовлену спільно Управлінням Служби безпеки України в Одеській області та Державним архівом Одеської області.

* * *

21 травня директор Держархіву області І. І. Ніточко та співробітники відділу інформації відвідали X ювілейну Всеукраїнську виставку-форум “Українська книга на Одещині”, яка проходила 21–23 травня 2009 року в Одеській державній ордена Дружби народів наукової бібліотеці ім. М. Горького, на якій було представлено і видання Держархіву області: “Національна книга пам’яті жертв Голодомору 1932–1933 років. Одеська область. Частина І”, “Голодомор

в Україні: Одеська область. 1921–1923, 1932–1933, 1946–1947 рр. Дослідження, спогади, документи” та книга І. І. Ніточка “Правда про Голодомор на Одещині. Березівський район”. Серед головних культурних подій виставки слід відзначити круглий стіл “Видавнича справа України в умовах світової кризи”, семінар для бібліотечних фахівців “Особливості опису стародруків”, презентація нових творів Одеської обласної організації Національної спілки письменників України, зустрічі з видавцями, автограф-сесії, літературно-музичні вечори за участю художників, народних артистів України, конкурс на кращу книгу виставки-форуму.

* * *

22 травня заступник начальника відділу використання документів, інформації та зовнішніх зв’язків С. А. Желясков дав інтерв’ю на каналі “СТБ” у телепрограмі “У пошуках істини” про шпигуна англійської розвідки Сіднея Рейлі (Зігмунда Розенблюма) – одесит за походженням.

* * *

26 травня вийшла в ефір ТРК “АРТ” і “ГРАД” телепередача (10 сюжетів) про унікальну знахідку, яку було здійснено у читальному залі Держархіву області краєзнавцем О. П. Чилієм: актовий запис у метричній книзі Одеського Преображенського собору про смерть 3 січня 1825 року “відставного капітана Запорізького кінного полку Ісидора Білого чи Старого” у віці 153-х років “натуральною смертю” (ДАОО, фонд 37, опис 3, справа 288, аркуш 72); інтерв’ю з О. П. Чилієм та заступником директора архіву Л. Г. Білоусовою про документи держархіву, що підтверджують факти довголіття – актові записи метричних книг 19 століття про смерть у віці, 100, 103, 105, 107, 110, 115, 120 та 130 років.

* * *

26 травня 2009 р. на засіданні колегії Держархіву області розглянуто питання стану зберігання та обліку документів НАФ в архівному відділі Кодимської райдержадміністрації, введення списку № 1, упорядкування та формування документів в архівному відділі Балтської райдержадміністрації, стану виконання завдань, визначених актами законодавства та дорученнями Кабінету Міністрів (витяг з протоколу № 27 засідання Кабінету Міністрів України від 22 квітня 2009 року), а також про виконання листа від 27 квітня 2009 року № 02/01-01-2539 тимчасово виконуючого обов’язки заступника голови-керівника апарату обласної державної адміністрації С. О. Белюка щодо використання державної мови в органах влади.

* * *

13 червня у газеті “Чорноморські новини” (№ 63-64 від 13 червня 2009 р.) опубліковано статтю журналіста Валентина Щегленка “Правда і любов Івана Ніточка” – інтерв’ю з директором Держархіву області І. І. Ніточком про його трудовий шлях та творчі досягнення.

* * *

15 червня директора Держархіву області І. І. Ніточка нагороджено Почесною відзнакою Одеської міської ради з нагоди його 60-річного ювілею.

* * *

17 червня у газеті “Степовий маяк” (№ 49 від 17 червня 2009 р.) опубліковано статтю начальника архівного відділу Березівської райдержадміністрації Т. П. Патраманської про нове видання директора Держархіву Одеської області І. І. Ніточка “Освіта: Документи. Факти. Спогади: Березівський район”.

* * *

25 червня директором Держархіву області І. І. Ніточком в Березівській райдержадміністрації проведено виїзний прийом громадян по запитах соціально-правового характеру та презентацію книги І. І. Ніточка “Освіта: Документи. Факти. Спогади: Березівський район”.

У Держархіві Полтавської області

1 квітня у Держархіві області відкрито виставку “М. В. Гоголь у документах державних архівних установ України та Росії. До 200-річчя від дня народження М. В. Гоголя”.

Усього на виставці представлено 40 документів із фондів Центрального державного кінофотофоноархіву України ім. Г. С. Пшеничного, Центрального державного історичного архіву України (м. Київ), Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України (м. Київ), держархівів Вінницької, Полтавської, Чернігівської областей, Російського державного архіву літератури і мистецтва.

* * *

11–12 червня заступник директора Держархіву області Т. П. Пустовіт взяв участь у роботі міжнародного семінару “Полтавська битва – осмислення в часовій перспективі”, що проходив у м. Полтава.

У Держархіві Рівненської області

23 квітня на засіданні колегії Держархіву області розглянуто питання “Про хід виконання в області розпорядження Президента України від 13 квітня 2005 року № 957 “Про невідкладні заходи щодо збереження національних архівних цінностей України”, розпорядження голови облдержадміністрації від 24 березня 2006 року № 166 “Про Програму розвитку архівної справи в Рівненській області на 2006–2010 роки” та підсумки роботи державних архівних установ області за I квартал 2009 року”.

* * *

28 квітня директор Держархіву області М. І. Григорук та виконавчий директор Рівненської обласної організації Спілки архівістів України Г. А. Атаманчук дали інтерв'ю Рівненській телерадіомовній компанії про роботу спеціалістів архіву над підготовкою збірника документів, присвяченого 70-річчю створення Рівненської області, в якому буде зібрано документи стосовно соціально-економічного, політичного, культурного, духовного життя Рівненщини починаючи з 1939 року.

* * *

14 травня в газеті “Вільне слово” опубліковано підготовлену працівниками Держархіву області статтю “Жінки Рівненщини в жорнах тоталітарного режиму (1939–1941 рр.)”.

* * *

15 травня у Держархіві області відкрито виставку “Реабілітовані історією: жертвам радянських репресій на Рівненщині присвячується (1939–1953 рр.)”. На виставці представлено матеріали з фонду Управління Комітету Державної Безпеки у Рівненській області та Рівненського обласного комітету компартії України. Більшість документів експонувалася вперше.

* * *

22 травня у Держархіві області відкрито виставку документів з фондів Російського державного архіву соціально-політичної історії, присвячену 65-річчю депортації з Криму татар, греків, вірменів і народів інших національностей.

На виставці представлено копії документів з Російського державного архіву соціально-політичної історії, Держархіву в Автономній Республіці Крим, ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного.

У Держархіві Сумської області

25 квітня у Сумському прес-центрі директор Держархіву області Г. М. Іванущенко презентував II том книги “ОУН УПА на Сумщині”. Видання присвячене 80-річчю ОУН та 100-річчю Степана Бандери. Це нарис-огляд архівних документів та матеріалів СБУ з ілюстраціями та коментарями.

* * *

6 травня в Управлінні Служби безпеки в Сумській області відкрито інформаційно-довідкову залу розсекречених архівних документів. Електронна база даних буде містити всі розсекречені матеріали Галузевого державного архіву СБУ періоду з 1917 по 1991 роки. Згодом до наявних документів буде долучено матеріали досліджень історії Українського визвольного руху з Держархіву області.

У Держархіві Тернопільської області

1 квітня у Держархіві області відкрито виставку до 200-річчя від дня народження Миколи Гоголя “Наш Гоголь”. Статтю про виставку опубліковано у газеті “Нова ера” (“Микола Гоголь у Держархіві”).

* * *

12 квітня директор Держархіву області Б. В. Хаварівський виступив на координаційній раді громадсько-політичних партій у зв’язку з підготовкою 20-річчя від дня створення Народного Руху України за перебудову.

* * *

13 квітня директор Держархіву області Б. В. Хаварівський зустрівся із делегацією української діаспори з Сербії та Словенії на чолі з Іваном Москалюком – заступником голови національної ради української національної меншини Сербії (м. Новий Сад).

* * *

13 квітня в журналі “Рада” (№ 3, березень 2009 р.) у рубриці “Історія краю в постатях і символах” надруковано статтю Т. Маркевич за документами Держархіву області “Шлях до волі” (до 70-річчя проголошення Карпатської України).

* * *

15 квітня у Держархіві області урочисто відкрито виставку до 65-річчя визволення Тернополя від нацистських загарбників “І час не

лікує пам'ять...”, підготовлену головним спеціалістом архіву С. Коваль. Сюжети про виставку демонструвалися каналами ТТБ, TV-4, Smile-TV, статті про виставку опубліковано у газетах “Номер один” (“Пам'ять про війну”), “Нова ера” (“До 65-річчя визволення Тернополя”), “20 хвилин” (“Визволення мовою документів і листів”).

* * *

15 квітня працівники Держархіву області взяли участь у покладанні квітів до меморіалу полеглим воїнам у Парку Слави (до дня визволення Тернополя).

* * *

15 квітня у газеті “Вільне життя” надруковано статтю С. Коваль за документами Держархіву області “Знищене, але не знищенне!” (15 квітня – 65 років з дня визволення Тернополя від нацистських загарбників).

* * *

22 квітня начальники архівних відділів райдержадміністрацій Тернопільської області, Тернопільської міської ради, працівники Держархіву області взяли участь у семінарі з ділового мовлення у Тернопільському регіональному центрі перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій.

* * *

23 квітня у Держархіві області урочисто відкрито філателістичну виставку, присвячену Папі Римському Іванові Павлові II “Посланець миру і любові”. Статті про виставку опубліковано у газетах “20 хвилин” (“Виставку збирали громадою”), “Нова ера” (“Посланець миру і любові”)

* * *

14 травня уродженка с. Настасів Тернопільського району, художниця з Австрії Христина Куріца-Ціммерманн передала на державне зберігання до Держархіву області документи, на основі яких започатковано особовий фонд.

* * *

15 травня у Держархіві області з нагоди 155-ї річниці від дня народження видатного біохіміка Івана Горбачевського відкрито книжкову виставку, на якій представлено книги, статті, інформації, що відображають життєвий і творчий шлях вченого світового масштабу.

У газеті “Вільне життя” надрукована стаття Т. Маркевич “Синові Тернопілля присвячена” (про виставку в держархіві області до 155-ї річниці І. Горбачевського).

* * *

17 травня директор Держархіву області Б. В. Хаварівський поклав квіти біля пам’ятної дошки на приміщенні УМВС у Тернопільській області, де на початку 40-их років минулого століття розстріляно сотні мешканців Тернопілля, та виступив на мітингу-реквіємі біля колишнього приміщення НКВС-КДБ. Радіосюжет з виступом директора Б. В. Хаварівського прозвучав по державному радіо, телеканал ТТБ продемонстрував телесюжет.

* * *

18 травня проведено заняття з підвищення кваліфікації для працівників Держархіву області на тему: “Організація та підготовка виставок”.

* * *

22 травня директора Держархіву області Б. В. Хаварівського взяв участь у заходах з нагоди Дня Європи в Тернопільському державному технічному університеті ім. І. Пулюя, де виступив із повідомленням “Література, газети та журнали французькою мовою у науково-довідковій бібліотеці Державного архіву Тернопільської області”.

* * *

22 травня у Держархіві області відкрито філателістичну виставку “Шевченкіана в марках” до 148-річчя з дня перезахоронення Т. Г. Шевченка. Статтю про виставку опубліковано у газеті “20 хвилин” (“В архіві – шевченкіана в марках”). Інформацію про виставку розміщено на сайтах Держкомархіву та облдержадміністрації.

* * *

22 травня працівники Держархіву області взяли участь у покладанні квітів до пам’ятника Т. Г. Шевченку з нагоди 148-річчя з дня перезахоронення поета.

* * *

1 червня директор Держархіву області Б. В. Хаварівський взяв участь в урочистій академії, присвяченій 120-річчю від дня народження видатного вченого, математика, педагога, професора Мирона Зарицького та світлій пам’яті чільних подвигників національно-визвольної боротьби в лавах ОУН-УПА подружжя Катерини Зарицької та Мирона Сороки.

* * *

3 червня начальники архівних відділів райдержадміністрацій Тернопільської області, Тернопільської міської ради, працівники Держархіву області взяли участь у постійнодіючому тематичному семінарі з питань діловодства та ділового мовлення у Тернопільському регіональному центрі перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій.

* * *

4 червня директор Держархіву області Б. В. Хаварівський виступив на засіданні круглого столу за участю політичних партій Тернопільщини. Сюжет продемонстровано телеканалом ТТБ.

* * *

5–6 червня директор Держархіву області Б. В. Хаварівський виступив з доповіддю “Життя і діяльність Патріарха Йосифа Сліпого в архівних документах і матеріалах” під час проведення Дня Патріарха Йосифа Сліпого в музейно-меморіальному комплексі ім. Патріарха Йосифа Сліпого в с. Заздрість Тербовлянського району. На урочинах експонувалася виставка “Владика Ісидор Борецький – сподвижник і спадкоємець Патріарха Йосифа Сліпого”, підготовлена працівниками архіву. Інформацію про захід розміщено на сайтах облдержадміністрації та Держкомархіву. Статті про подію опубліковано у газетах “Гомін волі” та “Вільне життя”.

6 червня директор Держархіву області Б. В. Хаварівський взяв участь у 24-му Зльоті геральдистів України у м. Збаражі. Інформацію про захід розміщено на сайтах облдержадміністрації та Держкомархіву. Статтю про захід опубліковано у газеті “Вільне життя” (“Єднання минулого і сьогодення”).

* * *

17 червня головний спеціаліст Держархіву області О. Сулима виступив на презентації бібліографічного покажчика літератури “Богдан Мельничук – письменник, редактор, журналіст, краєзнавець” у Тернопільській міській бібліотеці для молоді.

* * *

22 червня у Держархіві області відкрито виставку присвячену 75-річчю від дня народження актора, режисера, Народного артиста УРСР Павла Івановича Загребельного. Ця виставка оформлена на основі особового фонду П. І. Загребельного. У Держархів області цей фонд надійшов у 2000 році, документи охоплюють період з 1956 по 1998 роки.

Інформація про виставку демонструвалася каналами ТТБ, TV-4, прозвучала по державному радіо, а також розміщена на сайті облдержадміністрації.

* * *

22 червня директор Держархіву області Б. В. Хаварівський виступив на урочистостях, присвячених 70-річчю від дня народження журналіста Володимира Сушкевича. Інформація про урочистості надрукована в газеті “Вільне життя” (“Всі ми будемо в архіві”).

* * *

23 червня директор Держархіву області Б. В. Хаварівський виступив на урочистостях з нагоди 25-річчя створення Бережанського музею книги.

У Держархіві Харківської області

16 квітня у конференц-залі Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна відбулася презентація книги “Дмитро Яворницький та його родовід”. Це спільне видання Харківського приватного музею міської садиби, Інституту Україніки (м. Дніпропетровськ), Дніпропетровського історичного музею ім. Д. І. Яворницького та Держархіву Харківської області. Учасники заходу ознайомилися з виставкою архівних документів з фондів Держархіву області, що присвячена родоводу Д. І. Яворницького.

* * *

22–24 квітня начальник відділу Держархіву області О. Гнезділо взяла участь у Міжнародному науково-практичному семінарі “Многообразие культур: неоклассика и контркультура”, де виступила з доповіддю “Харківський архітектор Ю. Цауне” на засіданні секції Балтійсько-Харківської паралелі.

Семінар проходив у Харківському національному університеті ім. В. Н. Каразіна (далі ХНУ ім. В. Н. Каразіна).

Організатори заходу – ХНУ ім. В. Н. Каразіна (Харків, Україна), Балтійська Міжнародна Академія і Латвійська Академічна бібліотека (Рига, Латвія).

З вітальним словом до учасників міжнародного семінару звернулися ректор ХНУ В. С. Бакіров і Голова Сенату Балтійської Міжнародної Академії С. А. Бука. У роботі семінару взяли участь науковці, дослідники з чотирьох країн: Латвії, України, Росії, Польщі.

Під час проведення семінару виставку Всеросійської державної бібліотеки іноземної літератури представила заступник Генерального директора зазначеної бібліотеки О. В. Синіцина (Москва, Росія). Також у рамках проведення Днів єврейської культури відбулася зустріч учасників семінару з директором Ізраїльського культурного центру в Харкові Фрідою Галь.

* * *

22–24 квітня у Харківському художньому музеї проходила міжнародна наукова конференція “13-ті Слобожанські читання”, на якій з доповіддю “Національна пам’ятка монументального мистецтва – пам’ятник М. В. Гоголю у Харкові” виступила провідний спеціаліст Держархіву області Ю. Кожедуб.

* * *

25 квітня у читальному залі Держархіву області відбулася зустріч працівників держархіву з директором Центру краєзнавства Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна С. Куделко і директором Латвійської академічної бібліотеки В. Коцере (Рига, Латвія). Архівісти ознайомили гостей з архівними документами про життя та діяльність латишів на харківській землі. У рамках зустрічі йшлося про перспективи підготовки спільного видання даної тематики.

* * *

30 квітня Держархіву області передано до Інформаційно-довідкового залу (відкритого електронного архіву) Управління СБ України в Харківській області матеріали підготовлені архівом: реєстр архівних фондів меморіального характеру про Голодомор 1932–1933 років на Харківщині, список репресованих осіб, архівно-слідчі справи яких зберігаються в архіві та збірник документів “Голодомор 1932–1933 років на Харківщині” для розміщення в електронній базі зазначеної зали.

* * *

21 червня на Харківському обласному радіо вийшла в ефір передача “Край Муравського шляху”, в якій йшлося про видатного лікаря-рентгенолога С. П. Григор’єва. У передачі використано документи, виявлені працівниками Держархіву області в архівних фондах дорадянського і радянського періодів. (кінець XIX ст. – 20-ті роки. XX ст.).

У Держархіві Херсонської області

22 квітня у рамках проведення підвищення кваліфікації вчителів загальноосвітніх шкіл, організованого на базі Херсонського краєзнавчого музею Південноукраїнським регіональним інститутом

післядипломної освіти педагогічних кадрів заступник начальника відділу використання інформації документів Державного архіву Херсонської області провів лекцію на тему: “Документальна спадщина про нації та народності Херсонщини”. Під час виступу експонувалися документи архіву.

* * *

29 квітня Держархівом області на базі архівного відділу Горностаївської районної державної адміністрації проведено семінар з питань ведення облікової документації, каталогізації, експертизи цінності архівних документів, удосконалення описів та виконання запитів.

У заході взяли участь керівництво Горностаївського району, співробітники архівних відділів районних державних адміністрацій, районних трудових архівів.

* * *

13 травня Держархівом області на базі архівного відділу Нововоронцовської районної державної адміністрації проведено семінар з питань ведення облікової документації, каталогізації, експертизи цінності архівних документів, удосконалення описів та виконання запитів.

У заході взяли участь керівництво Нововоронцовського району, співробітники архівних відділів районних державних адміністрацій, районних трудових архівів.

У Держархіві Хмельницької області

8 квітня з робочою поїздкою в Хмельницькій області перебувала Голова Державного комітету архівів України О. П. Гінзбург. У Держархіві області О. Гінзбург зустрілася з колективом архіву та провела прес-конференцію для журналістів місцевих засобів масової інформації.

* * *

30 квітня проведено засідання колегії Держархіву області, на якому розглянуто питання підсумків роботи архівних установ області за I квартал 2009 р. та стан охорони праці та протипожежної безпеки в архіві.

* * *

12 травня вийшла в ефір телепередача з циклу “З перших уст” за участю директора Держархіву області П. Я. Слободянюка за темою

“Соціальний захист громадян – пріоритетний напрямок роботи архівних установ області”.

* * *

17 травня в циклі передач “Актуальна камера” вийшла в ефір телепередача за участю директора Держархіву області П. Я. Слободянюка “Політичні репресії та депортації громадян на Хмельниччині у 20-50-х роках ХХ ст.”.

* * *

17 травня Держархів області взяв участь у відкритті Інформаційно-довідкового залу при Управлінні Служби безпеки України в Хмельницькій області, де представлено розсекречені архівні документи СБУ.

* * *

27 травня директор Держархіву області П. Я. Слободянюк взяв участь у записі передачі “Бакотський скельний монастир”, з циклу телепередач “У пам’яті назавжди”.

* * *

28 травня проведено засідання колегії Держархіву області, на якому розглянуто питання зміцнення виконавської дисципліни з виконання рішень колегії Держкомархіву, наказів вищих органів виконавчої влади та власних рішень архіву, дотримання вимог антикорупційного законодавства України в архіві.

* * *

4 червня на засіданні колегії Держархіву області розглянуто питання “Про виконання рішення колегії Держкомархіву України від 19 травня 2009 року за результатами комплексної перевірки Держархіву області”.

* * *

12–13 червня працівники Держархіву області взяли участь у науково-краєзнавчій конференції “Стародавній Межибіж в історико-культурній спадщині України”.

* * *

18 червня в Держархіві області відбувся семінар-практикум з працівниками ділових служб та архівних підрозділів, підприємств, установ, організацій обласного підпорядкування.

У Держархіві Черкаської області

7 травня в обласній газеті “Черкаський край” опубліковано статтю директора Держархіву області Т. А. Клименко “Чому довго замовчували про Рух Опору”.

* * *

12 травня директор Держархіву області Т. А. Клименко взяла участь у відкритті Інформаційно-довідкового залу при Управлінні Служби безпеки України в Черкаській області, де представлено розсекречені архівні документи СБ України.

У Держархіві Чернігівської області

16 квітня в Держархіві області держархіві проведено засідання колегії, на якому підведено підсумки виконання архівними установами області планових завдань на I-ий квартал 2009 року, заслухано звіти начальників архівних відділів Куликівської, Козелецької, Носівської, Чернігівської райдержадміністрацій, керівників Козелецького, Чернігівського районних, Носівського міського трудових архівів, стан виконання запитів і звернень громадян, виконання заходів з підвищення кваліфікації працівників архівних установ області, стан виконавської дисципліни та хід виконання антикорупційного законодавства в Держархіві області.

* * *

16 квітні на обласному радіо прозвучала передача до 125-річчя від дня народження В. А. Шугаєвського – відомого історика, археолога, підготовлена працівниками Держархіву області.

* * *

17 квітня у щомісячній газеті Чернігівської єврейської общини і Хеседа Естер “Тхия” опубліковано статтю “Восстановление справедливости” про передачу Держархівом області фрагментів сувої Тори іудейській релігійній громаді м. Чернігова.

* * *

21–24 квітня у Держархіву області проведено курси підвищення кваліфікації працівників експертних комісій, діловодних та архівних служб установ, організацій та підприємств м. Чернігова, на яких слухачів ознайомлено з нормативно-правовою базою в сфері архівної справи та діловодства.

* * *

29 квітня провідний спеціаліст відділу формування НАФ та діловодства Держархіву області Н. П. Бізюк взяла участь у семінарі з питань ведення діловодства та архівної справи, що проводився виконавчою дирекцією Чернігівського обласного відділення Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності для відповідальних за ведення діловодства та архівну справу в міській та міжрайонних виконавчих дирекціях обласного відділення Фонду.

* * *

1 травня на обласному радіо прозвучала передача з нагоди Міжнародного дня солідарності трудящих, підготовлена за документами Держархіву області.

* * *

12 травня на базі комунальної архівної установи “Районний трудовий архів Ічнянської районної ради” проведено семінар-практикум для працівників трудових архівів Чернігівської області, організований Держархівом області, Ічнянською районною радою та Ічнянською райдержадміністрацією. На семінарі висвітлено основні питання діяльності трудових архівів відповідно до вимог нормативних документів, проведено практичні заняття. Проведення заходу висвітлено засобами масової інформації Ічнянщини.

* * *

18 травня начальник відділу формування Національного архівного фонду та діловодства Держархіву області Н. М. Лобанова провела заняття на тему “Складання номенклатури та формування справ. Проведення експертизи цінності документів та оформлення її результатів” для секретарів сільських та селищних рад, що навчалися на курсах у Центрі перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій.

* * *

20 травня Держархів області взяв участь у презентації першої книги Чернігівського тому “Реабілітовані історією”, що відбулася в обласній державній адміністрації за участю Голови облдержадміністрації В. М. Хоменка. У презентації взяли участь науковці НАН України, Чернігівського державного педагогічного університету ім. Т. Г. Шевченка, представник пошукового агентства по створенню науково-документальних серіалів “Книга пам’яті” та “Реабілітовані історією”.

* * *

20 травня Держархів області взяв участь у відкритті Інформаційно-довідкового залу при Управлінні Служби безпеки України в Чернігівській області, де представлено розсекречені архівні документи СБ України.

* * *

21 травня у Держархіві області відкрито виставку “Реабілітовані історією”, на якій представлено ксерокопії документів, що висвітлюють репресивну політику в регіоні у 30-і роки ХХ ст.

* * *

22 травня на офіційному веб-сайті м. Прилуки в рубриці “Гуманітарна сфера”, розділ “Соціальна політика”, підрозділ “Новини архівного відділу міської ради” розміщено інформацію, підготовлену начальником архівного відділу про документи із особового складу ліквідованих підприємств, установ і організацій м. Прилуки, які знаходяться на зберіганні в архівному відділі міської ради.

* * *

27 травня відбулася виїзна нарада-семінар з питань розвитку архівної справи та діловодства на базі архівного відділу Семенівської районної державної адміністрації для представників архівних, експертних та діловодних служб установ, організацій та підприємств Семенівського району.

Слухачів ознайомлено з нормативно-правовою базою та забезпечено зразками оформлення документів.

* * *

22 червня представники Держархіву області взяли участь у конференції “Історична пам’ять: повернення з забуття”, що проводився військово-історичним відділом Чернігівського обласного музею ім. В. В. Тарновського.

* * *

23 червня представники Держархіву області взяли участь у засіданні круглого столу “Боротьба за незалежність України в 1989–1991 роках: Чернігівщина”, який проводився Чернігівською облдержадміністрацією з нагоди 20-річчя утворення Народного Руху України.

* * *

26 червня працівники Держархіву області взяли участь у роботі круглого столу архівістів України, Росії та Білорусі, що відбувся біля

монументу “Дружби” на кордоні сусідніх держав в с. Сеньківка Городнянського району Чернігівської області.

У Держархіві м. Києва

21–22 травня у приміщенні Грецької зали Астрономічної обсерваторії Київського національного університету ім. Т. Г. Шевченка відбулася VII Всеукраїнська науково-практична конференція: “Український технічний музей: історія, досвід, перспективи”. Конференцію присвячено 175-річчю Київського національного університету ім. Тараса Шевченка і Міжнародному року Істрономії.

Державний архів м. Києва підтримує постійні творчі зв'язки з Асоціацією працівників музеїв технічного профілю, консультуючи музейних співробітників і керівників музеїв, надаючи їм інформацію щодо місцезнаходження документальних джерел для розширення їх експозицій, наукової діяльності тощо. У багатьох експозиціях технічних музеїв представлено ксерокопії документів з Держархіву м. Києва.

Працівники Держархіву м. Києва традиційно беруть участь майже у всіх наукових зібраннях Асоціації.

У Держархіві м. Севастополя

2 липня заступник директора Держархіву м. Севастополя Н. М. Терещук дала інтерв'ю СРДТРК щодо відкриття в Севастополі інформаційно-довідкового залу Управління Служби безпеки України для забезпечення вільного доступу громадян до розсекречених архівних документів.

У цілому упродовж другого кварталу Держархів м. Севастополя активно співпрацював із засобами масової інформації, зокрема, працівники архіву взяли участь у підготовці та запису 9 телепередач та сюжетів, 10 радіопередач, у місцевій пресі опубліковано 10 статей, підготовлених працівниками архіву.

МІЖНАРОДНІ КОНТАКТИ

У Державному комітеті архівів України

28 травня 2009 р. в Держкомархіві відбулася зустріч представників Документаційного центру Об'єднання "Саксонські меморіали" К.-Д. Мюллера, О. Харитонова та представників Служби розшуку Генерального секретаріату Німецького Червоного Хреста У. Аустермюле, Х. Кальцика з Головою Державного комітету О. П. Гінзбург.

У ході зустрічі обговорено стан співробітництва із Об'єднанням Саксонські меморіали в рамках спільного міжнародного проекту "Радянські та німецькі військовополонені та інтерновані", реалізацію якого передбачено Договором про співробітництво між Державним комітетом архівів України та Документаційним центром Об'єднання "Саксонські меморіали" від 19 лютого 2004 року.

* * *

10 червня Державний комітет архівів України отримав від Генеральної дирекції державних архівів Республіки Польща цифрові копії документів з фондів Головного архіву давніх актів (Варшава) у кількості 290 аркушів за Угодою про співробітництво між державними архівними службами України та Польщі від 17 жовтня 2008 року. Тематично документи охоплюють події часів гетьманатів Богдана Хмельницького (Зборівська військово-політична операція 1649–1650 рр.) та Івана Виговського (укладення Гадяцької угоди та перебіг Конотопської битви (1658–1660 рр.)). Надані матеріали, у зв'язку з мінімальною кількістю документів другої половини XVII ст., що зберігаються в українських архівах, є важливим фактичним першоджерелом.

Отримані документи передано Центральному державному історичному архіву України, м. Київ (ЦДІАК). Користувачі зможуть ознайомитися з ними у читальному залі ЦДІАК у вересні 2009 р.

У Центральному державному архіві вищих органів влади та управління України

28 травня 2009 р. в ЦДАВО України відбулася зустріч директора архіву Н. В. Маковської з представниками Документаційного центру Об'єднання "Саксонські меморіали" К.-Д. Мюллером, О. Харитоновим та Служби розшуку Генерального секретаріату Німецького Червоного

Хреста У. Аустермюле та Х. Кальциком. У ході зустрічі обговорено виконання зобов'язань за угодами про міжнародне співробітництво між ЦДАВО України і Документаційним центром Об'єднанням “Саксонські меморіали” та Службою розшуку Генерального секретаріату Німецького Червоного Хреста.

У Держархіві Закарпатської області

Упродовж квітня проведено консультації із заступником голови Спілки архівістів Угорщини Л. Сьогі щодо обміну групами архівістів для вивчення досвіду роботи. Зазначена робота передбачена відповідними Угодами між Спілками архівістів України та Угорщини і Державним архівом Закарпатської області та угорськими архівістами. Держархів області висловив готовність прийняти угорських колег у зручний для них час.

* * *

16 травня директор Держархіву області М. В. Делеган взяв участь в українсько-словацькому Дні добросусідства. Традиційно, з радянських часів, щороку, у травні проводиться українсько-словацький День добросусідства. Делегації країн-сусідів, ветерани Другої світової війни, ділові партнери та інші зустрілися на КПП “Ужгород”, щоб підбити підсумки співпраці та намітити шляхи її активізації в умовах кризи.

Українську сторону представляли Надзвичайний і Повноважний Посол України в Словацькій Республіці Інна Огнівець, голова Закарпатської обласної ради Михайло Михайлович Кічковський, заступник голови Закарпатської обласної державної адміністрації Володимир Васильович Гоблик. Словацьку сторону представляли голова парламенту Словацької Республіки Павло Пашка, голови Кошіцького та Пряшівського самоврядних країв Зденко Требуля та Петер Худік. На святі також був присутній колишній Президент Словаччини Рудольф Шустер.

* * *

Упродовж квітня – початку травня продовжувалася спільна з Сатумарським повітовим музеєм Румунії робота по підготовці до видання спеціального збірника документів “Українці румунської Мараморошчини”. Збірник планується видати до кінця липня 2009 року, до зустрічі на конференції українських та румунських істориків.

* * *

Упродовж II кварталу 2009 р. тривали консультації і спільна робота з міським архівом Будапешта (Угорщина) по завершенню

підготовки до видання анотованих переліків фондів Держархіву області, що стосуються історії Угорщини та фондів угорських архівів, що стосуються історії України. Видання, згідно Угоди про співробітництво між Державним архівом Закарпатської області та Будапештським міським архівом, має вийти у світ у 2009 році.

* * *

9 червня у Держархіві області перебував з метою отримання довідки про майно його батьків Голова ветеранів чеського закордонного легіону Ян Горал (Прага, Чехія).

* * *

13 червня у селі Колочава відбулася зустріч директора Держархіву області М. В. Делегана з керівником Представництва Американського єврейського розподільчого комітету Джойнт в Україні Дані Гехманом. Під час зустрічі обговорено питання співпраці та продовження сприяння євреям – жертвам Другої світової війни у забезпеченні документальної підтримки у справі надання їм грошової компенсації з боку Угорщини та Німеччини.

Д. Гехман зацікавився співпрацею архіву з народним депутатом України С. М. Аржевітіним, зокрема щодо збереження пам'яті про євреїв-закарпатців, що потерпіли у роки Другої світової війни. Водночас він звернувся з проханням віднайти документи про своїх предків – уродженців Закарпаття. Державним архівом області передано в дарунок Д. Гехману нові видання архіву та останні номери унікального часопису – сільської кольорової газети “Нова Колочава”, у якій висвітлено на основі архівних документів сторінки історії євреїв Закарпаття.

У зустрічі взяв участь також директор обласного відділення єврейського благодійного фонду “Хесед Шпіра” Михайло Вольфович Галін.

У Держархіві Одеської області

Продовжується робота Держархіву області зі створення цифрових копій документів генеалогічного характеру на виконання Договору між Державним архівом Одеської області та Генеалогічним товариством “Юта” (США).

Упродовж I-го півріччя 2009 року оцифровано 25574 кадрів метричних книг Херсонської духовної консисторії (ф. 37).

* * *

26 березня Держархів області відвідав Голова Грецького Фонду Культури (Одеська філія) п. Софроніс Парадісупулос з метою вивчення

історії грецької діаспори та обговорення проекту 6 та 7 томів спільного видання “Греки Одессы. Именной указатель по метрическим книгам Одесской Греческой Свято-Троицкой церкви. 1800–1920”.

У Держархіві Тернопільської області

9 червня директор Держархіву області Б. В. Хаварівський та завідувач Східно-Єврейського Центрального архіву єврейського народу підписали угоду про співпрацю між Державним архівом Тернопільської області та Східно-Єврейським Центральним архівом єврейського народу в Єрусалимі (Ізраїль).

ЮВІЛЕЙНІ ТА ПАМ'ЯТНІ ДАТИ

Заходи державних архівних установ з відзначення 64-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років

7 травня у Меморіальному комплексі “Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941–1945 років” відбулося урочисте відкриття документальної виставки “Війна. Документ. Пам’ять”, присвяченої 64-й річниці Перемоги у Другій світовій війні та 65-й річниці визволення України від гітлерівських загарбників. Виставку підготовлено Державним комітетом архівів України спільно з Меморіальним комплексом “Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941–1945 років” та державними архівними установами. В експозицію увійшли архівні джерела, що відображають діяльність Надзвичайної комісії з розслідування гітлерівських злочинів, взаємодопомогу населення визволених територій та фронтових об’єднань, початок відродження рідної землі. Для широкого загалу маловідомими є проблеми мобілізації на визволених територіях України, а також факт створення у березні 1944 року республіканського Наркомату оборони.

У церемонії взяли участь представники Кабінету Міністрів, Верховної Ради, Міністерства культури і туризму, Держкомархіву України, ветерани, відповідальні працівники державних наукових, архівних та музейних установ, представники засобів масової інформації.

* * *

5 травня у ЦДАВО України відкрито виставку документів “Шлях до Перемоги”.

* * *

23 квітня начальник відділу використання інформації документів ЦДНТА України А. О. Алексеєнко виступила на Міжнародній науковій конференції “Тринадцять Слобожанські читання” з доповіддю на тему: “Проекти пам’ятників Великої Вітчизняної війни у фондах ЦДНТА України”.

24 квітня співробітники відділу використання інформації документів ЦДНТА України виступили з доповідями за темами “Документальні комплекси ЦДНТА України як джерело для вивчення подій історії Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр.” та “До історії

харківських науково-дослідних установ у роки Великої Вітчизняної війни 1941–1945 рр. (за документами ЦДНТА України)” на 62-й Міжнародній науковій конференції молодих вчених “Каразінські читання”.

У газеті “Вести Придніпровья” опубліковано статтю “Центральний мост Днепропетровска. История военного времени”, підготовлену працівниками ЦДНТА України.

* * *

7 травня у ЦДАМЛІМ України відкрито виставку документів “Нам дороги воєнні не забути ніколи”.

* * *

6 травня у приміщенні Вінницького обласного краєзнавчого музею відкрито виставку “Подвиг землі Подільської”. В експозиції представлено як експонати із фондів музею, так і архівні джерела із фондів Держархіву Вінницької області.

* * *

6 травня у Держархіві Волинської області відкрито виставку документів “Вони визволяли Волинь”.

27 квітня у Держархіві Дніпропетровської області відкрито виставку документів “Дніпропетровщина у Великій Вітчизняній війні”.

Архівними відділами Васильківської, Верхньодніпровської, Криничанської, Нікопольської, Новомосковської, Павлоградської, Покровської райдержадміністрацій, Вільногірської, Новомосковської, Павлоградської міських рад, архівними управліннями Дніпродзержинської, Дніпропетровської міських рад організовано документальні виставки, присвячені 64-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років.

На обласному радіо прозвучала передача “До 64-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні: радіоогляд архівних документів”.

За спогадами учасників партизанського руху в Нікопольському районі підготовлено публікацію в місцевій пресі “Партизанський рух на Нікопольщині”.

* * *

У Донецькому обласному музеї відкрито підготовлену спільно з Держархівом Донецької області виставку, присвячену періоду окупації Донецької області.

На веб-сайті Держархіву Донецької області розміщено дві виставки документів та фотографій, присвячених 64-й річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років”.

8 травня в газеті Донецької обласної ради та облдержадміністрації опубліковано статтю “Народні месники”.

* * *

6 травня у Держархіві Житомирської області відкрито виставку документів “До Дня Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років”.

* * *

6 травня у Держархіві Закарпатської області відкрито виставку документів, присвячену 64-й річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років.

* * *

8 травня у Держархіві Івано-Франківської області відкрито виставку документів, присвячену 64-й річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років.

* * *

У Держархіві Миколаївської області відкрито виставку “До 65-річчя звільнення Миколаївської області від нацистської окупації”, електронний варіант виставки розміщено на веб-сайті Держархіву області.

На веб-сайті Держархіву області розміщено статтю “До 65-річчя з дня висадки десанту під командуванням К. Ф. Ольшанського у Миколаївському морському порту”.

* * *

7 травня у Держархіві Рівненської області відкрито виставку документів, присвячену 64-й річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років.

* * *

7 травня у Держархіві Сумської області відкрито виставку документів, присвячену 64-й річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні. Її основу склали матеріали періоду окупації 1941–1943 рр. Відвідувачі архіву мали змогу переглянути електронні копії фотодокументів періоду II Світової війни.

* * *

7 травня у Держархіві Харківської області відкрито виставку документів “Листи з неволі”.

У місцевій газеті опубліковано статтю “Війна очима дітей”, підготовлену працівниками Держархіву області.

* * *

Держархівом Херсонської області підготовлено пересувну виставку архівних документів “До 64-ї річниці Великої Перемоги”, яка упродовж травня експонувалася у приміщеннях Херсонської облдержадміністрації, Херсонського обласного центру туристично-краєзнавчої творчості учнівської молоді, Херсонського державного університету та Південноукраїнського регіонального інституту післядипломної освіти педагогічних кадрів.

В обласній газеті “Наддніпрянська правда” розміщено публікацію за документами архіву “Визвольний 1944-й. До 65-ї річниці визволення Херсонщини від нацистської окупації”.

Держархівом області спільно з облдержтелерадіокомпанією підготовлено телепередачу з циклу “Спільна мова”, присвячену 65-й річниці визволення території Херсонщини та утворення Херсонської області.

* * *

У приміщенні Хмельницької облдержадміністрації відкрито книжково-документальну виставку “Хмельниччина в полум’ї війни 1941–1944 рр.”, підготовлену Держархівом області.

На веб-сайті Хмельницької облдержадміністрації розміщено 155 електронних копій документів з фондів Держархіву області, що стосуються визволення області від фашистських загарбників в роки Великої Вітчизняної війни (Проскурівсько-Чернівецька операція).

У районній газеті “Дунаєвецький вісник” опубліковано статтю заступника начальника відділу інформації та використання документів Держархіву області Ю. Олійника “Весна визволення”.

* * *

До Дня Перемоги Держархівом Черкаської області підготовлено та відкрито в приміщенні архіву виставку документів “Незабутні сторінки війни”, а також у Черкаському обласному краєзнавчому музеї – “Бойова слава міста Черкаси”.

* * *

До Дня Перемоги у Держархіві Чернігівської області, Варвинському краєзнавчому музеї, 12 райдержадміністраціях області експонувалися виставки архівних документів воєнної тематики.

* * *

7 травня у Держархіві м. Києва відкрито виставку документів, присвячену 64-й річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941–1945 років.

До Дня Перемоги Держархівом м. Києва підготовлено радіопередачу, яка прозвучала на радіостанції “Голос Києва” в

авторській програмі журналіста В. Ісакова “Варіації на міські теми” у рубриці “З архівної скрині”.

**Заходи державних архівних установ
з відзначення 130-й річниці від дня народження
Голови Директорії Української Народної Республіки,
Головного Отамана військ УНР С. В. Петлюри**

12 травня науковий співробітник відділу довідкового апарату ЦДАВО України К. І. Криворучко виступила на радіоканалі “Культура” в програмі “Знакова постать” на тему: “Архіви ЦДАВО України: невідомі документи з життя й державницької діяльності Симона Петлюри (до 130-річчя від дня народження)”.

* * *

21 травня у ЦДАВО України Голова Держкомархіву України О. П. Гінзбург та директор ЦДАВО України Н. В. Маковська відкрили виставку документів, присвячену 130-й річниці від дня народження Симона Петлюри “Я вірю в незалежну Україну”.

* * *

15 травня у ЦДАГО України відкрито документальну виставку “...Я вірю, що Україна як держава буде”, присвячену 130-й річниці від дня народження видатного державного, політичного і військового діяча, Голови Директорії і Головного отамана військ УНР С. В. Петлюри.

* * *

22 травня у ЦДІАЛ України, на відзначення 130-річчя з дня народження видатного українського політичного і військового діяча, журналіста С. Петлюри (1879–1926), відкрито документально-книжкову виставку “Симон Петлюра у документах ЦДІАЛ”. Інтерв’ю провідного спеціаліста відділу використання інформації документів архіву В. В. Кота про документальні матеріали, що стосуються життя і діяльності Симона Петлюри та зберігаються у ЦДІАЛ України прозвучало по радіо “Свобода”, у “Львівській газеті” опубліковано статтю В. В. Кота “Травнева помста”, присвячену життю і діяльності видатного українського політичного і військового діяча, журналіста Симона Петлюри (1879–1926).

* * *

15 квітня у Держархіві Вінницької області відкрито виставку присвячену 130-річчю з Дня народження видатного українського

політичного та державного діяча, публіциста, літературного критика Симона Васильовича Петлюри.

Інформація про виставку висвітлювалася у двох телепередачах на каналі ВДТ-6, радіопередачі на обласному радіомовленні, каналах радіостанції “Хвиля”, “Місто над Бугом”.

* * *

У рамках співпраці з Волинським радіо у циклі радіопередач на тему: “Українські державники: повернення із забуття”, Держархівом Волинської області підготовлено передачу про С. Петлюру – видатного українського і громадського діяча, Голови директорії УНР (1879–1926).

* * *

14 травня у конференц-залі Держархіву Запорізької області проведено день інформування “Великий Терор – масові політичні репресії 1937–1938 років” та до 130-ї річниці від дня народження С. Петлюри – “Роль С. Петлюри в історії українських національно-визвольних змагань та творенні державності”.

* * *

22 травня в Держархіві Кіровоградської області для студентської молоді проведено екскурсію по виставці архівних документів “Симон Петлюра: портрет на тлі епохи” (до 130-річчя від дня народження С. В. Петлюри).

Висвітлювати захід було запрошено журналістів обласних засобів масової інформації.

* * *

22 травня у Полтавському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти ім. М. В. Остроградського з нагоди 130-річчя від дня народження видатного українського державного і політичного діяча С. В. Петлюри відкрито виставку документів Держархіву Полтавської області. У рамках заходу проведено презентацію наукового збірника “Полтавська Петлюріана” (число 7), підготовленого за участі Держархіву області.

* * *

22 травня у Держархіві Сумської області відкрито виставку документів до 130-річчя від дня народження С. Петлюри. На виставці експонуються як текстові документи так і унікальні світлини з фондів ЦДАВО України, ЦДКФФА України, держархівів Полтавської, Волинської, Сумської областей.

На базі виставки проведено прес-конференцію, в засіданні якої взяв участь заступник Голови Сумської облдержадміністрації О. Медуниця, директор держархіву Г. М. Іванущенко, провідний

спеціаліст відділу інформації та використання документів Держархіву області І. П. Кузьменко, представники засобів масової інформації.

* * *

27 травня у Держархіві Тернопільської області відкрито виставку до 130-річчя від дня народження С. Петлюри “Символ боротьби”. Статтю про виставку опубліковано у газеті “Свобода” (“Симон Петлюра і Тернопіль”).

Заходи державних архівних установ з відзначення 13-річчя Конституції України

24 червня у Національній парламентській бібліотеці України відкрито документальну експозицію “З історії конституційного становлення Української державності (1917–1918 рр.)”, підготовлену за сприяння ЦДАВО України і ЦДКФФА України.

* * *

25 червня у ЦДАГО України відкрито виставку документів “На шляху до Конституції України”.

В експозиції виставки представлено копії документів з фондів архіву – матеріали сучасних політичних партій України, зокрема, Народного Руху України, Соціалістичної партії України, Ліберальної партії України та ін., які розкривають складний процес розробки та затвердження Основного Закону незалежної України.

* * *

24 червня у ЦДАМЛІМ України відкрито виставку документів “Основному закону України – 13 років”.

* * *

26 червня у Держархіві в АР Крим відкрито виставку документів, присвячену 13-й річниці Конституції України.

* * *

25 червня у Держархіві Вінницької області відкрито виставку документів, присвячену 13-й річниці Конституції України.

Інформацію про виставку опубліковано у Вінницькій районній газеті “Подільська земля”.

* * *

26 червня у Держархіві Волинської області відкрито виставку документів, присвячену 13-й річниці Конституції України. Інформація

про виставку прозвучала на Волинському радіо, а також розміщена в інтернет-виданні “Волинські новини”.

* * *

18 червня директор Держархіву Дніпропетровської області Н. В. Киструська взяла участь у проведенні Єдиного дня інформування населення в Новомосковському районі області за темою: “Конституція України – основа державотворення”.

26 червня у Держархіві області відкрито виставку документів “Україна: шляхом демократії”. Електронний варіант виставки розміщено на веб-сайті архіву.

* * *

26 червня на веб-сайті Держархіву Донецької області розміщено он-лайнкову виставку “Прийняття Конституції України”.

* * *

24 червня у Держархіві Житомирської області відкрито виставку документів “До Дня Конституції України”. Сюжет про виставку продемонстрували Житомирська облдержтелерадіокомпанія та ТРК “Союз – ТВ”, інформація про неї прозвучала на “Міському радіо” та “Радіоклуб”, а також опублікована у газетах “Урядовий кур’єр” та “Житомирщина”.

* * *

26 червня у Держархіві Закарпатської області відкрито виставку документів “Від Конституції Пилипа Орлика – до Конституції Незалежної України”.

* * *

26 червня на веб-сайті Запорізької облдержадміністрації розміщено он-лайнкову виставку “28 червня – День Конституції. Основний Закон України (обговорення проекту, прийняття, відгуки). За матеріалами періодичних видань та архівних документів”.

* * *

25 червня у Держархіві Івано-Франківської області відкрито виставку документів “Конституція незалежної України – відлік нового часу”.

* * *

30 червня у Держархіві Кіровоградської області для студентської молоді м. Кіровограда проведено екскурсію за матеріалами документальної виставки “Конституції України – 13 років”.

* * *

26 червня у Держархіві Львівської області відкрито виставку документів “Відроджена державність”.

* * *

22 червня у Держархіві Миколаївської області відкрито виставку документів “До 13-річниці Конституції України”.

* * *

26 червня у Держархіві Полтавської області відкрито виставку документів та друкованих видань “З історії конституційного процесу. До 13-річниці Конституції України”.

* * *

26 червня у Держархіві Тернопільської області відкрито виставку документів “По сій грамоті живіте, як написав Вам, так і держіте”.

Інформація про виставку прозвучала по державному радію, продемонстрована телеканалами ТТБ, TV-4, розміщена на сайті облдержадміністрації. Головним спеціалістом Держархіву області Н. В. Самборської підготовлено статтю про виставку та подано для друку у газети “Вільне слово”, “Свобода”, “20 хвилин” та журнал “Рада”.

* * *

22 червня у Держархіві Харківської області відкрито виставку документів “Конституція – основний закон України”.

* * *

25 червня в приміщенні Херсонської облдержадміністрації відкрито виставку документів “Конституція. Закон. Державність”, підготовлену Держархівом області. З 30 червня зазначена виставка експонувалася у приміщенні архіву.

В обласній газеті “Наддніпрянська правда” від 26 червня 2009 року опубліковано статтю, підготовлену працівником архіву Шинкаренком О. І. “З історії українського національного руху на Херсонщині”.

* * *

22 червня у Держархіві Хмельницької області відкрито книжкову виставку “Конституція України: історія і сучасність”.

* * *

22 червня у Держархіві Чернівецької області відкрито виставку документів “Конституція України та державна служба на теренах Чернівецької області”.

* * *

25 червня на веб-сайті Держархіву Чернігівської області розміщено он-лайнний варіант фотодокументальних виставок “Шляхами державотворення” та “Із історії української Конституції”, а

також опубліковано статтю “Маловідомі конституційні акти України – Конституція Української Народної Республіки 1918 р.”.

* * *

Працівниками Держархіву м. Києва за документами архіву підготовлено статтю “Л. Юзьков – перший голова Конституційного суду незалежної України”.

* * *

25 червня у Держархіві м. Севастополя відкрито виставку документів “Конституція України – гарант незалежності та демократії”.

ВІСНИК

Державного комітету архівів України

(квітень–червень 2009 року)

Випуск 2 (35)

Верстка
Семчук Р. М.

Підписано до друку 28.07.09. Формат 60x84/16.
Папір ксероксний. Друк офсетний.
Наклад 10 прим. Зам. № 251.